

Živá univerzita

Zpravodaj České zemědělské univerzity v Praze

**Nový pavilon je
symbolem
udržitelné
budoucnosti**

**Hledáme řešení
pro příští generace**

Česká zemědělská
univerzita v Praze

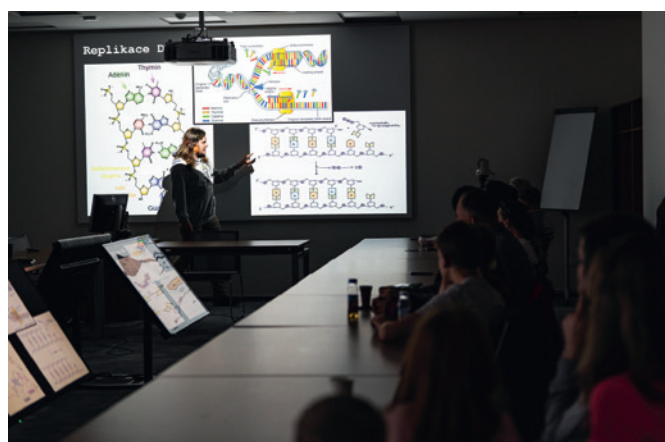
Univerzita plná života

Stovky vědychtivých návštěvníků zaplavily kampus v tajemné Noci vědců

Také letos otevřela Česká zemědělská univerzita na jednu říjnovou noc brány milovníkům výprav do tajemné říše vědy. Tajemství bylo také tématem Noci vědců 2023.

Univerzitní kampus zažil oné noci nevidaný nápor návštěvníků a každý, kdo se rozhodl vyrazit na vzrušující cestu za poznáním, tu mohl najít odpovědi na řadu otázek. Všechny šest fakult připravilo třicet fascinujících ukázek, přednášek, workshopů, her, kvízů a dalších aktivit zaměřených na rozkrývání záhad přírody, ale i technologií a vědeckých objevů. Naskytla se příležitost odhalit, co se skrývá za zdánlivě obyčejnými jevy, a ponořit se do hlubin vědeckého poznání. Česká zemědělská univerzita se tak připojila k dalším osmdesáti institucím z řad univerzit, knihoven, hvězdáren a pracovišť Akademie věd ČR, které tuto populárně-vědeckou akci tradičně organizují. A nabídla nezapomenutelné zážitky.

Věda uplatněná v reálném životě je jednou ze zásadních nadějí lidstva

Poslední roky nám ukázaly, že jistoty jsou nejisté a největší jistotou je permanentní změna. Všichni už víme, že existují Hrozby: klimatická změna, covid, válka na Ukrajině, plány Evropské unie a naše nepřipravenost, neochota být pokorní. To vše vyvolalo nestabilitu, která se začíná projevat v celé společnosti a nevyhne se ani nám.

Jsmo ČZU a naší doménou je krajina. Krajina zemědělská, lesní, chráněná území, vodní plochy, ale i prostředí intravilánů, zelené střechy a vertikální zahrady. Na této krajině je do určité míry závislý každý. Všichni v ní žijeme, ale jenom někteří z nás ji reálně ovlivňují. Když pomíneme intravilány a průmyslové zóny, zemědělství se o změnu krajiny přičinilo nejvíce, lesnictví o něco méně. Za tisíce let hospodaření jsme změnili společenství rostlin i živočichů, kteří tu žijí. Změnili jsme půdy, hydrologické režimy, mikroklima, krajinu jsme přizpůsobili svým potřebám. Klimatická změna nám připomněla, že ji máme půjčenou a když si budeme chtít udržet životní styl střední Evropy, musíme zásadně změnit přístup ke krajině. Válka na Ukrajině nám připomněla, že i když můžeme potraviny dovážet ze zahraničí, lepší bude připravit se na krizové situace způsobené tušením konfliktů o zdroje. K tomu jsou tu ještě ambiciózní plány EU a my se máme rozhodnout, jestli přistoupíme ke Green Dealu, nebo k nějakému jinému dealu. Společnost chce od krajiny, aby byla přívětivá, aby v ní bylo hodně cyklostezek, míst pro lov, na ryby, bylinky, pro odpočinek a pikniky. Najednou nám krajina začíná být malá a začínáme se prát o to, jestli máme produkovat jídlo pro lidi a zvířata, nebo ji máme chránit. Zdálo by se, že uspokojivé řešení pro všechny najdeme těžko. Ale máme Naději: Jednou ze zásadních nadějí lidstva je věda.

Kdo jiný, než naše univerzita by měl být silný ve vědách o krajině? Všichni si musíme uvědomit, že nůžky mezi možnostmi krajiny a našimi nároky se rozevírají. Že dostávat všichni všechno už nepůjde bez toho, abychom se ke krajině ovlivněné současným děním, klimatickou změnou a společenskými změnami začali chovat systematicky vědecky. V první řadě dokonale porozumět tomu, co jsme v minulosti provedli, najít možnosti, jak krajinu opravit, definovat způsoby, jak ji biologicko-technickými nebo strategicko-politickými metodami vylepšit. Společnost do nás vkládá naději a my máme odpovědnost nezklamat. Kdo nechce být spoluodpovědný, ať nechte dál. Dál to už není velká romantika, ale tvrdá práce, a když ji zvládneme, budeme moci žít ve funkční, krásné krajině, která obstála ve změněných podmínkách. A my budeme mít pocit zadostučinění i radost, že jsme nezklamali naději.

Máme mít tyto ambice? Rozhodně ANO. A máme na to? Potenciál určitě. Věci nejenom zkoumáme, ale když je pochopíme, umíme je i dostat do praktického života. Zatím vědecké problémy nezkoumáme komplexně,

neumíme poskládat jevy, které k sobě na první pohled nepatří, do větších celků. Všechno však funguje ve větších celcích. I náš vesmír je protkán pavučinou, která propojuje galaxie, o nichž jsme před 100 lety ani nevěděli. Teď už víme, jak všechno se vším souvisí, a tak je to i s naší krajinou. Musíme se na ni podívat komplexně, začít hledat pavučinu, která nám lépe vysvětlí souvislosti a přivede nás k řešení. Nás, zemědělce, lesáky, bioloogy, krajinné ekology, techniky i ekonomy a všechny další oblasti výzkumu, které na univerzitě máme a které jsou pro pochopení krajiny nezbytné. Proč ještě svoje jedinečné schopnosti a vědomosti nedokážeme dostatečně dostat do reálného života? Důvodů je několik. Naše vzájemná izolovanost (nebo svoboda?) při přípravě výzkumných filozofií i strategií, jež nás vede k mnoha zajímavým výsledkům, nás současně odvádí od koncentrace síly k prioritám a k soustředění zdrojů a lidského potenciálu na několik málo oblastí, které vyřešíme a zavedeme do života. Potřebujeme náš vlastní projekt Manhattan! Ten by nás naučil optimální spolupráci, společnému využívání přístrojů, schopnosti spolu sbírat a spolu využívat nasbíraná data, v ochotě obětovat své záliby pro naplnění velkých cílů. Je to o ochotě přijmout osobní odpovědnost.

Máme Řešení? I kdybychom měli, nebude jednoduché a nebude hned. Ale i projekt Manhattan začal v podmínkách ohrožení lidstva vražednou ideologií nacismu a desetitisíce lidí pracovaly, i když možná nevěřily v úspěšný výsledek. My nemusíme vytvořit atomovou bombu. Hrozby současnosti však nejsou menší než Hitler a kol. v letech 1933–1945. Jsou spíše obrovské a musíme začít hledat způsob, ale i ochotu se integrovat. Pojďme uchopit jako příležitost koncept Open Science a využít ho jako jednotící prvek, který nás může jako vědeckou i aplikační univerzitu velmi rychle posunout na mnohem vyšší úroveň. Pojďme začít naplňovat principy sdílených dat, publikací, přístrojů, abychom efektivněji a synergicky využívali veřejné prostředky. Věřím, že strategie, na jejíž přípravě už půl roku pracujeme, najde odezvu v myslích nás, vědců, ale i manažerů, kteří investují do vytvoření nezbytných podmínek. Ať si za několik málo let můžeme na ČZU zakřičet: Opppííí :-)

Prof. Marek Turčáni,
rektor pro strategii

Zpravodaj České zemědělské univerzity v Praze | č. 3-4/2023

Vyšlo v Praze dne 7. 12. 2023. Vychází jako periodický tisk registrovaný u Ministerstva kultury ČR pod ev. č. E 14963, ISSN 2570-8104 | Vydává: Česká zemědělská univerzita v Praze, Kamýčská 129, Praha-Suchbát, IČ 60460709 | Příspěvky vyjadřují názor jejich autorů. Fotografie, není-li uvedeno jinak, pochází z archivu ČZU a jednotlivých fakult

Redakce: Mgr. Lenka Prokopová | **Grafické zpracování:** Robert Imrych | **Koordinátor:** Mgr. Karla Mráčková | **Redakční rada:** Ing. Vlastimil Mikšík, Ph.D. – FAPPZ, Ing. Jana Šafránková, Ph.D. – TF, Mgr. Tomáš Jůnek, Ph.D. – FŽP, Ing. Marek Jelínek – FTZ, Ing. Radim Löwe, Ph.D. – FLD, doc. PhDr. Radmila Dytrtová, CSc. – IVP, Mgr. Tereza Garamszegi – Knihovna ČZU, Ing. Richard Hartman – PEF, Ing. Mgr. Petr Kopeček – Point One, CITT, PhDr. Dušan Vavříl – KTV, Ing. Karel Jílek – PEF, Monika Urbanová – Knihovna ČZU, Marcela Šipanová – FLD

Foto na titulní straně: Mgr. Tomáš Jůnek, Ph.D. | Neprodejné.

Obsah

3 / Úvodní slovo	
• Věda uplatněná v reálném životě je jednou ze zásadních nadějí lidstva	3
5 / Z akademického života	
• Zahájení akademického roku na ČZU	5
• Akademická obec ČZU posílila o tři profesory a jednu profesorku	6
10 / Ze života univerzity	
• Nový unikátní pavilon propojuje přírodu s moderními technologiemi	10
• Na konferenci AquaConSoil 2023 se sešly světové kapacity	12
• Multidisciplinární konference pro mladé vědecké pracovníky	14
• Konference o agroekologii AgroServ	15
• Filmy o vědě, které vás baví. To je Prague Science Film Fest	16
• Udržitelné trendy udávají směr Zemi živitelce	18
• První dožínky v novodobé historii Statků ČZU v Lánech se vydařily	20
• Zahradní slavnost a Zlaté promoce: setkání generací	22
• Univerzitním kampusem za druhovou rozmanitostí	24
• Tropický skleník České zemědělské univerzity slaví 50 let	26
• Příměstské tábory nabídly dětem zaměstnanců ČZU zážitkový program	27
• Zlato za nejlepší kolekci vín rozšířilo sbírku trofejí Vinařství ČZU	28
• Aktivity Vinařství ČZU se rozšiřují na Moravu	30
• Potravinářský pavilon má za sebou první rok existence	31
• Proměny Vysoké školy zemědělské v pamětnických reflexích	32
33 / Naše téma	
• Dobrá rada nad zlato	33
• Právníké ohlédnutí za CSR Konferencí 2023	34
• Univerzity se připojily k Evropskému týdnu udržitelného rozvoje	35
• Snižujeme ekologickou zátěž hudebních festivalů	37
39 / Lidé	
• Cena Josefa Hlávky pro nejlepší studenty ČZU v Praze 2023	39
• Končící děkan Fakulty životního prostředí, zoolog a ekolog Vladimír Bejček sedmdesátníkem	40
• Docent Kryštof Liebich má pomník uprostřed lesů	42
• ČZU má nového lídra excelentního týmu vědců	43
• Welcome Centrum: Spolehlivý průvodce, praktický pomocník i přítel	44
• Loučení s létem v komunitní zahradě	46
• Markétu Davidovou dokázal z trůnu sesadit jen jednou Pepa Dostál	47
• Riegrovy sady ve finále soutěže o titul Park roku 2023	48
• Inovace v preventivní péči o zdraví nejen pro zaměstnance ČZU	50
• „Mám radost, když se něco povede...“ říká ředitel Kolejí a Menzy	51
• Laureátka One Plant Fellowship působí ve výzkumném týmu FTZ	52
• Point One uvádí nejznámější jména českého byznysu	53
55 / Studium	
• Kyrgyzské univerzity a ČZU se spojují pro budoucí spolupráci	55
• Inovativní podnikání jako alternativní cesta k cíli	57
• Novinka mezi studijními programy: Precizní zemědělství	58
• Ocenění za disertační práci pro studentku techniky	59
• Odborný seminář na téma Aktuální otázky ve vzdělávání	59
60 / Okénko do historie	
• Institut s významnou historií (V.) Jeden z prvních cukrovarů u nás	60
61 / Sport	
• Šedesátiletá historie TJ ČZU Praha 1963–2023	61
• Sportovní hry zaměstnanců ČZU oslavily kulatiny	64
• Sportovci v barvách ČZU bodovali na mezinárodních kolbištích	66
69 / Věda, výzkum, projekty	
• Vědci z Fakulty životního prostředí v kraji ledních medvědů	69
• Úspěšný workshop o AI v HR na Provozně ekonomické fakultě	71
• Propojení krize způsobené covidem-19 s minulými pandemiemi a jejich dopady na potravinovou bezpečnost	72
• Platforma AgriSciences chce podpořit mladé vědce na Ukrajině	73
• Jak vést svůj tým co nejlépe a nezbáznit se z toho	74
• Knihovna ČZU zvyšuje mediální gramotnost seniorů i středoškoláků	75
• Terpenix: cesta od výzkumu k úspěchu v soutěži Firma roku 2023	76
• Seminář o léčivých rostlinách	77
• Mladým vědcem na vlastní kůži i v létě roku 2023	78
• Centrum precizního zemědělství ČZU na výstavě Naše pole	79
• Ohlédnutí za Festivalem plevelů	80
• Soutěž v řezu ovocných stromů a vítězství našich studentů	80
• Studentská vědecká konference o nejlepší práci studentů FAPPZ	81
• Vliv abiotických stresorů na vlastnosti rostlin	82
• Workshop Weed Vegetation and Biodiversity	82
• Kongres ichtologie na ČZU	83
• Genderová optika k udržitelnosti patří	83
• Agrolesnická krajina jako cesta k udržitelnosti a vyšší kvalitě života	84
• Geneticky modifikované plodiny: Záchranář, nebo ničitel?	85
• Likvidace invazních rostlin pomáhá naší přírodě	86
• Výzkum FŽP přispívá k ochraně mořských želv	87
• V Botanické zahradě ČZU mají experimentální políčko	88
• Aplikace Klíšťapka je přelomovým nástrojem v boji proti klíšťatům	89
• Spolupráce mezi FAO a FLD	90
• Spolupráce Technické fakulty s United Arab Emirates University	90
• Konferenční seminář Údržba pro TOP manažery	91
• Technická fakulta spolupořádala mezinárodní konferenci BPS 2023	91
• Mezinárodní konference Údržba 2023	92
• Formulový tým ČZU závodí s hybridním monopostem Bumblebee 2023	93
• Tmavý ležák Suchdolský Jeník je nejlepším prázdninovým pivem	94
95 / Bezpečnost	
• Stanoviště ostrahy na kolejích se přestěhovalo	95
• Základy zabezpečení služebních zařízení	96
• Školení práce ve výškách a nad volnou hloubkou	97
98 / Zahraničí	
• Zahraniční stáž v srdci antické civilizace	98
• Rodinné bioplynky posilují postavení žen v Zambii	99
• Napříč Evropou s Knihovnou ČZU	100
• Projekt Agendy 2030 na Papui-Nové Guineji	102
• Spolupráce s lesnickou praxí v USA	103
• Letní škola na Jávě a v Kambodži	104
• V rámci spolupráce rozvíjíme chov ryb v západní Zambii	105
106 / Aktuality	

Zahájení akademického roku na ČZU ve znamení návštěvy ministra zemědělství

Během prvního týdne nového akademického roku 2023/2024, který začal 2. října, přivítal ministra zemědělství Marka Výborného v kampusu ČZU rektor Petr Sklenička spolu se svým kolegům a dalšími členy vedení univerzity a fakult.

Profesor Sklenička představil ministru Výbornému univerzitu, její historický vývoj, jednotlivé fakulty, kampus, ale i další pracoviště, jimiž jsou tři univerzitní podniky – Lesy, Statky a Vinařství ČZU. „V posledních dvaceti třiceti letech jsme se rozkročili mnohem šířeji, než je dáno čistě zemědělstvím a lesnictvím a než by naznačoval název naší univerzity, jejíž podstatu přesněji vystihuje anglický název Czech University of Life Sciences. Věnujeme se životnímu prostředí, máme jedinou fakultu tropického zemědělství v Evropě, technické a ekonomické vědy, IT, management, velký zájem je o kyberbezpečnost. Chystáme se dále rozvíjet v potravinářství, a také ve veterinárních disciplínách,“ zdůraznil rektor.

Ministr Výborný připomněl, že Česká zemědělská univerzita je pro Ministerstvo zemědělství klíčovým partnerem. „Vnímám vás jako resortní akademické pracoviště. V mnohých otázkách musíme a chceme spolupracovat,“ uvedl a dodal: „Důraz, jaký kladete v jednotlivých oborech na moderní trendy, jako jsou adaptace na klimatickou změnu či inovace v precizním zemědělství, je do budoucna tou správnou cestou.“

Podstatnou část debaty věnovali účastníci jednání kolegia stávající i budoucí strategii vědy a výzkumu. V této oblasti se ČZU za posledních desetiletí dostala mezi evropskou špičku. Potvrzují to i letošní data nejprestižnějších žebříčků, jako jsou QS Ranking a takzvaný Šanghajský žebříček, a především zářijové výsledky hodnocení The Times Higher Education World University Rankings 2023, kde se ČZU umístila na sdílené třetí pozici spolu s Univerzitou Palackého, hned po Univerzitě Karlově a Masarykově univerzitě.

Ministr Výborný také navštívil unikátní Potravinářský pavilon – Výukové centrum zpracování zemědělských produktů. Zde si prohlédl jednotlivé provozy, v nichž mají praxi zejména studenti Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. „Toto je jedna z cest, jak marketinkově pomoci akademickému prostředí,“ řekl ministr Výborný na závěr návštěvy špičkového pracoviště disponujícího inovativními technologiemi a metodami, které univerzita používá k výuce a výzkumu potravinářských procesů.

Karla Mráčková / Foto: Petr Zmek

Akademická obec ČZU posílila o tři profesory a jednu profesorku

„Udělení profesorského titulu je oceněním schopností těch, kteří se na cestě vědy a vysokoškolského vzdělání dostali nejdál. Věřím, že každý z vás bude příspěvkem k tomu, aby byly české vysoké školy místem příležitostí, kde mohou mladí a talentovaní lidé rozvíjet své schopnosti,“ řekl 21. června 2023 v Karolinu 21 ženám a 72 mužům, kteří se právě stali profesory a profesorkami, prezident Petr Pavel. Byli mezi nimi i akademici České zemědělské univerzity: Lucie Severová, Miroslav Jursík, Rajesh Kumar Mishra a Jan Růžička.

Posilovat přátelské prostředí a rozvoj své katedry i celé fakulty

Takové je nejen přání, ale i jedna z priorit profesorky Lucie Severové. Udělení nejvyššího akademického titulu vnímá jako významné ocenění dosavadní pedagogické a vědecko-výzkumné práce a završení dlouholetého úsilí. Co tomu předcházelo?

Předcházela tomu mnohaletá pedagogická a vědecko-výzkumná činnost na katedře ekonomických teorií PEF a později vedení této katedry. V poslední době i řídicí práce první proděkanky a proděkanky pro studijní a pedagogickou činnost. Za toto ocenění však nevděčím jen sobě, ale i podpoře rodiny, spolupracovníkům a prostředí, ve kterém mám tu čest pracovat.

Co získání profesorského titulu znamená pro vás osobně?

Vnímám to jako významné ocenění mé dosavadní pedagogické a vědecko-výzkumné práce. Jsem nesmírně vděčná a jsem hrdá na to, že moje práce je vnímána jako prospěšná pro naši fakultu a celou univerzitu.

Jakými prioritami se při práci na ČZU řídíte?

V pedagogické činnosti jsou to kvalitní přednášky pro studenty, vedení a obhajoby bakalářských, diplomových či doktorských prací, úspěšné zvládnutí státních závěrečných zkoušek a promoci. Na přednášky často zvu zajímavé odborníky z ekonomické praxe, kteří mohou studentům předat cenné zkušenosti. Mými hosty byli například současný guvernér Aleš Michl, exguvernér Jiří Rusnok a Miroslav Singer nebo europoslanec Alexandr Vondra.

Ve vědecko-výzkumné činnosti se jedná o řešení specifických úkolů, získávání a řešení grantů, tvorbu odborných článků a prezentaci výsledků v renomovaných odborných časopisech s impakt faktorem, příspěvky a prezentace výsledků na mezinárodních vědeckých konferencích. A také o podporu tvůrčí činnosti akademických pracovníků.

Mou další prioritou je řízení katedry, budování přátelského prostředí a pedagogického sboru, výchova nových doktorandů, podpora a pomoc kolegům v jejich habilitačních a jmenovacích řízeních, prezentace výsledků katedry a její propagace, zkvalitňování procesů řízení a vzdělávání. Spolu s kolegy se nám podařilo vybudovat skvělou partu, které se daří jak vědecky, tak i výukově. Nadále budu usilovat o udržení a posilování přátelského prostředí, ve kterém budou mít moji spolupracovníci motivaci a prostor pro svůj profesní rozvoj.

A nakonec organizační činnost ve vedení fakulty. Jako proděkanka pro studijní a pedagogickou činnost mám mimo jiné odpovědnost za velké studijní oddělení. Na naší fakultě studuje přes 9000 studentů v různých

PROF. PHDR. ING. LUCIE SEVEROVÁ, PH.D. (1980)

Po studiu na gymnáziu absolvovala Pedagogickou fakultu UK a Provozně ekonomickou fakultu ČZU a obě zakončila s vyznamenáním a s červeným diplomem. V roce 2005 složila státní rigorózní zkoušku z oborů Základy společenských věd s didaktikou, Pedagogika a filozofie výchovy a Pedagogická psychologie a získala titul PhDr. Vystudovala doktorský studijní program na Pedagogické fakultě UK a získala titul Ph.D. Habilitovala se v roce 2012 na PEF ČZU v oboru Odvětvová ekonomika a management. V roce 2023 byla jmenována profesorkou pro obor Podniková a odvětvová ekonomika. Od roku 2016 zastává funkci vedoucí katedry ekonomických teorií Provozně ekonomické fakulty. Přednáší základní i pokročilé kurzy mikroekonomie a makroekonomie. Je autorkou řady odborných článků, skript a učebnic v oboru ekonomické teorie. Je členkou řady vědeckých společností, oborových a vědeckých rad vysokých škol. Nyní působí jako první proděkanka a proděkanka pro studijní a pedagogickou činnost na PEF ČZU.

programech a formách studia, máme kolem 2500 zahraničních studentů různých národností a nabízíme možnost studia jak v českém, tak v anglickém jazyce. Tak velký počet studentů s sebou samozřejmě přináší řadu problémů, které musí studijní oddělení každodenně řešit. Velmi si vážím práce každého jednotlivce na studijním oddělení a ráda bych, aby byla náležitě oceňována.

Čemu se chcete ve vědecké a pedagogické práci věnovat v nejbližší době?

Předpokládám, že se zaměřím na aplikace ekonomických poznatků modelů nedokonalé konkurence a alternativních modelů chování firem do podmínek podniků zemědělsko-potravinářského komplexu. V oblasti vlastního výzkumu pak na zkoumání trhu zemědělských komodit; v této souvislosti předpokládám v dané oblasti rozšíření počtu doktorandů na katedře a zkvalitnění jejich vědecké činnosti a zapojení do práce katedry.

Jak nejradyji relaxujete a co vás nabíjí?

Každý den se věnuji zejména synovi a podporuji ho v jeho aktivitách. Ráda si přečtu zajímavou knížku, v oblíbě mám zejména historické romány. Ráda se účastním různých společenských a kulturních akcí, divadelních představení, koncertů nebo zajímavých výstav. Máme abonmá na koncerty České filharmonie, do Národního divadla a do Divadla na Vinohradech.

Rekreačně hraji volejbal. Ráda vařím jídla podle nových netradičních receptů. Kolem našeho domu je stále plno práce, takže se často věnuji zahradě. S manželem a synem často jezdíme na chalupu nebo na výlety po České republice. A rádi cestujeme i do zahraničí.

Co byste si vybrala, kdybyste si mohla splnit tři přání?

Jedno přání už je bohužel nereálné, před rokem odešla na věčnost moje maminka a samozřejmě bych si přála, aby tu s námi byla déle. Měly jsme spolu krásný vztah a denně jsme byly v kontaktu. V posledních letech jsem se o ni kvůli jejímu špatnému zdravotnímu stavu starala.

Druhé přání se týká rodiny. Přála bych si, aby celá moje rodina byla zdravá, šťastná a spokojená a všichni se mohli v klidu věnovat své práci, koníčkům a také vzdělávání, což se týká hlavně mého jedenáctiletého syna.

A poslední přání je pracovní. Ráda bych měla dost času a energie na všechny úkoly a výzvy, které mě čekají. Přála bych si, aby se dobře dařilo nejenom naší Provozní ekonomické fakultě, ale i celé České zemědělské univerzitě.

Chci předávat získané poznatky další generaci

Profesor Miroslav Jursík získal nejvyšší akademický titul v oboru Obecná produkce rostlinná. Ve svých šestačtyřiceti letech má za sebou bohatou publikační činnost zejména v oboru Herbologie. „Člověk si musí v životě všechno odpracovat. O to víc si potom váží dosaženého výsledku,“ je přesvědčen Miroslav Jursík, který si zisku profesorského titulu velmi cení i proto, že jmenovací dekret obdržel z rukou prezidenta republiky. A zároveň připomíná, že bez týmové spolupráce by to nešlo...

Za každým úspěšným jmenovacím řízením je nejen mnoho práce a úsilí samotného uchazeče, ale snad ještě více práce jeho kolegů, kteří se nejrůznějšími způsoby podíleli na společných výzkumných, ale i pedagogických aktivitách. Je to v podstatě ocenění výzkumného týmu, který daný profesor vede. Svým způsobem je to i ocenění profesorů, jež jako mentoři na počátku akademické kariéry správně nasměrovali mladého člověka.

PROF. ING. MIROSLAV JURSIK, PH.D.,

působí na katedře agroekologie a rostlinné produkce Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. Jeho bohatá publikační činnost zahrnuje práce z oboru Herbologie (biologie a regulace plevelů – weed science). Od roku 2011 je vedoucím Demonstračních a experimentálních pracovišť FAPPZ. Je členem odborných a vědeckých společností Česká herbologická společnost, European Weed Research Society a International Weed Science Society. Působí v redakčních radách časopisů Plant Protection Science, Plant Soil and Environment a Agromanual. Udržuje odborné kontakty a řeší projekty s vývojovými centry mezinárodních biotechnologických a agrochemických společností, jako jsou Bayer CropSciences, BASF, Corteva, ADAMA, FMC, Syngenta, Belchim a podobně. Podílí se na organizaci odborných akcí a seminářů pro zemědělskou praxi zaměřených tematicky na ochranu rostlin, systémy hospodaření na půdě a plodinové systémy a aktivně na nich vystupuje.

Co to znamená pro vás osobně?

Překvapila mě velká pozitivní společenská odezva, a to nejen z akademického prostředí. Respekt, kterým jsem tímto způsobem určitě získal, je však velkým závazkem vůči týmu, jehož součástí jsem, zejména vůči jeho nejmladším členům, studentům a doktorandům. Vedle pozitivního příkladu v přístupu k vědecko-výzkumným i pedagogickým aktivitám je v současné nelehké ekonomické situaci úkolem lídrů vědeckých týmů zajištění dostatku prostředků pro jejich financování.

Jakými prioritami se při práci na univerzitě řídíte?

Zásadní prioritou mých akademických aktivit je uplatnitelnost vytvářených výsledků. A nemluvím jen o výsledcích výzkumu, ale i o pedagogických aktivitách, tedy předávání prakticky využitelných informací studentům, ale také širší odborné či laické veřejnosti na nejrůznějších

seminářích, konferencích či veřejných fórech. Pak je to také otázka propagace univerzity, fakulty, katedry, výzkumného týmu i samotného přednášejícího mimo kampus univerzity. Někdy mi připadá, že si na univerzitě vytváříme tak trochu vlastní svět a problémy skutečného světa nevidíme, vidět nechceme nebo si na jejich nazírání nasazujeme brýle, skrze které vidíme věci jinak než zbytek společnosti.

Čemu se chcete ve vědecké a pedagogické kariéře věnovat nadále?

Žijeme v dynamické době a to, co jsme si včera mysleli, že bude zítra zásadní výzkumnou prioritou, už dnes nemusí platit. Takže flexibilita vědecko-výzkumného týmu je velkou výhodou. Naše vědecko-výzkumné aktivity jsou směřovány převážně na oblast regulace plevelů v polních plodinách. K tomu jsou v současnosti využívány především chemické látky, tzv. herbicidy, jejichž dopad na lidské zdraví a životní prostředí se v EU přehodnocuje. Dochází k postupným restrikcím těchto látek, což má samozřejmě dopady na zaběhnuté technologie pěstování plodin, které je třeba inovovat. Naše výzkumné aktivity se zaměřují na optimalizaci/minimalizaci používání herbicidů, chování těchto látek v prostředí, především v půdě, a sledování jejich reziduí v zemědělských produktech. V této oblasti spolupracujeme s paní prof. Hajšlovou z VŠCHT. Meziuniverzitní spolupráce je velmi důležitá a je třeba ji aktivně rozvíjet.

V pedagogické oblasti bych rád akcentoval komplexnost zemědělství s důrazem na provázanost jednotlivých oblastí. Vzájemných souvislostí mezi agrotechnickými opatřeními, půdními a povětrnostními podmínkami je strašně moc a často se zásadním dopadem na výnos plodiny, kvalitu produkce, ale také na prostředí. To mě vlastně na zemědělství fascinuje nejvíc. Čím je člověk starší, tím odhaluje další a další souvislosti a uvědomuje si, jak málo toho vlastně ví. Předání získaných poznatků další generaci proto vidím jako své hlavní poslání.

Jak nejraději relaxujete a co vás nabíjí?

Volný čas nejraději trávím na venkově či v přírodě, všude tam, kde se nepotkám s hromadou turistů. Nejčastěji tedy relaxuji na rodinné usedlosti pod Železnými horami, kde se mohou věnovat své životní vášni, rybolovu. Vedle toho rád trávím čas u vody i jiným způsobem, takže moje oblíbená dovolená je na vodě, zejména splouvání méně známých českých řek.

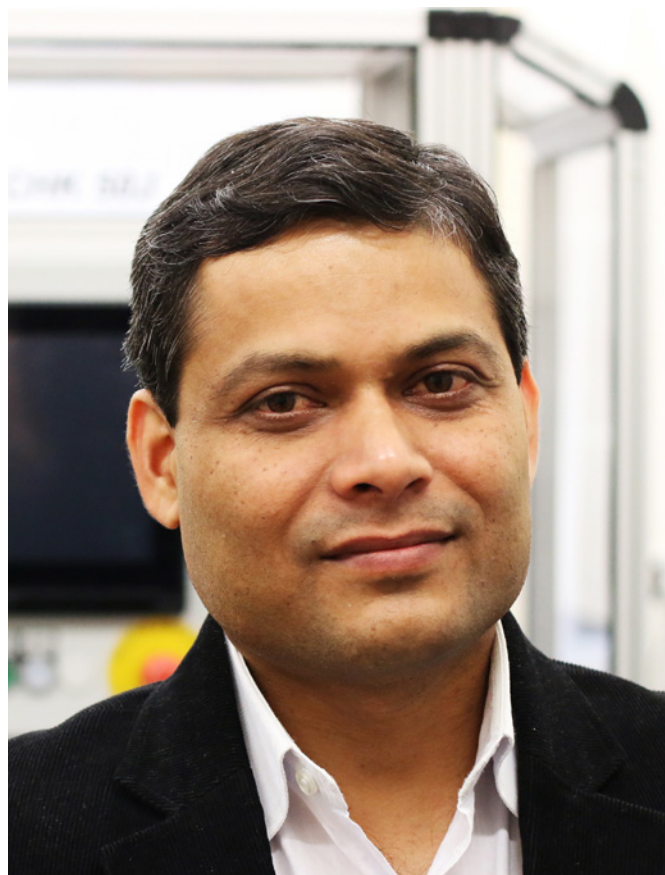
Co byste si vybral, kdybyste si mohl splnit tři přání?

Na co by kdyby moc nevěřím. Člověk si musí v životě všechno odpracovat a o to víc si potom váží dosaženého výsledku. Říká se, že muž má udělat v životě tři věci. Zasadit strom, postavit dům a zplodit syna. Stromů jsem už nasázel víc než dost, s manželkou vychováváme dva syny, takže teď snad ten dům.

Rozvíjet svůj vědní obor tak, aby zabíral prostor v přirozeném myšlení mladých lidí

Krédo profesora Rajeshe Kumara Mishry z katedry materiálu a strojírenské technologie Technické fakulty ČZU je výmluvné. Profesuru získal v oboru Technika a technologie zpracování zemědělských materiálů a produktů. A jak vnímá on zisk nejvyššího akademického titulu?

V akademické profesi považuji za důležitý kariérní postup, ale především usilovnou vědeckou a pedagogickou činnost. Proto je toto ocenění tak

PROF. RAJESH KUMAR MISHRA, PH.D.,

se věnuje vědecko-výzkumné práci v rámci Technické fakulty ČZU. K jeho oblastem výzkumu patří mimo jiné textilní strukturní kompozity, zelené kompozity, nanokompozity, biomechanické inženýrství vláknitých struktur nebo termomechanická charakterizace materiálů. Na svém kontě má zhruba 170 publikací v mezinárodních časopisech a na 300 prezentací na mezinárodních konferencích. Jeho výuková a výzkumná činnost zahrnuje mj. předměty založené na nanotechnologiích, biomateriálech, zelené kompozity, stavební mechaniku vláknitých struktur obecně nebo 3D tkané struktury. Je odpovědný za vzdělávání a výzkumnou činnost zahraničních studentů. V oblasti vzdělávání a výzkumu se věnuje spolupráci s mnoha organizacemi po celém světě.

důležité a musí k němu dojít ve správnou chvíli. Požadavky na udělení profesury a přesný postup jejího získání jsou dány mezinárodními vědeckými a odbornými standardy. To vyžadovalo tvrdou práci, udržitelné a intenzivní akademické, vědecké a mezinárodní aktivity, které jsou pro kariéru na všech univerzitách povinné.

Co přináší udělení profesury vám osobně?

Větší pocit zodpovědnosti a oddanosti vědecké a akademické činnosti, které se chci věnovat i v budoucnu. Zároveň mi to dává motivaci pomáhat kolegům, studentům a dalším členům komunity profesně růst v jejich vědecké kariéře.

Jakými prioritami se při práci na ČZU řídíte?

Mými prioritami jsou vědecký výzkum a vzdělávání, které je aktuální a odpovídá současným požadavkům globální společnosti. Kladu důraz na neustálou modernizaci a zkvalitňování naší vědecké a pedagogické činnosti na základě vývoje vědy, techniky, globálních problémů a ekologických i ekonomických výzev.

Čemu se chcete věnovat v nejbližší budoucnosti?

Chci pokračovat ve vývoji udržitelných a ekologicky šetrných materiálů a technologií pro aplikaci v každodenním životě. Zároveň bych chtěl tento vědní obor rozvíjet tak, aby zabíral prostor v přirozeném myšlení mladých lidí. Ti by měli chápat individuální i sociální odpovědnost za udržitelný svět v budoucnosti.

Jak nejradyji relaxujete a co vás nabíjí?

Svůj volný čas věnuji pozorování přírody. Cvičím venku i uvnitř a účastním se sportovních aktivit s přáteli a rodinou.

Co byste si vybral, kdybyste si mohl splnit tři přání?

Aby byl svět co nejvíce zelený a přirozený... Vyčistit zemi a atmosféru od škodlivých a znečišťujících látek... Nastolit harmonii a mír ve světě nezávislém na jazycích, individuálních přesvědčeních a vyznáních, barvách, socioekonomických odlišnostech a nejrůznějších mylných představách.

Úkolem každého vědce je předat znalosti dalším generacím a vychovat si své nástupce

Profesor Jan Růžička získal nejvyšší akademický titul v oboru Ekologie. Jeho vědecko-výzkumná činnost se zaměřuje na taxonomii a ekologii nekrofágních brouků a využití této skupiny ve forenzní entomologii. I jeho jsme se zeptali, co pro něj znamená zisk profesorského titulu.

Je to další milník na mojí vědecké cestě, zhodnocení výsledků mých, ale i celého mého výzkumného týmu. Je to také ocenění mých dlouhodobých pedagogických aktivit a snah zapojit do studijních plánů ekologických oborů syntézu toho, co považuji za důležité a co se snažím přenést na další generace studentů.

A co to přináší vám osobně?

Dobrý pocit zadostiučinění, ale i určitých závazků do budoucna. Pozici, ve které mohu působit na širší spektrum lidí v rámci naší univerzity i mimo ni. Mohu lépe ovlivnit širší vědeckou komunitu, ale i neprofesionální zájemce o hmyz a entomologii v rámci České entomologické společnosti.

Jaké jsou vaše priority při práci na univerzitě?

Pokouším se okolo sebe budovat tým českých i mezinárodních spolupracovníků a společně s nimi zkoumat problémy, které nám připadají důležité. Snažím se své mladší kolegy ale také podporovat v hledání jejich vlastní cesty ve vědě i v osobním životě. Myslím, že úkolem každého vědce v mé pozici je i předat znalosti dalším generacím a vychovat si své nástupce. Při výuce se snažím ve studentech podnítit zvědavost a předávat jim znalosti v širších souvislostech. I na vysoké škole je podle mne zásadní osobní nasazení pedagoga, které často strhne zájem i u méně motivovaných studentů, ale také trpělivost a určitý nadhled nad celým pedagogickým procesem.

Čemu se chcete nyní věnovat ve své vědecké a pedagogické kariéře?

Dlouhodobě se snažím spojit výzkum systematického studia diversity a fylogeneze nekrofágních brouků s aplikovanými disciplínami, třeba

forenzní entomologií. Za klíčovou považuji spolupráci s dalšími entomology v mezinárodním kontextu. Tento typ práce je často běh na dlouhou trať a projekty se dokončují až po letech důkladné a pečlivé práce. Často je důležitá i náhoda. A štěstí přeje připraveným!

Jak nejradyji relaxujete a co vás nabíjí?

Rád cestuji sám či se svojí rodinou. Poznávat nové kraje přináší nové úhly pohledu do života. A rád s kolegy a kamarády hraju a zpívám, ale na to mám čím dál méně času.

Co byste si vybral, kdybyste si mohl splnit tři přání?

Samozřejmě si přeji klidnou mysl a zdraví pro sebe i svoji rodinu. Rád bych potkával další generace studentů, kteří budou hledat poznání v souvislostech. V širším pohledu bych si přál, aby byla ve vědecké komunitě i při hodnocení vědeckých aktivit systematická biologie více oceňována. Spolu s ohrožením některých druhů organismů se stávají ohroženými i vědci, kteří je zkoumají. Taxonomie jako disciplína pomalu vymírá, i když tvoří jeden ze základních kamenů poznání pro ostatní biologické a ekologické disciplíny a pro ochranu přírody.

PROF. MGR. JAN RŮŽIČKA, PH.D.,

působí na katedře ekologie Fakulty životního prostředí ČZU v Praze. Se svým týmem se zabývá taxonomií a ekologií nekrofágních brouků a využitím této skupiny ve forenzní entomologii. Je členem České společnosti entomologické a šéfredaktorem časopisu Klapalekiana, který společnost vydává. Dvakrát organizoval mezinárodní letní školu Systematics of beetles. Spolupracuje s řadou zahraničních kolegů, zejména na výzkumu diversity brouků jihovýchodní Asie.

Rozhovory vedla Lenka Prokopová.

V rozšířené verzi je najdete na www.zivauni.cz v rubrice LIDÉ.

Zelenou fasádu nového pavilonu tvoří třináct druhů rostlin

Nový unikátní pavilon propojuje přírodu s moderními technologiemi

Kampus České zemědělské univerzity v Praze se rozrostl o novou budovu demonstrující principy udržitelného rozvoje: unikátní Pavilon environmentálních studií. Odborníci z Fakulty životního prostředí, kteří objekt budou využívat, uplatnili při jeho realizaci aktuální trendy a technologie přispívající k adaptaci sídel na dopady klimatické změny.

Opticky dominujícím prvkem stavby jsou zelené fasády složené ze 13 druhů rostlin v celkovém počtu 12 300 kusů, jejichž závlahu obstarává sofistikovaný systém hospodaření se srážkovou vodou. Slavnostního otevření se zúčastnili premiér Petr Fiala, ministr životního prostředí Petr Hladík, ministr zemědělství Marek Výborný a náměstek Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy Jaroslav Miller.

K nízkoenergetickému standardu pavilonu přispívají také tři podzemní podlaží dosahující hloubky 12 metrů pod úroveň terénu. „Jsme si plně vědomi dopadů klimatických extrémů na města, ale také složitosti aplikace environmentálně zodpovědného přístupu jak ve výstavbě, tak v běžném provozu. Náš pavilon není jen důkazem dnešních technologických možností. Je i svěbytnou a důležitou laboratoří, kde naši vědci a studenti budou moci využité postupy zkoumat, hodnotit a optimalizovat,“ řekl u příležitosti zahájení provozu pavilonu rektor ČZU prof. Petr Sklenička.

Česká zemědělská univerzita v Praze každoročně figuruje na předních místech mezinárodních žebříčků hodnotících ohleduplnost provozu instituce k životnímu prostředí. Nový Pavilon environmentálních studií posouvá přístup univerzity na zcela novou úroveň.

„Budova je příkladem ekologicky promyšleného designu. Najdeme tu řadu technologií, které přispívají k energetickým úsporám a adaptaci na klimatické změny. Je nízkoenergetická, využívá srážkovou či recyklovanou odpadní vodu a podobně. Já se celý život pohybuji v akademickém prostředí a dokážu ocenit pracoviště, kde je možné těsně propojit výuku a výzkum s praxí nebo dokonce s žitou zkušeností. ČZU přeji mnoho úspěchů při výzkumu adaptace na dnešní environmentální výzvy,“ uvedl premiér Petr Fiala.

Využití různých forem zelených fasád se závlahovým systémem a zužitkování dešťových a šedých (spláskových) vod přináší esteticky atraktivní řešení, které snižuje energetické nároky provozu budovy, zlepšuje mikroklima a koloběh vody celé lokality. Svou kompozicí budova respektuje ráz kampusu, zachovává tvar fasád původních budov a končí organickou křivkou. Stavbu završuje střecha s extenzivní, tedy bezúdržbovou, i intenzivní výsadbou. Je zároveň vhodná jako místo k setkávání při nejrůznějších příležitostech.

„Budova je krásná, je unikátní, ale co je důležité, bude vzdělávat environmentální odborníky, které Česká republika velmi potřebuje. Ať už v komerční sféře nebo ve veřejné správě, právě proto, abychom dokázali

i prostřednictvím mladých lidí, vzdělaných expertů, adaptovat naši krajinu, naše města a obce na klimatickou změnu,” řekl ministr životního prostředí Petr Hladík.

Zvláštní pozornost byla věnována nakládání s vodami a modro-zelené infrastruktuře, tedy kombinaci prvků budovaných v harmonii s přírodou. Pokročilý systém pro nakládání s dešťovými a šedými vodami zahrnuje jejich předúpravu, venkovní akumulaci v podzemní i povrchové nádrži, odkud voda proudí k přečištění ve vertikálním kořenovém filtru a k další úpravě a distribuci. Celý systém je zdrojem pro závlahu zelených střech a vertikálních zahrad s možností využití pro splachování WC.

„Náš pavilon naplňuje vizi spolupráce vědecko-pedagogických kapacit s veřejnou i soukromou sférou v nadnárodním měřítku. Je místem, kde se za využití inovativních estetických prvků synergicky propojují laboratoře, kanceláře, ateliéry a technické zázemí. Vyhovuje přísným požadavkům nejprestižnějších grantů, jako je třeba právě řešený ERC Consolidator Grant,” doplňuje děkan FŽP prof. Vladimír Bejček. Neopomenutelný je vlastní výzkumný potenciál pavilonu. Komplexní digitální informační

model budovy (BIM) umožňuje vytvářet, spravovat a vyhodnocovat údaje o pavilonu během celého jeho životního cyklu. Vizualizace v různých fázích jeho výstavby pomáhá plánovat udržitelné prvky a předcházet problémům. Unikátní infrastruktura pavilonu usnadňující sdílení digitálních dat o růstu rostlin, mikroklimatu a dalších aspektech podpoří výzkumné projekty v oblasti ekologie a inovativního stavebnictví a rozšíří naše pochopení udržitelného designu.

„Nový unikátní Pavilon environmentálních studií je skvělým příkladem udržitelné stavby propojující přírodu s moderními technologiemi. Blahopřeji a jsem hrdý, že jsme v oblasti agrárních a environmentálních inovací ve světové špičce,” popřál ČZU ministr zemědělství Marek Výborný. Výstavba nového pavilonu proběhla v letech 2021–2023. Celkové finanční náklady činí 269 milionů korun a jsou hrazeny ze zdrojů ČZU a z finančního programu Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol – MŠMT.

Text: FŽP / Karla Mráčková

Foto: Tomáš Jůnek / Petr Zmek

Na konferenci AquaConSoil 2023 se sešly světové kapacity. Hostitelkou byla Česká zemědělská univerzita

Kampus ČZU se ve dnech 11.– 15. září 2023 stal dějištěm mezinárodní konference AquaConSoil 2023. Tato událost každé dva roky spojuje špičkové vědce, zástupce průmyslu a představitele státní správy z celého světa, aby se vzájemně vzdělávali, sdíleli zkušenosti a zapojovali se do udržitelného využívání a hospodaření s půdou, sedimenty a vodními zdroji.

Významné mezinárodní fórum představovalo vzácnou příležitost k setkání s předními osobnostmi z institucí z Evropy, Ameriky, Asie i Austrálie. Program pražské konference byl rozdělen do pěti okruhů. Více na toto téma s koordinátorkou konference AquaConSoil 2023 za ČZU doc. Lenkou Wimmerovou z katedry aplikované ekologie Fakulty životního prostředí.

Paní docentko, AquaConSoil je prestižní konference na téma „udržitelnost“ a jak napovídá samotný název, jde tady především o vodu a půdu. Co je hlavním smyslem těchto setkání špičkových vědců a zástupců průmyslu?

Původně se konference jmenovala ConSoil, což v překladu odpovídalo spojení kontaminovaná zemina. Konference se poprvé konala v 80. letech minulého století a účastnily se jí průmyslové podniky a různé mezinárodní asociace. Postupně se ukazovalo, že kontaminace není důležitá jenom z pohledu půdy, ale i z pohledu vody, proto došlo ke změně názvu na AquaConSoil, a tím i k rozšíření zaměření konference o problematiku vody.

Jde tedy o velice významnou akci se zhruba čtyřicetiletou tradicí, na kterou se sjíždějí nejen vědci, ale i lidé z firem, jež používají nové technologie a neustále se potřebují rozvíjet. Účastní se rovněž odborníci z legislativní oblasti, to znamená zástupci státní správy včetně organizací jako například U.S. Environmental Protection Agency. Takže opravdu významní hráči udávající směr. Je to celosvětová konference, měli jsme tu účastníky nejen z Evropské unie, ale také ze Severní Ameriky, Austrálie, Tchaj-wanu a dalších asijských zemí.

Bylo to vůbec poprvé, co se experti na udržitelné trendy sešli v Praze, potažmo ve střední Evropě. Jak tuto skutečnost vnímáte a co to znamená pro ČZU?

Ráda bych zdůraznila, že tuto prestižní konferenci vůbec poprvé organizovala univerzita, dříve byl vždy spolupořadatelem nějaký průmyslový podnik. A také se poprvé konala ve střední Evropě a v postkomunistické zemi. Že se nám podařilo dostat k nám na univerzitu tak významnou akci, je obrovský úspěch.

A jak se vám to podařilo?

Jednali jsme o realizaci konference zhruba pět let. Úspěšní jsme byli jednak díky panu profesorovi Janu Vymazalovi, což je vědec světového renomé. Pak také díky tomu, že mám dlouholeté osobní vazby na osobnosti z Vědecké rady AquaConSoil a těchto konferencí se účastním už od roku 1990. Současně nebylo pochyb o tom, že Praha je krásné město, které stále táhne. My na ČZU jsme navíc mohli nabídnout udržitelný areál, ve kterém je spousta nových budov s modro-zelenou infrastrukturou. Právě teď jsme otevřeli další z nich. Nicméně je třeba říci, že místo konání konferencí se volí na základě výběrového řízení, do kterého jsme vstoupili, podali návrh a pak

Koordinátorkou konference AquaConSoil 2023 byla docentka Lenka Wimmerová

k nám přijela tříčlenná komise ze společnosti Deltares, prohlédli si kampus, probrali jsme naše možnosti a na základě toho si nás nakonec vybrali.

Čím byla pražská konference specifická?

Mimo jiné i tím, že současný předseda pan profesor Huub Rijnaarts (přední odborník na čištění a management vod z Wageningen University & Research – pozn. red.) předával pomyslné předsednické žezlo svému nástupci. Ve funkci ho nahradil pan profesor Frederic Coulon (specialista na environmentální chemii a mikrobiologii z Cranfield University – pozn. red.), což je rovněž světově uznávaná kapacita. Tím, že u nás došlo k předání předsednictví, se současně vzpomínalo na všechny předchozí ročníky konference a jejich nejzajímavější momenty.

Jakou roli na tomto fóru sehráli vědci a odborníci naší univerzity?

Samozřejmě jsem se snažila vědce z ČZU maximálně podpořit a nabídnout jim možnost prezentace na konferenci. Sešlo se nám však 450 žádostí o ústní přednášky a prostor byl pro nějakých 150. Výběr podléhal přísným regulím a příspěvky vybírala Vědecká rada konference, která je tvořena 25 odborníky z celého světa. Každopádně je skvělé, že se některým kolegům podařilo uspět.

Konferenci zahájila paní prorektorka pro udržitelnost profesorka Eva Vlková. Hlavní referát měl pan profesor Michael Komárek, vědec světového formátu a navíc budoucí děkan Fakulty životního prostředí.

Dále se podařilo uspět mně osobně a mých kolegům z Akademie věd ČR. Prezentovali jsme zde nové Národní centrum kompetence Biocirkl, kde řešíme valorizaci různých druhů odpadů a vývoj nových technologií ve spolupráci s firmami. Někteří naši studenti také uspěli v rámci ústních prezentací. Pak jsme tu měli řadu posterů a po celou dobu konference jsme dostávali prostor k prezentaci tématu udržitelnosti, které je pro naši univerzitu velmi důležité.

Kromě odborných sekcí měla konference i výstavní část. Jak byla koncipována?

Na výstavě umístěné v budově Fakulty životního prostředí se prezentovalo 27 zahraničních firem. Byl tam samozřejmě i stánek ČZU, se kterým nám pomáhali i naši studenti a doktorandi.

Vlastní odborné sekce probíhaly v šesti místnostech v budovách Fakulty životního prostředí po dobu tří dnů. Slavnostní zahájení, předání pomyslné štafety a ukončení konference se konalo v Aule ČZU. Na poslední den jsme s kolegy připravili několik exkurzí. Na mokřady na Kokořínsku je zavedla paní docentka Kateřina Berchová, do Chytré krajiny Amálie paní doktorka Tereza Hnátková a poslední exkurze směřovala na Příbramsko, kde nám kolegové z firmy DIAMO, s. p., předvedli unikátní čistírnu důlních vod a třídící linku.

Také jsme zájemcům nabídli prohlídky dřevin a udržitelných prvků v areálu. Libosadem je provedl doktor Vladimír Janeček z Fakulty lesnické a dřevařské a s modro-zelenou infrastrukturou je seznámila paní inženýrka Simona Dvořáková z oddělení CSR.

Určitě došlo i na neformální setkání, která při takových akcích hrají významnou roli. Vnímáte to tak?

Je to rozhodně velmi důležité. Konference se kvůli covidu nekonala fyzicky čtyři roky a lidé, kteří na tato setkání jezdí pravidelně, se po tak dlouhé době chtěli potkat. Program začínal v devět ráno, končil v šest večer, ale pak ještě zbýval čas na neformální setkání, ať už v kampusu nebo někde ve městě.

Jak se výstupy z těchto konferencí projevují v praxi? Máte nějakou zpětnou vazbu?

Nemohu příliš mluvit za ČZU, jsem na FŽP zaměstnaná teprve od roku 2016. Předtím jsem pracovala v komerční firmě a na konference jsme jezdili v rámci komerčních zakázek. Prezentace na tomto fóru pro mě znamenala možnost spolupráce se zahraničními firmami, možnost vstupovat do zahraničních tendrů a získávat nová data.

Každopádně na letošním ročníku bylo zajímavé sledovat vývoj a praktické uchopení požadavků Zelené dohody pro Evropu a taxonomie EU. Od příštího roku musí řada firem, ale i organizací dělat tzv. ESD reporting, což znamená Environmental Social Governance (rámec používaný k hodnocení obchodních praktik a výkonnosti organizace v různých otázkách udržitelnosti a etiky – pozn. red.). My se řídíme evropskou legislativou, ale třeba Amerika a Kanada mají úplně jinou. Proto byly pro nás velmi zajímavé výstupy sekcí organizovaných americkou organizací U.S. EPA. Dozvěděli jsme se, jakým směrem se ubírají oni, například jakým způsobem budou deklarovat zelené finance a podobné záležitosti. To je samozřejmě důležité i pro univerzitu, abychom byli v obraze.

Máte zkušenosti ze soukromého sektoru i z univerzitního prostředí. Jak funguje spolupráce průmyslníků a akademiků?

Je to vždy otázka vzájemné důvěry. Když to vezmeme z pozice výzkumníka, pokud něco vynalezne, bojí se, aby mu někdo know-how neodcizil. Nicméně z pohledu firem by na to výzkumníci měli pohlížet trochu jinak. Každá firma přece musí řešit ekonomické náklady, návratnost investice, nemůže kupovat něco, když nemá prognózu trhu, není si jista, jestli technologie v reálném prostředí funguje. To jsou věci, které jsou postavené na vzájemné, a především otevřené komunikaci.

Máte v tomto ohledu dobré zkušenosti?

Já většinou ano. Pokud mám nějaké negativní zkušenosti, tak bohužel z výzkumného sektoru. Možná je to tím, že jsem přišla z komerčního sektoru a dokážu se vžít do pozice firem.

Jak jste, jako koordinátorka tak významné konference spokojena s jejím průběhem a co bylo pro vás osobně nejsilnějším momentem?

Konference za mě proběhla bez větších komplikací, což je samo o sobě úspěch. Při její přípravě i realizaci byla samozřejmě celá řada stresových momentů, ale opravdu žádný větší zádrhel nenastal, a to tu bylo přes 550 účastníků a 27 vystavovatelů. Poděkování za to rozhodně patří mým kolegům, zejména Michalovi Brožovi, a doktorandům FŽP i studentům jiných fakult, kteří nám aktivně vypomáhali. A nejsilnější moment konference? Přiznám se, že pro mě to byla jednak výměna předsednické role a pak také natáčení podcastu s profesorem Huubem Rijnaartsem, pro kterého bylo předání předsednictví hodně osobní, protože konferenci předsedal téměř 20 let.

Rozhovor vedla: Lenka Prokopová

Foto: Petr Zmek

PĚT ZÁKLADNÍCH TEMATICKÝCH OKRUHŮ KONFERENCE AQUACONSOIL 2023

- *Obnova vodních a půdních zdrojů v kontextu Cirkulární ekonomiky a Zelené dohody pro Evropu*
- *Příspěvek systému půda-voda-sediment k adaptaci a zmírňování změny klimatu*
- *Udržitelné sanace, nově se objevující kontaminanty a prevence směrem k nulovému znečištění*
- *Voda a půda v digitálním světě*
- *Nástroje a přístupy systémového myšlení ke zvládnutí udržitelnosti systému půda-voda-sediment*

Překračování hranic vědy: Multidisciplinární konference pro mladé vědecké pracovníky

Ve dnech 5. a 6. října 2023 se na ČZU uskutečnila čtvrtá Multidisciplinární konference pro mladé vědecké pracovníky (4th Multidisciplinary Conference for Young Researchers). Pořádala ji Fakulta tropického zemědělství a tým Biogas Research Team pod vedením doc. Hynka Roubíka. Konferenci provázela energie mladých myslí hledajících nové cesty k řešení globálních výzev.

Zatímco v předchozích letech se tato konference konala vždy v některém z ukrajinských univerzitních měst, letos se přenesla zpět na Českou zemědělskou univerzitu v Praze. S více než 120 účastníky z třicítiky zemí a téměř stovkou vědeckých příspěvků to bylo impozantní setkání mladých vědců, kteří překračují hranice tradičních disciplín. Konference poskytla prostor pro sdílení nových poznatků a myšlenek mezi mladým talentovaným souborem a pro všechny byla opět zdarma.

Jednou z priorit těchto aktivit je umožnit mladým vědeckým pracovníkům prezentovat své výzkumy a projekty. Měli tak jedinečnou příležitost představit svoji práci kolegům a odborníkům. Seznámit je se svými nápady a získat zpětnou vazbu, která může vést k dalšímu rozvoji jejich výzkumné činnosti.

Dalším důležitým aspektem bylo vytvoření prostoru pro networking a navazování kontaktů. Mladí vědci z různých částí světa měli možnost setkat se s kolegy se stejným nadšením a zájmem o vědu. Takové kontakty mohou být klíčem k budoucí spolupráci a novým projektům schopným řešit globální výzvy.

Konference se účastnili vědci různých disciplín, což podtrhlo její multidisciplinární charakter. Biogas Research Team a Fakulta tropického zemědělství se postarali o pestrou paletu témat zahrnující zemědělství, environmentální vědy, energetiku, ekonomiku, humanitní vědy a další oblasti. Speciální „session“ letošního roku byla „Ukraine – Current challenges and opportunities“. Ta také vzbudila poměrně velký ohlas.

Konference byla zahájena takzvanými „keynote speeches“, které měli doc. Hynek Roubík na téma „Unlocking Success: Navigating the Path of an Early Career Researcher“, Dr. Stacy Hammond na téma „Publication Bias in Scientific Findings – the case of *Prunus persica*“ a Dr. Milan Školník na téma „The Rise of Chatbots and Their Impact on Society“.

Konference nabídla platformu pro prezentaci vědeckých prací, ale také ukázala sílu mladé generace vědců a jejich odhodlání přispět k řešení komplexních globálních problémů. Diskuse a výměna nápadů naznačily, že budoucnost vědy je světlá a že mladí vědci mají potenciál změnit svět.

Tato událost byla i fórem pro inspiraci a povzbuzení mladých vědeckých pracovníků. Umožnila jim získat zpětnou vazbu na svou práci, a také rozvinout své dovednosti a navázat důležité kontakty ve světě vědy.

„Věda a inovace mají schopnost měnit svět. Věřím, že naše konference byla cestou k objevování, sdílení a spolupráci. Naším cílem je překonávat hranice disciplín a vytvářet platformu pro mladé výzkumníky, aby

sdíleli své myšlenky a nápady. Děkuji všem za jejich vášeň, odhodlání a vědecké příspěvky. Tato událost byla důkazem síly mladých vědeckých pracovníků a jejich schopnosti měnit svět. Těším se na další inspirativní setkání,“ zhodnotil konferenci doc. Hynek Roubík.

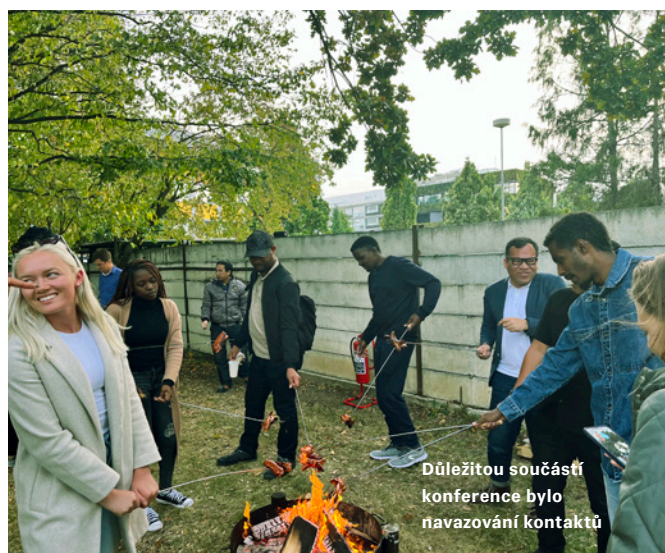
The 4th Multidisciplinary Conference for Young Researchers byla dalším krokem směrem k lepšímu porozumění složitým globálním výzvám. Posílila vědecké poznání a zdůraznila roli mladých vědců v hledání inovativních řešení. Jejich entuziasmus a odhodlání jsou klíčovými složkami budoucího vědeckého pokroku a udržitelného rozvoje.

Více o konferenci: <https://mcyr.ftz.czu.cz/en>

Ing. Marek Jelínek

Multidisciplinární konferenci pro mladé vědce letos hostila ČZU

Důležitou součástí konference bylo navazování kontaktů

Konference o agroekologii: AgroServ nabízí služby integrující zemědělský a potravinářský sektor

Česká zemědělská univerzita hostila mezinárodní konferenci European Research Services on Agroecology. Jejím pořadatelem byla Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ve spolupráci s francouzskými partnery z AnaEE (Analysis and Experimentation on Ecosystems) a CNRS (Centre national de la recherche scientifique).

Konference se konala v rámci významného evropského projektu AgroServ. Výsledky projektu s rozpočtem téměř 15 milionů eur budou mít zásadní dopad na budoucnost potravinového systému, zachování biodiverzity a snížení dopadu zemědělství na klima. Konsorcium bude úzce spolupracovat se zemědělci, průmyslem, občany a politiky prostřednictvím tzv. „živých laboratoří“ a směrem k vytvoření politik založených na důkazech a společně vyvinutých postupech v zemědělství. Česká zemědělská univerzita je do projektu zapojena jako reprezentant služeb pro zemědělský sektor s hlavní koordinátorkou profesorkou Lenkou Kouřimskou. Zajímali jsme se o podrobnosti.

Paní profesorko, jak hodnotíte projekt AgroServ, pokud jde o jeho význam pro české zemědělství, konkrétně potravinářskou sféru?

Tento projekt navrhne a nabídne širokou škálu služeb integrující zemědělský a potravinářský sektor. Umožní lepší integraci farmářů a všech subjektů zapojených do produkce potravin s vědecko-výzkumnou sférou. Z toho by měl profitovat i český agropotravinářský sektor. Protože je projekt mezinárodní a zahrnuje 42 partnerů, mohli by naši zemědělci a potravináři získat přístup k informacím a službám všech zainteresovaných zahraničních partnerů.

Jaké jsou nejdůležitější výstupy z této konference a co z toho vyplývá pro nejbližší budoucnost?

Cílem konference bylo zviditelnit projekt AgroServ a přiblížit jeho služby co nejširšímu spektru uživatelů z řad akademiků, vědců, zemědělců, producentů potravin, zástupců dozorových orgánů, svazů a sdružení, jakož i dozorovým orgánům a zástupcům dotčených vládních institucí. Dalším cílem konference bylo setkání jednotlivých řešitelů projektu a řídicích orgánů, představení tvorby katalogu služeb a prezentace možností spolupráce s jinými mezinárodními projekty a konsorciemi.

Jakou roli hraje v tomto procesu ČZU a co to konkrétně znamená pro vás jako koordinátorku?

ČZU je zapojena do projektu AgroServ v několika pracovních balíčcích. Velkou úlohu hraje v oblasti komunikace a propagace. Díky našemu špičkovému zázemí jsme v říjnu 2022 zorganizovali v Aule ČZU velmi úspěšný úvodní kick-off meeting projektu. Další úloha ČZU v projektu AgroServ spočívá v zapojení se do tzv. živých laboratoří (living labs). Počítáme se zapojením našich experimentálních a demonstračních pracovišť, zejména pokusných políček, jakož i nově vybudovaného Potravinářského pavilonu s technologickými provozy a senzorickou laboratoří.

Jak by měly v praxi fungovat takové živé laboratoře?

Živé laboratoře by měly být místy, kde se bude setkávat praxe s vědeckou sférou. Mělo by zde docházet k rychlému přenosu vědeckých poznatků do praxe. Zemědělci a potravináři by zde měli mít možnost vyzkoušet si nové postupy v pěstování rostlin a chovu hospodářských zvířat, jakož i inovativní potravinářské technologie. Zároveň by toto vybavení mělo být přístupné i dalším uživatelům z řad studentů, vědců a široké veřejnosti, kde by mělo plnit edukativní a popularizační cíle.

Jak se v českých podmínkách daří prosazovat principy agroekologie ve srovnání s jinými evropskými zeměmi, kde zemědělství vychází z poněkud odlišných tradic?

Máme sice v našich podmínkách například odlišnou velikost zemědělských podniků v porovnání s jinými evropskými zeměmi, kde jsou základem rodinné farmy, ale základní principy agroekologie a přístup k odolnému a udržitelnému zemědělsko-potravinářskému systému musí uplatňovat všichni do jisté míry obdobně a v souladu s politikou EU. Globální změna klimatu není limitovaná hranicemi států a problé-

my, které přináší, je třeba řešit v mezinárodním měřítku. K tomu může projekt AgroServ přispět právě tím, že propojuje 42 partnerů z Francie, Itálie, Finska, Litvy, České republiky, Belgie, Bulharska, Portugalska, Německa, Izraele, Srbska, Irska, Nizozemska, Portugalska, Španělska, Rumunska, Slovinska a Dánska.

Čím mohou zkušenosti evropských partnerů obohatit naše prostředí a co naopak můžeme předat my jim?

Na každé konferenci je důležitá výměna osobních zkušeností, navázání nových partnerství a lepší poznání zúčastněných subjektů. Zkušenosti evropských partnerů je vždy dobré a důležité vyslechnout a pak kriticky posoudit možnost jejich implementace do našich podmínek.

Nejdůležitější jsou zkušenosti partnerů, kteří mají obdobné podmínky zemědělské produkce a jsou s námi v intenzivním kontaktu při produkci potravin. V první řadě jsou to naši nejbližší sousedé.

Naplnila konference vaše očekávání?

Konference naplnila má očekávání, v mnohém je i předčila. Důležité bylo osobní setkání všech zúčastněných a partnerů projektu. V řešení projektu došlo k významnému posunu, k ujasnění některých dílčích aspektů realizace a harmonizaci postupů plnění úkolů. Projekt byl též náležitě propagován a představen potenciálním uživatelům služeb.

Ptala se: Lenka Prokopová

Filmy o vědě, které vás baví. To je Prague Science Film Fest

Jen jednou za rok má pražské publikum příležitost vidět na jednom místě špičkové snímky o vědě, které se běžně neobjevují v nabídce kin ani na streamovacích platformách. Tím místem je Aula České zemědělské univerzity, tou událostí mezinárodní festival populárně-vědeckých snímků Prague Science Film Fest. Letos se konal ve dnech 16.–19. října a kromě filmových projekcí nabídl odborné diskuse, debaty a setkání s tuzemskými i zahraničními tvůrci.

V soutěžní sekci programu Prague Science Film Fest (PSFF) bojovalo o titul Nejlepší mezinárodní vědecký dokument jedenáct snímků ze Spojeného království, Francie, Švédska, Kanady, Řecka, Nizozemska, Švýcarska a Spojených států. Grand Prize si jako hlavní cenu festivalu odnáší snímek Archa zapomnění. Hodnotilo se ve čtyřech kategoriích a ocenění byla předána na slavnostním večeru v pražském kině Přítomnost.

V duchu festivalového motta „fitcheck“ se vše točilo kolem zdraví. Ať už fyzického, psychického nebo environmentálního. Pro Českou zeměděl-

skou univerzitu v Praze téma zcela zásadní. „Péče o zdraví našich studentů a zaměstnanců je naší prioritou,“ zdůrazňuje kvestor Jakub Kleindienst. „I proto jsme letos zahájili projekt zaměřený na testování a prevenci onemocnění. Udržitelnost, o jejíž principy se opíráme v celé naší činnosti, se nevyhnutelně týká i zdraví. Tak jako pomocí nejrůznějších strategických metod a nástrojů pečujeme například o krajinu, která je zdrojem všech nezbytných potřeb pro život, umožňujeme také nejmodernější péči o lidské zdraví a následnou kvalitu života obecně. Vzhledem k tomu, že se jednotlivé faktory ovlivňují, jsme si jisti dosažením vzájemné harmonie. Společně

s letošním tématem Prague Science Film Fest se snažíme podnítit dialog o zdraví a vědě," říká Jakub Kleindienst.

A dialog o zdraví a vědě letošní přehlídka populárně-vědeckých dokumentů rozhodně podnítila. „Mám velkou radost, jaký zájem o dokumentární filmy lidé v Suchdole ukázali. To se projevilo nejen počtem návštěvníků, který byl zase o kousek vyšší než vloni, ale zejména také jejich živým zájmem o následné diskuse. Témata filmů nejsou často lehká, to však návštěvníky neodradilo od aktivního zapojení se do debat se zahraničními hosty, což bylo skvělé," hodnotí festival organizátorka Karolína Otcová z ČZU.

V soutěži byla zastoupena i Česká republika filmem **Planeta Praha**. Ten nejvíc zaujal mladé diváky a divačky a díky tomu obdržel Cenu studentské poroty České zemědělské univerzity. „Film odhaluje rozmanité druhy rostlin a živočichů v městském prostředí, zvýrazňuje jejich schopnost přizpůsobit se urbanizaci a poukazuje na dopady klimatických změn. Jeho mimořádně působivá vizuální stránka a cenný příspěvek k povědomí o městské divoké přírodě zaujaly porotu a zaslouženě si získal vítězství."

Porotu mezinárodní soutěže složenou ze zástupců fakult a vedení ČZU nejvíc oslovil dokument **Svět pod zemí** (Planet Soil) od tvůrců Marka Verkerka a Ignase van Schaicka. Ocenila především pozoruhodné estetické zpracování „nabízející ohromující makro záběry, které nás zavádějí do fascinujícího světa půdního hmyzu. Díky těmto detailům nám film představuje dosud nepoznaný a záhadný svět, který často přechází nezpozorován."

Rektor ČZU profesor Petr Sklenička udělil zvláštní ocenění dokumentárnímu filmu **Správná místa nikdy nebyvají** (True Places Never Are) pro jeho kvalitu a unikátní kombinaci témat. „Film nás zavádí na ostrov, kde se propojuje ornitologie s kvantovou fyzikou v neotřelém pohledu na svět. Tento pozoruhodný snímek vybízí k zamyšlení nad tím, co hledáme ve světě kolem sebe."

Festival se letos točil kolem zdraví.

Tvůrci se věnovali vlivu potravin na naše zdraví, ztrátě biodiverzity

či vztahu člověka s nočními motýly.

Zavedli nás i pod zem, přiblížili,

jaká etická dilemata přináší

dárcovství orgánů nebo jakou

sílu mají květiny.

Tradičním vyvrcholením přehlídky populárně vědeckých dokumentů je Grand Prize, kterou uděluje PSFF společně se svým partnerským festivalem Academia Film Olomouc. O tuto cenu se uchází jak jedenáct soutěžních filmů PSFF, tak snímky mezinárodní soutěže letošního 58. ročníku AFO, která se konala na konci dubna t.r. Porota složená z odbornic a odborníků z oblasti popularizace vědy a dokumentárního filmu udělila toto ocenění ve výši 10 tisíc amerických dolarů filmu **Archa zapomnění**. Porota snímek režiséra Iana Cheneyho označila za „skutečně originální a mimořádný film, který si klade hluboké a existenciální otázky s humorem, pokorou, upřímností

a s jedinečně hravým filmovým jazykem."

Podle poroty jde o „upřímnou snahu zachytit ukládání vzpomínek v přírodě, touhu zanechat lidskou stopu na tomto světě – a v neposlední řadě postavit obří archu."

Vzhledem k vysoké kvalitě soutěžních filmů měla porota Grand Prize náročné rozhodování. Proto udělila čestné uznání dokumentu

Usměj se a zamávej, „představujícím mimořádnou bytost, která zaplnila celý prostor a probudila naši touhu po dalším zkoumání."

Letošní soutěžní výběr hodnotí programový režisér festivalu Zdeněk Rychter: „Chtěli

jsme se blíže věnovat umělečtějším a odvážnějším možnostem ztvárnění a narušit dlouho zaběhnuté představy o tom, co je popularizační dokument." Vizuálně působivé snímky se věnují například vlivu potravin na naše zdraví, ztrátě biodiverzity či vztahu člověka s nočními motýly. Tvůrci nás zavedli i pod zem, přiblížili, jaká etická dilemata přináší dárcovství orgánů nebo jakou sílu mají květiny.

Česká zemědělská univerzita v Praze organizovala festival ve svém univerzitním kampusu již od roku 2011 pod názvem Life Sciences Film Festival a později ČZU Film Fest. V roce 2020 se spojila s olomouckou univerzitou, na jejíž půdě se od roku 1966 koná úspěšný mezinárodní festival populárně-vědeckého filmu Academia Film Olomouc.

psff.cz / Lenka Prokopová

Udržitelné trendy udávají směr Zemi živitelce. Česká zemědělská univerzita je v tomto směrování významným partnerem

Precizní zemědělství, environmentální význam zemědělství a sociální zemědělství. Témata naznačující, že jeden z nejvýznamnějších evropských agrárních veletrhů se ubírá směrem k udržitelné budoucnosti. Pro české zemědělce a farmáře je Země živitelka šancí seznámit se s nejnovejšími trendy, pro vědce České zemědělské univerzity ideální příležitostí předat veřejnosti něco z toho, co tuto univerzitu dělá nejudržitelnější v republice a zajišťuje jí mezinárodní prestiž.

Po téměř půlstoletí existence se Země živitelka vyprofilovala od defilé úspěchů socialistického způsobu hospodaření k mezinárodně uznávanému agrosalonu, který nabízí komplexní pohled na zemědělství 21. století a jeho trendy. Nechybí tu nic, co si v této oblasti lze představit. Kromě obrovského množství exponátů jsou významnou součástí výstavy odborné semináře, přednášky a prezentace seznamující návštěvníky s moderními trendy zemědělství.

Své odborníky na Zemi živitelku každý rok vysílá i Česká zemědělská univerzita a pro tuto výjimečnou příležitost vždy připravuje atraktivní edukativní program. Soudě podle permanentního obležení stánku ČZU se to nejspíš podařilo i letos. Nejen pro možnost ochutnat smažené cvrčky jako potravinu budoucnosti, klobásky a pečivo z Potravinářského pavilonu nebo lahodné produkty Vinařství ČZU, ale i pro šanci dozvědět se leccos zajímavého.

Udržitelnost jako průvodní téma letošního ročníku výstavy je zároveň něčím, co doprovází veškeré dění na ČZU, ať jde o vědeckou a pedagogickou činnost, studijní programy nebo celkovou koncepci kampusu. Přede vším však jde o to vychovat v tomto duchu nové generace, nezatížené předsudky minulosti a schopné čelit novým výzvám.

„Chceme našim studentům vštípit zásady, které budou ctít ve svém výzkumu i v praxi. Je to zejména důraz na udržitelnou budoucnost, což v zásadě znamená omezit nebo zmírnit dopady lidské činnosti na život příštích generací. Reagujeme na současné výzvy a snažíme se eliminovat rizika spojená s klimatickou změnou, energetickou nebo potravinovou krizí,“ říká rektor ČZU Petr Sklenička.

V tomto duchu také Česká zemědělská univerzita připravila na dny 24.–29. srpna 2023 program pro návštěvníky Země živitelky. Tématu racio-

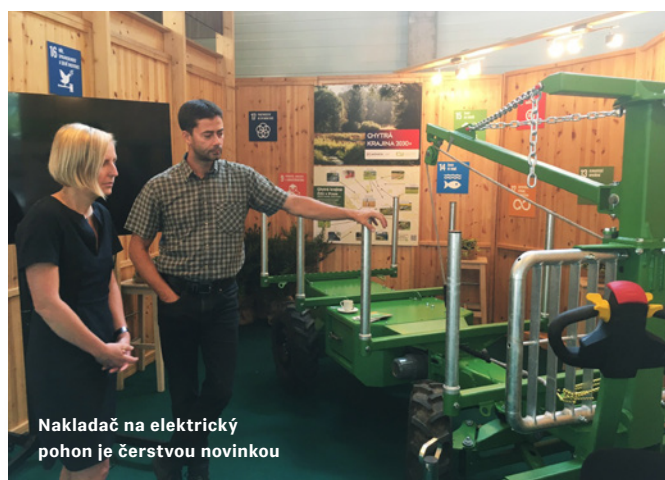
Dobroty z dílny Potravinářského pavilonu chutnaly všem...

... Potemníci a cvrčky jen silnějšími povahám

Tato hra je o rychlosti vašich reakcí

Nakladač na elektrický pohon je čerstvou novinkou

nálního hospodaření s vodou se zhostila dr. Tereza Hnátková z Fakulty životního prostředí: „Máme tady banner, který představuje Chytrou krajinu Amálie u Lán. Zde na 700 hektarech zemědělské a lesnické půdy aplikujeme adaptační opatření na změnu klimatu v rámci vodního hospodářství.“ Ale nejen o Amálii byla u stánku ČZU řeč. „Chceme představit projekty a výzkumné aktivity zaměřené na nakládání s vodou, na vodní hospodářství ve městě i v zemědělské nebo lesní krajině. To znamená různé technologie, příklady opatření blízkých přírodě, jako jsou mokřady, denitrifikační reaktory, vertikální zahrady, zelené stěny, koupací biotopy a podobně,“ říká environmentální odbornice ČZU dr. Hnátková, která s sebou pro názornost na Zemi živitelku přivezla i videa s konkrétními případy opatření propojujících aplikační praxi s výzkumem. Třeba přímo v kampusu ČZU, který sám o sobě představuje demonstrační lokalitu na opatření pro nakládání s vodou v rámci modro-zelené infrastruktury.

S velkým zájmem návštěvníků se setkala i další témata předkládaná odborníky ČZU. Precizní zemědělství a novinky umožňující efektivní využití zdrojů a minimalizaci negativního vlivu na životní prostředí přiblížil doc. Milan Kroulík z Technické fakulty. Hit letošní sezony, mobilní aplikace Klíšťapka, představil dr. Zdeněk Vacek z Fakulty lesnické a dřevařské. Klíšťapka umí predikovat aktivitu a početnost klíšťat a nebezpečí nákazy boreliózou na základě klasifikace lesních porostů, stanoviště a počasí. Interaktivní mapa je založena na téměř 30 tisících analyzovaných klíšťat. O udržitelném hospodaření se zemědělskou půdou poreferovala Ing. Laura Míčková z Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. Představila výzvy, které přináší klimatická změna do zemědělství a potravinářství, a možné strategie pro zajištění potravinové bezpečnosti. A také dva významné projekty. První z nich, EJP SOIL, sdružuje přední evropské institu-

ce zabývající se kvalitou půdy. „Projekt se zaměřuje mimo jiné na opatření proti erozi půdy, zvyšování efektivity zemědělské produkce, modelování vlivu sucha na výnosy plodin či zlepšování retence vody v půdě,“ říká Ing. Míčková. Další projekt s názvem DRIFT-FOOD je zaměřen na potravinářské technologie a produkci a inovace lokálně vyráběných potravin.

Zástupce Fakulty tropického zemědělství prof. Jan Banout přiblížil problematiku potravinové bezpečnosti v zemích globálního Jihu a představil novinky v této oblasti. „Výzkum našeho týmu je mimo jiné zaměřen na inovativní technologie zpracování potravin na bázi obnovitelných zdrojů energie, které vedou ke snížení ztrát při produkci potravin a které zároveň snižují negativní dopady na globální klimatickou změnu. Jde především o využití technologie solárního sušení potravin,“ uvádí prof. Banout. Sérii odborných prezentací uzavřel v poslední den agrosalonu doc. Igor Krejčí z Provozně ekonomické fakulty s tématem Manažerské simulátory v zemědělství. „Přijel jsem sem prezentovat metodu, která využívá manažerské situace pro řešení složitých problémů. Tady samozřejmě se zaměřením na problémy v zemědělství, ať už to využije malý nebo velký farmář,“ vysvětluje doc. Krejčí a dodává: „Prezentujeme simulátor, který je do jisté míry univerzální pro malé farmáře zaměřené na živočišnou výrobu. Ta metoda je ale výrazně univerzálnější a každý model může být šitý na míru konkrétnímu problému. Model vytvořený pro farmáře s živočišnou výrobou je volně dostupný. Každý si ho může stáhnout a zkusit si svoji farmu vyplnit do uživatelského rozhraní. Pak už jen zkouší, zda jeho strategie funguje dobře, či ne, jestli je ziskový, jestli se mu vyplatí rozšířit stádo a podobně. V podstatě se z toho stává hra.“

Stánek ČZU kromě duševní potrawy pro zvědavé návštěvníky tradičně nabízí i spoustu dobrot. A to i těch netradičních, jako je jedlý hmyz pražený na pánvi. Šéfkuchařka Ing. Petra Škvorová z Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů se tak stává oblíbenou postavou všech ročníků Země živitelky. O stravníky nouzi nemá. „Letos jsme si připravili ochutnávku potměnků moučných a cvrčků domácích. V současné době jsou jako jedlý hmyz klasifikovány čtyři druhy, na Evropský seznam schválených potravin přibyl potměnk stájový (*Alphitobius diaperinus*), toho tu ale nemáme. Vzali jsme sem na ukázkou všechna stadia potměnků. Jak malé červíky, tak jejich kuklu i dospělce, aby bylo vidět, jak vypadá hmyz s proměnou dokonalou,“ vysvětluje. K popularizaci hmyzu jako potrawy budoucnosti přispívá vydatně i Země živitelka. „Letos jsme vydali hmyzí kuchařku, kde jsou tři recepty. Každý si u nás může koupit hmyzí moučku a doma si pak něco upéct,“ nabízí Ing. Škvorová. Hned vedle ní Stanislav Večeřa z Fakulty lesnické a dřevařské vysvětloval techniku konzervování těl nebo jejich částí zvanou plastinace, a také fungování hydrogelu, který zvyšuje zadržování vody v přírodě. Také předváděl dron, který lze využít třeba na sledování zajíců a vysoké před senosečí. Parádním kouskem expozice ČZU se letos stal nakladač na elektrický pohon. „Obejde se bez pomoci další techniky a zvládne ho jeden jediný člověk,“ zdůrazňuje dr. Václav Štícha z Fakulty lesnické a dřevařské a dodává: „Tento stroj má doplnit řadu mechanizačních prostředků jak lesnických, tak i v oblasti pěstitelství rychle rostoucích dřevin. Jeho největší přínos je v tom, že má velice šetrný bezemisní provoz, protože využívá elektromobilitu.“ Není pochyb, že Česká zemědělská univerzita k letošnímu tématu Země živitelky „Na cestě k udržitelnosti“ měla co říct. Je totiž jejím krédem.

Z premiéry tradice. První dožínky v novodobé historii Statků ČZU v Lánech se vydařily

Dožínky mají v českém venkovském prostředí letitou tradici. Nyní se na ni rozhodli navázat i v Lánech, kde má Česká zemědělská univerzita své statky. Lánský zemědělský podnik se rozhodně má čím pochlubit a premiérové dožínky se staly skvělou příležitostí, jak prezentovat výsledky obětavé práce všech, kteří se starají o jeho prosperitu. Spokojenost návštěvníků je pro organizátory motivací do budoucna.

„Vracíme se k tradicím, které k zemědělství patří. Dlouho se tu nic nedělalo a veřejnost nás vnímá jen jako škodiče, kteří dělají na silnicích nepořádek, pořád se po nás musí uklízet... Řekli jsme si, že je třeba se veřejnosti otevřít a ukázat, co zemědělství obnáší,“ uvedl ředitel Statků ČZU v Lánech Ing. Jiří Zajíček.

Brány Statků byly pro veřejnost otevřeny po celý den. Dvě hodiny po poledni začal oficiální program, který si nenechaly ujít zejména rodiny s dětmi. Návštěvníci mohli obdivovat zemědělskou techniku, zájem ale budila hlavně zvířata, kterým patřila centrální část zemědělského dvora. Organizátoři vystavili telata s popisem jejich plemene, datem narození a s dalšími detaily, pak také kůzlata a nechyběla tu ukázka výstavních krav, které Statky ČZU pravidelně reprezentují na přehlídkách a výstavách hospodářských zvířat v rámci České republiky. Jak to na takových výstavách vypadá, se mohli všichni na vlastní oči přesvědčit

Dožínky v Lánech nabídlly dobrou zábavu i možnost prezentovat výsledky práce těch, kteří se starají o prosperitu Statků ČZU. Oslava sklizně a připomínka tradiční role zemědělství byly zároveň příležitostí seznámit veřejnost s projekty ČZU.

při předvádění zvířat zaměstnanci lánského podniku. „Jsem moc rád, že našim návštěvníkům můžeme představit velice úspěšné reprezentantky plemene Jersey a holštýnského plemene. Jerseyka je letošní

grandšampionkou a vítězkou v soutěži o nejlepší vemeno v Národní soutěži hospodářských zvířat v Brně. Holštýnka byla druhá v prvotelkách na výstavě Hadačka Kralovice 2023 letos v červnu,“ je na své chovanky hrdý hlavní zootechnik Ivo Ždánský.

Jednou z nejdůležitějších součástí programu bylo předání dožínkového věnce. U tradiční ceremonie na pódiu nemohl chybět rektor České zemědělské univerzity v Praze prof. Petr Sklenička, který svým

kolegům ze Statků ČZU vyjádřil podporu: „Letošní rok nebyl jednoduchý. Kromě nepříznivého počasí museli zemědělci čelit zdražování vstupů, například hnojiv, energií a podobně. I přesto se vše podařilo a děkuji za to vedení a všem zaměstnancům Statků ČZU.“ Přítomným

návštěvníkům také připomněl, že kromě obvyklé zemědělské činnosti jsou v podniku vzdělávání studenti a provádí se zde výzkum.

Kromě předávání dožínkového věnce se na pódiu odehrával pestrý program, jehož součástí byly kapela Staročestí pardálové, vystoupení dětí ze ZUŠ Nové Strašecí a ZUŠ Stochov, své dovednosti předvedla i děvčata z Aerobic Team Lány.

A co by to bylo za slavnost bez dobrého jídla a pití? Česká zemědělská univerzita je rozsahem svých činností soběstačná i tomto směru. Návštěvníci tak mohli ochutnat nebo si koupit vína z Vinařství ČZU, pivo Suchdolský Jeník, které se vaří ve studentském pivovaru v Suchdole, ale také zvěřinu nebo koláče, o které se postaral další univerzitní podnik, Lesy ČZU. Mezi produkty jednotlivých univerzitních pracovišť byl i merch ČZU shopu, který nabízí produkty reprezentující značku univerzity.

Dožínky na statcích ČZU v Lánech nebyly jen oslavou sklizně a připomínkou důležité role zemědělství a tradičních hodnot, ale i příležitostí k plnění tzv. třetí role univerzity, a tou je seznámit širokou veřejnost se svými projekty. Fakulta životního prostředí představila výrobu ekologických popelníků a bot barefoot a pro děti připravila program na téma třídění odpadů. Taje lesa zase odhalila Fakulta lesnická a dřevařská.

Karla Mráčková

STATKY ČZU

jsou významným zemědělským podnikem hospodařícím na 2800 hektarech zemědělské půdy a přibližně 90 hektarech půdy nezemědělské. Hlavními pěstovanými komoditami jsou olejnin, obiloviny, luskoviny, jeteloviny a kukuřice na siláž, která je produkována pro výrobu vlastních objemných krmiv. Ročně se vyrobí přibližně 9000 tun obilovin a 2000 tun řepky. Tento podnik vznikl v roce 1960 z původního statku Kanceláře prezidenta Československé republiky v Lánech. Základem bývalého statku Kanceláře prezidenta bylo hospodářství Lány o výměře 240 hektarů zemědělské půdy a poplužní dvůr Ploskov o výměře 100 hektarů zemědělské půdy. Tyto dva celky vznikly kolem roku 1850 a byly součástí křivoklátského panství, které do roku 1921 vlastnila rodina Fürstenbergů a v roce 1921 byly prodány nově vzniklému československému státu. Zámek Lány a přilehlé lesy slouží i nyní jako odpočinkové sídlo prezidenta republiky. Statky ČZU v současné době hospodaří na 2800 hektarů zemědělské půdy a cca 90 hektarů tvoří půda nezemědělská. Přibližně 58 procent výměry je půda univerzitní a zbývající část je pronajata od soukromých vlastníků. Zajímavostí je fakt, že Statky ČZU zajišťují genovou rezervu plemene skotu Česká červinka. Hlavním úkolem Statků ČZU je zabezpečit činnost univerzity v praktických podmínkách. Realizuje se zde odborná a praktická výuka studentů ČZU v Praze, ostatních zemědělských škol a odborné veřejnosti. Dále podnik vytváří zázemí pro výzkumnou a pedagogickou práci fakult, institutů a kateder ČZU v Praze.

Zahradní slavnost a Zlaté promoce: setkání generací

Před padesáti lety zde získali vysokoškolské tituly, nyní si mohli symbolicky zopakovat promoce, zavzpomínat na studentské časy a zjistit, jak moc se jejich alma mater během let změnila. Absolventi z roku 1973... Právě pro ně uspořádala Česká zemědělská univerzita 10. června 2023 Zlaté promoce. Jak velí tradice, dopolední slavnost měla neformální pokračování na Zahradní slavnosti. Kampus se tak stal místem setkávání všech, kteří mají k univerzitě blízko.

Síla okamžiku, atmosféra vzrušeného očekávání umocněná příchodem slavnostně oděného promočního kolegia, aula plná bývalých spolužáků. Koho z přítomných by tohle všechno nepřeneslo o půl století zpět, kdy s lehkou nervozitou kráčel vstříc své budoucnosti? Pocit dějá vu ještě umocnila slova profesora Michala Lošťáka. „Možná je dnešní promoce pro vás jakýmsi zvláštním druhem dějá vu. Zase tady sedíte a budou vám symbolicky předávány diplomy či pamětní listy. Jen mezi tím vším uběhlo nějakých 50 let. Za těch 50 let se z tehdejší Vysoké školy zemědělské stala mezinárodně uznávaná světová univerzita, která patří mezi pět procent nejlepších univerzit na světě... Rád bych vám všem poděkoval za to, že jste svými aktivitami výrazně přispěli k rozvoji naší alma mater. To, kde se nacházíme dnes, je i vaše zásluha,“ zdůraznil profesor Lošťák ve svém projevu k zlatým absolventům

s ujištěním, že jakkoliv užitečná může být člověku umělá inteligence, zkušenost lidského prožitku nikdy nenahradí. „Umělá inteligence jen zopakuje to, co je nejběžnější. S něčím úplně novým, co nikdo neočekává, přijít nemůže. Ona nenabídne ten prožitek, onu prožitou zkušenost, která generuje myšlenky zhmotněné ve slovech. Vy jste museli svou inteligenci kultivovat, vy jste prožívali úspěchy i neúspěchy, museli jste přicházet s neobvyklými řešeními, za kterými nebyly žádné algoritmičké vzorce, třeba jak zvládnout zkoušku. Umělá inteligence jen papouškuje a opakuje... Přeji vám do budoucna co nejméně dějá vu zvláštního druhu a co nejvíce upřímných prožitků. Doufám, že jedním takovým bude i dnešní den. Umělá inteligence jej nepřipravila. Jsme za ním my všichni, kteří zde sedíme, ale i ti, kteří s námi někdy byli, a také ti, kteří s námi dnes ještě budou.“

Promotérka Zlatých promócí Karla Mráčková připomíná, že během studií absolventů z roku 1973 prodělala česká společnost dramatickou změnu. „Naši kolegové absolvovali v době tuhé normalizace, v šedi prázdných frází a hesel, bizarních nařízení, obklopeni železnou oponou, zatímco přijímací zkoušky na vysokou školu skládali v roce 1968, tedy v době vrcholícího nadějeplného pražského jara. Svoboda, se vším, co obnáší, jistě umocňovala euforii z čerstvé dospělosti a začínajícího studia, byla na dosah, bohužel jejímu uchopení a ukotvení ve společenském systému zabránily tanky ‘spojenců’,“ zamýšlí se absolventka Technické fakulty a současná mluvčí ČZU a dodává: „Tato generace zažila nevidaný a totální zvrat, šok a zmařené naděje. Myslím na to, jak to pro ně muselo být těžké, a jsem za ně moc ráda, že se po dlouhých letech nakonec pádu komunistického režimu dočkali.“

Padesát let poté, v sobotu 10. června 2023, měli zlatí absolventi po slavnostní promoci před sebou ještě dlouhé odpoledne plné zábavy a nových zážitků uprostřed kampusu, který se od jejich studií znatelně proměnil.

Kolem druhé hodiny je i ostatní návštěvníky přivítal rektor univerzity prof. Petr Sklenička. Připomněl, že krásnou tradici Zahradních slavností stojí za to udržovat zejména proto, že se zde setkávají absolventi, studenti a současní i bývalí zaměstnanci. Ale nejen oni... „Dnes tu jsou s námi partneři z naší městské části, ale i z radnice Prahy 6 a z Letiště Praha, což naznačuje, že se nechceme uzavírat. Uvědomujeme si, že existence

univerzity a významného kampusu v této lokalitě není jen naše věc. Chceme sdílet všechny pozitivní i negativní stránky, které to nám všem přináší. Věřím, že v drtivé většině převažují ty pozitivní, a na tom chceme spoluprací stavět,“ zdůraznil Petr Sklenička.

Partneři univerzity a čestnými hosty Zahradní slavnosti byli míněni starostové Suchdola Petr Hejl a Prahy 6 Jakub Stárek a také předseda

představenstva Letiště Praha Jiří Pos. Pro všechny návštěvníky slavnosti měli pár vřelých slov také děkani Technické fakulty Jiří Mašek, Fakulty agrobiologie, přírodních a potravinových zdrojů prof. Josef Soukup a Provozně ekonomické fakulty Tomáš Šubrt. Na hlavním pódiu se za doprovodu moderátorů Karly Mráčkové a Petra Saviče střídali umělci různého zaměření. Nejen pamětníky potěšila formace ABBA World Revival, mladší ročníky zase zpěvák Rodan, vítěz Eurovision Song Contest v Liverpoolu. A na závěr si všichni užívali vystoupení písničkáře Michala Horáka.

Organizátoři Zahradní slavnosti myslí i na to, aby tu bylo pro každého něco. Zlatí absolventi se rádi vracejí do míst, kde se připravovali na budoucí kariéru, a tak i letos uvítali komentované prohlídky jednotlivých fakult. Své brány otevřela mnohá další univerzitní pracoviště, mezi nimi nový Potravinářský pavilon, laboratoře Fakulty tropického zemědělství nebo výrobná studentského piva značky Suchdolský Jeník na Technické fakultě. Na technice připravili malou expozici historické zemědělské techniky a ukázkou monopostů. Tradičními lákadly byly krajinářský skvost Libosad, v tu dobu v záplavě růží všech barev a vůní, skleníky Botanické zahrady nebo přehlídka dravců včetně majestátního orla bělohlavého. I když Česká zemědělská univerzita nemá vlastní rozhlednu, skvělou alternativou byl úchvatný výhled na pražské panorama s Hradčany, Petřínem a pankráckými mrakodrapy na jedné straně a na České středohoří na straně druhé, který nabízí sedmé patro budovy Rektorátu. A narozdíl od rozhleden je tato vyhlídka dostupná i výtahem. Zkrátka nepřišli ani milovníci dobrodružství, jimž absolvent ČZU Tomáš Vaňourek nabídl zážitky z africké cesty po stopách Zikmunda a Hanzelky. Vedla z Tuniska přes Egypt, Súdán, Etiopii, Keňu a Jižní Súdán až do ostrovních rájů v Indickém oceánu.

Hosty Zahradní slavnosti přivítal rektor Petr Sklenička

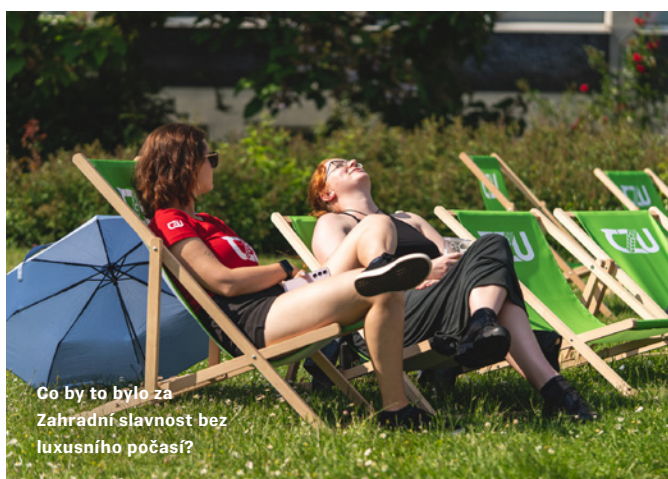
Pro děti tu bylo dost zábavy, ale i poučení

Orel bělohřívý v celé své kráse

Zlatému absolventovi blahopřeje prorektor Michal Lošťák

Co by to bylo za Zahradní slavnost bez luxusního počasí?

Na pódiu se střídali hudebníci všech žánrů

Sázka na lukostřelbu se ukázala jako dobrý nápad

Mladý muž prověřuje možnosti své budoucí kariéry

Pěnice pokřovní patří do velké ptačí rodiny obývající kampus

Univerzitním kampusem za druhovou rozmanitostí

Na jaře se na České zemědělské univerzitě konaly vycházky kampusem za biodiverzitou neboli druhovou rozmanitostí. Uspořádalo je Oddělení rozvoje a udržitelnosti v rámci Centralizovaného rozvojového programu pod hlavičkou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a projektu UNILEAD (University Leaders in Sustainable Development Goals).

„V projektu, který běží již druhým rokem, je ČZU garantem témat Hospodaření s vodou a Biodiverzita. Letos byl zaměřen na posílení povědomí důležitosti těchto témat u studentů a zaměstnanců,“ říká Simona Dvořáková z Oddělení rozvoje a udržitelnosti ČZU.

Cílem vycházek bylo seznámit studenty a zaměstnance, kteří se v rámci svých oborů zabývají jinými tématy a biodiverzita není hlavní náplní jejich činnosti, s druhovou rozmanitostí v kampusu ČZU. Téma biodiverzity zasahuje na ČZU téměř do každého oboru, do některých více, do jiných okrajově: „Máme zde také nepedagogické zaměstnance, jako jsou účetní, personalisté, technici a podobně, kteří se s tímto tématem setkali pouze minimálně. Považujeme za velmi důležité dostat je i do jejich povědomí,“ dodává Simona Dvořáková.

Často slyšíme o důležitosti ochrany biodiverzity, přírody a její udržitelnosti. Kdo však ve skutečnosti ví, co si pod tímto pojmem představít v praxi, kromě lidí, kteří se tím zabývají profesně? Proč je nutné, abychom se nespokojili se třemi druhy rostlin nebo živočichů? Proč je třeba, aby jich byly stovky? Jakým způsobem se udržitelně chovat, abychom těmto druhům neškodili, ale naopak druhovou rozmanitost podporovali? Na všechny tyto otázky se snažily odpovědět Vycházky kampusem ČZU za biodiverzitou.

V období od 9. do 23. května se postupně konaly vycházky botanické, ornitologické, zoologické a dendrologické. První vždy v českém jazyce, následující v anglickém. „Je to proto, že ČZU má v současné době až 20 procent zahraničních studentů, ale také mnoho cizojazyčných zaměstnanců,“ vysvětluje Simona Dvořáková.

Botanickou vycházkou provázela Vendula Ludvíková z Fakulty životního prostředí. Její účastníci se dozvěděli, jaké druhy rostlin lze v kampusu najít, proč je v areálu ČZU určitý typ managementu zeleně nebo proč jsou trávníky krátce střížené, když se přitom ze všech stran ozývají názory, že pro podporu biodiverzity jsou důležité vyšší květnaté louky. Kampus je ale navržen jako určitý architektonický celek, proto je zde způsob údržby zeleně specifický a podporuje i přítomnost hmyzu tak, aby mu neškodil.

Všichni se také poučili, že vlastně jde o celý řetězec na sebe navázaných organismů. Druhová rozmanitost rostlin podporuje druhovou rozmanitost hmyzu, ten zase druhovou rozmanitost ptáků atd. „Mě osobně nejvíce nadchly naše zelené střechy. Navštívili jsme střechu Mezifakultního centra environmentálních věd fakult FAPPZ a FŽP. Na tamní zelené střechě v 7. patře najdeme záhony a obhospodařovanou plochu s nádherným výhledem. Koná se zde i výuka a střechu můžeme považovat za relaxační

Kampus je navržen jako architektonický celek, proto je zde způsob údržby zeleně specifický

Entomologická vycházka – i když nejsou na první pohled vidět, i na těch nejmenších záleží

Krmit, či nekrmit? Nejen na to přinesla odpověď ornitologická vycházka kempem.

zónu. Naproti tomu zelená střecha HighTech technologicko-výukového pavilonu FLD je vedena extenzivně. Zde můžeme najít téměř přírodní biotop. Jen v bylinném patře jsme napočítali kolem 60 druhů rostlin. Dle mého názoru by se tam měly konat samostatné vycházky," myslí si Simona Dvořáková.

Při ornitologické vycházce seznámila Tereza Švejarová z Fakulty životního prostředí její účastníky s druhy ptactva v kampusu žijícími a hnízdícími a připravila pro ně ukázkou kroužkování ptáků. Naučili se některé druhy poznávat podle hlasu. „Z ukázky kroužkování byli všichni nadšeni. Pro mnohé to bylo poprvé, kdy mohli vidět nějaký druh ptáka takto z blízka. Hodně jsme si povídali o kolonii jiříček, které v kampusu sídlí, a jaké z toho plynou výhody i nevýhody.“ Ornitologická vycházka přinesla důležité informace, zda ptáky krmit či nikoliv nebo kam umisťovat ptačí krmítka, aby byla v bezpečí před predátory, jako jsou kočky, nebo před silničním provozem. Ptáci by ke krmítku například neměli přelétávat rušnou silnici.

„I zoologická vycházka byla velmi názorná. Filip Harabiš z Fakulty životního prostředí do sítě odchytil několik druhů bezobratlých. Sice bylo časně a chladné ráno, takže ještě nebyli tak aktivní, ale i tak se nám podařilo k několika druhům přiblížit,“ pokračuje Simona Dvořáková.

Největší zájem vzbudily vycházky dendrologické. Původně byl limit na každou jednotlivou vycházku 25 osob, ovšem té dendrologické se zúčastnilo 27 lidí. „Tady jsme si říkali, že možná dendrologickou

vycházku předešla skvělá pověst Vladimíra Janečka z Fakulty lesnické a dřevařské, který ji vedl. V Kostelci nad Černými lesy má totiž tato fakulta arboretum, kde v rámci jarních a podzimních Dnů otevřených dveří doktor Janeček provází. Druhým důvodem může být, že lidé zkrátka stromy milují,“ konstatuje Simona Dvořáková.

Vycházky kempem ČZU za biodiverzitu měly navíc jejich účastníky motivovat k účasti v mezinárodní výzvě ICA BioBlitz 2023 o nejživější univerzitní kampus. Jedná se o mezinárodní výzvu vyhlášenou asociací univerzit ICA, týkající se právě biodiverzity v kempusech vysokých škol. „Zahájení výzvy bylo až 22. května, takže jsme se trochu minuli termínem, ovšem účastníky jsme o ní informovali a požádali je o podporu ČZU. Naše univerzita se této výzvy zúčastnila spolu s dalšími 15 vysokými školami a s počtem 565 druhů se umístila na 8. místě,“ upřesňuje Simona Dvořáková.

Oddělení rozvoje a udržitelnosti ČZU by rádo vycházky organizovalo pravidelně bez ohledu na pokračování CRP UNILEAD v roce 2024. Vycházky totiž zapadají také do filozofie edukace zaměstnanců. „Myslím, že když zaměstnanci vědí, co se kolem nich nachází, jsou daleko víc vtaženi do kampusu a mají k pracovnímu místu a zaměstnavateli lepší vztah, než když si sem přijdou 'jen' odpracovat osmihodinovou směnu. Rádi bychom v budoucnu otevřeli vycházky i veřejnosti, na to však budeme hledat finanční prostředky,“ uzavírá Simona Dvořáková.

Věra Klimšová

Foto: Simona Dvořáková

Tropický skleník České zemědělské univerzity slaví 50 let

Je to už neuvěřitelných padesát let, kdy byl v kampusu ČZU postaven tropický skleník, který dnes spravuje Fakulta tropického zemědělství. Atypický skleník byl dokončen v roce 1973 a podle projektu profesora Pospíšila, tehdejšího pedagoga Institutu tropického zemědělství, byl osázen užitkovými teplomilnými rostlinami. Ty pedagogové přiváželi ze svých pracovních cest po rozvojových zemích.

Osázení skleníku byla týmová práce. Podíleli se na ní vědečtí, pedagogičtí, techničtí i manuální pracovníci. A tak se zrodila ojedinělá a nejkomplexnější sbírka užitkových rostlin, dodnes unikátní v České republice i v Evropě. Na ploše 250 m² najdete cca 110 druhů užitkových tropických rostlin, které se pěstují ve volné půdě. Jsou to rostliny určené k přímé konzumaci, skupiny pochutin, koření, léčivých rostlin, textilní plodiny, obiloviny, okopaniny. Mezi zástupce jednotlivých skupin patří například banánovníky, mangovníky, ananasy, mučenky, vanilka, kakaovník, kávovník, skořicovník, pepřovníky a mnoho dalších. Rostlinný genofond skleníku se používá pro výuku studentů, výměnu rostlinného materiálu s ostatními botanickými zahradami i jako matečnice užitkových rostlin, které se využívají pro vědeckou práci a diplomové práce. Postupem času však skleník začal být nevy-

hovující, a to jak malým prostorem pro růst rostlin, tak i z hlediska bezpečnostního. Díky usilovné snaze Ing. Hlaváče (tehdejšího vedoucího Botanické zahrady FTZ) a podpoře ČZU v roce 2013 proběhla jeho rekonstrukce. Kvůli omezeným finančním prostředkům však byl pouze přesklen. Tropický skleník je technologicky zastaralý a ani po rekonstrukci nevyhovuje rostlinám a návštěvníkům. Stále však má co nabídnout a je potěšující, že ho ročně navštíví více než 3000 lidí z různých koutů světa. Skleník plní také terapeutickou a sociální funkci. Mnozí si sem chodí takzvaně vyčistit hlavu a občas sem zavítají zahraniční studenti, kterým je teskně po domově a u nás se alespoň částečně přenesou do své domoviny.

Zdislava Procházková

Příměstské tábory nabídly dětem zaměstnanců ČZU zážitkový program

Letní prázdniny školního nebo chcete-li akademického roku 2022/2023 jsou za námi. Stejně jako v loňském roce i letos uspořádala Česká zemědělská univerzita příměstské tábory pro školní děti zaměstnanců univerzity, a to hned ve třech turnusech.

Zázemí pro účastníky příměstských táborů poskytlo vedení Knihovny ČZU, které dětem nabízí prostor nejen pro nejrůznější kreativní činnosti a společenské hry, ale i pro relaxaci a odpočinek.

Téměř padesátka dětí si během léta užila zážitkový program v kampusu i mimo něj. Díky vstřícnosti univerzitních zaměstnanců si děti mohly vyzkoušet klasické laboratorní činnosti na katedře mikrobiologie, výživy a dietetiky, ale i ty netradiční v laboratořích především na Fakultě lesnické a dřevařské (laboratoř ergonomických studií, laboratoř chovu bezobratlých a drobných obratlovců). Velkým zážitkem pro ně byly komentované prohlídky tropického a subtropického skleníku Fakulty tropického zemědělství a ukázka formule studentského spolku CZU Prague Formula Racing.

Druhý turnus na přelomu července a srpna byl pilotním projektem v anglickém jazyce, kdy zážitkový i celotáborový program pro děti probíhal v angličtině. Kromě těchto aktivit měly děti například možnost nahlédnout pod pokličku zimbabwské kuchyně společně s absolventkou FTZ.

Děkujeme každému zaměstnanci univerzity, který věnoval svůj čas dětem a představil a přiblížil jim univerzitní činnosti, děkujeme vedení univerzity, které je realizaci aktivit pro děti nakloněno, a v neposlední řadě děkujeme rodičům za projevenou důvěru a zájem. Těšíme se na další setkávání s rodiči i dětmi.

Za realizační tým aktivit pro děti na ČZU
Alena Vlková

Zlato za nejlepší kolekci a další za kategorii šumivých vín rozšířilo sbírku trofejí Vinařství ČZU

Cenu za nejlepší kolekci vín si letos odnáší Vinařství ČZU z Národní soutěže vín vinařské oblasti Čechy, v níž kralovala vína z Mělnicka a jejímž šampionem je Ryzlink rýnský classic 2021 z vinařství Bettina Lobkowicz. Medailisté a vítězové jednotlivých kategorií se dočkali odměny ve čtvrtek 10. srpna v Aule České zemědělské univerzity. Cech českých vinařů zde při té příležitosti uspořádal prezentaci a ochutnávku vín za osobní asistence jejich výrobců.

Při slavnostním vyhlášení vítězů přivítal rektor ČZU Petr Sklenička vinaře slovy: „Jak se zdá, spolupráce, kterou jsme tady před pár lety navázali při hodnocení nejlepších vín, krásně funguje a věřím, že poběží dál.“ Další z hostů, primátor Prahy Bohuslav Svoboda, neskrýval nadšení, že se může zúčastnit něčeho smysluplného: „Víno mám velmi rád, trochu mu rozumím a vnímám ho jako součást kultivace našeho života. Všichni víme, že Praha kdysi bývala velkou vinařskou oblastí. Doufám, že tradice našich předků, kteří tomu rozuměli, platí i dnes. Víno potřebuje počasí, dobrou půdu, a hlavně dobré vinaře. Přeji vám všem mnoho úspěchů ve vaší práci a vašemu vínu přeji, aby bylo vynikající, voňavé, chutné a jiskrné.“

K tomuto přání předseda Cechu českých vinařů Stanislav Rudolfský připojil exkurz do blahodárných účinků vína: „Víno pro nás vinaře zdaleka není jenom nápoj, podle Pasteura ten nejzdravější nápoj. Podle Egypťana Sinuheta víno dokáže oblažít naše játra, je to ten nejstarší kulturní nápoj. Zdá se, že prožíváme období renesance vinařství v české zemi, vzniká tu mnoho nových vinařství. Pro mě to je důkaz,

že se víno skutečně stává součástí našeho života,“ připustil Stanislav Rudolfský a připomněl i duchovní rozměr tohoto nápoje: „Víno patří k naší křesťanské tradici. Jsem moc rád, že máme na naší zástavě svěťce knížete Václava, protože to je pro nás velký závazek pokračovat v jeho práci. Víno našima rukama vzdělávat a zároveň při jeho popíjení upírat své myšlenky tam nahoru.“

Po chvalozpěvech na produkty českých vinařů došlo na jejich oceňování. K předávání ocenění nejlepším produktům českého vinařství byli přizváni i další hosté slavnostního večera: nový ředitel Vinařského fondu Zbyněk Vičar, zástupce Evropského řádu rytířů vína Ludvík Šlancar, vedoucí oddělení pro víno na Ministerstvu zemědělství Hana Routová a starostové Mělníka a Litoměřic Tomáš Martinec a Radko Löwy.

Celkem 121 soutěžních vín posuzovali 1. srpna 2023 v prostorách sklepního hospodářství České zemědělské univerzity v Chloulku u Mělníka odborníci z celé české vinařské oblasti. Odborným garantem soutěže byl Jiří Čábelka, za Národní vinařské centrum Petr Gondáš a národní

sommelier Klára Kolárová. Hodnocená vína obdržela celkem 13 velkých zlatých, 27 zlatých a tři stříbrné medaile. Do celostátního kola Salonu vín – národní soutěže vín bylo z vinařské oblasti Čechy nominováno 99 vín. Salon vín je unikátní tím, že jsou v něm zastoupena prvotřídní vína ze všech čtyř moravských vinařských podoblastí a také z vinařské oblasti Čechy, která pro letošní rok vyrobilo rekordních 61 vinařů v širokém spektru 22 odrůd.

O vinařství, které Česká zemědělská univerzita provozuje jako své výzkumné a studijní středisko již od 90. let minulého století, se stará ředitel Národní soutěže vín vinařské oblasti Čechy Štěpán Weitoch. Univerzita dělá dobré jméno špičkovou kvalitou svých výpěstků, ale i řadou ocenění v národních soutěžích i v zahraničí. Letos se v klání českých vinařů probojoval na zlatou pozici s nejlepší kolekcí vín s ohodnocením 88,3 bodu z celkem devíti dodaných vzorků vín. Další medaile sklízela jakostní šumivá vína.

„Naše vinařství má dlouhou tradici a zdejší vína se těší skvělé pověsti u nás i za hranicemi,“ říká rektor ČZU Petr Sklenička a připomíná: „Sň slávy ve vinařské usedlosti v Chloulku je zaplněna nejrůznějšími cenami, ale to nejcennější je, že zde naši studenti mohou najít vzor hodný následování. Přeji vinařství v Chloulku hodně úspěchů.“

Lenka Prokopová / Foto: Petr Zmek

VÝSLEDKY A VÍTĚZOVÉ KATEGORIÍ NÁRODNÍ SOUTĚŽE VÍN VINAŘSKÉ OBLASTI ČECHY

Vinařství Bettina Lobkowicz

- Šampion Národní soutěže vín vinařské oblasti Čechy
- Dvě zlaté medaile za Tramín 21 selection a Ryzlink rýnský 21
- Zvláštní cena Cechu českých vinařů za nejvýše hodnocený Ryzlink rýnský výstavy

Česká zemědělská univerzita, Vinařství ČZU

- Vítěz kategorie G jakostní vína šumivá za Emeritus 2020, dále pět velkých zlatých medailí za Emeritus 20, Rulandské bílé 20, Rulandské bílé 21, Ryzlink rýnský 20, Ryzlink rýnský 19, 2 zlaté medaile za Ryzlink rýnský 17 a Rulandské bílé 21
- Ocenění za nejlepší kolekci vín v soutěži – cena starosty města Mělník Ing. Tomáše Martince, Ph.D.

Vinařství David Chocholatý Mělník

- Cena starosty města Litoměřice Ing. Radka Löwyho
- Vítěz kategorie D růžová vína a klaretu za Rulandské modré 22 klaret
- Jedna zlatá medaile

Vinařství Vondrák Mělník

- Dvě velké zlaté medaile za Rulandské modré 21 VOC a Rulandské šedé 22, 3 zlaté medaile za sekt Ryzlink rýnský 20, Ryzlink rýnský 22, Tramín červený 20, jedna stříbrná medaile za Svatovavřínecké 19
- Kategorie B bílá vína polosuchá Rulandské šedé 22
- Cena primátora hl. m. Prahy doc. Bohuslava Svobody
- Vítěz kategorie E červená vína suchá. Rulandské modré 21 VOC

VINAŘSKÁ OBLAST ČECHY

Vinařská oblast Čechy nabízí díky rozptýlení na velkém území na svých cca 677 hektarech vinic mimořádně rozmanité spektrum půdních a klimatických podmínek, a tedy i množství velmi zajímavých a nezměnitelných vín. Vinice jsou po Čechách roztroušeny od malebných pozemků na mnoha místech Prahy přes Beroun, Kutnou Horu, Litoměřice a podél Labe od Kuksu, Mělníka až po Ústí nad Labem. Nejvíce se zde daří odrůdám Müller Thurgau, Ryzlink rýnský, Rulandské šedé a bílé a z červených vyniká Svatovavřínecké, Modrý Portugal, Zweigeltrebe a Rulandské modré.

Národní soutěž vín je největší a nejvyšší soutěž vín v České republice. Probíhá pod garancí Svazu vinařů ČR, za organizačního zajištění Národního vinařského centra, za finanční podpory Vinařského fondu a ve vinařské oblasti Čechy ji pořádá Cech českých vinařů.

Vinařství ČZU patří České zemědělské univerzitě v Praze a je jedním z vinařských subjektů Mělnické vinohradnické podoblasti, sídlící dva kilometry severně od centra města Mělník. Produkuje hrozny a ovoce na výměře cca 20 hektarů. Centrem, kde je soustředěna výroba vína, je historická budova zvaná Kartuziánský lis. Výroba vína probíhá klasicky, hrozny se zpracovávají co nejrychleji. Vína zrají ve vyhlášeném ležáckém sklepě. Vyrábí se zde přírodní, odrůdová jakostní a přívlastková vína s minimální chemickou úpravou.

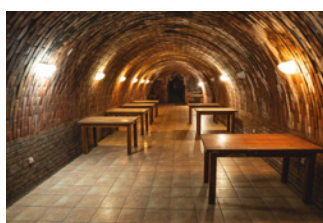
Aktivity Vinařství ČZU se rozšiřují na Moravu

Česká zemědělská univerzita využila jedinečné příležitosti zakoupit Vinařství Sádek ve Znojemské vinařské podoblasti a zajistila tak další možnost unikátní výuky i výzkumu pro studující a pedagogy v tomto odvětví. Jde přibližně o pět hektarů, z nichž část je koncipována jako výuková vinice se čtyřiceti odrůdami a čtrnácti druhy vedení révy vinné, část jako výzkumná vinice.

Součástí vinařství je hotel Sádek se šedesáti lůžky, restaurace a rozsáhlé sklepy. Vinařství produkuje širokou škálu lahvových i sudových vín od kategorie jakostních po vína přívlasková. Zvláštní pozornost se zde věnuje výrobě vín ledových, výběru z cibéb a produkci biovín. Vína se zde vyrábějí z odrůd Sauvignon Blanc, Veltlínské zelené, Ryzlink rýnský, Muškát moravský, Hibernal, Solaris, Modrý Portugal, Frankovka, Dornfelder, Müller Thurgau, Rulanské šedé a bílé. Stávající součástí ČZU je úspěšné vinařství v Chloumku u Mělníka. Tamní vinice jsou však pouze pronajaté a v případě ukončení nájmu by tradice výroby skvělých vín v produkci ČZU zcela zanikla. Skutečnost, že Vinařství Sádek je dlouhodobě založeno jako výukové a výzkumné pracoviště, je zásadním přínosem. Vinařství bude rovněž sloužit jako konferenční centrum a v neposlední řadě se stane součástí benefičního systému jako atraktivní rekreační destinace pro zaměstnance univerzity. Bývalý majitel doc. Ing. Lubomír Lampíř, Ph.D., který vinařství vybudoval, tuto problematiku vyučuje na Fakultě agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU. Vinařství Sádek se tak stane součástí praktické výuky vinohradnictví a vinařství našich studentů a pan docent Lampíř se na této výuce bude nadále významně podílet.

red

Potravinářský pavilon má za sebou první rok existence

Vloni v říjnu byl zahájen provoz Potravinářského pavilonu. Již nyní lze říci, že se z velké části naplnily původní vize a principy, které se od tohoto projektu očekávaly. Vznikla reálná a funkční potravinářská pracoviště propojující výuku s praxí a nabízející studentům hodnotu, která je nejen z pohledu trhu práce velmi očekávaná.

Odstartování provozu pavilonu bylo poměrně komplexní záležitostí. Bylo třeba koordinovat hned několik podstatných oblastí, které se navíc v čase dál vyvíjely. Ať už jde o nastavení základního způsobu řízení a komunikace, postupné budování základního týmu a jeho rozšiřování nebo nastartování všech potravinářských a administrativních procesů. Samostatnou kapitolou byla produkce jednotlivých výrobků – definice receptur, norem a kvality. Od prvopočátku byla nastavena vysoká kvalita v postupech i produkci, inspirovaná často původními normami ČSN. Management kvality byl a je stěžejní a promítá se do celého fungování pavilonu.

Poměrně složitou agendou byla implementace celého systému do praxe, který se však po krátkém čase ustálil. První studenti dvou potravinářských studijních programů FAPPZ (Kvalita potravin a zpracování zemědělských produktů, Výživa a potraviny) nastoupili na praxi v listopadu 2022. Dnes již bakaláři a magistři zmíněných programů standardně absolvují praxi ve třech provozech – zpracování masa, pekárna a mlékárenská sekce. V dohledné době se praxe rozšíří i na sekci pivovaru. Tímto způsobem bylo dosud odbaveno téměř 200 studentů, kdy každý bakalář strávil v provozech dohromady 30 pracovních dní a každý magistr 10 až 15 dní.

Veškerá produkce, která se za přítomnosti studentů vyrobí, se distribuuje přes tři základní odběratelské kanály. Přibližně 80 procent míří do

obchůdku řemeslných potravin v budově Potravinářského pavilonu. Zbývá produkce se prodává nasmlouvaným velkoobchodním partnerům v rámci suchdolského kampusu i mimo něj. Jako příklad lze uvést prodejnu uze- nin společnosti LE & CO, hotel Hilton a další menší farmářské obchůdky. Zatím málo využívanou možností je vlastní e-shop, který do budoucna skýtá větší potenciál.

V řemeslných potravinách denně nakupuje přibližně 250 zákazníků a mohou si vybrat z mnoha desítek variant výrobků. Od chlebů, slaných či sladkých pečárenských výrobků přes různé druhy uzenin, výsekového i marinovaného masa, dále čerstvé mléko, sýry, jogurty a tvarohy, různé varianty svrchně kvašených piv a panenských lisovaných olejů až po univerzitní mák.

Posiluje se snaha o další propojení potravinářských provozů s akademickou sférou, ať již v rámci výuky, cvičení či výzkumných projektů. Infrastruktura Potravinářského pavilonu nabízí řadu možností využití pro účely testování potravinářských procesů a jejich inovace. Prvním úspěchem na mezinárodním poli je spolupráce s kolegy z PEF při účasti v konsorciu Horizon na téma zkracování dodavatelsko-odběratelských řetězců v zemědělství a potravinářství, která startuje v průběhu roku 2024.

Ing. David Farský

Proměny Vysoké školy zemědělské v pamětnických reflexích

K 70. výročí vzniku samostatné Vysoké školy zemědělské, dnešní České zemědělské univerzity v Praze, vydalo nakladatelství Dokořán publikaci s příznačným názvem Zemědělské etudy. Přispívá k poznání historie naší univerzity nejen na pozadí tzv. velkých událostní dějin, ale zejména z perspektivy jejich tehdejších aktérů a akterek. Právě individuální vzpomínky na léta 1952–1989 chápeme jako důležitý pramen, díky němuž lze lépe porozumět změnám, k nimž na univerzitě v průběhu let docházelo, a tomu, jaký význam je dobovému dění zpětně přisuzován. Životní příběhy pamětníků nabízejí jedinečný vhled do každodenního světa instituce, který pomáhali spoluvytvářet. Děkujeme jim za jejich vzpomínky. Velké díky náleží především autorce knihy dr. Sandře Kreisslové z katedry humanitních věd Provozně ekonomické fakulty. Povídali jsme si s ní o okolnostech vzniku knihy i o tom, komu je určena.

Při jaké příležitosti kniha vznikla a co bylo tím spouštěčem?

V době, kdy jsme s projektem začínali, v roce 2018, existovalo již množství knih věnujících se soudobým dějinám různých univerzit nebo vědních oborů. Domnívali jsme se, že by byla velká škoda, kdyby ČZU, která kontinuálně navazuje na více než dvě stě let starou tradici vysokého zemědělského školství v Praze, o sepsání svého příběhu přišla.

Další motivací byla skutečnost, že v roce 2022 uplynulo 70 let od okamžiku, kdy se škola vyčlenila ze svazku pražské techniky a nadále působila jako samostatná Vysoká škola zemědělská. A protože záměrem bylo představit minulost univerzity nejen z pohledu archivních pramenů, ale také z perspektivy pamětníků, bylo zřejmé, že půjde zároveň o svého druhu záchranný výzkum. Bylo potřeba ještě rychle zaznamenat vzpomínky těch, kteří počátky vzniku samostatné VŠZ zažili. Díky podpoře pana rektora jsme tak mohli hned začít s prací.

Kniha je postavena na rozhovorech s pamětníky, jejichž prostřednictvím se čtenáři mohou přenést do nejstarších dějin naší univerzity. Jak se vám s aktéry spolupracovalo, v čem byly vzpomínky rozdílné?

Pamětníci byli velmi ochotní. Samozřejmě jsme naráželi i na citlivá témata, o kterých se jim nevyprávělo snadno. Zejména nejstarší vypravěči se vyrovnávali s nuceným odchodem ze školy po sovětské okupaci v srpnu 1968, někdy i se slzami v očích.

Pestrost vzpomínek byla dána tím, že rozhovory byly vedeny se zástupci různých generací – nejstarší z nich se narodili ve 20. letech, nejmladší začínali na škole studovat v době tzv. normalizace. Ve vzpomínkách se tak odrážejí společensko-politické turbulence a zvraty let 1948, 1968 a 1989 z různých generačních perspektiv. Vzhledem k tomu, že pamětníci reprezentují rozdílné vědní obory, ukazují se v rozhovorech jejich specifika, vývoj a proměny, a také to, jak do nich zasahovala komunistická ideologie a jak se s tímto tlakem více či méně při své práci vyrovnávali.

Byla práce na knize náročná?

Projekt byl založen na dvou typech výzkumu. V první fázi se začalo s archivními rešersemi. Pro novější dějiny školy byly podstatné archivní prameny uloženy v archivu ČZU. Kolegyně Irena Bartošková Cejmová všechny archiválie prošla, setřídila a připravila ke zpracování. Díky této intenzivní práci jsme si mohli relativně brzo začít dělat obrázek o fungování školy před rokem 1989 a zároveň začít s vedením orálně-historických rozhovorů s pamětníky. S některými jsem natáčela rozhovory

Autorkou Zemědělských etud je Sandra Kreisslová

opakovaně a strávila s nimi mnoho hodin. Přestože i tato etapa byla velmi náročná, musím říct, že každý z těch rozhovorů mě nejen znalostně, ale i lidsky velmi obohatil.

Pro jakého čtenáře je kniha určena?

Mohlo by se zdát, že především pro čtenáře a čtenářky, kteří jsou spojeni s univerzitou. Dočtou se zde o institucionálním vývoji a každodenním provozu školy, ale například i o počátcích výstavby našeho unikátního kampusu. Kniha ovšem nabízí také cenný vhled do různých vědních disciplín a jejich fungování v různých obdobích socialismu, čímž získává přesah a může být zajímavá i pro širší okruh zájemců o nedávné dějiny.

Ptala se: Karla Mráčková

Dobrá rada nad zlato

Každý z nás si určitě vybaví situaci, kdy mu někdo dobře poradil. Zejména v okamžicích zásadního rozhodování nebo obtížné životní chvíle tyto rady obvykle vyhledáváme a také oceňujeme. Studium na vysoké škole je životní etapou, která vedle příjemných zážitků a veselých příhod přináší také vypětí, stres a někdy i obtížně řešitelné situace.

Přechod ze střední školy na univerzitu může být pro řadu studujících obtížný. Nové multikulturní a mezinárodní prostředí je nejen inspirující, ale také složité, akademická svoboda je sice osvobozující, ale nutně spojená se samostatností a odpovědností.

Proto je důležité mít se v případě potřeby na koho obrátit. A těch potřebných může být opravdu hodně, naše univerzita se velmi dynamicky rozvíjí a patří se svými přibližně 20 tisíci studujícími mezi pět největších v republice. Její význam potvrzuje i umísťování v mezinárodních žebříčcích.

Podle posledního prestižního rankingu The Times Higher Education je ČZU na sdíleném třetím až čtvrtém místě mezi českými univerzitami. S ohledem na toto postavení a kredit je péče o studující a zaměstnance jednou z klíčových strategií rozvoje vnitřního prostředí naší univerzity. Chceme zde mapovat a postupně odstraňovat bariéry přístupnosti celého univerzitního prostředí, dostatečně zkoumat nejen situaci studujících, ale i zaměstnanců. Mezi priority ČZU patří aktivní zajištění podpory, pomoci a poskytování informací studujícím, uchazečům o studium i absolventům s cílem podporovat jejich osobní a profesní rozvoj. Na univerzitě chceme vytvářet dobré podmínky pro studium, jeho úspěšné dokončení a následné uplatnění absolventů v praxi. Aktivně budujeme „well-being“ všech zúčastněných, což přispívá k zajištění bezpečného prostoru a rovných příležitostí.

ČZU považuje rovné příležitosti pro všechny za součást své strategie. V prosinci 2021 byl schválen Plán genderové rovnosti, který je postupně naplňován zejména prostřednictvím pracovní skupiny vedené prorektorem prof. PhDr. Michalem Lošťákem, Ph.D., a tvořené zástupci a zástupkyněmi všech fakult a institutu, rektorátních pracovišť a akademického senátu. Pro studující byla vytvořena stránka v informačním studijním systému věnovaná prevenci a řešení nevhodných forem chování na ČZU, kde je vydefinováno, co se identifikuje jako nevhodné chování a jaké jsou možnosti jeho ohlášení a řešení. Obdobnou stránku mají k dispozici zaměstnanci a zaměstnankyně na intranetu. Vždy se jedná o českou a anglickou mutaci. Téma se rovněž stalo součástí povinného školení pro vedoucí pracovníky a pracovníce ČZU. Podpora rovných příležitostí je řešena v několika projektech. Jsou to například probíhající projekt AGRIGEP (Horizon Widera, č. 1011094158, garantka: Ing. Jana Mazancová, Ph.D., FTZ) zaměřený na hodnocení a dopad plánů genderových rovností na vybraných evropských „life sciences“ univerzitách, projekt DEMETRA (Erasmus +, 2021-1-CY01-KA220-VET-000025145, garantka: doc. Ing. Ludmila Dömeová, CSc., PEF) zaměřený na rozvoj podnikatelských dovedností a nástrojů pro ženy podnikající v zemědělství a právě skončený projekt Fem4Forest

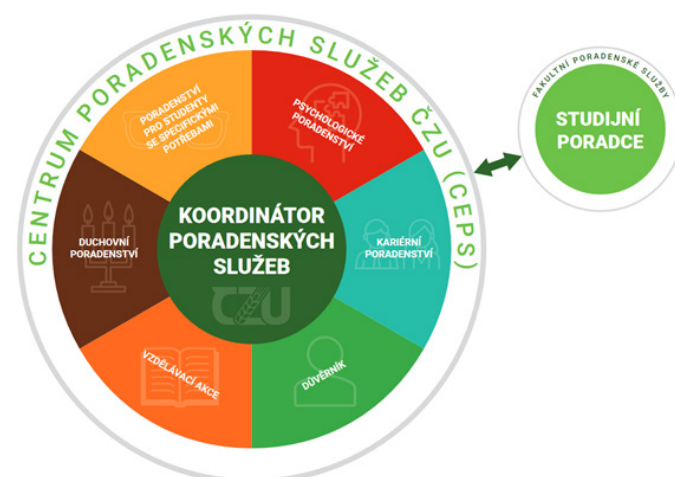
Budováním Centra poradenských služeb vytváříme systém nápomocný všem, kteří se během studia dostanou do složité životní situace. Centrum je nezbytné i pro rozvoj příznivého vnitřního prostředí univerzity a pro odstraňování bariér v přístupu ke vzdělávání.

(Interreg Danube, garantka: Ing. Petra Palátová, Ph.D., FLD) zaměřený na zviditelnění žen v lesnickém sektoru. Důležitým prostředkem pro vytváření přátelského a bezpečného prostředí na univerzitě je nově zřizované Centrum poradenských služeb ČZU. Impulzem k jeho založení bylo období covidových restrikcí, které se negativně projevovalo na psychickém stavu studujících a kdy vzrostla potřeba zejména psychologického poradenství a krizové pomoci. V listopadu roku 2020 se proto uskutečnil průzkum mezi fakultami univerzity. Jeho cílem

bylo v první řadě zmapovat poptávku po centralizovaném psychologickém poradenství pro české a zahraniční studující všech fakult. Z průzkumu vyplynulo, že možnost centralizovaného střediska psychologické podpory studujících by většina fakult uvítala. ČZU se následně spolu s dalšími vysokými školami zapojila do řešení centralizovaných rozvojových projektů zaměřených na rozvoj poradenství na vysokých školách. Právě spolupráce a výměna zkušeností v rámci těchto projektů velmi pomohly s tvorbou

koncepce centra poradenských služeb na ČZU. Významnou inspirací bylo především ČVUT se svým centrem informačních a poradenských služeb a střediskem pro podporu studentů se specifickými potřebami.

Centrum poradenských služeb ČZU (CEPS) je od roku 2022 budováno pod gescí prorektora pro pedagogickou činnost prof. Ing. Jiřího Remeše, Ph.D., v úzké spolupráci s kancléřkou univerzity Ing. Ivou Hrabánkovou, Ph.D. Do tohoto centra jsou postupně integrovány všechny poradenské služby, které se na univerzitě rozvíjejí. Cílovou skupinou jsou především studující, aktivity centra však zahrnují i zaměstnance a absolventy. Koncept byl schválen kolegiem rektora a je dobře patrný na přiloženém obrázku. Zahrnuje studijní poradenství, které probíhá především na fakultách pomocí studijních poradců, pomáhá při orientaci v novém studijním prostředí a řeší komplikace a problémy při

studiu. U vážnějších problémů studujících na to navazuje psychologické poradenství, které v CEPS zajišťují plně kvalifikované psycholožky. V případě potřeby jsou klienti směřováni do specializovaných zařízení. Zájemci z řad studujících i zaměstnanců mají možnost promluvit si také o duchovních otázkách. Hlavním cílem poradenství pro studující se specifickými potřebami je poskytnout na základě diagnostiky individuálních potřeb studujících, které vyplývají z jejich zrakového, sluchového nebo pohybového handicapu, modifikaci studijních podmínek. Dále je poradenství určeno studujícím se specifickými poruchami učení a s psychickým nebo chronickým somatickým onemocněním. Specifickou součástí CEPS je kariérové poradenství, které se na univerzitě úspěšně rozvíjí již řadu let a je určeno studujícím i čerstvým absolventům připravujícím se ke vstupu na trh práce. Cílem mnoha aktivit

kariérového poradenství, které centrum nabízí studujícím, je zvyšovat úspěšnost a konkurenceschopnost absolventů ČZU na trhu práce. Budováním CEPS postupně vytváříme systém, jenž může významně pomoci těm, kteří se během studia dostanou do složité životní situace. Jsme přesvědčeni, že takové centrum je nezbytné i pro rozvoj příznivého vnitřního prostředí univerzity a pro odstraňování bariér v přístupu ke vzdělávání.

Podrobnější informace i nabídky vzdělávacích aktivit CEPS zájemci najdou na webu: <https://poradenstvi.czu.cz>.

Prof. Ing. Jiří Remeš, Ph.D., prorektor pro pedagogickou činnost
Ing. Iva Hrabánková, Ph.D., kancléřka

Právnícké ohlédnutí za CSR Konferencí 2023

Letos na jaře se na České zemědělské univerzitě uskutečnil další ročník CSR Konference. Jejím leitmotivem byla (udržitelná) budoucnost (nejen) vysokých škol.

Jako zástupci katedry práva Provozně ekonomické fakulty jsme společně s kolegy z advokátní praxe věnovali pozornost otázkám spojeným s právní úpravou, judikaturou, jakož i s aktuálními legislativními trendy v oblasti digitalizace, resp. informační společnosti jako takové. Věříme totiž, že je to právě proces pronikání informační techniky a technologie do společnosti, kterému bude patřit budoucnost nejen v rámci vysokých škol.

Paleta probíraných témat byla velmi pestrá. Nejdříve byla představena problematika datových schránek, resp. komunikace jejich prostřednictvím. Pozornost byla věnována nejen významným legislativním novinkám, ale též již dosaženým závěrům soudní praxe. V této souvislosti bylo mimo jiné rozebráno doručování písemností studentům veřejných vysokých škol. Následovalo pojednání o elektronickém podpisu, problematice Evropské peněženky digitální identity či o další elektronizaci postupů

orgánů veřejné moci, mimo jiné soudů. Poslední blok byl potom zaměřen na digitalizaci veřejných zakázek, a to teoreticky i prakticky.

Po vystoupeních jednotlivých řečníků proběhla velice podnětná diskuse nad jednotlivými problematickými nebo nejasnými místy stávající i připravované právní úpravy. Čas vyhrazený našemu setkání byl však bohužel neúprosný. Proto některé otázky, potažmo odpovědi na ně nemohly být pojety zcela komplexně. Budeme tedy rádi, když vzájemná debata bude probíhat i nadále. Právní aspekty spojené s informatizací a digitalizací našeho státu, společnosti i univerzity můžeme společně prodiskutovat třeba i v rámci právního poradenství, které naše katedra nabízí nejen v prezenční, ale také v on-line podobě.

JUDr. Ing. Eva Daniela Cvik, Ph.D. et Ph.D.
JUDr. Oldřich Řeháček, Ph.D., LL.M.

Jedna z diskusí CSR Konference na téma udržitelnost - vlevo sedící prorektorka pro tuto oblast prof. Eva Vlková

Univerzity se připojily k Evropskému týdnu udržitelného rozvoje. ČZU nabídla atraktivní program

Udržitelnost... Kouzelná formulka a pojem, jímž se dnes zaštiťuje kdekdo. Ne každý si však uvědomuje, jak zásadní význam má tento koncept pro budoucnost naší planety, pro její bytí či nebytí. I proto se každý rok koná Evropský týden udržitelného rozvoje.

Cílem celoevropské iniciativy je zviditelnit projekty, akce, aktivity, vládní a nevládní organizace zabývající se zásadami a principy udržitelného rozvoje. Česká republika se k ní připojila v roce 2015. České veřejné vysoké školy se k Evropskému týdnu udržitelného rozvoje (ETUR), který se letos uskutečnil v termínu od 20. do 26. září 2023, připojily společně vůbec poprvé.

Univerzity v rámci ETUR 2023 připravily bohatý program pro studenty, zaměstnance i širokou veřejnost. Konaly se nejrůznější akce a přednášky k tématům udržitelnosti. Menzy připravovaly vegetariánská jídla, studenti swapy či burzy a nechybělo promítání filmů s danou tematikou. Česká zemědělská univerzita v Praze se Evropského týdne udržitelného rozvoje oficiálně účastnila poprvé. „Do iniciativy jsme se zapojili v rámci Centralizovaného rozvojového programu UNILEAD 2. Společně s dalšími 23 univerzitami jsme tak reagovali na oslovení garantem programu,“ říká Simona Dvořáková z Oddělení rozvoje a udržitelnosti ČZU. V rámci projektu ETUR připravila univerzita ve spolupráci s fakultami rozsáhlý program v podobě přednášek, komentovaných prohlídek, workshopů, swapů a dalších aktivit. „Věříme, že naše nabídka aktivit

v suchdolském kampusu zaujala studentky a studenty, kolegyně i kolegy, ale i další zájemce z řad veřejnosti. Chtěli jsme, aby jednotlivé akce přívětivou formou představily pojem udržitelnosti a jejího přirozeného zařazení do běžného života každého z nás,“ říká prof. Eva Vlková, prorektorka ČZU pro rozvoj a udržitelnost. Mezi udržitelné aktivity patří i vzájemná výměna věcí, tzv. swapy. Na ČZU se v tomto zářijovém týdnu uskutečnily celkem tři. Například v knihovně to byl swap knih a učebnic. Každý zde mohl jakoukoliv knihu nebo učebnici odložit a odnést si jinou bez nutnosti ji vracet. Knižní swap pod názvem RECYKLÁTOR/RE-USE-SHELF probíhá v Knihovně ČZU celoročně. Záměrem bylo ho více zviditelnit, aby této možnosti využívali i sousedé univerzity v Suchdole nebo v Lysolajích.

Swap zaměřený na výměnu rostlin uspořádala Fakulta tropického zemědělství. Kdo měl doma přebytečnou rostlinu či květinu, mohl ji přinést na Plant swap, odkud si ji naopak odnesl někdo, komu ještě udělá radost. I milovníci módy a oblečení si přišli na své. V menze byly připraveny stojany s ramínky pro swap oblečení. Tam každý mohl přinést hezké použitelné oblečení, které z různých důvodů dlouho leželo

v šatníku, a za to si třeba odnést jiný slušivý kousek. „Oblečení, které si nikdo neodnesl, neskončí v popelnici. Umístili jsme ho do FreeShopu, který celoročně provozují studenti na kolejích ČZU,“ upozorňuje Simona Dvořáková. Swap oblečení doplnila malá panelová výstava o udržitelné módě. Ta návštěvníky nasměrovala k zamyšlení, odkud běžné a cenově velmi levné oblečení vlastně pochází a jak se žije lidem, kteří jej vyrábějí. Nezapomenutelným a velmi kreativním zážitkem byla možnost výroby vlastních „barefoot“ sandálů.

Důležitou součástí programu Evropského týdne udržitelného rozvoje na ČZU byly přednášky. „Například o alternativních zdrojích výživy, jako je hmyz, který se může stát udržitelným řešením výživy budoucnosti. Další přednáška se týkala bioplynu a nechyběla na ní ukázka malé bioplynové stanice, kterou instalovala Fakulta tropického zemědělství v rámci studentského projektu ČZU Campus Sustainability Challenge. Přednášku o fairtrade zase uvedla Férová snídaně,“ líčí Simona Dvořáková. Takzvanou Férovou snídaní připravili studenti ze spolku Be Fair. Proběhla formou venkovního pikniku a samozřejmě udržitelně. To mimo jiné znamená, že zde nebylo žádné nádobí na jedno použití. Každý měl možnost si s sebou vzít vlastní hrníček a deku a třeba i přinést něco z vlastní kuchyně – buchtu, perník nebo bábovku či cokoliv jiného, co připravil ze surovin fairtrade, jako jsou kakao, cukr, čokoláda a banány, nebo z bio výrobků jako vajíčka či mléko. Cílem bylo nejen upozornit na problematiku zemědělství a životních podmínek pěstitelů dovážených potravin a surovin z tropických oblastí, ale také na potřebu využívání místních zdrojů a na přínos ekologického zemědělství a farmaření u nás. Následné přednášky o fairtrade vedly k zamyšlení, do jaké míry si uvědomujeme, odkud pocházejí některé komodity, které využíváme, a za jakých podmínek a kým jsou vyráběny. „S velkým zájmem se setkala exkurze Chytrá krajina pro klimatickou změnu do

lokality Amálie na Rakovnicku, kterou ČZU již několik let spravuje jako vzorovou krajinu. Zde se za pomoci IoT technologií sleduje úspěšnost zavedených opatření proti dopadům klimatické změny. Obrovský úspěch měl workshop s názvem Hospodárně v kuchyni aneb Jak ulevit životnímu prostředí i vlastní peněžence. Ten pro zaměstnance a studenty připravila iniciativa Zachraň jídlo,“ pokračuje Simona Dvořáková. Na workshopu se vyrábělo pesto z mrkvové natě, tedy něčeho, co byste asi původně nejspíš pokládali za odpad.

Pomoci životnímu prostředí a přírodě kolem nás zase není tak složité, připomíná Simona Dvořáková: „Každý z nás svým způsobem života nějak ovlivňuje životní prostředí. Je důležité, abychom převzali svůj díl odpovědnosti a nenechávali řešení na ostatních. Evropský týden udržitelného rozvoje nabídl cesty, jak může každý jednotlivec pozitivně ovlivnit své životní prostředí.“

Lenka Prokopová / Věra Klimšová

Na programu byla i přednáška o fair trade

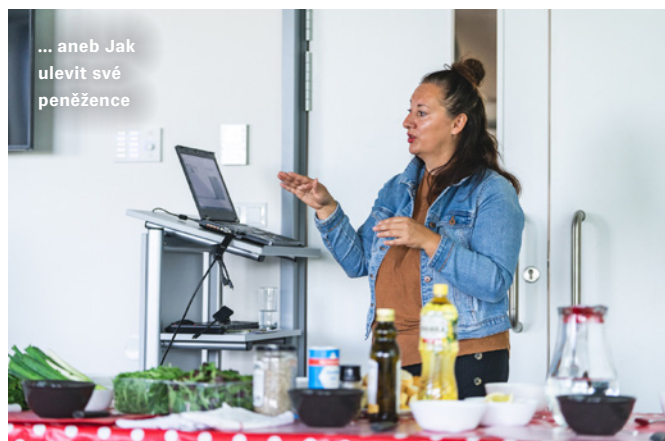
Swap oblečení byl rájem milovníků módy

Férová snídaně ve formě pikniku

Obrovský úspěch měl workshop Hospodárně v kuchyni...

... aneb Jak ulevit své peněžence

Hudební festivaly mívají návštěvnost 20 až 30 tisíc lidí. Ekologickou zátěž pomáhá úspěšně snižovat tým Fakulty životního prostředí ČZU

Snižujeme ekologickou zátěž hudebních festivalů

Už šestým rokem se tým doc. Lenky Wimmerové z Fakulty životního prostředí ČZU věnuje snižování ekologické zátěže letních hudebních festivalů. Za tu dobu se podařilo výrazně posunout povědomí účastníků festivalů o tom, jak se co nejšetrněji chovat ke svému okolí. A doc. Wimmerová věří, že se zlepšilo i vnímání těchto aktivit v očích veřejnosti.

Co bylo impulzem, který vás přiměl se v téhle věci angažovat? A jak to na začátku vypadalo?

Oslovila nás společnost Beatworx, která organizuje hudební festivaly, zejména letní Let It Roll, a projevila zájem o spolupráci s námi v rámci environmentální edukace návštěvníků. V té době už měli na festivalu sociální program, který například pomáhá vybírat a darovat potřebným stany zbylé po návštěvcích. Současně měli zájem řešit dopad svých festivalů na životní prostředí. To byl první impulz.

Na co jste se tehdy před šesti lety zaměřili?

Nejprve na dopravu. Spočítali jsme ekologickou stopu festivalu s tím, že jsme předpokládali, že největší problém bude doprava účastníků. Když si představíme, že takové festivaly mají průměrnou návštěvnost 20 až 30 tisíc lidí, tak to je enormní zátěž. S dobrými nápady, jak podpořit sdílenou dopravu, přišli pak už sami organizátoři festivalu.

Následně jsme se zaměřili na odpady. Zjistili jsme, že 20–25 procent ekologického dopadu představují právě odpady vytvořené v průběhu festivalu. A také jsme chtěli nabídnout další možnosti, jako jsou například ekologický způsob kempování a možnosti sdílení proenvironmentálních příkladů chování s ostatními účastníky.

Jak to původně vypadalo s odpady?

Nebylo tam tolik kontejnerů na tříděný odpad. Třídily se komodity, o kterých jsme se domnívali, že je důležité je třídít, a na jejichž třídění byli účastníci zvyklí z běžného života. Nicméně pak se ukázalo, že pro ně nemáme využití. Třeba papír v prostoru kempu. Ten je třeba rychle odvézt, protože když zmokne, není vhodný pro recyklaci. Proto jsme přehodnotili celý systém kontejnerů a zaměřili se na to, aby lidé věděli, co do kontejnerů dát, a aby se kontejnery pravidelně vyvážely.

Představuji si, že když se sejde tak obrovské množství lidí, bude dost náročné je přimět třídit odpad. Jaká je odezva ze strany návštěvníků?

Let It Roll nebo jiné open air festivaly, které se pořádají na zelené louce, mají tu výhodu, že se staví jako dočasné městečko s vlastní dopravní sítí a logistikou, kterou můžete ovlivnit. To je obrovská výhoda oproti městským festivalům jako třeba Metronome ve Stromovce, kde máte cesty dané a nemůžete návštěvníky nijak usměrnit. A odezva? Já bych řekla, že od začátku všichni reagovali pozitivně. Každý festival má svoji komunitu posluchačů, v případě Let it Roll jsou to mladí lidé, kteří reagují na změny pozitivně. Od začátku také měli zájem a chodili se k našemu stánku informovat.

Mají podle vás mladí lidé dobré povědomí o tom, jak se chovat ekologicky?

Zlepšuje se to, ale nesmíme zapomínat, že oni na festival přijdou s tím, že se chtějí bavit. A když zohledníme ekonomickou stránku věci, vyjde je návštěva festivalu na takových 10 tisíc korun pro jednoho. Vstupenka se pohybuje mezi 4–5 tisíci korun plus nějaké jídlo, ubytování, kempovací místo, parkovací místo. Je to drahá záležitost a oni si to chtějí užít. I přesto máme spíš pozitivní zkušenost. Když jim srozumitelně vysvětlíte, jak se věci mají, a snažíte se s nimi komunikovat i prostřednictvím moderních kanálů, jako jsou sociální sítě, tak to funguje. Konkrétně na Let It Roll máme do proenvironmentálních aktivit zapojenou influencerku, která s námi natáčí propagační videa o ekologických aktivitách a zveřejňuje je jeden až dva týdny před festivalem, aby se všichni návštěvníci mohli dopředu podívat, jaké jsou na festivalu možnosti.

Můžete zmínit nějaký odstrašující případ, ať už jde o návštěvníky festivalů nebo o něco, s čím jste se setkali?

Rozhodně jsme zjistili, že cesta nevede formou aktivit, které nejsou zábavné. Zkoušeli jsme panelové diskuse nebo exkurze na třídící linku, ale nebyl zájem. Zato dobře zabírají zábavné prvky, třeba když si lidé vyrobí u nás na stánku „bosobotky“ nebo když pro ně máme nějaké ceny... Při sběru nedopalků jsme vyhlásili soutěž o lístky na příští ročník Let It Roll. To návštěvníci uvítali, to je pro ně vždy dobrá motivace.

Myslíte si, že si lidé z festivalů odnesou i něco do běžného života?

Určitě. V této oblasti spolupracujeme s Centrem pro otázky životního prostředí UK a provádíme na festivalu dotazníkové šetření. Let It Roll je náš domovský festival a v průměru na něm nasbíráme okolo tisíce odpovědí. Vychází nám z toho, že si řada návštěvníků domů odnáší nové informace a dobré návyky v oblasti třídění odpadů. Samozřejmě je tam ale podíl cca 20 procent lidí, kteří nikdy třídit nebudou. Ani doma, ani na festivalu. Většina se ale přizpůsobí a mají zájem třídit, protože v tom vidí smysl.

Leccos mohou pochytit třeba v ekokempu.

Nepochybně. Vloni byl ekokemp menší experiment, ale letos už měl náš ekokemp trojnásobně větší plochu a byl o něj velký zájem. Platí tam určité zásady kempování, lidé si po sobě musí kompletně uklidit, musí dodržovat noční klid, nesmějí rušit hlasitou hudbou. Funguje to velmi dobře. Po odchodu návštěvníků kolegové snímají celou plochu drony a je evidentní, že míra „litteringu“ (pohozených odpadků – pozn. red.) je v ekokempu výrazně menší než v jiných částech kempu.

Přesto tam nějaká stopa zůstává. Jak jeden velký hudební festival zatíží životní prostředí?

Záleží na skladbě návštěvníků a na tom, kde se festival koná. Například u Let It Roll se kompletně třídí veškerý odpad a následně je materiálově nebo energeticky využít. Žádný odpad neskončí na skládce. Zároveň se daří i při mírném nárůstu návštěvníků snižovat množství odpadů. V roce 2018 jsme začínali na nějakých 110 tunách a dnes jsme na 85 tunách.

Letošním hitem byl sběr nedopalků. Bylo to poprvé?

Ano, a navedl nás na to festival Brutal Assault v Josefově. Tam část produkce probíhá na travnatých plochách, kde se před festivalem a po jeho skončení pasou ovce. Nedopalky jsou nebezpečné nejen pro životní prostředí, ale jsou také ohrožující pro zvířata. V Josefově je po skončení festivalu ručně dosbírávají sociálně slabší skupiny obyvatel, taková je dohoda mezi městem a organizátorem festivalu.

Napadlo nás tedy, že se na nedopalky podíváme zblízka. Při testování jsme zjistili, že pro životní prostředí jsou daleko škodlivější nedopalky z cigaret na nahřívání tabák. Tabák, který se jen zahřívá, je sice méně škodlivý pro uživatele, ale toxické látky tam zůstávají. Když takový nedopalek někdo pohodí do přírody a zaprší na něj, škodliviny se vylouhují do půdy a do vody.

Takže proběhla kompletní likvidace nedopalků?

Letos jsme měli na festivalu speciální koše u relaxačních zón i u třídících stanovišť. Uspořádali jsme také soutěž, kdy si zájemci u nás mohli zdarma vyzvednout kapesní popelníčky, sbírat do nich nedopalky, donést je zpátky a zařadit se do slosování o lístky na příští ročník Let it Roll.

Je při velkých festivalech opravdu stěžejní odpad?

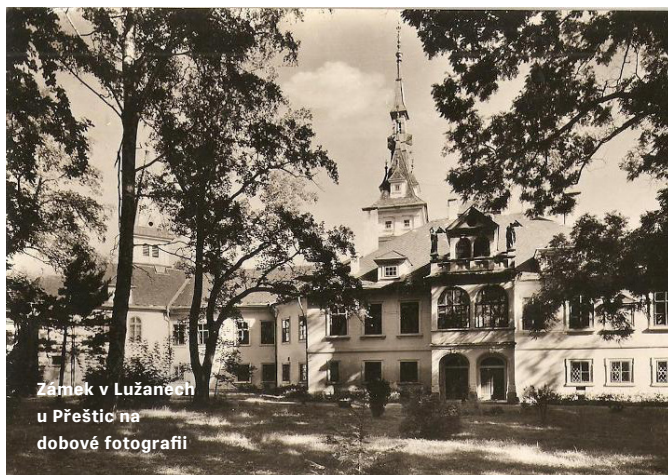
Rozhodně ano. U festivalu Let It Roll jsme řešili i hlukovou zátěž a světlené znečištění, protože to je drum & bass festival se spoustou světelných efektů a velkými pódii. Po vyčíslení jsme zjistili, že tyto aktivity představují jen jedno procento z celkového dopadu festivalu. Navíc jde o nárazové zatížení a festival neprobíhá v obytné zóně, takže jde o dopad minimální.

Kolik festivalů jste letos navštívili?

Byli jsme na čtyřech festivalech. Soustředili jsme se hlavně na Let It Roll, kde jsme chtěli udělat poslední velké dotazníkové šetření, protože náš projekt se v tomto roce uzavírá.

Projekt běžel šest let. Vidíte posun ve vnímání vašeho působení na festivalech ze strany návštěvníků?

Určitě je tu velký posun. Dnes už jsou ekologické aktivity na festivalech běžným standardem. Začalo to v Británii, Nizozemí nebo například i na Slovensku, kde organizátoři festivalu Pohoda spolupracovali v rámci své ekologické kampaně i se současnou prezidentkou paní Čaputovou. Návštěvníci festivalů se s tímto přístupem setkávali v zahraničí a logicky začali něco podobného vyžadovat i u nás. Dokonce si myslím, že organizátoři velkých českých hudebních festivalů se za poslední roky významně posunuli v této problematice a že naopak dnes již mají řadu praktických zkušeností, které mohou sdílet s organizátory menších hudebních festivalů, nebo dokonce již své zkušenosti sdílejí s ostatními členy v rámci své profesní organizace Festas.

Zámek v Lužanech
u Přeštic na
dobové fotografii

Právě zde se každý rok
předávají Ceny Josefa Hlávky

Cena Josefa Hlávky pro nejlepší studenty ČZU v Praze 2023

Nejlepší studenti a absolventi pražských veřejných vysokých škol a brněnské techniky a mladí talentovaní pracovníci Akademie věd ČR převzali v předvečer výročí 17. listopadu Cenu Josefa Hlávky. Ani letos mezi nimi nechyběli studenti České zemědělské univerzity. Každá ze šesti fakult zde měla svého kandidáta.

Slavnostní akt se koná každoročně na zámku v Lužanech u Přeštic a cenu uděluje Nadace Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových, nejstarší česká nadace založená 25. ledna 1904. Cena je určena pro talentované studenty v bakalářském, magisterském nebo doktorském studiu, kteří prokázali výjimečné schopnosti a tvůrčí myšlení ve svém oboru, a pro mladé talentované vědecké pracovníky Akademie věd ČR do 33 let jejich věku. Také letos Česká zemědělská univerzita vybrala na prestižní ocenění jednoho zástupce z každé ze svých šesti fakult.

Za Fakultu životního prostředí byla nominována **Falng. Xuejing Kang, Ph.D.** Talentovaná studentka doktorského programu Applied and Landscape Ecology prokázala ve svém oboru výjimečné schopnosti a tvůrčí myšlení. Tuto skutečnost dokládá fakt, že při studiu publikovala řadu odborných článků, kde je v většině prvním autorem. Doktorské studium ukončila teprve letos, přesto už publikovala 17 odborných prací, její H-index je 10 (Scopus).

Další laureát ceny **Ing. Ondřej Kront** je studentem doktorského programu Zootechnika na Fakultě agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. Zde absolvoval bakalářský studijní obor Chovatelství. V navazujícím magisterském studiu vystudoval studijní obor Živočišná produkce, diplomovou práci vypracoval na téma „Vliv systému ustájení a pohlaví brojlerových králíků na užitkovost a kvalitu kostí“. V současné době je studentem doktorského studijního programu Zootechnika a předmětem jeho sledování je „Vliv obohacení systému ustájení na užitkovost a kvalitu masa intenzivně chovaných brojlerových králíků“ i s přesahem do welfare králíků.

Rohit Bharati, MSc., z Fakulty tropického zemědělství je studentem doktorského programu Zemědělská specializace, obor Tropical Agrobiology and Bioresource Management. Vynikající a talentovaný student prokázal od počátku studia výjimečné nasazení, intelektuální zdatnost a zaujetí pro výzkum.

Téma jeho disertační práce je „Exploring the Potential of In-vitro Polyploidization for Genetic Improvement of Medicinal Plants“ (Zkoumání potenciálu in vitro polyploidizace pro genetické zlepšení léčivých rostlin). Rohitův výzkum se zabývá šlechtěním léčivých rostlin pomocí biotechnologických metod.

Student magisterského programu Veřejná správa a regionální rozvoj **Ing. William George Kubík** absolvoval v bakalářském studiu program Podnikání a administrativa. V navazujícím magisterském studiu studoval v programu Veřejná správa a regionální rozvoj, a to s průměrem 1,20. Diplomovou práci zpracoval na téma „Komparace služeb fintech společností a bank s dostupností na českém trhu“.

Ing. Jiřího Urbana nominovala Technická fakulta za vynikající výsledky ve studiu, díky nimž obdržel Cenu rektora ČZU a za vědeckou činnost v rámci řešení diplomové práce. V té se zabýval problematikou mechanických vlastností polymerních materiálů vyrobených aditivní technologií. Mechanické vlastnosti byly zkoumány u materiálů PLA, PETG, HIPS, ABS, ASA a PC využívaných FDM/FFF tiskem a tekuté fotocitlivé pryskyřice v případě SLA tisku. Výsledky získané při zpracování diplomové práce jsou využitelné v aplikační sféře.

Ing. Ondřej Fiedler z Fakulty lesnické a dřevařské je studentem magisterského programu Dřevěná konstrukce a stavby na bázi dřeva. Tento obor absolvoval úspěšným složením státních závěrečných zkoušek a obhajobou diplomové práce v květnu 2023. Po celé období studia patřil mezi nejlepší studenty. Za vynikající výsledky byl odměněn Cenou rektora ČZU. Velmi pozitivně byla hodnocena jeho diplomová práce s názvem „Bending solutions for symmetrical and non-symmetrical generally orthotropic panels“.

Končící děkan Fakulty životního prostředí, zoolog a ekolog Vladimír Bejček sedmdesátníkem

Významný zoolog, ekolog a vysokoškolský učitel prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc., oslavil 27. září 2023 sedmdesáté narozeniny. V roce svého životního jubilea profesor Bejček také završuje své působení na postu děkana Fakulty životního prostředí ČZU, kterou v posledních letech úspěšně řídil. V této funkci ho vystřídá prof. Michael Komárek, zvolený akademickým senátem této fakulty na jaře letošního roku. K rozhovoru s jubilantem a dlouholetým kolegou Vladimírem Bejčkem se sešel jeho spolupracovník a věhlasný ornitolog prof. Karel Šťastný.

Na České zemědělské univerzitě jsi krok za krokem postupoval v nejrůznějších významných funkcích od vedoucího katedry ekologie přes proděkana a předsedu Akademického senátu celé ČZU až po děkana Fakulty životního prostředí. Koncem roku se tvé působení na tomto postu završí. Obě tvá funkční období byla podle mého názoru velice úspěšná. Jak se na to dnes díváš ty? Co se povedlo a na co jsi hrdý, případně na co méně?

Na tehdejší Vysokou školu zemědělskou jsem z Ústavu krajinné ekologie ČSAV přešel v roce 1985 v souvislosti jeho delimitace do Českých Budějovic. Konkrétně šlo o Ústav aplikované ekologie a ekotechniky v Kostelci nad Černými lesy. Nepřešel jsem sám, ale s tebou, Karle (prof. Karel Šťastný, autor rozhovoru, pozn. redakce), tedy se svým přítelem a kolegou. Bylo nám umožněno pokračovat v dosavadních výzkumných aktivitách, které se týkaly ptáků a savců. Zmíněný ústav byl pokračovatelem Vědeckého lesnického ústavu, který byl pozůstatkem pražské Lesnické fakulty. Hned po sametové revoluci vznikla v kosteleckém pracovišti myšlenka na obnovení Lesnické fakulty na Vysoké škole zemědělské v Praze. Po nemalém úsilí se to nakonec podařilo. Zásadní bylo, že od samého počátku byla pražská Lesnická fakulta fakticky rozdělena na lesnickou a krajinářskou část. Od počátku nového milénia začala být stále více patrná nekompatibilita obou částí. To vyústilo v polovině roku 2007 v rychlé a relativně nebolestné rozdělení původní Lesnické fakulty na Fakultu lesnickou a dřevařskou a Fakultu životního prostředí. Hrdě se hlásím, že jsem byl jednou z hlavních osob, která celý proces připravovala. V té době jsem byl vedoucím katedry ekologie a předsedou Akademického senátu ČZU. Prvním plnohodnotným děkanem FŽP se stal dnešní rektor prof. Sklenička, za kterého jsem zastával pozici prvního proděkana a proděkana pro vědecko-výzkumnou činnost. V prosinci 2015 jsem se stal děkanem a tím jsem dosud.

Pokud se ohlédnu, s radostí mohu konstatovat, že FŽP je od doby rozdělení tehdejší Lesnické fakulty po všech stránkách stále kvalitnější. Podařilo se zajistit špičkové zázemí pro studenty i vědecké aktivity.

Právě jsme dokončili další budovu, kterou s mírnou nadsázkou označujeme za stavbu 22. století. Dáváme si velké cíle a daří se nám je plnit. Dnes je FŽP na čele pelotonu fakult ČZU a získali jsme respekt všech podobně nastavených institucí. To je velká radost. Trochu neskromně hledám slabiny. Jistě existují, ale jsou vesměs způsobeny vnějším nastavením pravidel. Jedním je metodika přidělování rozpočtových prostředků, kdy jsme nuceni přijímat více studentů, než bychom chtěli. To pak vede k tomu, že ne všichni uchazeči jsou kvalitní.

Málo se ví o tom, že působíš i jako soudní znalec v oboru ochrany přírody, vypracovááš znalecké posudky a naturová hodnocení podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb. V čem spočívají a jak se vypořádáváš s touto náročnou činností?

Fakulta životního prostředí zabezpečuje celou řadu studijních programů, jejichž absolventi končí v pozicích státní správy a samosprávy v oblasti ochrany přírody a životního prostředí. Kromě toho míří i do soukromé sféry realizačních firem a podniků. Je nasnadě, že je chceme na výkon jejich povolání dobře připravit. V procesu hodnocení záměrů na životní prostředí (EIA) se od vstupu ČR do EU uplatňuje tzv. naturové hodnocení, které má zákonnou oporu v zákoně o ochraně přírody a krajiny. Má za úkol posoudit, zda připravované záměry nejsou v rozporu s evropskou sítí ptačích oblastí a evropsky významných lokalit. Bez dlouhého přemýšlení jsem absolvoval dosti náročné zkoušky a stal se jednou z autorizovaných osob, která takovému hodnocení provádí. Praktické zkušenosti z této práce pak uplatňuji ve výuce, kde nemusím pouze teoretizovat, ale mohu přinést bohaté zkušenosti i ze samotné praxe. Snažím se upozorňovat, že důležitá je relevantní argumentace. Přetrvávající a v určitém ohledu i šířící se praxe u takovýchto hodnocení je, že je dopad záměru na před-

měty ochrany neúměrně zveličován. Z obdobných pohnutek jsem se stal soudním znalcem v oboru ochrana přírody. Snažím se relevantně argumentovat v případech, kdy se někteří aktivisté pokoušejí pod záminkou ochrany přírody blokovat záměry na územích, která si takovou ochranu nezaslouží. Naopak v případech, kdy je území skutečně cenné, je možné realizaci záměru zabránit.

Tvým velkým koníčkem je myslivost a lov. Jak se díváš na současné přezvěření našich honiteb? A jak na situaci kolem velkých šelem a jejich šíření? Problémem jsou i invazní druhy, z nichž některé jsou už i druhy lovnými.

Mou celoživotní radostí je pobyt v přírodě. Strávil jsem celý život prací v terénu při sběru dat. Při znovuoobnovení Lesnické fakulty jsem považoval za správné začít s myslivostí. Vnímám jsem to jako přirozenou součást aktivit pedagoga v takové instituci. Nemyslím si, že to je v rozporu s mým profesním zaměřením, právě naopak. Aktivně spojit pobyt v přírodě a přispívat k redukci nezpochybnitelně přemnožené spárkaté zvěře považuji za správné. Svým způsobem jde o ekosystémovou službu, která má za úkol omezit negativní dopad populací zvěře na ekosystémy. Co se týče šíření velkých šelem na našem území, to považuji za úžasné. Před několika desetiletími by to jen málokdo považoval za reálné. Reintrodukce rysa na Šumavě byla úspěšná. Tento druh do naší přírody neodmyslitelně patří. Velmi mě mrzí, že se řada takzvaných myslivců nedokázala smířit s tím, že se bude dělit s predátorem o kořist, a začala rysy pytláčit. Při společných sezeních po lovu se snažím neustále provádět osvětu a vysvětlovat, že nečiní dobře. Bohužel musím přiznat, že informace z prostoru „univerzita hospoda“ se z hlav přesvědčených o správnosti jejich úvah špatně dostávají. Podobně je to s vlkem. Místo abychom v situaci, kdy se vrátil predátor, který pomůže s redukcí přemnožených sudokopytníků, jásal, tak se bije na poplach. Je to smutné zvláště v případě myslivců, kteří jsou opět jako v případě rysa připraveni zvednout pušku a střílet. Ještě rozumím, že chovatel ovcí či koz se zlobí při nálezů mrtvých těl svých chovanců, i když existují prostředky, které takové škody omezují. Samostatnou kapitolou jsou invazní druhy zvěře. Některé již zcela zdomácněly a staly se místy dokonce dominantní zvěří. Příkladem je jelen sika v západní části ČR. Místy jeho stavy významně převyšují stavy našich domácích kopytníků. Je neobyčejně přizpůsobivý a nesporně jsou s ním spojovány nemalé škody. Navíc je schopen se křížit s jelenem evropským, což může být v budoucnu velký problém. Vzhledem k tomu, že je lovecky zajímavý, a navíc disponuje vynikající zvěřinou, jsem velkým skeptikem při úvahách o jeho úplné eliminaci. Po celé republice rychle stoupají stavy dančí zvěře. Místy se to týká i muflonů. Pak existuje celá řada invazních druhů, které se u nás šíří a způsobují značné problémy. Zmíňme psíka mývalovitého a mývala severního. Zvláště druhý jmenovaný již prakticky zaplnil celou západní část ČR a jeho areál se stále zvětšuje. Dá se bez nadsázky říci, že sežere, na co přijde, a je navíc schopen pátrat i v korunách stromů. Dále jmenujme norka amerického, který po neuváženém vypuštění z rušených chovů zaplavil zejména okolí vodních toků a likviduje obojživelníky a raky.

Na Šumavě jsi patřil po známé rozsáhlé kůrovcové kalamitě do akční skupiny prosazující biologický přístup k obnově lesů. S tím úzce souvisí i tvé rozhlasové a televizní relace týkající se záchrany jediné životaschopné populace tetřeva hlušce právě na Šumavě.

Není to tak dlouho, kdy bylo kvůli Šumavě hodně husto. Spory kácet či

nekácet se promítly do celostátní politiky. Situace se do značné míry uklidnila a velký podíl na tom nepochybně měl ředitel NP Pavel Hubený. Považuji za svůj úspěch, že dosud nebyla zprovozněna turistická trasa mezi Břežníkem a Modrým sloupem, i když na nás byl vyvíjen extrémní nátlak. Dle mého názoru je pro šumavskou populaci tetřeva klid v Luzenském údolí zásadní. Pokud se nepletu, v současnosti probíhá další kolo snah, které by měly vést k otevření stezky. Nemyslím si, že je to rozumné.

Dlouhá léta směřoval tvůj zájem k problematice zásahů člověka do krajiny a k otázkám regenerace některých krajinných prvků v oblastech devastovaných lidskou činností zejména v Krušných horách a v Podkrušnohoří. Zde mám na mysli především výsypky po povrchové těžbě hnědého uhlí a snahy po ponechání alespoň některých částí přirozené sukcese či odvodňování krušnohorských rašelinišť. Co se podařilo či nepodařilo tam?

V dřívějších dobách jsem se sukcesí savců a ptáků na výsypkách po povrchové hnědouhelné těžbě dosti zabýval. Z našich studií vyplynulo, že celoplošná lesnická rekultivace výsypek s vynaložením astronomických finančních prostředků není správná cesta. Prokázali jsme, že ponechání významné části výsypek přirozené sukcese vede k vytvoření cenných a pestrých biotopů, které hostí vzácné a chráněné druhy živočichů. Pokoušeli jsme se prosadit, aby přirozená sukcese byla uznána za relevantní alternativu jiných forem rekultivace a ve své podstatě za minimálních vložených nákladů. Naráželi jsme na odpor zainteresovaných rekultivačních firem i neochotu změnit zákonné podmínky. Snad se ale blýská na lepší časy. Nedávno byla vládou ČR schválena koncepce ponechání značné části bývalého velkolomu ČSA přírodě. Území by dostala pod správu AOPK ČR a vyhlásila by tu nějakou formu chráněného území. Uvidíme, začínám být mírným optimistou. Dále jsem se dlouho věnoval problematice imisně odlesněných hřebenů Krušných hor a jejich následné regeneraci. Další laboratoř v přírodě. Na naše výzkumy drobných zemních savců následně navázaly další aktivity pracovníků FŽP, například sledování populace syce rousného. Věnovali jsme se dosti intenzivně tetřívkoví obecnému včetně jeho odchytu a telemetrickému sledování, změnám početnosti, preferenci prostředí a podobně. Naší snahou bylo v maximální míře stabilizovat vodní režim na rašeliništích a změnit přístup k obnově lesa. Něco se podařilo, něco ne. Krušné hory se velmi rychle mění. Dnes již převládá názor, že jde o velice cenné pásmové pohoří, které si zaslouží ochranu. V dohledné době by tu měla být vyhlášena jedna z největších chráněných krajinných oblastí v ČR od Tisé na východě až po Kraslice na západě.

Jak se díváš z pozice ekologa či zoologa a ornitologa na změny klimatu, které ještě před nedávnem i někteří naši známí politici popírali?

Ač se přímo touto problematikou nezabývám, je řada indicií, že změny klimatu jsou neoddiskutovatelnou realitou. Řada druhů živočichů v Evropě rozšiřuje svůj areál na sever. Nejde však jen o často zmiňované druhy bezobratlých živočichů, jako je třeba kudlanka nábožná. Ze savců zmíňme šakala nebo bělozubku tmavou, objevenou před nedávnem na Chebsku, z ptáků vluhu pestrou. Řada stěhovaných druhů ptáků odlétá později do zimovišť a vrací se z nich dříve.

Rozhovor pro časopis Živa č. 6/2023 vedl prof. Karel Šťastný, dlouholetý kolega a přítel prof. Bejčka

První docent lesnických disciplín Kryštof Liebich má pomník uprostřed lesů

Nedaleko Jevan byl 31. října 2023 odhalen památník doc. Kryštofa Liebicha, významného lesníka 19. století a prvního docenta lesnických disciplín. Stalo se tak při příležitosti oslav 175. výročí zahájení výuky lesnictví na pražské polytechnice. Komorní slavnost se konala za přítomnosti zástupců Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze a Lesů ČZU a emeritního děkana této fakulty prof. Ivana Ročka, který je iniciátorem myšlenky zřídit památník doc. Liebichovi a strážcem historické paměti tohoto oboru.

Pro ty, kteří se věnují péči o les nebo vychovávají nové generace lesních hospodářů, je 15. listopad 1848 přelomovým datem. V ten den měl svoji první přednášku na pražské polytechnice na téma „Reforma pěstování lesů a taxace lesů“ docent Kryštof Liebich a začala se psát historie vysokoškolské výuky lesnictví. „Můžeme se jen domnívat, co na přednášce zaznělo, ale dokážu si představit, že i v dnešní době by byly myšlenky doc. Liebicha aktuální. To, jak posuzoval les a v čem vnímal jeho hlavní funkce, se prakticky nezměnilo,“ podotkl při setkání uprostřed jevan- ských lesů děkan FLD prof. Róbert Marušák.

První docent lesnických disciplín na pražském Vysokém učení technickém a významný lesník 19. století Kryštof Liebich měl na svoji dobu velmi moderní názory. V pěstování lesů byl zakladatelem tzv. pražské školy, kde zdůrazňoval nejen dřevoprodukční funkci lesa, ale i funkce mimoprodukční, tedy půdochrannou, vodohospodářskou, klimatickou a zdravotní.

Narodil se v roce 1783 ve Slezsku a po absolvování lesnické školy v německém Tharandtu pracoval jako c. k. komorní inženýr ve Lvově a od r. 1818 působil ve stejné funkci v administrativě státních statků v Praze, kde žil až do konce svého života v roce 1874. Vydával a redigoval několik odborných lesnických časopisů a napsal řadu odborných knižních publikací. Své přednášky na pražské polytechnice zahájil 15. listopadu 1848. V roce 1849 vypracoval plán na rozšíření lesnického studia, podle něhož mělo trvat dva roky. Požadoval zřízení samostatné stolice (ústavu) lesnických nauk, v jejímž čele by stál řádný profesor. Jeho žádosti však

nebyly akceptovány. Liebich přednášel lesnické nauky na polytechnice celých 18 let. Po něm zde lesnickou encyklopedii vyučovaly známé osobnosti jako Antonín Budinský, Karel Kořistka, Josef Sigmond či Vojtěch Kaisler. Ti všichni psali historii lesnického vzdělávání, které se přes různé peripetie propracovalo až k dnešnímu stavu, kdy je Fakulta lesnická a dřevařská pevnou součástí České zemědělské univerzity.

A proč se právě lesníci tak rádi vztahují ke své historii? Na to má odpověď prorektor ČZU pro pedagogickou činnost prof. Jiří Remeš. „Je to logické, protože pracujeme s lesem, s přírodou, která se vyvíjí velmi dlouhou dobu. Pracujeme s lesními porosty, které nám předali naši předchůdci, a naší povinností je se o ně starat tak, aby z nich naši následovníci měli užitek,“ připomněl prof. Remeš.

Od emeritního děkana FLD prof. Ivana Ročka se přítomní dozvěděli mnoho zajímavého o životě a práci prvního docenta lesnictví. „Důležité je, že Liebich byl lesník. Před ním o lesnictví přednášeli přírodovědci, botanici, kteří neměli k lesu vztah, aby pochopili, že lesnictví má tři podstaty, které musí být v rovnováze, a těmi jsou biologie, ekonomika a technika. Na rozdíl od zemědělství, kde výsledky vidíme za rok za dva, platí pro lesnictví perioda zhruba sto let. Tak dlouho čekáme, až uvidíme, jestli jsme udělali dobře,“ uzavřel svůj exkurz do historie lesnictví prof. Ivan Roček.

Lenka Prokopová

Foto: Lucie Dinterová

Památku významné osobnosti lesnictví přišli uctít (zprava) prof. Jiří Remeš, prof. Ivan Roček, prof. Róbert Marušák a dr. Zdeněk Macháček

Česká zemědělská univerzita má nového lídra excelentního mezinárodního týmu vědců

Od 1. září 2023 má Česká zemědělská univerzita nového ERA CHAIR HOLDER – lídra pro excelentní mezinárodní tým DRIFT-FOOD na Fakultě agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, který má za úkol vytvořit výzkumnou platformu pro vývoj nových postupů zpracování potravin. Tento tým povede Diana Baigts Allende, renomovaná vědkyně s bohatými mezinárodními zkušenostmi.

Doktorka Baigts Allende pracovala na akademické půdě a v prestižních výzkumných institucích ve Španělsku, Nizozemsku, Belgii a Mexiku, vždy v oblastech výživy, potravinářských věd, potravinářského inženýrství a potravinářských technologií. Vedla ambiciózní projekty, které přinesly hmatatelné výsledky a dopad na vědeckou komunitu, průmysl a společnost. Pod jejím vedením prošla řada budoucích profesionálů v oboru potravinářských věd a výživy. Ve svém výzkumu se zaměřuje na nedostatečně využívané a udržitelné zdroje v potravinářství uplatnitelné při výrobě přísad s vyšší přidanou hodnotou (hlavně bílkovin) a na potravinářské produkty cílené na zranitelné skupiny obyvatel. Práce Dr. Baigts Allende vedla k udělení řady patentů. Je členkou Ústavu potravinářských věd a technologií (USA), členkou Národního systému výzkumných pracovníků (SNI, Mexiko) a vědeckou recenzentkou (oblast VI) Národní rady pro vědu a technologie (CONACYT, Mexiko).

Co vás přimělo k tomu, že jste přijala pozici ERA CHAIR HOLDER? Jaká byla vaše motivace?

Je to pro mě velká příležitost ve vztahu k vedení výzkumného týmu. Mým cílem je vytvořit solidní tým, který se bude věnovat aplikovaným vědám ve výrobě potravin. Věřím, že tento projekt bude mít velký přínos pro vědeckou komunitu a bude mít dopad na celou společnost.

Na co se ve svém výzkumu zaměřujete?

Můj výzkum se primárně zaměřuje na zpracování potravin a výrobu vysoce výživných a udržitelných produktů pro určité cílové skupiny.

To zahrnuje zkoumání nedostatečně využívaných přírodních zdrojů, s nimiž se také často plýtvá, za účelem získávání přísad (bio a techno funkčních) k výrobě potravin se zvýšenou nutriční hodnotou a kvalitou.

Čeho byste chtěla dosáhnout na České zemědělské univerzitě v Praze?

Mým primárním cílem je vybudovat zde pracoviště, které bude sloužit jako centrum špičkového výzkumu v potravinářských technologiích. Chci podporovat vědeckou excelenci, zvýšit mezioborovou spolupráci a mezinárodní prestiž týmu a celé univerzity.

Máte zkušenosti z mnoha zemí světa. Jak je na tom Česká republika v porovnání se zeměmi, kde jste působila?

Mám zkušenosti s prací ve svém oboru z řady zemí v Evropě a v Severní Americe. Každý národ má své jedinečné přednosti a výzvy v oblasti potravinářských technologií. Česká republika nabízí perspektivní prostředí pro výzkum a vývoj v zemědělství a v potravinářských technologiích díky své bohaté zemědělské tradici a stále většímu zaměření na inovace. Stejně jako mnoho jiných zemí však čelí globálním výzvám, a to ve smyslu zajištění udržitelnosti a bezpečnosti potravin i uspokojení rostoucích požadavků populace. Spolupráce s mezinárodními partnery bude pro účinné řešení těchto problémů klíčová.

Ptala se: Laura Míčková

Welcome Centrum: Spolehlivý průvodce, praktický pomocník i přítel

Pro zahraniční akademiky a jejich rodiny funguje už třetím rokem na České zemědělské univerzitě Welcome Centrum. Jeho smyslem je poskytnout jim podporu, kterou při pobytu v cizí zemi ocení každý. Ať je to pomoc s úředními záležitostmi, lékařskou péčí a ubytováním nebo možnost poznávat novou zemi a její kulturu. Duší Welcome Centra je jeho manažerka Miroslava Perst.

Byla jste u zrodu Welcome Centra. Jak to před třemi lety vypadalo a kam se centrum posunulo?

Přišla jsem na ČZU s vizí vytvořit z Welcome Centra pro zahraniční zaměstnance místo, na které se mohou kdykoliv obrátit. Bohužel nám hned na začátku připravila pandemie řadu překážek, které jsme ale překonali. Jsem přesvědčena, že naše cesta vede správným směrem. Pracovní podmínky, které nám vytvořil vedoucí oddělení mezinárodních vztahů Lukáš Pospíšil, nám umožnily urazit pořádný kus cesty.

Největší posun vnímám v tom, že se Welcome Centrum dostalo nejen do povědomí zahraničních zaměstnanců a doktorandů, ale i českých kolegů na fakultách. Zaznamenala jsem vysoký zájem kateder a projektových oddělení fakult o jeho služby. Od vyřizování pobytových a pracovních oprávnění, asistenci při relokaci do České republiky zahrnující hledání vhodného ubytování přes stěhování, komunikaci s realitními makléři či vlastníky nemovitostí, kontrolu a překlad nájemních smluv, zajištění českého telefonního čísla, pomoc se založením bankovního účtu, asistenci při komunikaci s různými univerzitními odděleními a českými úřady až po podporu celých rodin jak z hlediska praktického, tak i psychologického.

Konečně jsem našla čas na vytvoření naší webové stránky, kterou mi nyní moji noví kolegové pomáhají vylepšovat. Se stážistkou z Francie se podařilo spustit další informační portál Welcome Centra na sociálních sítích Instagram a Facebook. Kolegyně Martina Šlesingerová na to navázala, a kromě jiných aktivit se zhostila vydávání nového občasníku Newsletter. A celkově se pro centrum stala velkým přínosem. Také jsme založili Welcome Centrum International Club, při kterém kolega Ranjodh Arora pořádá v kampusu Language Café. V letním semestru jsme zorganizovali výuku českého jazyka. Začali jsme natáčet medailonky s našimi zahraničními výzkumnými pracovníky o jejich práci a životě. Další velký posun vnímám v tom, že se naše univerzita stala součástí evropské sítě EURAXESS a zařadila se tak mezi 600 servisních středisek působících ve 42 zemích a 15 centrech v České republice. Nyní je součástí národního centra EURAXESS Czech Republic, které aktivně spolupracuje s Evropskou komisí jako podpůrná platforma pro organizace a výzkumná centra. Servisní středisko EURAXESS působí při Welcome Centru ČZU a naši zahraniční vědci tak mají snadnější přístup k různým službám a aktivitám.

S jakými problémy se cizinci u nás potýkají nejvíce?

Jak to při delších pobytech v zahraničí bývá, největším úskalím je začlenit se do společnosti. Porozumět místní kultuře, zavedeným stereotypům a myšlením lidí. Obecně jsou úřady, zdravotnická zařízení nebo pobočky pojišťoven něčím, kam se i místní snaží zavítat jen v nutných případech. Tak si představte, co se asi odehrává v myslích lidí ze zahraničí, když musí některé z takových míst navštívit. V současné době není myslitelné, aby si náš zahraniční zaměstnanec vyřizoval cokoliv sám. Ať už se to týká

pobytové agendy, vyřizování daňového domicilu, registrace či technické prohlídky osobního vozidla, změny řidičského průkazu, pojištění rodinných příslušníků, návštěvy lékaře nebo zdravotnického zařízení, kde se nehovoří anglicky. Největším problémem je jazyk a pochopení české mentality.

Co kuriózního jste za tu dobu, co se o zahraniční akademiky staráte, museli řešit?

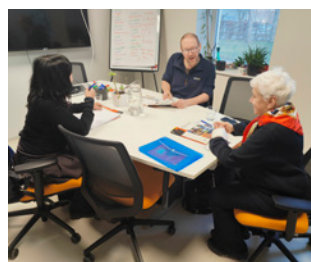
Do neobvyklých, neočekávaných či podivných situací se s kolegy dostáváme každý den. Například návštěvy na Ministerstvu vnitra se v případě, že se mnou vědec musí jít osobně, mohou změnit ve scénu jako vystřiženou z amerického kriminálního seriálu. Měla jsem vědce, u kterých policejní kontrola našla při prohlídce před vstupem do budovy sáček s bílým práškem (moučkový cukr) nebo vidličky a nože. Návštěvy zdravotnických zařízení patří mezi náročnější úkoly, kdy například po osmihodinovém čekání na urgentním příjmu dostanete od procházejícího zdravotníka doporučení, že má můj vědec s viditelnými zdravotními problémy zahrát ještě ztrátu vědomí, a pak ho snad již vyšetří. Moji milí kolegové mi k narozeninám věnovali anglicko-český slovník pro lékaře, který sklídl velký úspěch a stal se nedílnou součástí mé výstroje a výzbroje. Jsou ale i veselejší situace, například když nás vědec při čekání na nekonečně dlouhou technickou prohlídku vozidla a měření emisí zasvěcuje do úchvatného světa botaniky a využití rostlin, které najde v tamním kousičku zeleně.

Smyslem centra je také usnadnit zahraničním akademikům integraci do života kampusu. Daří se to?

Naše univerzita se posouvá dobrým směrem, akademici mají s integrací do komunity na ČZU pozitivní zkušenosti. Chtěla bych poděkovat všem kolegům, že se na naše zahraniční zaměstnance usmívají a pomáhají jim, oni si toho moc cení. Přesto máme před sebou řadu výzev. Jako velkou překážku vnímám poskytování informací pouze v češtině, například ve stravovacích provozovnách kampusu.

Kromě praktické pomoci také pro cizince organizujete spoustu zajímavého. Co jste už stihli?

Náš poslední rozhovor jsem zakončila přáním, že bych se moc ráda setkala s báječnými lidmi, s nimiž jsem se za pandemie vídala jen na pravidelných schůzkách přes MS Teams, v lepších případech při setkáních s nařízeným omezením počtu osob ve skupině. Od té doby se hodně změnilo. Po ukončení izolace tu byl hlad po lidském kontaktu a poznávání České republiky. Pro naše vědce i zahraniční studenty bylo období pandemie velmi náročné, nemohli ani navštívit své rodiny v zahraničí. Jakmile to šlo, začala jsem organizovat společné výlety po Praze a okolí, zájezdy do Českého Krumlova, Jindřichova Hradce, Telče, Kutné Hory, krásných Tiských skal, Plzně... Uspořádali jsme návštěvu našich pracovišť v Kostelci nad Černými lesy, dvoudenní cestu na Moravu do

Lednicko-valtického areálu a na Mendelovu univerzitu v Brně. Ani druhým rokem si naši zahraniční zaměstnanci z více než 60 zemí nenechali ujít vánoční návštěvu Polabského národopisného muzea v Přerově nad Labem. Mohli se potěšit na koncertě v Rudolfinu nebo při sledování Prodané nevěsty v Národním divadle. Uspořádali jsme mnoho kulturních a vzdělávacích akcí, přiblížili jim české tradice na vánočním večírku, což mělo velký úspěch. Naše cesty vedly i do Saska, výlet do Drážďan a na skalní most Bastei jsme pro velký zájem museli rozdělit do dvou turnusů. Uspořádali jsme několik seminářů, kde jsme se věnovali daňové problematice nebo hledání zaměstnání v České republice. Ve Welcome Centru také nabízíme kurzy češtiny a pořádáme oblíbené Language Café.

Na jaře jsme pro vědce, jejich rodiny a pro zahraniční doktorandy zorganizovali komentovaný výklad a procházku po zahradách na Pražském hradě a společně jsme navštívili Karlovy Vary a hrad Loket. V létě skupina zavítala na hrad Karlštejn a okolí, prozkoumali jsme podzemí v Koněpruských jeskyních a navštívili Beroun. Konec léta jsme oslavili v Komunitní zahradě Suchdol, kam každý přinesl rozmanité tradiční pokrmy a představili jsme si různé národní tance. Konec září patřil vikendové cestě na sever Čech do rekreačního střediska ČZU v Janově nad Nisou, navštívili jsme překrásné Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, obdivovali krásy Bedřichova a okolí, botanickou zahradu v Liberci a malebný Ještěd.

Jak lidé vaši pomoc oceňují?

Je zajímavé poslouchat příběhy vědců, kteří působili na ČZU před založením Welcome Centra, kdy se cítili v České republice ztraceni a zmatení. Všichni si naší pomoci velmi vážili. Navázali jsme s nimi dlouhodobá přátelství a s některými z těch, kteří již odjeli na svá další výzkumná působiště, jsem stále v kontaktu. Je velmi milé, když nás vědci s rodinami zvou do svých domovů, vyrobí osobní dárek nebo když mě navštíví rodiče našich mladších vědců a vyjadřují vděčnost za to, že Welcome Centrum existuje.

Co vás na práci pro Welcome Centrum nejvíc těší?

Že je to smysluplná a rozmanitá činnost. Mám radost, když vidím, jak se centrum posouvá dál a vynaložené úsilí přináší ovoce. Pro naše zahraniční zaměstnance je daleko těžší přijet do České republiky než do anglicky mluvící země. Dostaví se k nám s očekáváním i obavami. Chtějí poznávat kulturu země, kterou si vybrali při náročné volbě destinace pro svůj vědecký výzkum. A my se snažíme, aby u nás byli spokojeni a mohli se soustředit na vědu a výzkum. Nepochybně to přispívá ke zvýšení respektu ČZU v zahraničí. Těší mě, že jsme mohli pomoci několika nastávajícím maminkám s návštěvami lékařů a úřadů. A mám radost, když kolegové z jiných univerzit u nás i v zahraničí chtějí poradit, jak takové Welcome Centrum založit.

Rozhovor vedla: Lenka Prokopová

Loučení s létem v komunitní zahradě

První zářijová sobota přinesla zahraničním akademikům působícím na České zemědělské univerzitě a jejich rodinám další z milých okamžiků, jimiž se Welcome Centrum snaží přiblížit vědcům z různých koutů světa naše zvyklosti a zdejší způsob života.

Zahradní slavnost na sklonku léta se konala v suchdolské komunitní zahradě vyzdobené barevnými balonky, květinami a vlajkami různých zemí.

Pořadatelé nachystali celou škálu špižů od vegetariánských a nevegetariánských až po ovocné. A samozřejmě nápoje a další občerstvení.

Hosté na oplátku připravili tradiční jídla svých zemí, a tak tu nechyběly loubia (fazolové ledvinky) z Maroka, skořicové buchty z Ukrajiny, mercimek köftesi (čočkové kuličky) a börek z Turecka, smažený jítrocel a smažená ryba ze západní Afriky, arepa z Kolumbie, guacamole z Mexika, karamelový cheesecake a švestkový koláč z Česka, crostata z Itálie a kuře tandoori, mini bonda a mini dosa s kokosovým chutney a vaječné a zeleninové nudle z Indie. Grilování se ujal manžel jedné z vědkyň Ismaili Yassine z Maroka. Rozmanitost pohoštění vyvolala nadšení z možnosti okusit, jak chutnají jídla jiných zemí.

Kromě svých tradičních pokrmů se vyslanci různých kultur pochlubili i dalšími zajímavostmi. Někteří se rozhodli naučit přítomné lidové tance svých zemí. Nurhayat Aka a Dilara Arslan předvedli energické turecké

lidové tance damat halayı a Ankara havası. Ranjodh Singh Arora ukázal, jak se tančí gudžarátský lidový tanec dandiya, který se tradičně provádí s holemi, ale ty lze nahradit i tleskáním. Mirka Perst a Martina Šlesingerová zůstaly věrné tradiční české polce.

Hrály se deskové hry jako Ludo či Uno a také pétanque, kriket a ping pong. Naši nejmladší badatelé si užívali obruče hula-hoop a dětské hřiště. Nakonec každý dostal drobný dárek s inspirativním citátem v angličtině i češtině. A všichni obtiskli svůj prst a vlajku své země na velký plakát, který nyní visí v kanceláři Welcome Centra. Zkrátka pohodové odpoledne plné krásných zážitků.

Po loučení s létem chystá Welcome Centrum překvapení na období adventu. Návštěva předvánoční Vídně bude hezkou tečkou za letošními výlety, které zahraničním akademikům umožnily poznat další pozoruhodná místa naší republiky i sousedních zemí.

red

Markétu Davidovou dokázal z trůnu sesadit jen jednou Pepa Dostál

Královnou ankety o nejlepšího sportovce České zemědělské univerzity za rok 2022 se již počtvrté stala biatlonistka Markéta Davidová. Ve vítězné trojici jsou spolu s ní rychlostní kanoista Josef Dostál a veslařka Pavlína Flamíková. Nejúspěšnější sportovce přijal ve čtvrtek 18. května 2023 rektor univerzity Petr Sklenička.

Asi nikdo nepochybuje o tom, že provozovat sport na špičkové úrovni a zvládat přitom studijní povinnosti si žádá velkou sebekázeň a záněcení pro obě disciplíny. „Vážíme si našich sportovců a snažíme se pro ně vytvořit co nejlepší podmínky. I proto se můžeme pochlubit velkým množstvím studentů, kteří jsou úspěšní i ve vrcholovém sportu. Naše univerzita má čtvrtý největší počet sportovců v republice,“ připomněl při setkání s těmi nejlepšími rektor ČZU Petr Sklenička.

Markéta Davidová při vrcholovém sportu stihla vystudovat dva obory. Vloni ukončila studium na FAPPZ, a tak je letošní triumf v anketě i jejím posledním. Čtyřnásobná držitelka titulu Nejlepší sportovkyně roku ČZU je bezesporu nejúspěšnější sportovkyně univerzity v jedenáctileté historii ankety. Pouze jednou ji z pomyslného trůnu sesadil vynikající kanoista Josef Dostál.

„Markétě musíme poděkovat i za vzornou propagaci ČZU, kterou mnohokrát zmiňovala v různých rozhovorech pro celostátní média. Přejeme jí mnoho úspěchů v dalším osobním i sportovním životě,“ řekl při slavnostním setkání sportovců s vedením univerzity vedoucí Katedry tělesné výchovy ČZU Dušan Vavřila.

Na druhém místě ankety je Josef Dostál (PEF), vynikající rychlostní kanoista, na třetím veslařka Pavlína Flamíková (FLD). Přeborník ve sjezdovém lyžování Jan Zabystřan (FLD) skončil čtvrtý a pátým nejlepším sportovcem ČZU je florbalista Ondřej Němeček (PEF). Zvláštní cenu rektora pro

handicapovaného sportovce získal beachvolejbalista Jan Žídek (PEF). Po předávání ocenění a gratulací jsme k rozhovoru pozvali dva z nejúspěšnějších sportovců ČZU. Markéta Davidová sotva unesla skleněnou trofej, kterou speciálně pro ni nechala univerzita vyrobit. Cenu pro nejlepšího sportovce ČZU přebírala počtvrté a zřejmě naposledy. Která z nich jí udělala největší radost? „Asi všechny. Jsem moc ráda, že jsem tady mohla studovat, už teď mi to chybí. Takže mě mrzí, že to je poslední rok, kdy jsem mohla vyhrát v anketě, moc se mi tu líbilo. Jenom škoda, že mě tady poslední roky zastihl covid, protože jsem přišla o dva roky normálního studia. Ale určitě bych každému doporučila, ať jde na zemědělku,“ řekla nám legendární biatlonistka, jíž se vždy dařilo skvěle skloubit školu i studium. „Učila jsem se ráda, studovala jsem mezi tréninky a byla to pro mě zábava. To je, myslím, základ úspěchu,“ prozrazuje svůj recept.

Ani rychlostní kanoista Josef Dostál nemá nouzi o medaile z vrcholných sportovních soutěží. Nicméně, ocenění svých výkonů ze strany alma mater si cení velice: „Jak se zdá, pan rektor je velkým příznivcem sportu. Nejen univerzitního, ale obecně,“ podotkl. A kde dnešní úspěšný sportovec vidí sám sebe tak za deset let? „Snažím se žít život tak, abych dával sto procent nejen tomu, co dělám teď, ale abych se také dobře připravil na budoucnost. Proto studuji provoz a ekonomiku na PEF. Je to oblast, která mě zajímá, takže tomu bych se za těch deset let chtěl věnovat,“ líčí své představy Josef Dostál.

Lenka Prokopová

Ikonický výhled na
Prahu z centrální louky

Riegrový sady ve finále soutěže o titul Park roku 2023

Docent Matouš Jebavý, vedoucí katedry krajinářské architektury na Fakultě agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, je autorem projektu revitalizace jižní a západní části Riegrových sadů v Praze 2. Probojoval se s ním do finále soutěže Park roku 2023 a v konkurenci třiceti nejlepších úprav parkových prostor se umístil na dvanácté pozici. Jeden z nevyhledávanějších pražských parků je díky jeho zásahům zase o něco půvabnější. Ocení to nejen ti, kteří milují zdejší výhled na panorama Hradčan a Starého Města.

Riegrový sady jsou významným historickým památkově chráněným parkem, což vyžadovalo i velmi specifický přístup k jejich revitalizaci. Docent Jebavý navrhl a provedl komplexní revitalizaci ikonické jižní a západní části parku s hlavním výhledem na Pražský hrad. Nově revitalizovaná je i severní část, navazující na Rajskou zahradu. Na revitalizaci se pod vedením autora podílel široký okruh kvalifikovaných spolupracovníků – restaurátoři kamene a původních sochařských prvků, restaurátor kovů, autorizovaný inženýr vodohospodářského řešení.

Jak jste k revitalizaci celého prostoru přistupoval a co jste považoval za stěžejní, pane docente?

Navazoval jsem na geniální kompozici parku od významného krajinářského architekta počátku 20. století a tehdejšího ředitele parků Královských Vinohrad Leopolda Bařka. Důležité pro mě bylo rozkrytí principů jeho kompozice, protože jeho tehdejší projektová dokumentace se nezachovala. Vše jsem si musel uvědomit a rozkrytí přímo na místě pouze s pomocí jeho knihy „Zakládání a vysazování zahrad okrasných“, kterou jsem zakoupil v antikvariátu. Zároveň jsem tuto původní kompozici musel posunout směrem k potřebám parku a města 21. století. Vše navíc

probíhalo, vzhledem k tomu, že jde o nemovitou kulturní památku, pod přímým dohledem Národního památkového ústavu.

Co je největší výzvou při revitalizaci parku s tak silnou historickou pamětí?

Nesmí se pokazit především základní poslání a skrytý význam parku. V daném případě jde především o množství komponovaných průhledů a výhledů na město a jeho významné památky – od severu k jihu jsou to postupně průhledy a výhledy na jezdeckou sochu Jana Žižky na Vítkově, chrám sv. Antonína Paduánského na Strossmayerově náměstí, Týnský chrám, věže Fantova hlavního nádraží a samozřejmě, pro dojemovou gradaci parku nejdůležitější, hlavní prostor výhledu na Pražský hrad a Petřín.

Jak vnímáte genia loci parku a jak vás to při rozhodování ovlivnilo?

To místo jsem od samého začátku vnímal velmi silně. Jde přece jen o jeden z nejvýznamnějších parků našeho hlavního města, který je zároveň památkou UNESCO. Navíc v jižní části dnešního parku byla dříve Kanálka, jeden z nejvýznamnějších soukromých šlechtických parků

za tehdejšími hradbami Prahy, který se rozkládal sice již v tehdejší příměstské krajině, ale sloužil jako výletní místo pro Pražany. Byl i centrem vzdělanosti a botanického a zemědělského výzkumu. Po zrušení hradeb na konci 19. století bylo toto území pohlčeno novou výstavbou Vinohrad, prostor nového parku byl vymezen na území několika usedlostí v rámci plánování rekreačních potřeb nově se rozrůstajícího města. Místo je proto silné jak z hlediska svého historického vývoje, tak i z hlediska současných zachovaných ikonických výhledů na samotné centrum Prahy.

Jste s výsledkem spokojen, nebo jste musel připustit i nějaký kompromis?

Jsem spokojen. Velkou prací mi ovšem dalo dotažení myšlenek, které jsem zachytil již ve své úvodní studii celkové revitalizace parku, dále rozpracoval v následných jednotlivých stupních projektové dokumentace a poté dbal o jejich uskutečnění i při vlastní realizaci. Autorský dozor byl pro mě maximálně náročný, postupně jsem musel pracovat s několika stavebními firmami, které realizace jednotlivých etap vysoutěžily ve výběrových řízeních, kde byla hlavním kritériem nejnižší cena. Musel jsem je vést (včetně jejich dalších subdodavatelů) a vše sladit tak, aby výsledná realizace rozvinula všechno potřebné pro zachování jednotlivých popsaných principů. Realizace byla komplexní – dělaly se rekonstrukce opěrných zdí parku, nové kamenné zídky, veškeré nové chodníky, překládalo se schodiště, vybudovaly se nové pískovcové skalní výchozy a pískovcový amfiteátr, slavnostně nasvětlen byl pomník F. L. Riegra, byl tu umístěn nový mobiliář, restaurátoři zrekonstruovali sochařské a kovářské prvky parku, byly vysázeny veškeré keřové pokryvy jižních svahů parku, odborně ošetřeny všechny zachovávané stromy parku, kompozičně byly vysázeny nové solitérní dřeviny i desetitisíce cibulovin, které nyní v Riegrových sadech kvetou v jarním období. Park je také nově propojen s navazující Rajskou zahradou. Bylo to velmi náročné, realizace jednotlivých dosud realizovaných etap úpravy jižní, západní a severní části parku trvala s přestávkami 14 let a stála 100 milionů korun. Mám velkou radost, že park postoupil do finále soutěže Park roku 2023 a soutěžil o ceny udělované porotou.

Rozhovor vedla: Lenka Prokopová / Foto: Jan Kolský

Prezentace projektu v Aule ČZU

První zájemci o testování

Inovace v preventivní péči o zdraví nejen pro zaměstnance ČZU

Základem péče o zdraví by měla být prevence, k níž patří pravidelná laboratorní vyšetření zaměřená na civilizační choroby, potravinové intolerance, alergie, rizika zubního kazu nebo třeba analýzu mikrobiomu. A právě to je podstatou projektu Inovace v preventivní péči o zdraví, který společně rozjždějí Česká zemědělská univerzita a značka NEXTEOM.

Testy jako analýza mikrobiomu, zjišťování rizika zubního kazu, screening civilizačních chorob nebo vyšetření alergií a potravinových intolerancí jsou ve světě stále častější. Dokážou upozornit na mnoho zdravotních problémů a rizik a předcházet vážným zdravotním komplikacím.

Proč vás někdy bolí hlava, proč nemůžete zhubnout, máte potíže s pleť, výkonnost při sportu jde z ničeho nic dolů anebo proč vaše děti odmítají některé potraviny? Nejen na to může odpovědět analýza potravinových intolerancí, kterou nabízí značka NEXTEOM ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou.

„Například potravinové intolerance mohou vyvolávat nejrůznější problémy, které si ani s konkrétním jídlem nespojíte, protože se mohou dostavit i několik hodin či dnů poté, co jste něco snědli. Důsledkem mohou být nejen trávicí potíže, ale i kožní problémy, únava, poruchy spánku či bolest hlavy,“ říká MUDr. Jan Špička, MBA.

Totéž platí i o mikrobiomu, tedy zdravém osídlení trávicího traktu, zejména ústní dutiny a střev. Existuje stále více důkazů o spojitosti mezi orálním a střevním mikrobiomem a celkovým zdravím. Například nerovnováha v mikrobiomu může být spojena s rozvojem chronických zánětlivých procesů v organismu, což může vést k většímu riziku mnoha zdravotních problémů, jako jsou kardiovaskulární onemocnění, cukrovka, dokonce i některé druhy rakoviny.

Střevní mikrobiom je velmi důležitý pro fungování imunity a také ovlivňuje naši náladu či hmotnost. Přítomnost bakterie *Streptococcus mutans* v dutině ústní má zase vliv na riziko vzniku zubního kazu, které se dá včasným odhalením minimalizovat.

Tato vyšetření se dnes provádějí uživatelsky velmi přívětivě samoodběrem, a to prostřednictvím mikrosamplingu (v případě krevních testů odběrem několika kapek kapilární krve z prstu). Není nutný odběr žilní krve, dokonce ani návštěva odběrových míst. „Poštou vám dorazí sada pro samoodběr nebo vám přijedeme provést odběr k vám domů či do firmy, dle vašich preferencí,“ dodává MUDr. Jan Špička, MBA. Následuje pohodlné a bezpečné doručení výsledků elektronickou formou s jejich srozumitelnou interpretací a vysvětlením naměřených hodnot tak, aby porozuměl i laik.

Česká zemědělská univerzita chce ve spolupráci s NEXTEOM v projektu Inovace v preventivní péči o zdraví poukázat na možnosti moderního přístupu k laboratorním analýzám. Novinkou je otevření kontaktního místa v areálu univerzity, které provozuje NEXTEOM a kde je možné tato vyšetření absolvovat, případně konzultovat jejich význam a výsledky.

„Ke kvalitnímu pojetí života patří komplexní pohled na svět a přístup k němu. Tak jako se pomocí nejrůznějších strategických metod a nástrojů staráme například o krajinu, která je zdrojem všech nezbytných potřeb pro život, umožňujeme nejmodernější péči o lidské zdraví a následnou kvalitu života obecně. Vzhledem k tomu, že se jednotlivé faktory vzájemně ovlivňují, jsme si jisti dosažením vzájemné harmonie. Věříme, že tento benefit přispěje k celkově dobré kondici jednotlivců, kteří se starají o své zdraví a dbají na prevenci onemocnění,“ vysvětluje spolupráci se značkou NEXTEOM kvestor ČZU Ing. Jakub Kleindienst.

Kontaktní místo má sloužit nejen zaměstnancům a studentům České zemědělské univerzity v Praze, ale i veřejnosti. Více na www.nexteom.com.

„Mám radost, když se něco povede, a ještě větší, když to ocení naši zákazníci,“ říká ředitel Kolejí a Menzy ČZU

Necele dvě tisícovky studentů ČZU najdou každý rok dočasný domov na kolejích suchdolského kampusu. Mnohem více studentů, ale i zaměstnanců univerzity se stravuje ve zdejší menze. Zajistit jejich komfort a spokojenost je hlavní motivací pro ředitele Kolejí a Menzy ČZU Ing. Jiřího Macouna. Zastihli jsme ho na letošním Mezinárodním mistrovství menz.

Jak hodnotíte druhý ročník soutěže menzovních kuchařů?

Jsem spokojen, ale v dalších letech bychom rádi místo současných pěti týmů zapojili deset a soutěž přesunuli na prostranství před aulou, aby byla kuchařská show co nejvíce na očích. Příští rok bychom tu tedy mohli mít kromě týmů z Česka, Slovenska a Německa ještě soutěžící z Rumunska, Maďarska nebo Polska.

Jak se mění trendy stravování v menzách obecně a jak je na tom menza ČZU?

Hlavními trendy jsou zdravé stravování a udržitelnost. Snažíme se, aby naši strážníci zaznamenali posun i u nás. Nebude to lusknutím prstu, ale postupně tam směřujeme. Jde ale i o to, že zdravou stravu musí vyžadovat strážník. Tam, kde jsou jich tisíce, se nikdy nezavděčíte všem. Neexistuje univerzální chuť a vždycky bude někdo chtít svíčkovou.

Jak jsou s úrovní stravování spokojeni vaši hlavní klienti?

Studenty především zajímá, jestli je nabídka, když ne vynikající, tak alespoň standardní. V tomto ohledu naše obědové menu určitě vyhovuje. A kvalitativně jsme se posunuli i pokud jde o večeře. Sleduji reakce a mám radost, že negativních postřehů ubylo. A pokud jde o cenu, v porovnání s menzami ostatních pražských univerzit si stojíme poměrně dobře.

Jak to v současnosti vypadá s investicemi do kolejí?

Díky pochopení vedení univerzity a dobré komunikaci zejména s mým nadřízeným panem kvestorem se hodně věcí rozvíjelo. Na každý rok máme v rozpočtu vyčleněnou částku, abychom postupně mohli rekonstruovat sociální zařízení na kolejích Jih. Dále z provozních peněz provádíme výměnu mobiliáře na kolejích B, C a D. Na kolejích G se rozběhla celková rekonstrukce.

Rádi bychom alespoň projektově zahájili rekonstrukci koleje E. Z provozních peněz se snažíme realizovat i menší projekty, které mohou studentům zpříjemnit život. Máme hotový projekt výstavby kolárny na kolejích E a posilovny na kolejích B, kde jsme teď otvírali společenskou místnost, na kolejích A jsme doplňovali nářadí a přístroje do posilovny. Na univerzitě proběhly dotazníkové akce směrem ke studentům, co na kolejích postrádají a co by tu rádi měli. Je to třeba vybavení kuchyněk, prádelny nebo zajištění studovny.

Co považujete z hlediska provozu menzy a kolejí za největší problém?

Ač se to nezdá, vést kolej a menzu je náročná věc. Musíte citlivě vyvážit účel a reálné možnosti. Každá kolej by měla poskytnout žadateli o studium relativně kvalitní a zároveň cenově dostupné ubytování. Také však platí, že neexistuje žádný dotační titul nebo něco, co by kolej provozně sanovalo. Každé takové zařízení žije pouze z peněz, které dostane od studentů. Z těch se musí hradit energie, mzdy i rekonstrukce. To je velmi náročné, zvláště když je tlak na to, aby ceny za ubytování byly co nejnižší. Což je i jeden z důvodů, proč kolej obecně vypadají, jak vypadají. Vybalancovat to všechno je asi vůbec nejnáročnější.

Další problém jsou kapacity. Pro akademický rok 2023/2024 jsme nasmlouvali externí ubytování v Hloubětíně, kde vznikla úplně nová kapacita 250 míst. Naši zájemci mohou jít do nového za zhruba stejné ceny, na jaké byli zvyklí tady v Suchdole. Výzev je tedy mnoho. Mám radost, když se něco povede, a ještě větší, když naši zákazníci vnímají, že nastal nějaký posun. To je pro nás největší odměna.

Ptala se: Lenka Prokopová

Laureátka One Plant Fellowship působí ve výzkumném týmu FTZ

Doktorka Esther Muindi, odbornice na půdu a vodní hospodářství a absolventka keňské Univerzity Pwani, má jedno velké poslání: snížit dopad klimatické změny studiem souvisejícím s bioplynem a skleníkovými plyny (GHG). Nyní stráví šest měsíců jako postdoktorandka na Fakultě tropického zemědělství ČZU ve výzkumném týmu Biogas Research Team pod vedením doc. Hynka Roubíka.

Začátky vášní pro bioplyn

Doktorka Muindi je odbornicí na půdu a vodní hospodářství s dlouhodobými znalostmi v oblasti řízení vodních zdrojů a výživy rostlin. Její zájem o výzkum bioplynu začal v roce 2010, kdy působila jako lektorka na Ministerstvu živočišné výroby a rybolovu v Keni. Zde byla poprvé konfrontována s technologií bioplynu a možnostmi využití zemědělských odpadů k produkci energie v odlehklých venkovských oblastech. Tato zkušenost ji nesmazatelně oslovila a poslala na cestu zkoumání bioplynu.

Významné výzkumné projekty a objevy

Účastnila se několika klíčových projektů zaměřených na hodnocení potenciálu různých druhů organických odpadů jako substrátu pro bioplynovou výrobu. Její první projekt se zabýval využitím kávových odpadů, kde zjistila, že kávové zbytky mohou sloužit jako vhodný substrát pro bioplynovou výrobu, ale vyžadují smísení s kravím hnojem pro spuštění anaerobního trávení. V dalším projektu zkoumala možnost využití odpadů z moringového stromu, ale tento materiál se jako substrát pro bioplyn neosvědčil.

V třetím projektu se zaměřila na využití kuchyňských odpadů a zjistila, že mohou být efektivně využity pro bioplynovou výrobu, pokud procházejí určitou předúpravou včetně mletí a jsou správně smíseny s kravím hnojem nebo digestátem. Čtvrtý projekt se pak týkal integrování agroodpadu a biokalu ke zlepšení udržitelnosti a produktivity plodin a chovu dobytka v Keni.

Očekávání a cíle v ČZU v Praze

Během svého pobytu na ČZU v Praze si doktorka Muindi klade za cíl získat nové znalosti a dovednosti v měření skleníkových plynů, konkrétně uhlíku a metanu v bioplynu a odpadech ze zvířat. Rovněž chce získat nové metody modelování klimatických změn. Proto také jako laureátka prestižního One Planet Fellowship nastoupila právě do Biogas Research Team pod vedením doc. Roubíka.

Spolupráce a výměna znalostí

Doktorka Muindi plánuje aktivně spolupracovat s výzkumníky a studenty ČZU v Praze na výzkumných projektech a hledání grantových příležitostí. Rovněž má zájem o mentoring a sdílení svých znalostí.

Příležitosti a výzvy v oblasti bioplynu v Africe

Podle keňské vědkyně výzvy spojené s bioplynem v Africe představují nedostatek dat, potřebu podpory ze strany vlád a agentur a také nedostatek doporučení pro farmáře týkajících se bioplynu. Přesto vidí příležitosti v prosazování výzkumu a inovací v oblasti bioplynu, zejména co se týče potravinové bezpečnosti a zlepšení procesů rozkladu a manipulace s bioplynem. Navíc podle doktorky Muindi budoucí role bioplynu spočívá v řešení klimatických změn zejména

Doktorka Muindi při práci v terénu

prostřednictvím znalostí a dovedností v oblasti měření skleníkových plynů a modelování klíčového pro formování politiky a řešení globálních výzev v oblasti potravinové bezpečnosti, udržitelnosti, životního prostředí a klimatických změn.

A rada na závěr pro budoucí výzkumníky

Doktorka Muindi radí aspirujícím výzkumníkům v oblasti bioplynu a podobných oblastech s unikátními výzvami a příležitostmi, aby se zaměřili na zlepšení účinnosti technologií bioplynu, řešení problémů s odpady a na digitální transformaci v procesech bioplynu. Veškeré úsilí v této oblasti podle ní povede k udržitelnějšímu světu s lepší půdou a zdravým životem pro nás všechny. Doktorka Muindi je inspirací pro výzkumníky a odborníky zabývající se bioplynem a klimatickou změnou a její práce má potenciál přinést významný pozitivní dopad na udržitelný rozvoj a ochranu životního prostředí na celém světě. Její nadšení a závězek pro tuto oblast výzkumu jsou nakažlivé a slibují světlou budoucnost pro využití bioplynu jako udržitelného zdroje energie.

Ing. Jan Staš a Ing. Marek Jelínek

Point One servíruje svým členům i veřejnosti nejznámější jména českého byznysu

Rok 2023 byl v Point One nabitý hvězdnými podnikatelskými jmény, která obohatila jeho členy i veřejnost o zajímavé rady, tipy a triky a prozradila i know-how, jak nad svým byznysem přemýšlí. Po Petru Hajdučkovi z FootShopu a investorovi Martinu Rozhoňovi jsme v inkubátoru debatovali s Adamem Matuškou, vrchním sládkem a majitelem úspěšného pivovaru Matuška a dalších známých pražských podniků.

Začátky pivovaru Matuška sahají do roku 2009, kdy si Adamův táta Martin Matuška, tehdy úspěšný sládek a pivovarský mistr v Klášterním pivovaru Strahov, plní svůj sen založením vlastního podniku a na Velikonoční pondělí s datem 13. 4. 2009 vaří první várku speciálního spodně kvašeného tmavého piva. Tehdy to bylo ještě v garáži jejich chalupy v Broumech. Dnes zabírá technologie chalupu celou a pivovar se rozrostl i do sousedních objektů. Pořád je to ale klasický minipivovar, jak nám vysvětlil Adam.

On sám v onom roce 2009 skončil střední školu, kde se vyučil na sládku, a rovnou začal tátovi pomáhat. Měl na starosti výrobu piva a nakonec celý provoz pivovaru, což mu šlo skvěle. V minulosti ale vůbec nebylo jasné, zda se ke sládkovství dostane. Měl totiž sen stát se profesionálním hráčem baseballu. Mimochodem, jeho spolužák na střední byl Pavel Braný, nynější sládek pivovaru Suchdolský Jeník.

Poté, co pivovar s tátou úspěšně rozběhli, začala na svět postupně přicházet jejich dnes už ikonická piva jako Raptor, California, Zlatá raketa nebo Apollo Galaxy. Pivovar se rozrostl na 10 zaměstnanců a pravidelně vaří 30 druhů piva pro více než stovku odběratelů. Výstav se z 500 hektolitrů za rok zvýšil až na 5000.

Po rozšiřování pivovaru v roce 2016 došlo k prodeji staré varny do pražského Karlína, kde se využívá k vaření piva v pivovaru Dva kohouti, který Adam spoluvlastní se skupinou Ambiente a dalšími partnery. O Dvou kohoutech nám prozradil, že to vůbec nebyla levná záležitost. Náklady před otevřením vyrostly ke 14 milionům korun a aby měl na podílnictví potřebný kapitál, použil výše zmíněnou varnu, své našetřené peníze, a ještě se musel zadlužit. Nakonec se investice bohatě vyplatila

a dnes jsou Dva kohouti jednou z ikonických pražských hospod. Adam chtěl také v Broumech vybudovat americkou BBQ restauraci a převzít zdejší Hospůdku na hřišti. Postarším majitelům se však nápad moc nezamlouval a Adamův byznys model zamítli, prý by tam jezdilo moc lidí. Chápete to?

Adam se následně spojil s majiteli karlínského Kristal bistra a získal jedinečný prostor na Hradčanské, kde společnými silami vybuodovali další ikonický koncept, Automat Matuška. Investice to ani zde nebyla zrovna malá. Jen pípa s příslušenstvím stála více než 400 tisíc, ale pro dokonalý požitek z piva je třeba do technologie pořádně investovat. Adam nám také prozradil, že za výzdobou Automatu stojí jeho bratr Jakub Matuška, známý jako Masker, jenž vtiskl jedinečný ráz nejen Automatu, ale celému vizuálnímu stylu pivovaru Matuška.

Rozhovor s Adamem byl nabitý informacemi o budování pivovarských podniků a postřehy ze světa byznysu. Jeho podnikatelské rady se točily kolem kvality, motivace, intuice i štěstí. Abyste totiž v podnikání uspěli, musíte jít štěstí trochu naproti – jak říká Adam.

Petr Kopeček

Adam Matuška

narozen 1. září 1989. Dříve vrchní sládek a nyní ředitel pivovaru Matuška. Spolujemitel restaurací: Dva Kohouti a Automat Matuška. Degustátor piva na nejprestižnějších světových soutěžích jako World Beer Cup, Great American Beer Festival a dalších. Ocenění: Speciální světlé pivo – TOP 10 na světě, Forbes 30 pod 30 (2017) Záluby: baseball, pivo, rodina

Poznej projekt z Point One: Radim Codi a Jungle Bros

Radim vystudoval obor Chov hospodářských zvířat na Fakultě agro-biologie, potravinových a přírodních zdrojů. Strávil rok v nejlepší podniku na chov holštýnského skotu ve střední Evropě. Nyní pracuje ve Výukovém centru zpracování zemědělských produktů. Za jeho projektem Jungle Bros stojí parta kamarádů, jejichž cílem je představovat lidem exotické rostliny, produkovat je a nabízet v Česku bez toho, aby musely cestovat přes půl zeměkoule.

Radíme, jak se z tvého koníčku stal plnohodnotný projekt?

Během covidu se nám doma všechno rozrostlo natolik, že jsem to začal prodávat. Koukal jsem po dalších kytkách a nechal si dovézt například Adansonii Variegata ze Švédska. Do začátku dost pomohlo, že měla místo tři listů deset, a už to jelo.

Kde pěstuješ svoje rostliny?

Kytky jsou zatím všude, dalo by se říct, že žiji v pěstírně. Pomalinku nám doma dochází místo, celkem tam mám přibližně 1500 rostlin.

Jaká je tvá nejzajímavější a nejoblíbenější rostlina?

Nejzajímavější je asi platinová Adansonka, která v České republice moc není a která nás stála 15 000 korun. Nejoblíbenější je určitě klasická Monstera Deliciosa. Je to kytka, která dělá džungli. Zároveň je to takový základ, který všichni známe z dob našich babiček.

Jaké máš plány s Jungle Bros do budoucna?

Čeká nás další fáze našeho vývoje a zavedení biotechnologií. To pro nás bude znamenat postupně se přesunout do skleníku a pěstovat ve větším objemu.

Markéta Snížková

Poznej projekt z Point One: Petr Kohler a Rez Design

Petr vystudoval obor Hospodářská a kulturní studia na Provozně ekonomické fakultě. Pochází ze Sokolova, miluje hory, kopce a přírodu, takže když není zavřený v dílně, najdete ho s krosnou na zádech na nějakém horském přechodu nebo viset ze skály. Staví designový nábytek a doplňky z vyřazených materiálů. Obnovuje především staré postelové židle a křesla a zcela propadl upcyclingu. Projekt Rez Design založil v roce 2022, pracuje na svých prvních zakázkách a má velké plány.

Petře, jak ses dostal ke dřevu a upcyclaci?

Odjakživa jsem zkoušel jako samouk něco vyrábět. Tím jsem se postupně naučil pracovat se dřevem a s dalšími materiály. Toho jsem využil, když jsem se nastěhoval do prvního bytu a zjistil, že nábytek, který jsem chtěl, si nemůžu dovolit. Rozhodl jsem se, že si ho vyrobím sám. Aktuálně zpracovávám dřevo, kov, plast a starý nepoužitelný nábytek od truhlářů, tesařů, podlahářů nebo stěhovacích firem a nabízím ho designovým obchodům v Praze.

A navrhuješ vlastní nábytek.

Pracuji na sérii nábytku inspirovaného historií nábytkářského průmyslu. Nadchl jsem se pro tvorbu George Nelsona a Charlese Eamese, což jsou dva ikoničtí designéři, jejichž nestárnoucí výtvoři nastálo ovlivnily svět interiérového designu. Celý proces vzniku této série nábytku budu dokumentovat od získání materiálu přes nákres designu až po výrobu. Zákazníkům pak nabídnu novou sérii nábytku i videonávod s plány, jak si stejný nábytek vyrobit svépomocí.

Jaké další zajímavé zakázky v současnosti máš?

Za mou nejzajímavější zakázkou stojí Point One a můj mentor, díky němuž se mi naskytla příležitost vyrábět designové limitované otvírání z odřezků dřeva, které vznikají při výrobě dubových sudů na zrání piva v Plzeňském prazdroji, a následně se tam budou i prodávat.

Petr Kopeček

Rozhovory v nezkrácené verzi najdete na blogu pointone.czu.cz.

Spolupráce s kyrgyzskými univerzitami sahá do roku 2015

Mosty vzdělávání: kyrgyzské univerzity a Česká zemědělská univerzita se spojují pro budoucí spolupráci

V dnešní době se vzdělávání stává stále důležitějším faktorem pro rozvoj společnosti a mezinárodní spolupráce mezi univerzitami z různých zemí hraje klíčovou roli v podpoře globálního vzdělávacího prostředí. Česká zemědělská univerzita se dlouhodobě angažuje v projektové spolupráci s univerzitami po celém světě a spolupráce s kyrgyzskými univerzitami je dalším v řadě mezinárodních projektů, které realizuje.

V současnosti se završuje projekt výměny studentů a pedagogů v rámci programu Erasmus+ KA171 (kreditové mobility), který v regionu Střední Asie koordinuje na ČZU Barbora Jordánová z Institutu vzdělávání a poradenství. V květnu tohoto roku měl Petr Kokaisl z Provozně ekonomické fakulty na Ošské státní univerzitě a na Ošské pedagogické univerzitě několik přednášek s tematikou kulturních specifik Evropy a středoasijského prostoru. V říjnu nejvyšší představitelé těchto kyrgyzských univerzit přijeli do Prahy. Spolupráce mezi ČZU a kyrgyzskými univerzitami není náhodná. Má hlubší kořeny, které sahají k roku 2015, kdy byl realizován projekt CASIA (Central Asia Student International Academic Exchange) v rámci programu Erasmus Mundus, kde hlavním koordinátorem byla univerzita Wageningen a jedním z účastníků konsorcia byla i ČZU prostřednictvím Provozně ekonomické fakulty. Tato iniciativa byla prvním krokem k rozvoji spolupráce mezi oběma regiony.

V březnu 2018 navštívil rektor největší kyrgyzské univerzity v Oši naši univerzitu, aby podepsal memorandum o spolupráci, které je vždy prvním krokem k realizaci budoucích projektů. Zdálo se, že velké rektorovy plány

se budou moci ještě snáze realizovat, když se stal kyrgyzským ministrem školství. Jeho náhlé úmrtí následkem covidu však část jeho plánů zhatilo, nicméně na mnoho věcí lze stále navazovat.

Na co bývalý kyrgyzský ministr školství velmi často poukazyval a co zdůrazňoval, byla mobilita studentů. V Kyrgyzstánu se ve své funkci snažil připravit model, kdy by všichni studenti strávili alespoň jeden semestr na stejném nebo příbuzném oboru, ale na jiné kyrgyzské univerzitě. Tyto zkušenosti umožňují vidět fungování instituce i z jiných úhlů pohledu. Jsou také důležité pro předcházení klíšé, že něco nejde změnit, protože se to takto u nás dělalo vždycky. Mezinárodní mobilita pak měla být nadstavbou národní mobility.

V evropských zemích se od roku 2009 akademická mobilita realizuje nejčastěji v rámci programu Erasmus Mundus za finanční podpory Evropské unie. I když v některých studijních programech využívají studenti možnosti absolvovat část studia na některé zahraniční univerzitě ve velké míře, nedochází k tomu, aby část studia v zahraničí absolvovali všichni. Výhody

internacionalizace mohou ale získávat i ti, kteří do zahraničí nevyjíždějí, a to právě prostřednictvím přednášek akademických pracovníků ze zahraničí. Pokud dochází k výukové spolupráci a výměně zkušeností mezi zeměmi EU a státy postsovětského prostoru, je u těchto postsovětských států a akademických pracovníků místních univerzit patrná snaha převzít zkušenosti se zaváděním jednotných standardů pro bakalářské, magisterské i doktorské studium. Pouze stejná pravidla umožní propojení různých univerzit, i když se jedná o kvalitativně značně odlišné systémy.

Zhodnotit objektivně kvalitu vzdělávání v různých státech je velmi obtížné. Podle některých žebříčků je v čele USA, i když podle jiných hodnocení jsou pro americký vzdělávací systém typické obrovské kvalitativní výkyvy. Faktem nicméně je, že nejlépe hodnoceným univerzitám světa americké univerzity pravidelně vévodí, a to s obrovským náskokem. V Evropě je patrná dominance západoevropských univerzit. Nejlepší univerzity z postkomunistických zemí, Lomonosovova univerzita v Moskvě a pražská Univerzita Karlova, se v evropském žebříčku nacházejí až kolem osmdesátého místa. Další české univerzity jsou na tom v mezinárodním srovnání o poznání hůře. V první tisícovce se objevují z 58 českých vysokých škol (26 veřejných, dvou státních, 30 soukromých, navíc v ČR působí 18 vysokých škol jako pobočky zahraničních univerzit) pouze čtyři univerzity. ČZU se v žebříčcích často pohybuje na hranici mezi první a druhou tisícovkou a jako taková má nejen v Kyrgyzstánu co nabídnout.

Vzdělávací systém v Kyrgyzstánu se oproti českým zvyklostem v některých ohledech odlišuje. Školní docházka je povinná pro všechny děti ve věku od sedmi do patnácti let po dobu devíti let. První čtyři roky se označují jako základní vzdělání (s povinností rodičů zakoupit školní uniformy) a dalších pět let jako nižší střední. Na tuto docházku navazuje dvou až tříleté vzdělání (nejčastěji realizované na stejné škole) podle toho, zda chce absolvent pokračovat ve studiu na univerzitě. Na univerzitu tedy mohou být přijati studenti po 12. ročníku. Podobná situace byla v ČR do roku 1995, od kterého se zavedly 9. ročníky a na univerzitu bylo pak možné postoupit až po 13 letech studia na základní a střední škole. I na univerzitách, které jsou financovány primárně ze státních prostředků, se platí školné. Část studentů je podle svých studijních výsledků od placení školného osvobozena, část za své studium platí. Tento poměr se na různých univerzitách odlišuje, ale kritéria pro zařazení do lepší skupiny mohou být vágní a mohou někdy zavdávat podezření z možného korupčního jednání. Přestože je Kyrgyzstán většinou muslimskou zemí, na vzdělání žen se to nijak negativně neprojevuje, na univerzitách studuje téměř 50 procent dívek. Přístup k univerzitnímu vzdělání bývá paradoxně někdy odpírán chlapcům.

S nejmladším chlapcem v rodině se často počítá jako s nástupcem v hospodářství, a proto ho rodiče nechtějí pouštět na studia do města. Počet kyrgyzských univerzit je podobný jako v ČR, celkem 59. Velkým problémem kyrgyzských univerzit je obrovský nárůst jejich počtu od roku 1990, kdy jich bylo v celé zemi devět. Tento skokový nárůst vedl k obecnému snížení kvality. V mnoha ohledech k němu došlo i kvůli obrovské pracovní migraci Kyrgyzů do zahraničí, zejména do Kazachstánu a Ruska.

Kyrgyzské univerzity mezi světovou špičku určitě nepatří, jen několik nejlepších je zhruba v první pětitisícovce světových univerzit. Je zajímavé, že nejlépe hodnocené kyrgyzské univerzity jsou založené a spolufinancované ze zahraničí, například z Turecka, USA a Ruska. Spolupráce mezi Českou zemědělskou univerzitou a kyrgyzskými univerzitami přináší mnoho perspektiv a oboustranných výhod. ČZU může nabídnout své odborné know-how a zkušenosti při tvorbě nových studijních programů a zavádění výukových standardů běžných v EU do Kyrgyzstánu, což může pozitivně ovlivnit kvalitu vzdělání v této zemi. Zároveň umožňuje českým studentům a pedagogům získat cenné zkušenosti a nové pohledy díky studiu a práci v Kyrgyzstánu, což může obohatit jejich profesní a osobní životy.

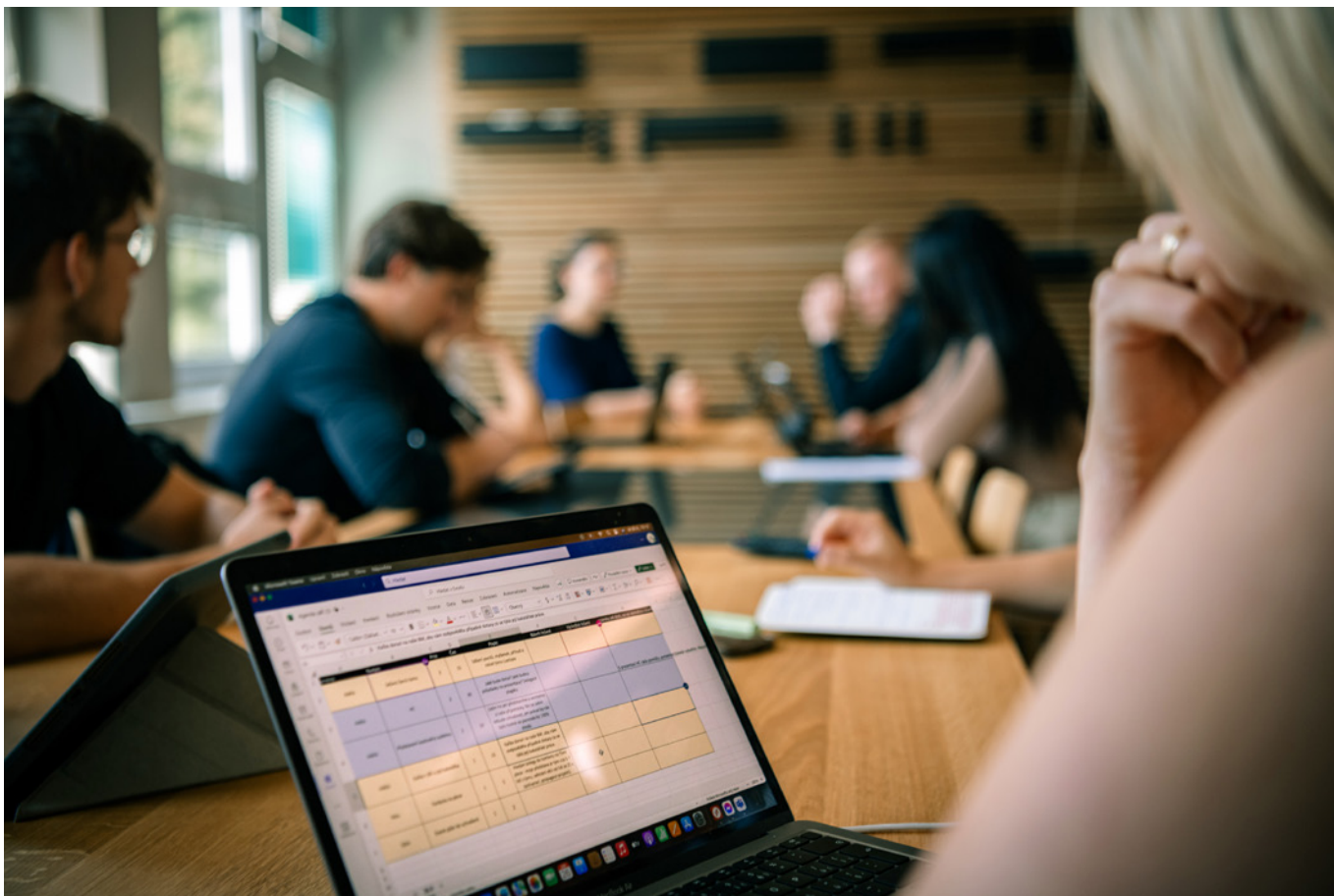
Studium místních kulturních specifik umožňuje lepší porozumění historii, tradicím a hodnotám středoasijské oblasti. Studium místních potřeb a zvyklostí umožňuje efektivnější plánování a implementaci projektů, které budou respektovat místní kontext a přinášet dlouhodobý prospěch. Studium kulturních specifik je rovněž nezbytné pro úspěšné podnikání a obchodní vztahy v daném regionu. Znalost místních obchodních praktik, preferencí a kulturních nuancí může vést k úspěšnějším obchodním dohodám a partnerstvím, což je klíčovým faktorem i pro diplomatické vztahy a mezinárodní spolupráci. Na to poukazyval bývalý polský velvyslanec v Kazachstánu prof. Marek Gawęcki (jehož domovská univerzita v Poznani rovněž participovala na společných projektech programu Erasmus+), který se snažil o výrazné posílení kulturních oddělení na zahraničních zastupitelských úřadech. Diplomati mající hluboké znalosti o kultuře a tradicích dané země jsou schopni lépe komunikovat a vyjednávat s místními autoritami a společnostmi.

Snad tedy výměna znalostí doprovázená studiem kultury bude krokem k lepším vztahům nejen mezi ČR a Kyrgyzstánem, ale i celým regionem Střední Asie. Výměna studentů a pedagogů by tak nebyla pouze akademickou aktivitou, ale také mostem mezi kulturami a zeměmi.

doc. Ing. PhDr. Petr Kokaisl, Ph.D., prof. h. c.

Vzdělávací systém Kyrgyzstánu se od českých zvyklostí v mnohém odlišuje

Něco jiného, něco nového: Inovativní podnikání jako alternativní cesta k cíli

Inovativní podnikání je bakalářský studijní program s profesním zaměřením na Provozně ekonomické fakultě. Jeho struktura je navržena tak, aby primárně rozvíjel praktické dovednosti nezbytné pro efektivní výkon studentů v jejich budoucím pracovním prostředí.

Program je inspirován finským vzdělávacím modelem Tiimiakatemia, jehož základem je pedagogický princip „učení se praxí“ (learning by doing). Dalším prvkem je tzv. certifikace Tiimiakatemia, která studentům otevírá dveře do globální sítě dalších poboček Tiimiakatemia a umožňuje jim navazovat mezinárodní vztahy. Studenti během studia také navazují spolupráce s reálnými firmami. Za zmínku stojí například projekt WildBee, ve kterém studentský tým spravuje sociální síť pro drogerii dm, nebo projekt Košilárium, který upcycluje secondhandové košile a dává jim tak nový život. Takové spolupráce umožňují studentům uplatnit a rozvíjet jejich dovednosti v reálném obchodním prostředí. Studenti si sami vybírají firmy, s nimiž chtějí spolupracovat, což jim dává možnost přizpůsobit praxi svým zájmům.

Jak studijní program Inovativní podnikání funguje

Program je postaven na trojici klíčových složek: trénování (training), čtení (reading) a praxe (practice), označovaných zkratkou TRP. Tyto složky tvoří komplexní mechanismus učení inspirovaný metodikou Tiimiakatemia, který připravuje studenty na reálný podnikatelský svět. Klíčovým prvkem studia je zakládání reálných firem, které slouží jako rámec pro legální realizaci projektů. Studenti získávají autentické zkušenosti přímo ze světa podnikání a osvojují si dovednosti v oblastech jako marketing, prodej, obchodní strategie, management a leadership.

Hned na začátku prvního roku studia jsou studenti rozděleni do týmů a v nich pak společně pracují na projektech. Týmy zde slouží jako základní jednotky, ve kterých studenti aplikují teoretické poznatky z četby a praktické dovednosti z trénování v rámci reálných projektů. Co se týče dalších metod vzdělávání, program uplatňuje přístupy jako „individuální učení“, kde studenti rozvíjejí své znalosti samostatně, či „týmové učení“, které podporuje spolupráci a komunikaci mezi studenty. K efektivnímu sdílení zkušeností a znalostí je v programu klíčová metoda dialogu. Ten není pouze formou komunikace, ale i strategií, jež maximalizuje potenciál celé skupiny a rozvíjí komunikační schopnosti jednotlivců. Studenti tak nejsou pasivními příjemci informací, ale aktivními účastníky vzdělávacího procesu.

TRP – trénink, čtení, praxe

Tradiční přednášky zde ustupují inovativnímu modelu učení, který staví na samostatné i týmové přípravě studentů s podporou zkušených koučů. Dvakrát týdně se na celý půlden studenti scházejí na tzv. „training sessions“, což jsou setkání, během nichž vedou odborné dialogy a diskutují o tématech klíčových pro jejich projekty. Tato setkání jim poskytují příležitost získávat aktuální a prakticky využitelné znalosti a zároveň prohlubovat teoretické pochopení různých oblastí, ať už se jedná o leadership,

řízení projektů nebo inovace. Zároveň zde dochází k významnému rozvoji soft skills – komunikace, týmové spolupráce a schopnosti efektivního řešení problémů. Čtení představuje zásadní složku studijního programu Inovativní podnikání. Knihy, které si studenti vybírají, jsou zpravidla zaměřené na různé aspekty podnikání – od sebezvoje, marketingu, ekonomie, leadershipu až po komunikaci. Tyto knihy jsou oceněny jedním až třemi body na základě jejich náročnosti a hloubky. Pro ukončení studia je cílem každého studenta dosáhnout celkového součtu 120 knižních bodů. V rámci konceptu TRP si každý tým, zvaný v metodice Tiimiakatemia „Těčko“, vytváří vlastní „reading program“. Jedná se o promyšlený plán, ve kterém si studenti stanoví, jaké knihy chtějí přečíst, proč si je vybrali a co se z nich chtějí naučit. Po přečtení knihy následuje reflexe: studenti si zaznamenávají, co z knihy skutečně získali, jaká byla jejich původní očekávání a jak se lišila od vlastních zkušeností.

Jedinečným rysem studijního programu Inovativní podnikání je možnost zakládání reálných týmových společností. Tento praktický přístup je klíčový pro celý vzdělávací proces. Studenti mají příležitost zakládat a řídit vlastní projekty, které se stávají hlavním prostředkem jejich vzdělávání. Znalosti získané z literatury, týmových sezení či konzultací s odborníky z praxe nebo s lektory jsou následně aplikovány přímo v jejich projek-

tech. Tento postup je označován jako ATP, což znamená „applying theory to practice“, a je jedním z klíčových prvků konceptu Tiimiakatemia.

Cíle a vize

Cílem studijního programu Inovativní podnikání je rozvíjet ve studentech zodpovědný přístup k sobě samým, ke spolupracovníkům i k prostředí, ve kterém působí. Program Inovativní podnikání je speciálně navržen tak, aby podporoval osobní a profesní rozvoj studentů v globálním kontextu. Oproti konvenčním akademickým modelům vzdělávání se zaměřuje na sebereflexi a sebeřízené učení. Tyto pedagogické přístupy nejen podněcují aktivní angažovanost a praktickou zapojenost studentů, ale také je vybavují schopnostmi a nástroji, které potřebují k tomu, aby se stali pozitivními změnami ve světě podnikání a společnosti jako celku. Tento inovativní přístup k vzdělávání je v souladu s klíčovými cíli Strategie 2030+ Ministerstva školství, což přispívá k modernizaci vzdělávacího systému České republiky. Je tedy zřejmé, že program připravuje studenty nejen na úspěšnou kariéru, ale také je podněcuje k tomu, aby se stali aktivními a odpovědnými členy společnosti.

A co říkáte na tento způsob alternativního vzdělávání vy?

Ing. Karel Jílek / Simona Špádová

Novinka mezi studijními programy: Precizní zemědělství

Pro ty, kteří sdílejí nadšení pro moderní zemědělství a chtějí se podílet na jeho budoucnosti, má nyní Česká zemědělská univerzita nově akreditovaný magisterský studijní program Precizní zemědělství. Nabízí cestu k úspěšné kariéře ve významném odvětví a možnost stát se součástí nového pohledu na zemědělství.

Tento program nabízí studentům unikátní příležitost získat hlubší porozumění a praktické dovednosti v oblasti moderního a efektivního zemědělství. Seznámí se s nejnovějšími metodami a postupy v oblasti zemědělského inženýrství, automatizace, geoinformatiky, analýzy dat a senzoriky, které umožňují precizní řízení zemědělských procesů. Během studia se studenti poučí o konceptech a principech precizního zemědělství včetně použití dronů a satelitních technologií pro monitoro-

vání pozemků a růstu plodin. Naučí se využívat sofistikované softwarové nástroje pro analýzu a vizualizaci dat, které jim umožní přesné stanovení hnojení, zavlažování a ochranu rostlin.

Nově akreditovaný magisterský studijní program Precizní zemědělství poskytuje studentům příležitost pracovat s odborníky z praxe a získat praktické zkušenosti prostřednictvím stáží a projektů ve spolupráci se

zemědělskými podniky i výzkumnými institucemi. Budou mít přístup k moderním laboratořím a technologiím, které jim umožní rozšířit praktické zkušenosti.

Absolventi studijního programu Precizní zemědělství budou vybaveni znalostmi a dovednostmi, které jsou důležité pro kariéru v oblasti zemědělství, agroinženýrství, výzkumu a vývoje, poradenství nebo řízení zemědělských podniků. Budou schopni přispět k udržitelnému rozvoji zemědělství a využívat moderní technologie k efektivnímu vytěžování zdrojů a ke snižování environmentálního dopadu při udržení produkčního potenciálu zemědělské výroby.

doc. Ing. Jiří Mašek, Ph.D.

Drony jsou neocenitelné při monitorování pozemků a růstu plodin

Ocenění za disertační práci pro studentku techniky

Absolventka Technické fakulty Ing. Maria Khrapová, Ph.D., která obhájila disertační práci vedenou doc. Ing. Miroslavem Růžičkou, CSc., z katedry vozidel a pozemní dopravy, zvítězila v soutěži o nejlepší disertační práci v roce 2023. Z rukou ministra dopravy Martina Kupky za ni převzala ocenění na prestižní 30. silniční konferenci, která se konala v Ostravě ve dnech 13. a 14. června 2023.

Odborný seminář na téma Aktuální otázky ve vzdělávání

Ve středu 20. září 2023 se v Institutu vzdělávání a poradenství ČZU v Praze (IVP) uskutečnil další z pravidelných odborných metodicko-didaktických seminářů, tentokrát na téma Aktuální otázky ve vzdělávání.

Účastníky, jimiž byli ředitelé cvičných škol, koordinátoři řízených pedagogických praxí, cviční učitelé, pracovníci institucí pro odbornou praxi studentů programů „Kariérové poradenství a vzdělávání“ a „Učitelství praktického vyučování“ a absolventi těchto studijních programů, přivítal pověřený ředitel IVP prof. Ing. Petr Valášek, Ph.D.

Po velkém úspěchu v loňském roce jsme znovu oslovili Tomáše Feřtku. Je zakladatelem a předsedou správní rady společnosti EDUin, o. p. s., a ti, které zajímá problematika středního a základního školství, jistě ocení jeho fundované články a rozhovory. Kromě toho, že je odborným konzultantem v oblasti školství, je také dramaturgem a scenáristou seriálu „Ochránce“, který je nyní reprizován na ČT 1, a také nového seriálu „Jak se dělá dobrá škola“. Právě ukázky z tohoto seriálu prezentoval na semináři a poté vyzval přítomné k diskusi. Téma především zástupce středních škol zaujalo, což potvrdilo i množství jejich reakcí.

Už potřetí jsme mezi sebou přivítali prof. Cyrila Höschla, českého psychiatra a popularizátora vědy, který vystoupil s tématem „Anatomie správného rozhodnutí“. Jeho erudovaný a vtipně pojatý příspěvek se opět setkal s očekávaným ohlasem.

S velkým zájmem byl očekáván dr. Václav Maněna. Působí jako pedagog, ale také jako lektor zabývající se problematikou umělé inteligence, online vzděláváním a využíváním technologií ve výuce. Umělá inteligence se již stala součástí našich životů a je jen na nás, jak využijeme její výhody a vyvarujeme se chyb při jejím používání. Uznává to i Národní pedagogický institut České republiky, který pro základní a střední školy vydal svá doporučení pro výuku. Doktor Maněna uvedl řadu případů, jak umělou inteligenci ve výuce využít, ale také ukázal příklady jejího zneužití. Přítomné toto téma velmi zaujalo, o čemž svědčila řada dotazů. Mnozí ho po skončení semináře kontaktovali, neboť si svými pohotovými odpověďmi všechny naklonil. Zájmcům se věnoval velmi ochotně a prohlásil, že tak příjemnou atmosféru a vstřícné publikum dlouho nezažil. Budeme moc rádi, když nám dr. Václav Maněna zachová přízeň a opět mezi nás zavítá. V průběhu semináře vystoupila i zástupkyně IVP Ing. Barbora Jordánová. Prezentovala výsledky kvalitativního výzkumu projektu EduSTA, kterého se někteří ze zástupců středních škol také zúčastnili. Společné posezení po skončení oficiální části pak bylo velmi příjemným neformálním zakončením semináře.

Ing. Kateřina Tomšíková, Ph.D.

Institut s významnou historií (V.) Nejen lázně, ale i jeden z prvních cukrovarů v Čechách

V roce 1831 byl krátkou dobu ve mlýně v areálu Chuchelských lázní, kde dnes sídlí Institut výchovy a vzdělávání ČZU, řepný cukrovar. Byl to jeden z prvních, avšak nejvýznamnějších cukrovarů na českém území. Jeho vznik souvisel s hospodářskou politikou podnikavého majitele panství Ottingena Wallersteina, jehož rodový erb můžeme dodnes spatřit na kostele v Malé Chuchli.

Zakladatelem zdejšího cukrovaru byl řepný odborník, doktor přírodních věd Karl Weinrich. Vycházel z tzv. německé školy, podle níž měl k zařízení cukrovaru postačit jen malý kapitál, který by byl co nejdříve umořitelný. Své poznatky publikoval po celé Evropě a byl vítaným přednášejícím na pražské univerzitní půdě, kde poutavým způsobem hovořil o svých pokusech a výsledcích. Uznávaný byl v německy hovořících zemích, zejména ve Francii.

Prosazoval, aby technické zařízení bylo co nejjednodušší a domácími výrobci snadno vyrobitelné. Přestavba bývalého mlýna, který v té době tvořil romantickou kulisu Chuchelským lázním, si však vyžádala 26 572 zlatých a cukrovar měl ročně zpracovat 20 000 centýřů (1120 tun) řepy. Vedoucím provozu byl další významný cukrovarnický odborník a chemik, lékárník a doktor přírodních věd Friedrich Kodweiss, jenž jako vzdělaný teoretik vhodně doplnil praktického a podnikavého Weinricha. Společně pak v chuchelském cukrovaru přicházeli na řadu zlepšení, která si nenechávali pro sebe, ale formou brožur vydávaných s podporou „Vlastencko-hospodářské společnosti“ je šířili mezi další zájemce. Mezi nejdůležitější patří popis výroby cukru v Malé Chuchli (Kurzgefasste Beschreibung der Darstellung des Runkelrubenzuckers in der fabrik zu Kuchle, 1834).

Jedná se o práci, ve které popsali svůj vynález, tzv. českou práci – čištění řepné šťávy pomocí vápna v kombinaci s kyselinou sírovou. Ta spočívala v tom, že dělníci nejprve v neckách řepu ručně oprali košťaty a pak noži okrájeli zbytky listů a nahnilá místa. Dále řepu rozemleli na co nejmenější kaši kruhadlem, které bylo v Chuchli poháněno vodním kolem. Kaši ženy balily do plachetek nebo plnily do pytlíků a ty pak kladly do ručních lisů a prokládaly rohožemi z vrbového proutí. Vylisovaná šťáva se louhovala v měděných kotlích nad otevřeným ohněm. Práce to musela být nesmírně namáhavá.

Potom se šťáva okyselila kyselinou sírovou (v poměru tři díly kyseliny ku tisíci dílům šťávy) a ještě za studena se přidala vápenná kaše (v poměru 25 dílů vápenné kaše ku tisíci dílům šťávy). Celá směs se promíchala a pod čeřícím kotlem se rozdělal oheň.

Velmi důležité bylo přesně stanovit množství vápna potřebné k dokonalému pročištění šťávy.

Dosud se to ve všech cukrovarech dělalo prostým a nepřesným odhadem. Kodweiss s Weinrichem s úspěchem v Chuchli vyzkoušeli a aplikovali metodu reagenčních zkoušek, která umožnila přesně stanovit množství vápna. Zkouška se prováděla odebráním vzorku po přivedení kotle do varu. Pokud se vzorek zakalil vápennou blanou, bylo vápna moc. Pokud nikoliv,

bylo nutno rozlišit, zda je vápna dostatek. Proto se do vzorku přidávalo vápenné mléko. Z vločkové usazeniny se pak dalo přesně usoudit, kolik vápna bylo nutno přidat. Štáva byla poté scezena a odpařena. Protože obsahovala množství příměsí, musela být přefiltrována a zahuštěna. Samo zahuštění se provádělo na pánvích a v době, kdy neexistoval obyčejný teploměr, mnoho záleželo na obsluze, která měla zajistit moment optimálního zahuštění, aby pozdější krystalizace surového cukru v homolových formách (kadlubech) dobře probíhala. Surový cukr většinou pak ještě procházel rafinací, avšak ta se v Chuchli již neprováděla. Cukrovar v Chuchli se tak stal velkou experimentální laboratoří, která ve své době dosáhla mnoha významných úspěchů ve výrobě cukru.

Chuchelský cukrovar byl v provozu jen do roku 1834. Jak již bylo uvedeno, kruhadlo bylo poháněno vodním kolem, avšak přítok vody z Mariánskolázeňského potoka byl příliš malý a celkový nedostatek volného místa vedl v roce 1834 majitele panství k přestěhování cukrovaru na Zbraslav, do prostor nevyužitého pivovaru, kde existoval až do roku 1860.

PhDr. Mgr. Jiří Šedivý

Šedesátiletá historie TJ ČZU Praha 1963–2023

Píše se rok 1963 a studenti a zaměstnanci tehdejší Vysoké školy zemědělské v Praze, kteří se zajímají o sportovní aktivity a vyžívají se v nich v rámci různých kroužků, zakládají pod vedením profesora Regála tělovýchovnou jednotu Slavia Vysoká škola zemědělská Praha, dnešní TJ Česká zemědělská univerzita. Všechny začátky jsou těžké a jinak tomu není ani v tomto případě. Škola v té době nevlastní žádný tělovýchovný objekt. Díky organizátorským schopnostem prvního předsedy, již zmíněného profesora Regála, a pochopení tehdejšího vedoucího Katedry tělesné výchovy doc. Titla se za ohromného úsilí všech asistentů katedry daří překonat počáteční obtíže a zapustit kořeny tohoto dobrovolného tělovýchovného spolku.

S vybudováním nového tělovýchovného areálu v Suchdole se otevřely nové možnosti v té době již slibně fungující organizace. Stadion s travnatým fotbalovým hřištěm a atletickou dráhou, dvě tělocvičny, bazén a několik kurtů na odbíjenou – to vše byly předpoklady vzniku nových oddílů a odborů ve výkonnostním i rekreačním sportu. V důsledku nárůstu studentů na VŠZ rostla i členská základna tělovýchovné jednoty. Nermalou zásluhu na takto se rozvíjející organizaci měli i tehdejší předsedové, odborný asistent Sýkora a docent Žižka. Tuto dobu lze charakterizovat jako období impulzivní činnosti TJ naplněné střídavými úspěchy počínaje postupem družstva odbíjené žen do II.ligy až po přechodné zrušení některých oddílů.

V roce 1976 odchází docent Žižka na jiné pracoviště a do čela TJ VŠZ se dostává na plných 13 let profesor Jiří Havel. Velká pozornost je věnována dalšímu rozšíření členské základny a zvyšování úrovně některých oddílů. V této době dosahují dobrých výsledků hlavně lyžaři, atleti a basketbalisté, judisté. Větší prostor dostává cvičení pro ženy – aerobic – které zároveň významně zvyšuje členskou základnu.

Po listopadu 1989 musela i TJ VŠZ zareagovat na změny ve společnosti a začíná pracovat na jiném principu. Musí se snažit získávat finanční zdroje i z komerčního využívání sportovního areálu a jiných aktivit. Současně s modernizací stávajícího sportovního areálu vzniká i několik nových sportovních oddílů v nových sportovních odvětvích. V 90. letech získává VŠZ statut univerzity, a s tím se mění i název tělovýchovné jednoty na TJ ČZU (Česká zemědělská univerzita). V roce 1990 se stal na tři roky předsedou TJ ČZU odborný asistent Josef Novák a v roce 1992 ho na dlouhá léta vystřídal dr. Alex Makarius. TJ úzce spolupracuje s Katedrou tělesné výchovy a jejich činnost se vzájemně prolíná. V 90. letech, kdy byl na fakultách ČZU výrazně omezen předmět povinná TV a byly zrušeny povinné sportovní kurzy, organizuje TJ tuto formu sportovního vyžití pro studenty. Snahou je nabídnout studentům co nejširší škálu sportovních aktivit v průběhu celého školního roku, a to jak na úrovni výkonnostního, tak i rekreačního sportu.

TJ ČZU organizuje pro své členy a pro studenty řadu lyžařských kurzů, letních pobytových táborů u moře, v horách a na divokých řekách.

Významnou událostí jsou i starty našich sportovců na evropských univerzitních hrách. TJ ČZU využívá sportovního areálu univerzity i k velmi záslužné činnosti, jakou je organizování různých sportovních akcí pro děti a mládež z okolí Suchdola a celé Prahy (kurzy plavání pro děti, fotbalová a tenisová škola, organizace letních sportovních táborů pro děti Léto pražských dětí, basketbalové kempy pro mládež o prázdninách a podobně). Současně s KTV je TJ spoluorganizátorem tradičních sportovních akcí pro vysokoškoláky, jako jsou přespolní Běh o pohár rektora ČZU, Rektorský den, Sportovní hry zaměstnanců ČZU a další.

V nové době bylo třeba i efektivněji využívat sportovní zařízení školy, které doposud sloužilo pouze aktivitám studentů a zaměstnanců univerzity. TJ ČZU se kromě organizování sportovních aktivit začala věnovat i údržbě a komerčnímu provozu sportovišť. Díky pochopení vedení univerzity se

podávalo společnými silami vybudovat několik nových objektů, které slouží k bohatšímu sportovnímu využití studentů i veřejnosti (víceúčelová plocha s umělým povrchem, tenisová přetlaková hala, beachvolejbalové kurty, zrekonstruované travnaté fotbalové hřiště, rekonstrukce plaveckého bazénu, nové tréninkové fotbalové hřiště s umělou trávou a nová tartanová atletická dráha, nové venkovní fotbalové šatny). Aby došlo k efektivnějšímu využití kapacit sportovišť, bylo založeno Sportcentrum ČZU. A právě díky spolupráci tří subjektů (ČZU, TJ ČZU a Sportcentrum ČZU) se daří rozvíjet výuku TV a sportovní akce pro studenty, ale i závodní a rekreační sportovní činnost, a současně umožnit maximální využití sportovišť během celého kalendářního roku. V letech 1990–2010 má TJ ČZU největší základnu v historii, okolo 800 členů. Jejimi neúspěšnějšími oddíly byly atletika, basketbal, fotbal, lyžování a volejbal. V devadesátých letech startovali v nejvyšší české soutěži lyžaři běžci a od roku 2007 hráli českou extraligu volejbalisti ČZU.

Nejaktivnější oddíly v historii TJ ČZU

Atleti TJ ČZU, u jejichž zrodu stál v roce 1978 Ing. Milan Šrámek a v posledním desetiletí ho vystřídal Ing. Petr Mašek, dosáhli největších úspěchů v letech 1995 a 1999, kdy startovalo družstvo mužů ve II. národní lize. Největšího individuálního úspěchu dosáhl Petr Kryška, který se stal mistrem republiky v maratonu v letech 1998 a 1999.

Lyžaři patřili v minulosti mezi výkonnostně nejlepší oddíly TJ ČZU. V sedmdesátých letech byla v oddílu velmi silná skupina sjezdařů, která pod vedením odborného asistenta Miroslava Zvolského dosahovala úspěchů na všech možných úrovních (II. liga, AM, univerziády). V devadesátých letech úspěchy lyžařů pokračují v běhu na lyžích. Běžci dosáhli pod vedením dr. Otakara Krouského a Martina Janovce velkých úspěchů na přelomu osmdesátých a devadesátých let, kdy postoupili a několik sezón závodili v I. lize ČSFR a později ČR. Lyžaři běžci byli pravidelnými dobyvateli medailí z akademických mistrovství a různých VŠ i jiných závodů.

Fotbal, který je tradičním sportem studentů ČZU, měl neúspěšnější období v devadesátých letech minulého století. Oddíl založil Jan Grebík začátkem devadesátých let a začal pracovat jak s vysokoškoláky, tak s přípravkou nejmenších dětí. Oddíl TJ ČZU po sloučení se Sokolem Přední Kopanina dokázal během tří let postoupit do divize, kde dosáhl v roce 2000 historického úspěchu umístěním na krásném 4. místě, což byl ojedinělý výsledek vysokoškolského fotbalového týmu. Pod tímto úspěchem byli podepsáni funkcionáři Ing. Landa a Ing. Welter, trenér Nos a spousta velmi talentovaných hráčů. Ti všichni pak reprezentovali ČR na ME amatérských týmů ve Španělsku, kde obsadili krásné 3. místo. Bohužel finanční náklady na tak vysokou soutěž, jako je divize, nebyla vysokoškolská TJ schopna pokrýt, a tak bylo místo v divizi přepuštěno jinému oddílu a dál oddíl pokračoval v soutěži I. B třídy. Kvůli nedostatku vlastních hráčů ukončil oddíl fotbalu svoji činnost v roce 2020 a v současnosti pokračuje pouze v soutěžích ve futsalu.

Tradičními sporty na ČZU i v TJ od jejího založení jsou basketbal a volejbal. Oddíl basketbalu patří mezi zakládající členy TJ a jeho družstvo mužů startuje dlouhodobě v nejvyšší pražské soutěži přeboru A. Družstvo žen v průběhu let občas přerušilo svoji činnost, ale nyní opět soutěží v nejvyšší pražské soutěži Přeboru Prahy. Prvními trenéry basketbalového družstva byli odborný asistent Jaroslav Turek a Josef Novák, od roku 1983 se oddílu na dlouhých 20 let ujímá jako trenér, vedoucí i hráč Dušan Vavrla. V letech 2010–2013 startovalo družstvo mužů pod vedením Michala Nadě ve II. lize ČR.

Oddíl volejbalu dosáhl velkého úspěchu hned v počátcích svého působení, kdy družstvo žen pod vedením odborného asistenta Václava Koblíhy postoupilo a startovalo ve II. lize. V 80. a 90. letech po několikaletém útlumu dochází opět k rozvoji oddílu a družstva mužů i žen startují v nejvyšších pražských soutěžích pod vedením trenérů Evy Kalové a Viktora Pleštila. Nejslavnější doba volejbalu na ČZU pak přichází s počátkem nového tisíciletí, kdy nové družstvo mužů pod vedením Ivo Kunze s trenérem Pavlem Řeřábek startuje v I. lize a v roce 2007 slaví historický postup do extraligy ČR. V extralize startoval tým ČZU několik let, ale hlavně kvůli vysoké finanční náročnosti byl oddíl ČZU převeden a jeho nástupcem je volejbalový oddíl Lvi Praha, který se stal mistrem ČR v letošním roce. Volejbalový oddíl TJ ČZU nadále startuje v I. lize (druhá nejvyšší soutěž ČR) pod vedením odborného asistenta KTV Michala Nováka. Navíc ženy TJ ČZU hrají nejvyšší pražskou soutěž a studentský tým TJ ČZU hraje I. třídu. Volejbal nyní patří k výkladní skříni sportu na ČZU.

Kromě těchto stěžejních oddílů je třeba připomenout i ty, které v průběhu let tvořily historii TJ ČZU, a jejich obětavé funkcionáře a trenéry. V prvním období to byly oddíly a osobnosti: gymnastika a odborný asistent Sýkora, kanoistika a odborný asistent Míla Novák, cvičení žen a odborná asistentka Věra Nováková, judo a odborný asistent Příklenk, lyžování a dr. Antonín Fučík a další bývalí učitelé katedry TV pracující pro TJ.

V osmdesátých a devadesátých letech byli v oddílech TJ ČZU velmi činní tyto lidé: kanoistika a kulturistika I. Miklík (vede tyto oddíly dodnes) a M. Makovský, tenis J. Turek a I. Spurný, fotbal J. Hrabovský, plavání a volejbal E. Kalová, plavání A. Makarius, softbal J. Jiral, aerobik V. Nováková a V. Tilingerová. V současných oddílech pracují současní pedagogové KTV i další dobrovolní trenéři a cvičitelé: aerobik L. Janíková, cvičení pro zdraví V. Tilingerová a A. Fričová, volejbal M. Novák, atletika M. Štohanzl, basketbal R. Švejdar, plavání L. Látová a mnoho dalších. Současným předsedou TJ ČZU je od roku 2012 Igor Miklík.

TJ ČZU je a vždy byla významným subjektem, který ve spolupráci s Katedrou tělesné výchovy vytváří podmínky a možnosti pro sportovní využití studentů a zaměstnanců univerzity s cílem, aby se pohyb a sport staly nedílnou součástí života každého studenta ČZU. TJ ČZU již 60 let důstojně reprezentuje univerzitu na poli sportovním a celou svou činností propaguje dobré jméno ČZU v Praze. Oddíly TJ ČZU v roce 2023: aerobik, atletika, basketbal, cvičení pro zdraví, futsal, cheerleaders, kanoistika, kulturistika, lyžování, MTBO-horská kola, plavání, podvodní rugby, volejbal, vybíjená. V roce 2022 měla TJ ČZU celkem 360 členů.

Předsedové TJ ČZU v dosavadní historii

1963–1965	prof. Regál
1965–1969	Jaroslav Sýkora
1969–1976	Jiří Žižka
1976–1989	Jiří Havel
1990–1992	Josef Novák
1992–2004	Alex Makarius
2004–2012	Michal Naď
2012–dodnes	Igor Miklík

Text: PaedDr. Dušan Vavrla, vedoucí Katedry tělesné výchovy

Foto: archiv KTV

Sportovní hry zaměstnanců ČZU oslavily kulatiny. Šampionem je tým techniky

Jen nepatrně proměnlivý scénář ani po dvaceti letech neomrzela nikoho, kdo si oblíbil tradici Sportovních her zaměstnanců České zemědělské univerzity. Nejde tu jen o sport, ale i o to užít si společně den plný pohody, pospolitosti a nakonec i dobré zábavy. Tradiční scénář se beze zbytku vyplnil ve čtvrtek 11. května 2023.

Duchovní otec této univerzitní tradice, vedoucí Katedry tělesné výchovy Dušan Vavrla vsadil před léty právě na to, aby byly hry vnímány jako sportovně-společenská událost, na kterou se mohou těšit nadupaní borci i rekreační sportovci, a dokonce i ti vůbec nesportující. Jak sám říká, sportovní výsledek je sice hezký, ale mnohem důležitější je pozitivní atmosféra, která hry doprovází.

Několik novinek jsme tu přece jen měli. Například se vzhledem ke světové energetické krizi muselo přistoupit k úsporným opatřením. „Nesvítíme jako vloni, požádali jsme je tam nahoře, aby ušetřili světlo, takže bude malinko stínu, ale vidět bude... Teplota jsme snížili z loňských 30 na 20 stupňů. A za malý poplatek jsme se domluvili, že nebude pršet. Myslím si, že to je maximum možného, co jsme mohli dohodnout,“ upozornil Dušan Vavrla při zahájení her v půl deváté ráno, přidal povzbuzující slova pro soutěžící sportovce a úplně pro všechny pozvání na sedmou hodinu večerní na vyhlášení vítězů a zábavu s hudbou a tancem. Jubilejní 20. Sportovní hry zaměstnanců ČZU odstartoval rektor Petr Sklenička, jinak tradiční obhájce barev Rektorátu v soutěžní disciplíně pétanque. „Dvacátý ročník, to je krásné kulaté číslo. A letos tu máme ještě jednu zvláštnost. Oproti tradičním rivalům, což jsou fakulty a Rektorát, se her účastní také tým Statků ČZU. Všechny vás tady vítám a jsem zvědav, jak to zamíchá pořadím. Dozvíme se večer...“

Večer jsme se dozvěděli, že absolutním vítězem 20. Sportovních her zaměstnanců ČZU je tým Technické fakulty. Druzí nejlepší v celkovém hodnocení byli sportovci Provozně ekonomické fakulty (PEF) a třetí soutěžní družstvo Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů (FAPPZ). Vítězná technika si stupně vítězů vychutnala na sto procent. Zlato vybojovala v nohejbale a tenise, druhá skončila ve stolním tenise a ve fotbale a bronz jí vynesly plavání, volejbal a pétanque. Radost byla nespoutaná. Další zlato si z her odnášejí sportovci PEF za stolní tenis a volejbal, FAPPZ za plavání, Rektorát za tradičně nejlepší výkon ve fotbale a Fakulta tropického zemědělství za pétanque.

Od samého počátku her se soutěží v sedmi disciplínách. Je tu ale něco i pro ty, kteří nemají ambice hnát se za výsledkem. „Chtěli jsme do her zapojit rekreační sportovce, a tak během let přibyla turistika, což je pro většinu lidí nejpřirozenější pohyb. Pak jsme zjistili, že hodně lidí jezdí na kole, tak pro ně máme cyklistickou vyjížďku. Trasa obou disciplín vede krásnou přírodou v okolí kampusu a je to opravdu zážitek. Postupem let k turistice a cyklistice přibyla střelba. Dnes je účast rekreačních sportovců dokonce vyšší než soutěžících,“ podotýká vedoucí Katedry tělesné výchovy a organizátor Sportovních her zaměstnanců ČZU Dušan Vavrla.

Lenka Prokopová

Sportovci v barvách ČZU bodovali na mezinárodních kolbištích i doma

Naše studentky se radovaly ze stříbra

Pražské primátorky

V rámci Pražských primátorek proběhl 2. června 2023 dvanáctý ročník závodu univerzitních osem. Letos se skvělým skóre pro loď České zemědělské univerzity. Muži byli zlatí, ženy si odnesly stříbro.

V závodě žen se utkalo pět lodí za účasti českých reprezentačních veslařek, které studují na vysokých školách. V barvách ČZU startovaly i reprezentantky Pavlína Flamíková a Lenka Lukšová. Rychlejší než tato osma byly jen veslařky UK Praha.

Do závodu mužů se přihlásilo osm posádek a veslaři České zemědělské univerzity vybojovali potřetí v historii zlato. Na druhém místě skončila loď Univerzity Karlovy a na třetím vysokoškoláci ČVUT. Závod proběhl tradičně na Vltavě pod Vyšehradem za krásného letního počasí.

Zlatí hoši univerzitních osem jsou z ČZU

Světová univerziáda

Světová univerziáda v Číně přinesla historický úspěch basketbalistům. Tři hráči „zlatého týmu“ jsou studenty naší univerzity.

Letní světové univerzitní hry, které se v číněském Chengdu uskutečnily ve dnech 28. července až 8. srpna, vynesly české výpravě 12 medailí a krásné 14. místo v celkovém pořadí. Ze sečuánské metropole česká výprava odletěla s výbornou bilancí čtyř zlatých, tří stříbrných a pěti bronzových. Je to solidní vizitka kvality našeho vysokoškolského sportu, který uspěl v obrovské světové konkurenci. Poprvé v historii oslavili zlatou medaili basketbalisté, kteří tak podtrhli vydařené vystoupení českých akademických sportovců. V medailovém pořadí předčila česká výprava některé sportovní velmoci jako například USA.

Česká zemědělská univerzita nominovala na hry osm sportovců v různých disciplínách. Tři z nich, pivot František Fuxa, křídlo Dalibor Vlk a rozehrávač Marek Vyroubal, mají svůj podíl na zisku historického zlata pro basketbalový tým českých univerzit. Úctyhodný výkon českého týmu hodnotí jeden ze „zlatých hochů“ Marek Vyroubal: „Do Číny jsme jeli s cílem

prezentovat se týmovým pojetím basketbalu. Chtěli jsme dokázat, že basketbal je stále týmový sport. Nevěděli jsme, co od této konfrontace čekat, žádný z nás na takové události nikdy nebyl a nedokázali jsme si představit, jakou kvalitu budou mít ostatní týmy. Už ve skupině jsme ukázali, že se s námi musí počítat, když jsme jasným rozdílem porazili Japonsko a Polsko a s favorizovanými Američany jsme prohráli až v koncovce. Po týmové stránce pro nás bylo nejtěžší utkání ve čtvrtfinále proti Finsku, oba týmy hrály stejným způsobem, tudíž rychle a hlavně týmově, navíc se nám nedařilo na útočné polovině. Semifinále s Argentinou byl souboj spíše mentální než basketbalový. Věděli jsme, že jsme basketbalově lepší tým, ale Argentinci hráli svůj styl, kdy nás chtěli vyprovokovat a dostat z naší komfortní zóny. Takto hráli celý turnaj a vyřadili i například favorizovanou Litvu. Ve finále nás čekala Brazílie, která vypadala velmi dobře, měla fyziologicky velmi zdatné hráče a vypadalo to, jako by spolu hráli už dlouho, viděli se a měli dobrý pohyb míče. Nám to ale vyhovovalo více, než kdybychom hráli

Zlato na univerziádě v Číně je obrovským úspěchem našich basketbalistů

proti USA, které prohrálo v semifinále právě s Brazílií, a tudíž jsme dokázali utkání dovést do vítězného konce. Když zazněl finální klakson, popadla nás všechny obrovská úleva a zároveň euforie. Byl to nepopsatelný zážitek reprezentovat český basketbal na takové události a nakonec získat zlaté

medaile. Hlavním důvodem našeho vítězství byla týmová chemie, nikdo neřešil, kdo dá víc bodů nebo kdo má jaké statistiky, a to bylo velmi důležité. Dokázali jsme se semknout v negativních situacích a tahali všichni za jeden provaz.“

Mistrovství světa v atletice v Budapešti

Student ČZU měl podíl na fantastickém bronzu české smíšené štafety v Budapešti

Smíšená štafeta na 4 x 400 metrů

Česká smíšená štafeta na 4 x 400 metrů zazářila na Mistrovství světa v atletice v Budapešti (19.–27. srpna 2023), když vybojovala bronz a vytvořila nový český rekord 3:11,98. Členem hvězdné čtveřice byl student Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU Matěj Krsek, který se při studiu věnuje vrcholovému sportu a obojí zvládá skvěle. Pro třetí místo doběhla finišmanka Lada Vondrová kvůli kolapsu nizozemské favoritky Femke Bolové těsně před cílem. I další tři běžci, Matěj Krsek, Tereza Petržilková a Patrik Šorm odvedli skvělou práci. Smíšenou štafetu vyhráli Američané v novém světovém rekordu 3:08,80.

Úspěšní byli
i naši veslaři

Mistrovství Evropy univerzit

Úspěch našich veslařů na Mistrovství Evropy univerzit

Barvy České zemědělské univerzity zazářily také na Mistrovství Evropy univerzit, jehož závody veslařů se konaly v polské Bydhošti ve dnech 7. až 10. září. Na noncoxu („čtyřka bez“) startovali Jan Chládek, Adam

Kulhánek, Matěj Mach a Viktor Wallisch. Dvojka veslovala ve složení Adam Kulhánek a Jan Chládek. Ve finále si nepárová čtyřka dojela pro titul mistrů Evropy, dvojka pak získala stříbro.

České akademické hry 2023

Sedm mistrovských titulů pro sportovce naší univerzity

Sedm zlatých, devět stříbrných a patnáct bronzových, takové je medailové skóre sportovců v barvách České zemědělské univerzity na největší multisportovní akademické akci roku. České akademické hry se letos konaly ve dnech 3.–7. září v Olomouci a pořadala je Univerzita Palackého. V sedmnácti sportovních odvětvích soutěžilo o titul akademického mistra ČR 1479 sportovců z 33 českých vysokých škol. Českou zemědělskou

univerzitu reprezentovalo v individuálních sportech 42 sportovců. Letos do programu bohužel nebyl zařazen basketbal, ve kterém vloni tým ČZU získal titul mistra republiky, a i nyní by byl hlavním favoritem na získání zlaté medaile. V celkovém pořadí vysokých škol obsadila ČZU osmé místo. Nejúspěšnější byla domácí Univerzita Palackého, v jejichž barvách startovalo logicky nejvíce sportovců, a jako domácí tým mohli obsadit všechny soutěže bez nutnosti podstoupit sérii kvalifikačních soutěží.

Sedm akademických
mistrů má letos ČZU

Studenti ČZU, kteří na Českých akademických hrách získali zlatou medaili a stali se akademickými mistry:

Michal Forejt	Atletika, hod diskem
Martin Florian	Atletika, hod oštěpem
Jiří Adamec	Atletika, skok vysoký
Tadeáš Procházka	Atletika, vrh koulí
Helena Jeřábková	Lukostřelba
Kateřina Saligerová	Šerm, kord
Lucie Nesnídalová	Vodní slalom, K1

Připravila: Lenka Prokopová

Vědci z Fakulty životního prostředí v kraji ledních medvědů

Když se řekne výzkumná stanice na souostroví v Severním ledovém oceánu, mnohým z nás se vybaví romantický obraz polární záře a zasněžená krajina s prohánějícími se soby nebo polárními liškami. Jak ale vypadá skutečný den vědce na Špicberkách, o výzkumech, které tam vede Fakulta životního prostředí, a také o České arktické výzkumné stanici Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích jsme si povídali s profesorem Michaelem Komárkem.

Kdy byla založena Česká arktická výzkumná stanice a jak vaše fakulta navázala spolupráci s Jihočeskou univerzitou?

Česká arktická výzkumná stanice na Špicberkách (norsky Svalbard), konkrétně v největším tamním sídle Longyearbyen (počet obyvatel 2144 - pozn. red.), je Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích (JČU) spravována již dlouhá léta. Velký podíl na jejím založení má profesor Josef Elster, jemuž se podařilo na výzkumnou stanici získat finance a JČU získat v osadě Longyearbyen pozemek. V podstatě je to výjimečná výzkumná stanice, protože využívá veškerou infrastrukturu v Longyearbyen, a ostatní výzkumné stanice z celého světa se nacházejí mnohem severněji v Ny-Ålesund, kam je obtížné se dostat.

My jsme s Jihočeskou univerzitou navázali spolupráci před třemi až čtyřmi lety, kdy se kolegovi profesoru Vladislavovi Chrastnému podařilo získat grant (GAČR) na výzkum zabývající se globálním pozadím atmosférického znečištění na severní polokouli. Právě jednou z oblastí, odkud jsme potřebovali získat vzorky, byly Špicberky. Po několika pobytech na České arktické výzkumné stanici jsme tak s Jihočeskou univerzitou vešli do spolupráce. Tím jsme umožnili přístup na stanici i dalším kolegům z fakulty.

Fakulta životního prostředí ČZU finančně podporuje fungování výzkumné stanice a naši kolegové mohou na Špicberkách provádět svůj výzkum. Kromě nás geochemiků tam již také byl například tým ornitologů pod vedením profesora Miroslava Šálka.

Stanice ovšem není uzavřená pro další výzkumníky ať už z českých či zahraničních vědeckých institucí, pokud si tamní pobyt samozřejmě uhradí a jejich projekt schválí správní rada stanice, jíž jsem členem. Na stanici je možné si zarezervovat termín, ale především se snažíme, aby nedošlo ke kolizi termínů, protože je tam jen osm míst.

Vy se tedy na Špicberkách zabýváte geochemickým výzkumem. Můžete nám jej přiblížit?

Nyní připravujeme publikační výstupy, a ještě nás také čeká mnoho analýz. V souhrnu jsme zkoumali depozice olova a kadmia z atmosféry. K tomu sbíráme různé typy vzorků. Zjistili jsme, že pro naše účely je nejlepší vzorkovat sněh. Ten totiž s sebou nese i atmosférické částice. Po depozici jsme jej schopni analyzovat, takže pak dokážeme říci, jaké bylo v době padání sněhu složení atmosféry, a také například jaké množství

Vědci ČZU
provádějí výzkumy
na Špicberkách
s kolegy z Jihočeské
univerzity

olova je zde antropogenního původu. K analýzám využíváme i lišejníky. V těch se nachází chemické částice, které se zde integrují a odrážejí tak celý život lišejníku, což může být až několik let. K analýzám sbíráme i sobí trus. Sobi se totiž živí právě lišejníky, takže nám pomáhají získat vzorky z širší oblasti.

Naším cílem bylo zachytit globální signál depozice atmosférického olova a kadmia. Zjistili jsme však, že to je problematické, protože kontaminace těmito prvky je na Špicberkách silně ovlivněna tamní těžbou uhlí.

Na Špicberkách se nachází bohatá úložiště uhlí, jehož těžba ovšem s sebou pochopitelně nese negativní důsledky pro životní prostředí. Ukončení těžby je ovlivněno především politickou situací, která je z pohledu současného světového dění o to komplikovanější. Špicberky

nejdou ve vlastnictví Norska, ale v jeho správě. Na jejich území se však nachází velká ruská komunita. Uhlí zde těží obě země, a i když zde není těžba uhlí rentabilní, využívá se tohoto zdroje pro ohřev vody, k vytápění nebo výrobě elektřiny. Zjednodušeně lze říci, že pokud těžbu ukončí jedna ze zúčastněných stran, musí území definitivně opustit. Takže je to geopoliticky značně komplikovaná situace.

Mnozí z nás si takovou polární výzkumnou expedici představují dobrodružně až romanticky. Jak ale doopravdy vypadá takový den výzkumníka na Špicberkách?

Záleží na tom, zda je zima, nebo léto. V létě to není nic příjemného, alespoň pro mne, protože slunce téměř nezapadá a je zde stále světlo, takže se téměř nedá spát a pokoj si musíte kompletně zatemnit. V zimě je to v tomto ohledu lepší, ale zase je světlo kratší dobu.

Náš denní rozvrh vypadá tak, že ráno vstaneme a navlékneme se do zimních overalů. Když totiž vyjíždíme do terénu sbírat vzorky, pocitová teplota na skútru při rychlosti 50 kilometrů v hodině dosahuje přibližně až k minus 30 °C. Pak je také nutné zkontrolovat funkčnost skútrů, protože ty jsou v mrazech poměrně dost poruchové, takže příprava je velmi náročná. Pro náš výzkum je velice důležité, aby vzorkování probíhalo mimo obydlené části. Když ale vyjíždíte mimo sídlo, musíte mít s sebou člověka se zbraní a zbrojním pasem kvůli bezpečnosti vzhledem k výskytu ledních medvědů. To pro nás zajišťuje správce stanice Jan Pechar z JČU, který na Špicberkách žije dlouho a dobře tamní prostředí zná. Následně jedeme třeba i celý den na nějakou lokalitu, za deset minut sesbíráme vzorky a jedeme zase zpět do stanice. Na stanici je i základně vybavená laboratoř, takže tam lze vzorky připravit k analýze a následně zaslat do Prahy.

Potkal jste na Špicberkách někdy lední medvědy?

Upřímně, když jsem vyjížděl do terénu poprvé, přiznávám, že jsem měl obavy. Ale později mi bylo už naopak líto, že jsme zatím žádného ledního medvěda neviděli, pouze jeho stopy. Vyjet na podobnou expedici je ale každopádně velký zážitek.

Jaké máte další plány s výzkumy na těchto ostrovech?

Probíhá zde celá řada výzkumů, zejména pak ty, které se zaměřují na výzkum nárůstu teploty v rámci klimatické změny. My jsme podali další návrh projektu zabývajícího se takzvanými novými (emergentními) polutanty, které se i v takto odlehklých oblastech vyskytují. Doufám, že projekt bude financován a budeme mít možnost v této fascinující části světa pokračovat ve výzkumu.

Rozhovor vedla: Věra Klimšová

Úspěšný workshop o AI v HR na Provozně ekonomické fakultě

Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze dne 22. června 2023 uspořádala workshop, jehož zaměřením byla role umělé inteligence (AI) v oblasti lidských zdrojů (HR).

Tato událost posloužila jako místo setkání průkopníků, odborníků a nadšenců, kteří chtěli prozkoumat nejnovější trendy v oblasti HR. Sešli se zde, aby sdíleli své poznatky a názory týkající se výzev a příležitostí spojených s využitím AI v HR stejně jako otázek digitalizace, automatizace a souvisejících právních standardů.

Diskuse se však neomezily pouze na technologické aspekty. Šlo také o to, jak umělá inteligence může spolupracovat s lidskými zdroji za účelem vytvoření harmonické synergie. To zahrnovalo zkoumání nástrojů, které AI může nabídnout pro efektivní zlepšení pracovního výkonu.

Kromě odborných diskusí workshop nabídl také přestávku pro networking, během níž měli účastníci možnost navázat cenné kontakty a prohloubit své porozumění prostřednictvím neformálních konverzací s experty v oboru. Také se diskutovalo o budoucnosti vzdělávání. Tato část workshopu zdůrazňovala efektivitu kombinace různých forem vzdělávání včetně e-learningu, samostudia, individuálních

konzultací a mentoringu. Bezpochyby by tento přístup mohl přispět k vytvoření silnějšího a pružnějšího pracovního prostředí pro budoucí generace profesionálů.

Karel Jílek

Propojení krize způsobené covidem-19 s minulými pandemiemi a jejich dopady na potravinovou bezpečnost

*Interdisciplinární výzkumná skupina CZU COVID-19 Response Team, kterou vedl doc. Hynek Roubík, publikovala svou práci v *Globalization and Health*, jednom z nejprestižnějších časopisů, který zařazuje veřejné zdraví do dynamických sil globálního rozvoje.*

Vypuknutí pandemie covidu-19 mělo dalekosáhlé důsledky na různé aspekty lidského života a zabezpečení potravin není výjimkou. V průběhu historie zanechaly pandemie hluboký dopad na globální potravinové systémy, ovlivňují blahobyt komunit a představují hrozbu pro potravinovou bezpečnost. Tento článek zkoumá vzájemné propojení mezi současnou krizí způsobenou covidem-19 a minulými pandemiemi, analyzuje jejich dopady na potravinovou bezpečnost a nabízí pohledy na strategie pro budování odolných potravinových systémů.

Pandemie a potravinová bezpečnost

Pandemie byly historicky spojeny s výkyvy v zajišťování potravin. Během 19. století byly hladomory zhoršeny nižší kvalitou potravin, což způsobilo rozsáhlé utrpení. Katastrofy v historii lidstva vyvolaly různé reakce od obranných mechanismů až po introspekci postupů hospodaření s potravinami.

Covid-19 a potravinové systémy

Krize způsobená covidem-19 poukázala na značné výzvy pro globální potravinové systémy. K posklizňovým ztrátám potravin přispělo například narušení pohybu zemědělských pracovníků a neefektivnost zemědělských operací. Navíc změny v sociální dynamice vedly k úpravám stravy mezi různými sociálními skupinami. To vše vyžaduje proaktivní a adaptivní politiky, programy a institucionální opatření ke zvýšení odolnosti potravinových systémů.

Směrem k odolným potravinovým systémům

Budování odolných potravinových systémů vyžaduje holistický přístup, který zahrnuje opatření před pandemií, během ní a po ní. Proaktivní plánování a připravenost mohou pomoci zajistit přístup k potravinovým zdrojům během mimořádných událostí. Efektivní řízení toku zboží a služeb se během krizí stává ještě důležitějším. Kromě toho může přijetí alternativních zdrojů potravin zmírnit nedostatek potravin a zajistit soběstačnost.

Doporučení

Pro zajištění potravinové bezpečnosti během pandemie musí vlády a instituce upřednostňovat systémový rozvoj globálních potravinových systémů. Posílení odolnosti by mělo zahrnovat společné úsilí při řešení narušení potravinového řetězce a zlepšení distribučních sítí. Integrace postupů odolných vůči klimatu a podpora udržitelného zemědělství mohou přispět k dlouhodobému zabezpečení potravin.

Závěr

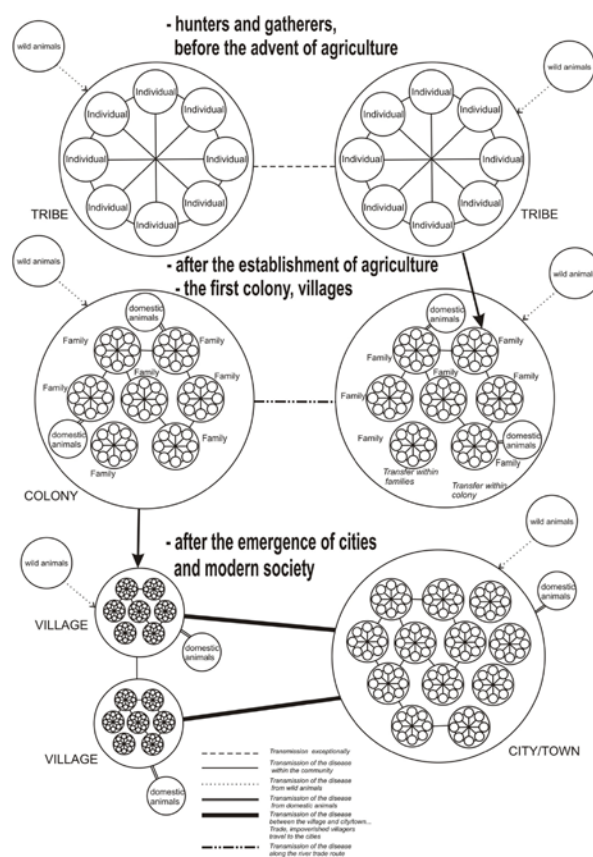
Krize způsobená pandemií covidu-19 nám připomněla, jaký významný dopad mohou mít pandemie na potravinovou bezpečnost. Na základě poučení z historických ohnisek a přijetím proaktivních strategií můžeme vyvinout odolné potravinové systémy, které odolají výzvám představova-

ným pandemiemi. Prostřednictvím kolektivních akcí a inovativních politik můžeme zajistit přístup k potravinám a soběstačnost a podporovat bezpečnější a udržitelnější budoucnost pro všechny.

Zároveň je třeba i dodat, že nutnost interdisciplinárních vědeckých týmů je v dnešním globalizovaném světě ještě mnohem důležitější a je třeba dívat se na nejrůznější problémy co nejvíce komplexně. Což se i v tomto týmu složeném napříč univerzitou povedlo.

Interdisciplinární výzkumná skupina CZU COVID-19 Response Team, kterou vedl Hynek Roubík, byla složena z akademických pracovníků napříč různými obory (a fakultami) z České zemědělské univerzity v Praze. Konkrétně: Michal Lošťák, Chama Theodore Ketuama, Jana Soukupová, Petr Procházka, Adam Hruška, Josef Hakl, Lukáš Pacek, Petr Karlík, Lucie Kocmáňková Menšíková, Vladimíra Jurasová, Charles Amarachi Ogbu a Michal Hejzman.

doc. Ing. Hynek Roubík, Ph.D.

Vizualizace pandemií se šíří v průběhu času (původní obrázek autorů)

Platforma AgriSciences má za cíl podpořit mladé vědce na Ukrajině

V době, kdy náš svět čelí nesčetným výzvám, jsou spolupráce a vzdělání klíčovými nástroji pro řešení globálních problémů. Jednou z pozitivních iniciativ je AgriSciences Platform neboli AgriSci-UA, která vznikla s cílem podporovat výzkum a vzdělání v oblasti agrárních věd na Ukrajině. Měli jsme možnost promluvit si s jejím zakladatelem doc. Hynkem Roubíkem a dozvědět se více o vzniku, vývoji a budoucích plánech této platformy, která byla letos podpořena Zahraniční rozvojovou spoluprací České republiky prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí.

Jak se vize stala skutečností

Platforma AgriSciences není pouhým nápadem na papíře, ale projektem, který vzešel z potřeby posílit a podpořit mladé učitele, výzkumníky a studenty v oblasti agrárních věd na Ukrajině. Vývoj této platformy začal v roce 2018 a po pečlivém plánování a konzultacích s ukrajinskými univerzitami byla oficiálně spuštěna v roce 2021. Co stojí za touto iniciativou? Docent Roubík nám poskytl jasnou odpověď: „Myšlenka vznikla z kolektivní touhy podporovat mladé talenty v oblasti agrárních věd na Ukrajině. Bylo jasné, že existuje potřeba centralizované platformy, která by usnadnila sdílení znalostí a spolupráci mezi akademickou obcí.“

Překonání nepříznivých podmínek

Vláda na Ukrajině musí řešit mnoho výzev včetně dlouhodobého konfliktu. Jak tedy platforma AgriSciences zvládla pokračovat v činnosti navzdory obtížným okolnostem? Docent Roubík sdílí, že válka na Ukrajině přinesla nepředvídané výzvy: „Odolnost a odhodlání týmu za platformou AgriSciences nám umožnily přizpůsobit se a najít inovativní řešení. Využili jsme moderní technologie k překlenutí fyzických vzdáleností a vytvořili virtuální komunikační kanály, abychom zůstali v kontaktu s našimi partnerskými univerzitami a členy. Sdílení znalostí a spolupráce byly pro rozvoj agrárního sektoru na Ukrajině ještě důležitější v těchto těžkých časech.“

Vzdělání a spolupráce jako klíč k úspěchu

Platforma AgriSciences je cenným zdrojem pro akademickou komunitu na Ukrajině. Docent Roubík zdůrazňuje některé z nejvýznamnějších způsobů, jakými pomáhá mladým učitelům, výzkumníkům a studentům v oblasti agrárních věd: „Usnadňuje výměnu informací a výzkumných poznatků mezi členy, což jim umožňuje být stále informováni o aktuálním dění v jejich

oboru. Podporuje mezidisciplinární spolupráci a umožňuje výzkumníkům a studentům navázat kontakty s odborníky a kolegy z různých akademických prostředí. Platforma AgriSciences také otevírá dveře pro společné výzkumné projekty, usnadňuje přístup k financování a umožňuje sdílení zdrojů a odborných znalostí. Důležitým aspektem jsou i například granty pro multidisciplinární vědecké týmy.“ Tato platforma totiž kromě propojování a série školení také umožňuje získávat mladým vědeckým pracovníkům z Ukrajiny granty na jejich vědecko-výzkumnou činnost.

A budoucnost platformy?

Před námi leží nejen výzvy, ale také příležitosti. Platforma AgriSciences má ambiciózní plány do budoucna: „Naším cílem je zapojit více univerzit a akademických institucí na Ukrajině a vytvořit silnou síť spolupráce a sdílení znalostí. Rádi bychom vylepšili funkce platformy, aby byla uživatelsky ještě přívětivější a interaktivnější. Kromě toho se snažíme organizovat další akce, workshopy, webináře a semináře, které podporují rozvoj dovedností a inovativní výzkum v agrární oblasti. Úspěch platformy spočívá v posílení postavení mladé generace výzkumných pracovníků a pedagogů a my budeme pokračovat v práci na dosažení tohoto cíle s vášní a obětavostí.“

Platforma AgriSciences je příkladem toho, jak spolupráce a vzdělání mohou mít pozitivní vliv na rozvoj vědy a vzdělání v obtížných podmínkách. Je světlem naděje a inspirací pro mladé talenty v agrárních vědách na Ukrajině.

Ing. Marek Jelínek

Více o AgriSci-UA: <https://agrisci-ua.com/>

Jak vést svůj tým co nejlépe a nezbláznit se z toho aneb Když se potkají šéfkyně a šéfové vysokoškolských knihoven

Když se na jednom místě potká třicet ředitelky a ředitelů vysokoškolských knihoven a jejich zástupců a zástupkyň a k tomu dvě nadšené lektorky, nemůže z toho vzniknout nic jiného než skvěle strávené tři dny plné diskusí, přemýšlení a vzdělávání se. Od neděle 10. do úterý 12. září se v jihomoravských Bořeticích konala tradiční vzdělávací akce Asociace knihoven vysokých škol ČR (AKVŠ) známá jako KAM (Knihovnická Akademie pro Manažery) a pořádaná od roku 2018.

Letošní ročník nesl podtitul: Zastav se. Poznej se. Věnuj se týmu. Odpoj se. Po několika letech, kdy se na KAM hodně řešily koncepční a strategické věci dalšího směřování a rozvoje vysokoškolských knihoven, personalistické a právní otázky řízení knihovny nebo třeba rozvoj statistik a knihovnictví řízeného daty, vrátili jsme se letos k úplnému základu. K osobnosti člověka, který vede tým lidí v knihovně (a je jedno, zda jde o velkou univerzitní knihovnu, jednotlivé fakultní knihovny nebo dílčí oddělení). K tomu, co to znamená být dobrou vedoucí či dobrým vedoucím. A jak máme sami sebe udržet v pohodě a klidu, abychom mohli být oporou pro naše kolegy(ně) a měli dost energie na řešení různorodých manažerských otázek.

Jádrem programu byly dva workshopy: A) Jak se chová dobrý šéf (lektorka: Marcela Leugnerová) a B) Abeceda duševního zdraví (lektorka: Eva Šupej Kostolanská). Diskuse, cvičení a úvahy nad jednotlivými oblastmi, které byly v rámci workshopů probírány, nás dovedly často až k základním úvahám o sobě, o tom, jak se chováme a ovlivňujeme tím celý tým

lidí kolem sebe. Kde jsou naše silné stránky a ve kterých oblastech je důležité se rozvíjet dále, případně alespoň vědomě pracovat s faktem, že jde o jednu z našich slabín. A jak důležité je si uvědomit, že jako v té relativně malé skupině, která se v Bořeticích sešla, je každý trochu jiný, jinak reaguje a odlišně zvládá některé situace, je to stejné i s kolegy(němi) v našich knihovnách. Každý je jiný, jinak nastavený například na zvládání stresu, v práci ho motivují odlišné věci. To je třeba mít při vedení týmu na paměti. I to bylo předmětem mnoha diskusí mimo odborný program setkání. A jelikož jsme byli na jižní Moravě, tyto diskuse samozřejmě často probíhaly u dobrého vína anebo na procházkách po krásném okolí Bořetic. Celé setkání uzavřela moderovaná diskuse týkající se koncepčních úvah o směřování vzdělávání vysokoškolských knihovníků. Témata, kterou v této oblasti hraje a měla by hrát AKVŠ.

Hana Landová, ředitelka Knihovny ČZU & jednatelka AKVŠ

Foto: Aneta Pilátová, Ústřední knihovna FSS MU

Medgram: Knihovna ČZU zvyšuje mediální gramotnost seniorů i středoškoláků

Mediální gramotnost je pojem, který je v současné době dezinformací, fake news, fotografií vytvořených umělou inteligencí a fenoménu sociálních sítí skloňovaný častěji než v minulosti. Na toto téma se klade důraz při výuce na základních školách, zaměřují se na ně různé kurzy celoživotního vzdělávání a knihovny jako centra snadného přístupu k informacím jsou přirozeným místem pro zvyšování mediální gramotnosti široké veřejnosti. I proto byla mediální gramotnost zvolena jako průřezové téma pro české knihovny pro roky 2023 a 2024.

V Knihovně ČZU jsme se v minulosti mediální gramotnosti přímo nevěnovali, ale dlouhodobě pořádáme kurzy na téma kritického hodnocení vědeckých informací. Od toho je jen kousek ke kritickému hodnocení informací z médií. Poté, co se nám podařilo získat podporu od Ministerstva vnitra v programu Vnitřní věci – Norské fondy, jsme se této oblasti začali věnovat více do hloubky v rámci projektu Mediální gramotnost interaktivně a pro všechny.

Medgram jako krok do neznáma, ale s podporou odborníků v zádech

Už od počátku jsme do projektu vstupovali s tím, že chceme vytvořit něco, co bude směřovat za hranice univerzity, mimo náš klasický okruh uživatelů. Tedy studentů a akademiků. Projekt se zaměřuje na dvě hlavní cílové skupiny, seniory a studenty odborných středních škol. Ti jsou považováni za jedny z nejzranitelnějších, co se týče hybridních hrozeb, manipulací a dezinformací v médiích. Ani s jednou skupinou jsme jako lektori neměli mnoho zkušeností, ale to nás jen motivovalo k tomu najít partnery, kteří by nám s naší myšlenkou dokázali pomoci a spolupracovali na projektu s námi. Spojili jsme síly s kolegy z Virtuální univerzity třetího věku (VU3V – E-senior) při Provozně ekonomické fakultě ČZU a také s kolegy z Institutu vzdělávání a poradenství, kteří nás dokázali propojit se svou dlouhodobě fungující sítí spolupracujících odborných středních škol. Navíc se s námi do projektu zapojila i Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy se svými odborníky na středoškolské vzdělávání a také prostřednictvím projektu moderních interaktivních e-knih Future Books. Zahraničním partnerem projektu je University of South-Eastern Norway.

Něco pro seniory, něco pro školáky a něco pro všechny

Prvním výstupem projektu bylo vytvoření otevřeného kurzu Jak porozumět médiím – Průvodce současným mediálním světem, který je dostupný pro

studenty VU3V i pro širokou veřejnost. Série šesti dokumentárních videí tvoří celek, který provede zájemce dějinami médií od prvopočátku až do současnosti, představí jim různé myšlenkové klamy, rizika sociálních sítí a naučí je rozeznávat manipulaci v mediálních sděleních. To všechno je doplněno ještě o textové materiály a také o sadu testových otázek.

Pro studenty středních škol je také připraven otevřený kurz, který reaguje na povinnost pedagogů zařadit téma mediální gramotnosti do výuky. Kurz, vytvořený formou interaktivní e-knihy, obsahuje čtyři nosná témata pokrývající oblasti kritického myšlení, tradičních a nových médií. Kurz je doplněn o podrobnou metodiku pro učitele, která obsahuje jak popis výukových cílů, tak popis různých metod a textový výklad. Pro studenty je jako doplněk k tomuto kurzu připravena výuková úniková hra, která předchází tématu převádí hravou formou do praxe. Escape game MediaMind je přeložena i do angličtiny a jako téma využívá pokus umělé inteligence o ovládnutí světa.

V projektu se zaměřujeme na dvě velmi odlišné věkové skupiny, seniory a středoškoláky. A právě tato rozdílnost nás inspirovala k tomu, abychom se pokusili tyto dvě skupiny propojit. Cílem je umožnit jim vzájemné pochopení a hlubší vhled do názorů a chování druhé skupiny. V rámci projektu také připravujeme videa mezigeneračního vzdělávání, ve kterých senioři a středoškoláci promlouvají k sobě navzájem a ukazují si, že i když jsou si věkem vzdáleni, mají mnoho společného a mohou se navzájem obohatit.

Tereza Garamszegi

Webové stránky projektu: <https://medgram.cz/>

Facebookový profil projektu: <https://www.facebook.com/medgram.cz/>

Instagramový účet projektu: <https://www.instagram.com/medgram.cz/>

Jak bezpečně používat sociální sítě?

01

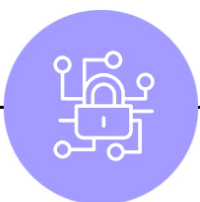
UVĚDOMME SI, JAKÁ JE CENA SOCIÁLNÍCH SÍTÍ

02

CHRAŇME SI SVOU IDENTITU

03

NASTAVME BEZPEČNÉ HESLO

04

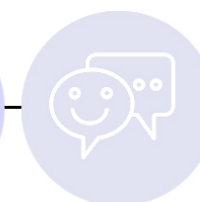
OVĚŘME SI, CO SDÍLÍME

05

ROZLIŠUJME MEZI VIRTUÁLNÍ REALITOU A SKUTEČNÝM SVĚTEM

06

CHOVEJME SE NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH TAK, JAKO NA ULICI

Terpenix: cesta od výzkumu k úspěchu v soutěži Firma roku 2023

Firma Terpenix, která vznikla jako spin-off České zemědělské univerzity, zvítězila v soutěži PwC Firma roku 2023 v Ústeckém kraji.

Děkujeme a s pokorou tuto ještě horkou cenu přijímáme. Vítězství nás naplňuje hrdostí, ale zároveň nás přivádí k úvaze nad naší cestou, kterou jsme dosud ušli. Věříme, že naše společnost Terpenix byla vytvořena s tou správnou vizí a touhou. A vám, kteří jste možná nepostřehli spojení mezi Terpenixem a projektem Zembag, to rádi přiblížíme.

Jsme skupina bývalých spolužáků a kolegů z ČZU, kteří se již dlouho věnují přírodním látkám, potravinám a zemědělství. Náš výzkum nás zavedl na dlouhou cestu, kde jsme objevili, že přírodní těkavé látky mají mnohem širší potenciál než jenom vonět. Během testování na bramborách jsme zjistili, že tyto látky dokážou v ovzduší zničit bakterie a plísň, dokonce i potlačit jejich klíčení. Tento objev nám dal impuls přeměnit naše výzkumné poznatky v reálný projekt.

Roku 2013 jsme tedy založili spin-off společnost Terpenix, která se specializuje na efektivní skladování brambor díky využití kmínové silice. Jsme hrdí na to, že naše práce byla nejednou oceněna, ale víme, že to přináší také velkou odpovědnost. Nejde jen o naši firmu, ale i o lidi, kteří ve výsledcích naší práce nacházejí hodnotu.

Budeme se snažit, aby každý náš krok byl v souladu s naší vizí využívat potenciál přírodních látek z rostlin pro lepší budoucnost životního prostředí. Děkujeme vám, že jste nás podpořili a věřili nám. Jsme motivováni pokračovat v naší cestě s nadšením.

Ing. Matěj Božik, Ph.D.

Seminář o léčivých rostlinách

Ve dnech 6. a 7. září 2023 se konal 25. ročník putovního semináře s mezinárodní účastí „Aktuální aspekty pěstování, zpracování a využití léčivých, aromatických a kořeninových rostlin“. Hlavní podíl na organizaci měla katedra kvality a bezpečnosti potravin Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU.

Uspořádat takový seminář se vším, co k tomu náleží, není vždy snadné, a tak záštitu nad touto akcí převzala společnost Terpenix, která zajišťovala administrativu spojenou s konáním semináře. Letos to bylo podruhé, kdy seminář organizovala katedra pod taktovkou doc. Pavla Kloučka. Poprvé se akce na ČZU konala v roce 2016 a tehdy byla nasazena laťka velmi vysoko. Věřím, že se nám i letos podařilo naplnit všechna očekávání jak posluchačů, tak přenášejících.

Cílem semináře vždy bylo oživit diskusi o stavu léčivých, aromatických a kořeninových rostlin (LAKR) nejen v České republice a na Slovensku.

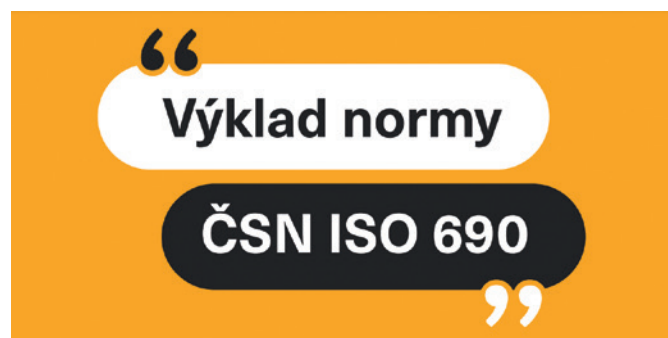
Přednášky jsou zaměřeny od legislativy a pěstování až po výzkum a jejich komerční využití. Ve srovnání s mnoha okolními státy není situace LAKR v Česku a na Slovensku úplně příznivá. Tento seminář byl, a trůfáme si tvrdit, že i je a bude základní a stále se rozšiřující platformou pro nastartování pozitivních změn ve všech oblastech souvisejících s LAKR. Program byl zaměřen také na téma léčivého konopí. Závěr byl věnován exkurzím v kampusu ČZU. Účastníci a účastnice semináře navštívili Botanickou zahradu FTZ a Výukové centrum zpracování zemědělských produktů.

Ing. Matěj Božík, Ph.D.

Nová verze normy ISO

Dne 1. prosince 2022 nabyla účinnosti nová verze normy ISO 690.

Český překlad nové verze citační normy ISO 690: Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů vešel v platnost 1. prosince 2022. Nová verze normy přináší ve srovnání s předchozím vydáním z roku 2011 podstatné změny týkající se povinných údajů, struktury citace a formální úpravy. V nové normě jsou uvedena pravidla a příklady citování nových formátů (sociální sítě, umělecké artefakty, archiválie či rukopisy). Citace.Com vydala ve spolupráci se skupinou odborníků z řad knihovníků výklad normy, který je volně přístupný z <https://www.citace.com/CSN-ISO-690>.

Mladým vědcem na vlastní kůži i v létě roku 2023

V polovině srpna uspořádala Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů další týdenní kurz pro studenty středních škol. Koná se zde už několik let pod názvem Vědcem na vlastní kůži. Středoškoláci se seznamují s vědeckými úkoly vybraných pracovišť na fakultě. Mají tak jedinečnou příležitost upevnit si teoretické znalosti podle toho, co jim v praxi předvedou odborníci z ČZU. Mnohá témata jsou směřována tak, aby se jim získané znalosti hodily i v běžném životě.

V letošním roce se sešli opět skvělí studenti, mezi nimi i čtyři finalisté národního kola Středoškolské odborné činnosti a účastníci soutěže Rostlinolékaři do škol a další. Prošli mnoha laboratořemi, stali se na chvíli součástí vědeckého týmu. Měli možnost i založený pokus s kultivací plísni poslední den vyhodnotit.

Tematicky se jednotlivá stanoviště týkala rostlinolékařství, potravinářství, zemědělství, zahradnictví, ochrany půd, akvakultury a meteorologie a klimatologie s praktickou ukázkou portálu agropocasi.cz. Podle zájmu lze soudit, že studentky a studenti také zaujalo senzorické a chemické posouzení mezi dvěma na trhu volně dostupnými kolovými nápoji, ochutnávka rostlinných nápojů v senzorické laboratoři Potravinářského pavilonu, dále problematika rezistence některých plevelů na vybrané účinné látky a GMO, přednáška o lepku a celiakii. Poutavá byla ukázka práce v terénu z projektu „Zachraň karase“. Dále se v laboratoři dozvěděli, jaká témata v technologii pěstování se zkoumají u léčebného konopí a něco o trendech ve využití bioodpadu. U mikroskopů měli možnost zkoumat hlístice – háďátka – a diagnostikovat další patogeny na úrovni molekulární biologie. Pod mikroskopy si prohlédli různé druhy klíšťat a naučili se je rozeznávat. Jistě ocenili i možnost zjistit si vlastní skupinu krve. Jeden den byl věnován výkladu a praktickým ukázkám pouze v anglickém jazyce.

Praktická cvičení se střídala s výkladem a exkurzemi, například na Výzkumnou a demonstrační stanici zahradnictví v Troji a do sbírkových a výukových

sklenků ČZU. Nad rámec programu účastníci kurzu společně navštívili zoologickou zahradu, zejména nový pavilon goril, kde se jim věnoval profesionální průvodce. I na něj si jistě mnozí uchovali pěknou vzpomínku.

Součástí semináře je písemná zpětná vazba od studentů.

Vybíráme z komentářů k letošnímu programu:

- „Kurz předčil má očekávání, bylo to fakt skvělý, skvělý lidi, cením si toho, jakou práci jste si dali s programem. Dozvěděl jsem se hodně nových informací, z nichž největší přínos pro mě mělo asi rostlinolékařství a pak ty pokusy s půdou a exkurze v Troji.“
- „Bylo to super, dozvěděl jsem se dost nových věcí. Největší přínos pro mě je, že jsem si našel nové kamarády a taky možná svůj obor.“
- „Vím, kam mám jít na VŠ.“
- „Děkuji za krásný kurz, namotivoval mne ke studiu na ČZU a rozhodně jej doporučím všem mladším ročníkům. Akorát by mohli říkat i celkové uplatnění a později plat v daném předmětu, aby studenti měli i takový 'reality check' a neměli zkreslené představy. Doufám, že vás zase někdy potkám právě na ČZU.“

Text: Martin Opatrný / Vlastimil Mikšík

Foto: Vlastimil Mikšík

Centrum precizního zemědělství ČZU opět excelovalo na výstavě Naše pole

Východočeské Nabočany jsou domovem každoročních prezentací posledních výstřelků rostlinářství a potravinářství, které se za účasti zemědělců z celé republiky konají již třiatdvacet let pod výmluvným názvem Naše pole. Ani na letošní přehlídce polních pokusů s pěstováním odrůd zemědělských plodin, ochrany a výživy rostlin a zemědělské techniky nechyběli vědci z Centra precizního zemědělství České zemědělské univerzity.

V krátkém ohlédnutí za letošním ročníkem výstavy Naše pole bychom rádi poděkovali za návštěvu našeho odborného programu. Věříme, že všechny zaujal a přinesl nové informace nebo inspiraci. Předvádění techniky by se neobešlo bez náležité podpory firem a zemědělců, kteří s technikou přijeli nebo ji zapůjčili. Poděkování tak patří Jindřichu Smögerovi, který zapůjčil techniku Kverneland. Konkrétně se jednalo o secí stroj Optima, který byl osazen čelní nádrží a tryskami pro pásovou aplikaci herbicidu při setí, postřikovač, který předvedl cílenou aplikaci herbicidu, a secí stroj Monopill rovněž s možností pásového postřiku při setí. Soupravu doplňoval meziřádkový kultivátor Kverneland.

Společnost Agrometall, s. r. o., se prezentovala postřikovačem John Deere s prezentací bodového postřiku. Pro oba postřikovače byly připraveny aplikační mapy vytvořené ze snímků, které byly pořízeny bezpilotními prostředky. Zde se sluší poděkovat Josefu Chárovi a společnosti SAM Dimension za předvedení monitorovacích bezpilotních prostředků a realizaci sběru dat zaplevelení. Společnost Telink, ve spolupráci s firmou Strom Praha, předvedla v akci aplikační dron DJI Agras 30 s nádrží na 30 litrů. Druhou ukázkou bezpilotního aplikačního dronu, který byl osazen nádrží na 40 litrů, zajistila společnost XAG. Obě ukázky budily zaslouženou pozornost. Přesnost aplikace herbicidu demonstrovala společnost Leading Farmers CZ, a. s., nasazením přesného postřikovače s rozeznáváním plevelů Ecorobotics ARA.

Zájem návštěvníků vzbudilo představení autonomního elektricky hnaného robota Naio Orio, který zde prezentovala společnost Agri-Precision, s. r. o. Robot je osazen meziřádkovým kypřičem.

Variabilní aplikace hnojiv by se neobešla bez sběru dat. Agricon Czechia-Slovakia, s. r. o., představila soupravu optického senzoru N-Senzor Yara a poloautonomního odběrného ramene pro vzorkování půdy.

Landmaschinenfabrik Köckerling GmbH & Co. KG se prezentovala kypřičem Vector 460 se zásobníkem Boxer. Souprava předvedla možnost vícevrstvé aplikace granulovaných hnojiv do půdního profilu.

Závěr patřil opakovanému předvedení bezpilotního prostředku DJI Agras, tentokrát osazeného zásobníkem na granulát s rozmetacím ústrojím.

Děkujeme rovněž nakladatelství ProfiPress za přivítání k pořadatelskému doprovodnému programu. Doprovodnému programu předcházela prezentace pro studenty středních odborných škol.

Za CPZ Milan Kroulík, Václav Brant,
František Tošovský, Jiří Dreksler a Josef Chára
Další informace najdete na webu
Centra precizního zemědělství cpz.czu.cz.

Ohlédnutí za Festivalem plevelů

Pracovníci katedry agroekologie a rostlinné produkce FAPPZ a katedry zemědělských strojů Technické fakulty ČZU se podíleli ve spolupráci s Centrem precizního zemědělství na pořádání Plevel festu 2023 v prostorách Národního zemědělského muzea v Praze.

Festival plevelů se konal ve dnech 10. a 11. května 2023 a primárně byl zaměřena na vzdělávání studentů středních škol a gymnázií, ale také byl určen široké odborné a laické veřejnosti. V Národním zemědělském muzeu jste se mohli vydat na cestu mezi plevely, které nám přinášejí nejen mnoho starostí, ale také značné množství radosti a užitku. Historie, současnost a budoucnost plevelů jsou zásadně spojeny se vznikem, vývojem a dalším rozvojem zemědělství, ale také s celkovým přístupem člověka ke krajině.

Den strávený ve společnosti plevelů byl určen zejména pro studenty středních škol a gymnázií, ale také pro všechny obdivovatele, možná však i „nepřátele“ rostlin, které se přirozeně snaží kolonizovat místa, na něž si my, lidé, děláme neomezené nároky.

Průvodci a společníky byli přední čeští odborníci z České zemědělské univerzity, Centra precizního zemědělství, Výzkumného ústavu rostlinné výroby a Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského ve spolupráci s Českou herbologickou společností a European Weed Research Society. Partnerem akce je Ústav zemědělské ekonomiky a informací.

Kdo přišel a pobyl, ví, že plevel se na věk neptal. A kdo nepřišel a nepobyl, může si vyzkoušet poznávačku plevelů v jednoduchém testu: <https://zemedelstviapotraviny.cz/plevefest/>.

Děkujeme Národnímu zemědělskému muzeu v Praze za podporu.

Za kolegy z odborných pracovišť Václav Brant (CPZ, ČZU), Jan Mikulka a Pavel Saska (VÚRV) a Miroslav Florián (ÚKZÚZ)

Ve společnosti plevelů

Počasí soutěžícím příliš nepřálo

Soutěž v řezu ovocných stromů a vítězství našich studentů

Tříčlenné družstvo studentů prvního ročníku magisterského studia Zahradnictví (HORTIM) Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů získalo prvenství v tradiční a náročné disciplíně. V soutěži v řezu ovocných stromů „O zlaté nůžky BAHCO“, speciálně u broskvoní, se na první místo probjovalo družstvo složené ze studentů Jan Kodet, Tadeáš Sochr a Tomáš Novák.

V pořadí již 21. ročník proběhl za nepříznivého deštivého počasí na Školním statku České zahradnické akademie Mělník. Sponzory akce byla firma BAHCO, Motor Mělník a KDS Sedlčany. Poslední z nich se připojila cenou pro profesionály „O zlatou žabku“.

Studentů a žáků středních a vyšších odborných zahradnických škol soutěžilo celkem 45. V jednotlivcích zvítězila Adina Berenika Němcová z České zahradnické akademie – vyšší odborné školy. Motivační cenu přiznala pětičlenná hodnotící komise Lucii Živnůstkové ze Střední zahradnické školy Kopidlo. Zlatou žabku si ve skromně zastoupené kategorii profesionálů odnesla Michaela Pavlíková z firmy Cembra Ing. Jana Kotláře.

Pokud tradiční klání nepřeruší mimořádné události jako například covid v letech 2020 a 2021, pak další ročník instruktáže a soutěže v řezu slivoní v obdobném duchu plánujeme opět na Demonstrační a výzkumné stanici katedry zahradnictví FAPPZ v Praze – Troji na jaře 2024.

Za organizátory Josef Sus, katedra zahradnictví FAPPZ

Účastníci soutěže
s vedením fakulty
a s porotci

Studentská vědecká konference o nejlepší vědecké a projektové práce studentů FAPPZ

Podobně jako v minulých letech se i v letošním roce uskutečnila soutěž o nejlepší vědecké a projektové práce studentů bakalářského a magisterského studia na Fakultě agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. Letos byla vyhlášena v pěti oblastech, do kterých se přihlásilo celkem 44 studentů.

Téměř třetinu zúčastněných tvořili studenti bakalářského studia, dvě práce byly napsány i obhajovány v anglickém jazyce. Mezi nejčastěji zastoupené katedry v soutěži patřily katedra zahradní a krajinné architektury, katedra agroenvironmentální chemie a výživy rostlin, katedra mikrobiologie, výživy a dietetiky, katedra bezpečnosti a kvality potravin, katedra zahradnictví, katedra etologie a zájmových chovů a katedra genetiky a šlechtění. Obhajoby předložených vědeckých prací a projektů proběhly formou veřejných vystoupení na fakultě dne 10. května 2023. Hodnotícím komisím jednotlivých oblastí předsedali externí odborníci, dalšími členy byli pedagogové fakulty. Komise posuzovaly odbornou a formální úroveň předložených soutěžních prací, důraz byl kladen na kvalitu prezentací a schopnost studentů obhájit svou práci ve veřejné rozpravě. Členové hodnotících komisí konstatovali vysokou odbornou úroveň naprosté většiny příspěvků i kvalitní prezentace, proto bylo často velmi obtížné určit vítěze. Všichni studenti, kteří se soutěže zúčastnili, obdrželi čestná uznání. A ti, kteří se umístili jako první až třetí v každé soutěžní oblasti, obdrželi na závěrečném slavnostním vyhlášení výsledků z rukou děkana fakulty prof. Josefa Soukupa diplom a finanční odměnu. Všem, kteří se Studentské vědecké konference zúčastnili, blahopřejeme. Předsedům a členům komisí děkujeme za jejich práci.

Za organizátory soutěže Ing. Pavlína Kupčíková,
doc. Ing. Miloslav Zouhar, Ph.D. a prof. Ing. Lukáš Kalous, Ph.D.

Foto: Ing. Vlastimil Mikšík, Ph.D.

Výsledky v jednotlivých sekcích (1.–3. místo)

ZEMĚDĚLSTVÍ

1.	Bc. Lucie Půstová
2.	Catherine Anne Portway
3.	Bc. Eliška Suchanová

BIOLOGIE, EKOLOGIE A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1.	Bc. Miroslav Jozífek
2.	Linda Roudenská
3.	Bc. Tomáš Párys

VĚDY O ZEMI

1.	Bc. Šimon Doseděl
2.	Bc. Petra Dlouhá
3.	Andrea Krasanovská

ARCHITEKTURA A URBANISMUS

1.	Bc. Andrea Hotová
2.	Bc. Barbora Brabcová
3.	Bc. Barbora Kacerovská

POTRAVINÁŘSTVÍ

1.	Bc. Anna-Běla Sýkorová
2.	Bc. Simona Prachařová
3.	Jiří Candra

Vliv abiotických stresorů na vlastnosti rostlin

Ve dnech 13.–14. září 2023 se na ČZU v Praze konala mezinárodní konference Vliv abiotických stresorů na vlastnosti rostlin 2023. Organizovali ji pracovníci Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ve spolupráci s kolegy z Ústavu ekologie lesa SAV, v.v.i., ve Zvolenu.

V letošním roce bylo jedním z nosných témat konference využití „antistresových“ látek pro snížení vlivu stresorů na produkci rostlin v zemědělství a lesnictví. V rámci konference zaznělo šest vyzvaných přednášek včetně jedné na téma změn nástupu fenologických fází rostlin, kterou přednesla Dr. Hájková z ČHMÚ. Dále bylo odprezentováno osm přednášek a 14 posterů, které se zaměřily nejenom na využití látek snižujících stres rostlin, ale také na primární a sekundární metabolismus rostlin, snížení produkce rostlin a změny biodiverzity v rámci lesních ekosystémů. Konference se zúčastnilo celkem 66 vědců z Polska, Česka a Slovenska.

Všichni přítomní ocenili připravenost konference, přátelskou atmosféru a duch spolupráce mezi jednotlivými organizacemi. Centrem pozornosti a obdivu byl také univerzitní kampus, především propojení zeleně s budovami. Jménem organizačního výboru bych chtěl poděkovat kolegům z FAPPZ, Kruhové haly a dalším za vstřícnost a pomoc při realizaci tohoto setkání. Další setkání na téma stresorů u rostlin se bude konat v září 2024 ve Zvolenu.

Více na <https://ife.sk/>

František Hnilička

Konference se zúčastnilo 66 vědců z Polska, Česka a Slovenska

Workshop Weed Vegetation and Biodiversity

Ve dnech 10.–12. května 2023 se na České zemědělské univerzitě konal workshop pracovní skupiny „Weed Vegetation and Biodiversity“ Evropské společnosti pro výzkum plevelů.

Akce byla organizována ve spolupráci s katedrou agroekologie a biometeorologie Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů a Výzkumným ústavem rostlinné výroby.

Celkem se zúčastnilo 43 vědců a studentů doktorského studia z 18 zemí, například z Německa, Izraele, Francie, USA, Kanady, Portugalska, Slovinska, Itálie, Švýcarska, Norska či Turecka.

Během třídního programu se diskutovalo o otázkách týkajících se aktuálních výsledků výzkumu v oblasti populační dynamiky a regionálních změn ve výskytu plevelů, vlivu biotických a abiotických faktorů na druhové složení a diverzitu rostlinných společenstev na orné půdě, ekosystémových služeb a podobně.

Součástí workshopu byla exkurze na farmu Lupofyt, s. r. o., zabývající se mimo jiné pěstováním chmele.

Ing. Michaela Kolářová, Ph.D.

Kongres ichtyologie na ČZU

Ve dnech 4.–8. září 2023 se pod záštitou Evropské ichtyologické společnosti (EIS) konal na České zemědělské univerzitě XVII. Evropský ichtyologický kongres. Organizovali ho pracovníci Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ve spolupráci s kolegy z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a Ústavu živočišné fyziologie a genetiky Akademie věd ČR.

Širokou paletu témat ve formě přednášek i posterů spolu sdílelo více než 200 ichtyologů ze šesti kontinentů s dominantním zastoupením kolegů z Evropy. Plenární přednášky prezentovaly významné osobnosti z oboru: Marcelo de Bello Cioffi (Federal University of São Carlos), Kathryn Elmer (University of Glasgow), Jörg Freyhof (Museum für Naturkunde, Leibniz Institute for Evolution and Biodiversity Science in Berlin), Jens Krause (Humboldt University Berlin), Anthi Oikonomou (Hellenic Centre for Marine Research), Martin Reichard (Ústav biologie obratlovců AV ČR) a Emília Santos (University of Cambridge).

Účastníci si velmi chválili příjemnou atmosféru kampusu ČZU, který tak zazářil na ichtyologické mapě světa. Za organizátorský tým bychom rádi poděkovali kolegům z FAPPZ, z Kruhové haly a z Knihovny ČZU za vstřícnost při úspěšné realizaci kongresu.

Svůj výzkum ryb přijelo do Prahy představit více než 200 ichtyologů ze čtyř desítek nejen evropských zemí. Konference měla široký záběr a zazněly na ní příspěvky z různých oblastí výzkumu. Ve 120 přednáškách si všichni mohli vyslechnout informace o evoluci, genetice, ekologii nebo systematice ryb. Několik speciálních symposií bylo věnováno

například fosilním rybám, pohlavním chromozomům nebo rybám rodu karas. Konference se zúčastnili také vědci zapojení do projektů ochrany přírody a ochrany evropských ryb v rámci programu Life.

Evropský ichtyologický kongres se koná jednou za tři roky a do Prahy se vrátil po 22 letech.

Lukáš Kalous, Miloslav Petřtl

Genderová optika k udržitelnosti patří

Garantka projektu Jana Mazancová (vlevo) a prorektorka pro udržitelný rozvoj Eva Vlčková (vpravo)

Projekt AGRIGEP (Assessment and implementation of Agriculture and Life Science Universities' first Gender Equality Plans in widening countries, Horizon Widera, č. 1011094158, garantka: Jana Mazancová, Ph.D., FTZ) přispívá ke zvýšení povědomí o plánu genderové rovnosti a k jeho implementaci na ČZU. Projekt sdružující šest institucí (Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Česká zemědělská univerzita v Praze, University of Primorska, Universitat Politècnica de Catalunya BarcelonaTech, Nók a Tudományban Egyesület a Yellow window) si klade za cíl provést odpovědné hodnocení současného stavu realizace plánů genderových rovností (GEP – Gender Equality Plan) partnerskými výzkumnými organizacemi z tzv. widening zemí; zlepšit schopnosti prostřednictvím intenzivního budování kapacit; vypracovat a realizovat GEP zaměřený na zemědělství a Life Sciences s opatřeními a strategiemi specifickými pro jednotlivá odvětví; začlenit cíle GEP do akademických vzdělávacích materiálů organizací provádějících výzkum; podporovat dlouhodobé strukturální změny výzkumných organizací. Dosud proběhly aktivity zaměřené na zhodnocení individuálních GEP na partnerských univerzitách a mapování vnitřních a vnějších aktérů a školení poskytující vzhled do rovných příležitostí zarámovaných politikami EU a Evropského výzkumného prostoru (European Research Area) s důrazem na povinné části GEP. V rámci Evropského týdne udržitelnosti uspořádal projekt AGRIGEP seminář s názvem „Genderová optika k udržitelnosti patří“.

Ing. Jana Mazancová, Ph.D.

Prolínání hranic: Agrolesnická krajina jako cesta k udržitelnosti a vyšší kvalitě života

Překvapivých 81 procent respondentů ze čtyř různých evropských zemí preferuje život v agrolesnických krajinách, kde se mísí prvky zemědělství a lesnictví, ukazuje nová studie vědců z ČZU. Výzkum přinesl hlubší porozumění tomu, jakým způsobem krajina ovlivňuje kvalitu našeho života a jaký typ krajiny lidé preferují. Abychom totiž byli schopni udržet harmonii mezi tím, co si lidé přejí, a tím, co jim příroda, a v současnosti hlavně management krajiny poskytují, je důležité tyto preference pochopit. A to zejména v době, kdy je tato rovnováha kritická. Opět se tak potvrzuje význam agrolesnických krajin nejen pro udržitelnost a potravinovou bezpečnost, ale také pro osobní spokojenost lidí.

Agrolesnická krajina je systém, který kombinuje prvky zemědělství a lesnictví. Stromy a keře se pěstují kolem plodin či pastvin nebo mezi nimi, což vede k diverzifikaci a značné udržitelnosti využití půdy hlavně z důvodu extenzivního hospodaření. Touto symbiózou je podpořena nejen udržitelná produktivita, ale i například biologická rozmanitost. Agrolesnické krajiny jsou díky tomu významné pro svou schopnost mírnit environmentální problémy včetně změny klimatu. Zároveň podporují život na venkově, estetickou hodnotu krajiny a potravinovou bezpečnost.

V nedávné studii se vědci z různých evropských institucí včetně České zemědělské univerzity zaměřili na krajinné preference lidí ve čtyřech evropských zemích – Švédsku, Lotyšsku, Bělorusku a Rusku – s cílem pochopit, jak jednotlivci vnímají různé typy krajiny v kontextu kvality života. Výzkum byl rozdělen na tři části. V první části byl účastníkům předložen seznam přínosů, hmotných i nehmotných, které můžeme získat z přírodních a polopřírodních krajin, založený na všeobecně uznávaném hodnocení tzv. ekosystémových služeb. Následně byli respondenti požádáni, aby tyto přínosy ohodnotili podle toho, nakolik zlepšují kvalitu jejich osobního života. Ve druhé části byli od respondentů zjišťovány některé osobní údaje, aby bylo v rámci výzkumu zajištěno vyrovnané zastoupení různých sociálních a demografických skupin. V závěrečné části vědci předložili účastníkům výzkumu sérii fotografií představujících rozmanité druhy krajiny. Od přírodních a polopřírodních lesů přes různé typy obhospodařovaných lesů, zemědělskou půdu, městské oblasti, silnice až

po vodní plochy, jako jsou jezera a řeky. Respondenti byli požádáni, aby vybrali krajiny, které považují za nejdůležitější pro kvalitu svého života.

Výsledkem bylo, že až 81 procent respondentů ve všech regionech zvolilo jako preferované prostředí pro život jednu nebo více agrolesnických krajin, tedy takovou, kde se zemědělství mísí s lesnictvím. Výzkumníci se pak jejich odpověďmi hlouběji zabývali, kategorizovali je a analyzovali, aby přesně pochopili, proč byly tyto krajiny vybrány.

Studie tak umožnila hlouběji pochopit společenské hodnoty a preference týkající se krajiny v těchto čtyřech evropských zemích. Bylo zjištěno, že agrolesnické krajiny poskytují lidem více přínosů nebo NCP (Nature's Contributions to People), přičemž jde o unikátní kombinaci hmotných a nehmotných NCP. Kromě toho bylo zjištěno, že pro kvalitu života lidí jsou ve všech kontextech klíčové vztahové hodnoty, které vznikají v průběhu nebo v důsledku procesů, v nichž se lidé nacházejí v přírodě či jsou s ní v přímé interakci. Tyto hodnoty jsou vázány zejména na nehmotné NCP, jako jsou lokální identita, kulturní hodnota, estetická kvalita nebo například inspirace. Samotná studie tak představuje krok vpřed při překonávání rozdílu mezi tím, co si lidé přejí, a tím, co jim příroda, a hlavně současný management krajiny poskytuje, a to v době, kdy je rovnováha mezi nimi kritičtější než kdykoli předtím.

Ing. Karel Jílek

Cesta k udržitelnosti a vyšší kvalitě života

Agrolesnická krajina kombinuje lesnictví a zemědělství

Geneticky modifikované plodiny: Záchranář, nebo ničitel?

Problematika geneticky modifikovaných (GM) plodin je v globální diskusi o potravinách velké téma. Jedná se o moderní šlechtitelské metody plodin na bázi změny DNA za pomoci genových technologií. GM plodiny díky tomu mohou mít různé vlastnosti, například odolnost vůči nejrůznějším škůdcům, chorobám, ale také chladu, suchu a podobně. Cílem těchto genetických modifikací je zejména úspora nákladů, zvýšení výnosu a šetrnosti k životnímu prostředí či zkvalitnění produkce. Závislost světového agrárního trhu na geneticky modifikovaných (transgenních) plodinách je nesporná a současné modely ukazují, že toto odvětví bude v budoucnu velkým tématem.

Transgenní plodiny, také nazývané geneticky modifikované plodiny, jsou rostliny, do jejichž genetického materiálu byly záměrně vloženy geny z jiných druhů, které mají určité požadované vlastnosti – odolnost vůči škůdcům, herbicidům či změnám klimatu, zlepšenou nutriční hodnotu nebo vyšší výnosy.

Cílem transgenních plodin je zlepšit jejich odolnost vůči různým stresovým podmínkám, což může přispět k zajištění potravinové bezpečnosti. Používání geneticky modifikovaných plodin je ovšem stále kontroverzní z důvodů ekonomických a kvůli etickým obavám z možného nebezpečí, které mohou představovat pro životní prostředí a pro lidské zdraví. I kvůli tomu jsou v současnosti transgenní plodiny pečlivě regulovány a podrobeny testům, aby byla zajištěna jejich bezpečnost a účinnost před uvedením na trh. V poslední době se vědci stále více zaměřují na vývoj transgenních plodin s novými vlastnostmi, jako jsou zvýšená odolnost vůči suchu a zasolení, zlepšená nutriční hodnota a vyšší odolnost vůči škůdcům a chorobám, což by mělo pomoci při řešení výzev souvisejících s klimatickou změnou a hladověním ve světě.

Vědci z ČZU se ve svém nedávném výzkumu zaměřili na analýzu trendů nejdůležitějších skupin transgenních plodin s ohledem na jejich využití jako zdroje potravin a krmiv. Jednalo se o sójové boby, kukuřici, bavlník

a řepku. Bylo zjištěno, že efektivní využívání zdrojů a zavádění udržitelných zemědělských postupů (diverzifikace plodin, agroekologické přístupy aj.) mají zásadní význam pro rozvoj udržitelnějších a ekologičtějších zemědělských a potravinových systémů.

Vědci v této studii rovněž zmínili rostoucí produkci a využívání transgenních plodin ve světě – zejména v Africe, Asii a Latinské Americe. Očekává se nárůst množství geneticky modifikovaných plodin společně s novými odrůdami (například rýže, cukrové třtiny, cukrové řepy nebo brambor). Ačkoli EU uplatňuje přísnou politiku vůči GM plodinám, její závislost na dovozu plodin ze zemí, které geneticky modifikované plodiny akceptují, může v budoucnu vést až ke změně hospodářské politiky.

Opět se potvrzuje, že výzkum a inovace jsou klíčovými faktory pro rozvoj udržitelného zemědělství, které se snaží vyvážit ekonomické, sociální a environmentální faktory s cílem přinést prospěch všem zainteresovaným stranám. Avšak kromě těchto faktorů je nezbytné, aby zemědělci a spotřebitelé rozuměli výhodám udržitelného zemědělství, a měli tak možnost se sami zapojit do jeho rozvoje.

Ing. Karel Jílek
Foto: shutterstock

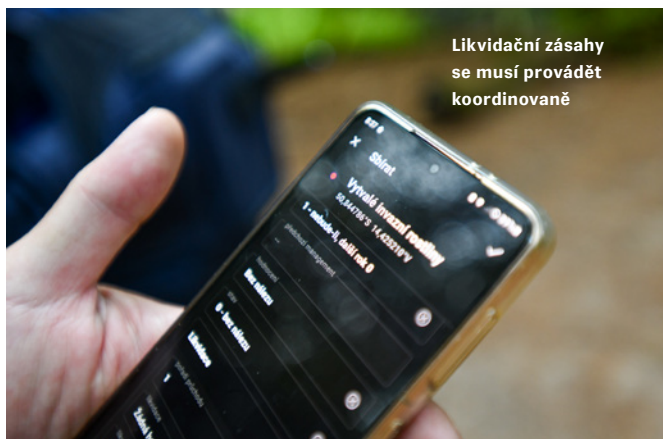
Likvidace invazních rostlin

Odstranění invazních druhů je finančně i časově náročné

Nejvíce postižené jsou teplejší oblasti republiky

Likvidační zásahy se musí provádět koordinovaně

Likvidace invazních rostlin pomáhá naší přírodě

Podyjí a České Švýcarsko, to jsou národní parky, jejichž unikátní příroda těží z nového projektu botaniků z Fakulty životního prostředí ČZU v Praze, který po dobu tří let financují tzv. Norské fondy z programu Rago. Projekt cílí na likvidaci invazních druhů rostlin v nejceněnějších přírodních územích České republiky, tedy právě na území národních parků. Cílem bude také navržení metodických postupů správy oblastí a hodnocení samotné efektivity likvidace.

Invazní druhy jsou dlouhodobým problémem pro ochranu přírody a celosvětově se jedná o jeden z nejzávažnějších faktorů snižujících biodiverzitu. V důsledku šíření invazních druhů dochází ke konkurenčnímu vyloučení původních druhů a degradaci celých společenstev rostlin a živočichů. Nejvíce ohroženy jsou vzácné biotopy a biotopy podléhající zákonné ochraně. Vědci poukazují na to, že neúčinnějším řešením je prevence šíření. Monitorují proto ohrožení vzácných společenstev, zjišťují počet výskytů invazních druhů rostlin a připravují jejich likvidaci na již napadených lokalitách.

Odstranění invazních druhů rostlin je náročné z finančního i časového hlediska. Invazní nepůvodní druhy se na nová území dostávají činností člověka a jsou schopné zde dlouhodobě přežít, rozmnožovat se a dále se šířit. Nejlepší ochranou vzácných společenstev před invazí je tedy prevence – nalezení lokalit výskytu invazních rostlin v okolí chráněných území, monitoring jejich šíření a včasná likvidace potenciálních ohnisek šíření.

„Nejvíce postižené lokality se v ČR nacházejí zejména v teplejších oblastech s vysokým vlivem lidské činnosti. Promyšleným a dobře

naplávaným managementem celých územních celků, například národních parků, je možné předejít rozšíření invazních rostlin do ohrožených biotopů a ušetřit tak finanční prostředky za následnou likvidaci plošně invadujících druhů,“ upozorňuje vedoucí projektu doc. Kateřina Berchová Bímová. Likvidační zásahy musí být prováděny koordinovaně a jejich účinnost je třeba hodnotit v delším časovém období. Stačí jedna malá zapomenutá lokalita a invazní rostlina se během pár let rozšíří opět na místa, na nichž již byla zlikvidována.

Projekt je založen na úzké spolupráci řešitelů s pracovníky Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, Ministerstva životního prostředí a odborníky zabývajícími se problematikou biologických invazí z Botanického ústavu AV ČR. V září se zúčastněné strany dohodly na vzniku nové platformy k řešení problémů spojených s invazními druhy v ČR, která bude sloužit k užší spolupráci, vzájemné informovanosti a pravidelnému setkávání s dalšími dotčenými úřady, organizacemi nebo spolky.

Text a foto: Tomáš Jůnek

Výzkum FŽP přispívá k ochraně mořských želv

Výzkum a ochrana mořských želv jsou tématem doktorandky Adély Hemelíkové z katedry ekologie Fakulty životního prostředí, jejíž projekt získal podporu Interní grantové agentury FŽP.

Mořské želvy čelí vážným hrozbám, zejména ztrátě životního prostředí, znečištění moří a oceánů, nadměrnému rybolovu, ale i klimatické změně. Jednou z největších hrozeb pro ně zůstává ilegální lov za účelem konzumace a obchodu. Některé druhy a subpopulace tak dnes figurují na Červeném seznamu IUCN jako kriticky ohrožené. Pro zachování těchto živočišných druhů, ale i ekosystémů, které obývají, je proto aktivní ochrana zcela klíčová. V posledních letech navíc nabývá stále větší významu v jejich ochraně genetický výzkum.

Mitochondriální DNA obsahuje genetické informace, které předává matka svému potomstvu. Mořské želvy patří mezi migrující druhy a v dospělosti se vracejí na pláž, kde se vylíhly, za účelem páření a naklazení vajec. Díky tomuto tzv. filopatrickému chování se v průběhu tisíců let jednotlivé populace mořských želv od sebe geneticky odlišily. Znalost genetiky mořských želv je proto zásadní pro rozlišení jednotlivých populací, definování území pro jejich ochranu, pro identifikaci migračních tras i pro sledování ilegálního obchodu či hodnocení dopadu rybařství, jelikož želvy často končí v rybařských sítích jako vedlejší úlovky.

Výzkum Adély Hemelíkové probíhá na ostrově Sumatra. V první části výzkumu se věnuje dotazníkovému šetření a zaměřuje se na lov a způsob využití mořských želv i na identifikaci socioekonomických a kulturních příčin. V druhé části se zaměřuje na mapování genetických struktur populací karet pravých (*Eretmochelys imbricata*) a karet obrovských (*Chelonia mydas*) hnízdících na plážích Sumatry. V červenci letošního

roku se navíc Adéle podařilo na čtyři karety obrovské umístit vysílačky GPS, s jejichž pomocí bude sledovat jejich pohyb.

Výsledky výzkumu přispějí do globální databáze ShellBank, jež zjišťuje původ ilegálně ulovených želv a želvích produktů. Projekt podporují Zoo Liberec, Rufford Foundation, SWOT a Ocean Park Conservation Foundation a spolupracuje s Universitas Syiah Kuala, Zoo Brno a Asia-Pacific Marine Turtle Genetic Working Group.

Adéla Hemelíková a Tomáš Jůnek

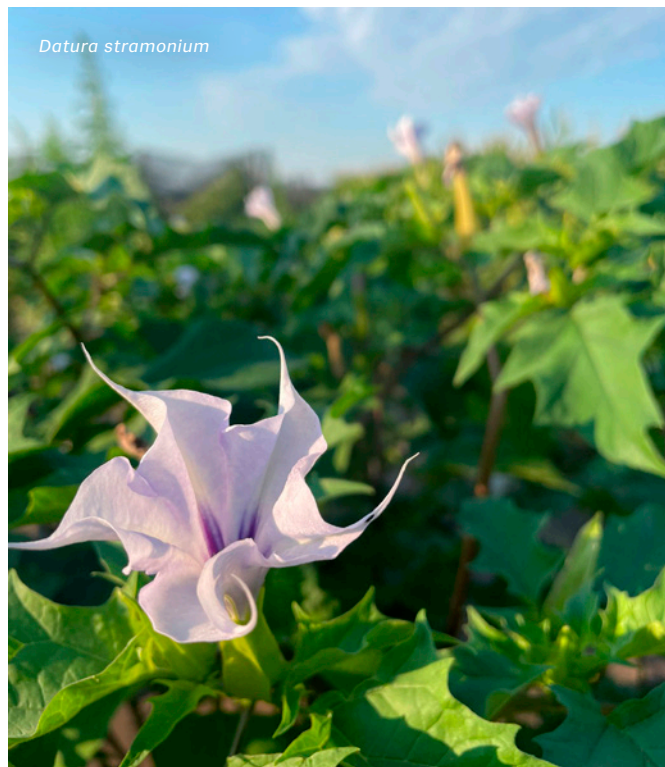

Experimentální
políčko Botanické
zahrady ČZU

*Phaseolus
coccineus*
'Alba'

Datura stramonium

*Panicum
miliaceum* var.
Compactum

V Botanické zahradě ČZU mají experimentální políčko

Že Botanická zahrada Fakulty tropického zemědělství ČZU obhospodařuje skleníky, polykarbonátové kryty, léčivé rostliny a venkovní plochu, je známo. Že je součástí zahrady i volné pole, už leckoho překvapí.

Pozemek o rozloze 550 m² sdílí botanická zahrada s Demonstračním a experimentálním pracovištěm Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. Právě zde probíhá demonstrační a experimentální pěstování méně známých subtropických jednoletých užitkových rostlin.

Polní plocha také poskytuje prostor pro studentské praxe, kde studenti FTZ získají během týdne zkušenosti s tím, jak se rostliny pěstují v podmínkách volné půdy, jaké postupy a technologie je nutné dodržovat a jaké užitkové subtropické rostliny můžeme pěstovat i v našich klimatických podmínkách. Osvojí si mechanizovanou/manuální práci, která vždy není úplně snadná.

Tato plocha je zároveň užitečným místem, které lze využít k pěstování dalších užitkových rostlin, na něž v areálu zahrady nezbývá prostor. Tím

napomáhá udržet a rozšiřovat zdejší sbírku. Pole také vytváří podmínky pro řešení bakalářských, diplomových a disertačních prací studentů FTZ či vědeckých prací.

A které rostliny se na experimentálním políčku pěstují? Mnohaletou tradici v pěstování zde měly andské okopaniny (jakon, ullucus, topinambur). Najdeme tu subtropické obilniny (prosovitě) i pseudoobilniny (čirok, pohanka), dále také rostliny z čeledi Fabaceae (fazole, cizrna, lupina), len, ricinus, černuchu, léčivé a aromatické jednoleté rostliny a mnoho dalších. Skladba je opravdu rozmanitá, o čemž se každý může přesvědčit nejen na snímcích, ale i na vlastní oči.

Zdislava Procházková

Aplikace Klíšťapka je přelomovým nástrojem v boji proti klíšťatům

Vývojový tým Fakulty lesnické a dřevařské a Provozně ekonomické fakulty ČZU si stanovil smělý cíl: zajistit bezpečnost lidí a jejich čtyřnohých miláčků před nebezpečím číhajícím v lesích. Nově vytvořená mobilní aplikace Klíšťapka predikuje aktivitu klíšťat včetně nebezpečí nákazy borreliózou na základě lesních porostů, stanovišť a počasí.

Početnost klíšťat v lesích České republiky i v celé střední Evropě v posledních desetiletích postupně narůstá. Tento proces má na svědomí hned několik faktorů. Tím hlavním je stoupající teplota, což prodlužuje období aktivity klíšťat a urychluje jejich vývoj. Na území ČR vzrostla průměrná roční teplota za posledních 60 let o 2 °C. Změny klimatu umožňují rozšíření areálu výskytu klíšťat do vyšších poloh, tedy i nad 1100 m n. m., kde se dříve vůbec nevyskytovala. Z oblasti jižní Moravy v důsledku klimatické změny navíc expandují další druhy, jako piják lužní a klíšť lužní. V posledních letech k nám byly zavlečeny dokonce i exotické druhy klíšťat rodu Hyalomma, jež po nasátí dosahují velikosti až tři centimetry a mohou přenášet další smrtelná onemocnění.

Abundanci klíšťat zásadně ovlivňuje charakter lesa. Jejich výskyt je dán strukturou porostu a stanovištěm. Více jich je v jehličnatých porostech, podél lesních cest a na okrajích vodních toků. Klíšťata také spíše najdeme v mozaikovitě krajině než v rozlehlých komplexech lesa. Tomu odpovídá i vyšší počet dostupných hostitelů. Spárkatá zvěř, ale i menší savci, kteří představují hostitele larev a nymf klíšťat, obývají mnohem častěji okraje lesních porostů a různorodou krajinu.

S rostoucí početností klíšťat stoupá i riziko nakažení závažným onemocněním. Klíšťe může přenášet několik nemocí najednou. Mezi nejzávažnější patří klíšťová encefalitida, lymeská borrelióza, anaplazmóza, babezióza, bartonelóza či tularemie. V některých lokalitách dosahuje promořenost klíšťat danou nemocí až 50 procent. Proto je nezbytná

důkladná prevence. Kromě prověřených repelentů a vhodného oblečení může proti klíšťatům pomoci nově vyvinutá aplikace Klíšťapka.

Aplikace predikuje početnost a aktivitu klíšťat včetně rizika nakažení lymeskou borreliózou v lesích na základě stanoviště, druhového složení porostů, klimatických dat, dynamiky v průběhu roku a dalších údajů. Po spuštění aplikace se zobrazí úvodní animace. Poté následuje informativní část zvaná Wiki zaměřená na osvětu a prevenci. Wiki obsahuje účinná praktická opatření proti šíření klíšťat, informace o mýtech týkajících se klíšťat, pokyny pro jejich odstranění či klasifikaci dalších druhů, které se u nás vyskytují. Hlavním přínosem je mapa ČR zobrazující polygony lesních porostů dle informace o riziku. Pro každý lesní porost je samostatně spočítána četnost klíšťat a jejich promořenost. Zobrazená data jsou založena na 28 276 analyzovaných jedincích klíšťete. V aplikaci nechybí ani možnost uložit si místo, datum a další informace o chyceném klíšťeti. Vznikla za podpory Grantové služby Lesů ČR a je volně dostupná pro mobilní zařízení s OS Android. V současnosti má na Google Play téměř 30 tisíc instalací.

A co bude s Klíšťapkou dál? Vývoj aplikace neustále pokračuje. Kromě pravidelných aktualizací zaměřených na zlepšování uživatelského komfortu a doplňkových dat bude Klíšťapka v příštím roce nově dostupná i ve verzi pro iOS (Apple iPhone). Dále se připravuje doplnění o nová onemocnění přenášená klíšťaty či rozšíření výpočtů o městské parky.

Zdeněk Vacek, Jan Cukor, Jan Bartoška

Spolupráce mezi FAO a FLD

Konec června letošního roku probíhal na Fakultě lesnické a dřevařské ve znamení spolupráce s Organizací pro výživu a zemědělství (FAO). V tomto měsíci totiž pod záštitou Ministerstva zemědělství ČR společně uspořádaly dva eventy.

Ve dnech 20. až 22. června 2023 proběhlo setkání specialistů UNECE/FAO zaměřených na komunikaci v lesnictví. Jednalo se o pravidelné každoroční setkání zástupců mezinárodních organizací, státní správy, lesnických organizací a podniků, kteří se věnují komunikaci s veřejností. Těžištěm programu byla strategie EU pro komunikaci v lesnictví a propagace trvale udržitelného obhospodařování lesů. Ústředním tématem bylo využití nových technologií včetně umělé inteligence při komunikaci v lesnickém sektoru. Účastníci setkání měli příležitost experimentovat s virtuální realitou a tvorbou podcastů ve studiích univerzity.

Paralelně ve stejném termínu probíhal workshop FAO. Jeho téma Sustainable Forest Management and Application of Remote Sensing přilákalo mnoho zahraničních hostů ze zemí Střední Asie a východní Evropy. Workshopu se aktivně účastnilo několik zaměstnanců a studentů doktorského studia FLD, kteří prezentovali výsledky svých dlouhodobých výzkumů a v laboratořích demonstrovali svoji výzkumnou činnost. Vzhledem k auditoriu probíhal workshop v angličtině a byl simultánně

tlumočen do ruského jazyka. V poslední části setkání se účastníci vydali na výzkumné lesní plochy v CHKO Křivoklátsko.

Obě akce byly realizovány ve spolupráci s Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů.

Radek Rinn, Marcel Riedl

Spolupráce Technické fakulty s United Arab Emirates University

United Arab Emirates University (UAEU) je národní univerzitou Spojených arabských emirátů, kterou založil v roce 1976 zesnulý šejk Zayed Bin Sultan Al Nahyan. Hlavní kampus univerzity je umístěn ve městě Al Ajn poblíž hranic se sousedním Ománem. Univerzita usiluje o to

stát se komplexní univerzitou s intenzivním výzkumem a v současné době na ní studuje více než 15 tisíc studentů. Ve své snaze dosáhnout mezinárodní úrovně spolupracuje UAEU se svými partnery ve výzkumu i v průmyslu na řešení výzev, jimž čelí národ, region i svět.

Univerzita založila výzkumná centra strategického významu, která rozšiřují znalosti v kritických oblastech od přírodních zdrojů až po výzkum v oblasti lidského zdraví. UAEU je v současné době na 6. místě v arabském světě a na 290. místě celosvětově. Po několika vzájemných návštěvách byla v rámci posílení spolupráce podepsána smlouva o spolupráci mezi Technickou fakultou a Fakultou potravinářství, zemědělství a veterinární medicíny, která se zaměřuje především na oblast precizního zemědělství. V delegaci, která navštívila koncem května ČZU, byli Dr. Fatima Kalbat z Ministerstva školství SEA, prof. Dr. Mohamed Alyafei, děkan Fakulty potravinářství, zemědělství a veterinární medicíny UAEU, Dr. Hana Alaslai z Ministerstva změny klimatu a životního prostředí SAE a Dr. Sulaiman Alnuaimi ze společnosti Al Dhara.

V přípravě je specializovaná letní škola se zaměřením na precizní zemědělství a program pro výměnu studentů a pedagogů. Velké poděkování si zaslouží kolegové z Velvyslanectví ČR v Abú Dhabií, zejména pak zemědělský diplomat Ing. Lukáš Zamrzla, bez kterého by se spolupráce nerozvinula.

Vzájemná spolupráce se zaměří zejména na oblast precizního zemědělství

doc. Ing. Jiří Mašek, Ph.D.

Cena České společnosti pro údržbu

Celkem konferenci navštívilo rekordních 162 účastníků z 84 organizací, bylo zhlédnuto 33 prezentací na nejrůznější témata a zároveň bylo možné navštívit řadu praktických ukázek u vystavovatelů.

Na závěr byli vylosováni výherci tomboly a byly jim uděleny ceny od České společnosti pro údržbu, firmy RECA. Vše uzavřela hlavní cena od firmy Würth Industry CZ.

prof. Ing. Martin Pexa, Ph.D.

Technická fakulta spolupořádala mezinárodní konferenci BPS 2023

Ve dnech 15. a 16. června 2023 se uskutečnila mezinárodní konference 22nd International Workshop for Young Scientists BioPhys Spring 2023.

Toto setkání se koná každý rok a spolupořádají ho Technická fakulta ČZU v Praze, Institute of Agrophysics PAS (Lublin, Polsko), Technická fakulta SPU v Nitre (Slovensko) a Hungarian University of Agriculture and Life Sciences (Gödöllő, Maďarsko).

Letos se účastníci konference sešli v maďarském Gödöllő. Přijelo na ni zhruba čtyřicet mladých vědců a další desítky starších kolegů, kteří se zhostili rolí vedoucích výprav a odborných garantů. Konference se uskutečnila v kombinované formě, prezenčně i on-line. Je potěšitelné, že tato fóra postupně nabývají na významu, účast je již řadu let stabilní a kvalitní je i odborná úroveň. Technická fakulta ČZU v Praze se letos na programu podílela třemi orálními příspěvky.

Konference BioPhys jsou příležitostí k čerpání a výměně zkušeností zejména doktorandů a mladých pracovníků a také k prohloubení spolupráce mezi partnerskými pracovišti. Na snímku jsou zachyceni všichni účastníci.

prof. Ing. Martin Libra, CSc.

Konferenční seminář Údržba pro TOP manažery

Ve dnech 19. a 20. dubna 2023 se uskutečnil konferenční seminář Údržba pro TOP manažery 2023 s podtextem Digitalizací a chytrou údržbou směrem k úsporám, moderní technologie – šestý smysl údržbářův, který pořádala Česká společnost pro údržbu ve spolupráci s Technickou fakultou ČZU. K realizaci setkání bylo tradičně využito unikátní prostředí zámku v Liblicích.

Konferenci zahájila nová tradice, která bude pokračovat každoročně. Jde o udělení ocenění přínosů k údržbě strojů a zařízení – Cenu prof. Václava Legáta. Jejími laureáty jsou pro první ročník prof. Ing. Josef Pošta, CSc., a Ing. Jan Škarka.

V úvodním bloku konference hovořil Ing. Jiří Holoubek (člen představenstva Svazu průmyslu a dopravy ČR), který otevřel otázku digitalizace s ohledem na práci s validovanými daty. Dále vystoupil Bc. et Bc. Robert Keil (ředitel Národního centra Průmyslu 4.0) a pohovořil o digitálních hřištích a využití testbedů. Úvodní část uzavřel doc. Ing. Jiří Mašek, Ph.D., (děkan Technické fakulty České zemědělské univerzity v Praze) s příspěvkem o zapojení škol a studentů do oblasti Průmyslu 4.0.

Úvodní blok byl dále detailněji rozvíjen v oblasti energetických úspor, softwarové podpory údržbářských procesů, aditivních technologií navázaných na řadu praktických příkladů z oblasti péče o olejové náplně, vibrodiagnostiky včetně problematiky rozvoje a vzdělávání zaměstnanců.

Mezinárodní konference Údržba 2023

Ve dnech 20. a 21. září 2023 se uskutečnila mezinárodní konference Údržba 2023 s podtextem Autonomní údržba a diagnostika zařízení aneb Každý má vliv na kondici strojů, kterou uspořádala Česká společnost pro údržbu ve spolupráci s Technickou fakultou ČZU. K realizaci setkání bylo tradičně využito unikátní prostředí zámku v Liblicích.

V úvodu konference byla předána Cena prof. Václava Legáta doc. Ing. Juraji Grenčíkovi, PhD. za přínos údržbě. Docent Grenčík působí na katedře údržby strojů a zařízení Strojnické fakulty Žilinské univerzity. Také se angažuje v rámci Slovenské společnosti pro údržbu, kde vykonává v současné chvíli pozici místopředsedy, a zároveň patří k zakládajícím členům Slovenské společnosti pro údržbu a 16 let stál v jejím čele.

Následovalo ocenění nejlepších závěrečných prací v ukončeném kurzu Manažer údržby 2022–2023. Získali ho Robert Kratochvíl ze společnosti Toyota a Ing. Radek Seidel ze společnosti Škoda Auto.

V úvodním bloku konference hovořil Ing. Jiří Holoubek (člen představenstva Svazu průmyslu a dopravy ČR), který otevřel otázku využití 5G sítí v diagnostice strojů a zařízení, doc. Ing. Jiří Mašek, Ph.D., (děkan Technické fakulty ČZU v Praze) vystoupil s příspěvkem o autonomní údržbě, doc. Ing. Juraj Grenčík, PhD., (místopředseda Slovenské společnosti pro údržbu) hovořil o inženýrství údržby ve spojení s novou evropskou normou. Úvodní část uzavřel Patrik Seidemann z ABB, s. r. o., který představil robotický digitální servis ABB.

Problematika digitalizace dále rezonovala v prezentacích Leoše Tesaře z firmy DataPartner a doc. Ing. Zdeňka Aleše z ČZU v Praze a ČSPÚ, kteří hovořili o informačním systému řízení údržby jako nezbytném nástroji efektivního řízení podniku s podporou prediktivní údržby. Přednáška Ing. Ondřeje Antoše z EASY FM, s. r. o., a Davida Pernického z Promens Zlín, s. r. o., byla zaměřena na sdílení zkušeností s digitalizací údržby ve firmě Promens Zlín, na praktické aspekty implementace digitálních nástrojů a technologií v oblasti údržby.

Bezpečným provozem strojů a zařízení z pohledu kybernetické bezpečnosti se zabýval Juraj Vítka z firmy Process Automation Solutions, s. r. o., a problematiku vyhrazených technických zařízení z pohledu roční

zkušenosti se zákonem č.250/2021 Sb. představil Vladimír Baletka z eFACILITY consulting.

Moderní technologie v oblasti péče o maziva a mazací systém postupně představili Ing. Milan Soukup z firmy KLEENTEK, s. r. o., Ing. Tomáš Turan z firmy ALS Czech Republic, s. r. o., Ing. Aleš Choutka z firmy SKF CZ, a. s., Mgr. Vít Šebesta z firmy ESOS Ostrava, s. r. o., Ing. Igor Ubreží z firmy ECOFIL, Ing. Martin Tesař z firmy Pokorny industries, s. r. o.

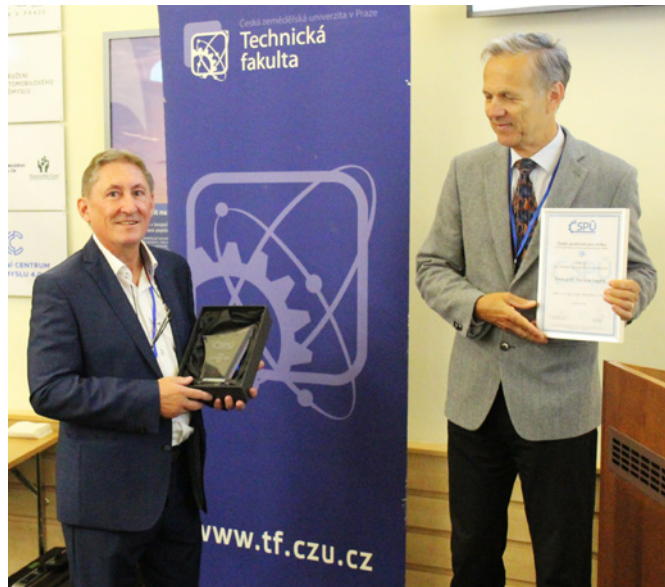
Dalším velkým tématem byl 3D tisk a s ním spojené moderní technologie 3D skenování v údržbě strojů a zařízení. Poznatky a zkušenosti sdíleli Martin Haňáček z firmy 3DWiser, s. r. o., a Josef Doleček z Fillamentum Manufacturing Czech, s. r. o. Velké téma také přivezli odborníci z Regionálního technologického institutu v Plzni, Ivana Zetková a Jan Schubert z firmy VZÚ Plzeň, kteří hovořili na téma žárových nástřiků.

Probírala se i řada dalších témat úzce spojených s údržbou a jejím řízením, kde například manažerské dovednosti prezentovala Ing. Soňa Sopóci z firmy Affida ve svém příspěvku „Jak všechno stíhat a nezbláznit se“.

Konferenci navštívilo 150 účastníků ze 78 organizací, bylo zhlédnuto 35 prezentací na nejrůznější témata a zároveň bylo možné navštívit řadu praktických ukázek u vystavovatelů.

Konference Údržba 2023 byla platformou pro prezentaci inovativních nápadů a výměnu informací v oblasti údržby a diagnostiky zařízení a zároveň účastníkům poskytla příležitost navázat nové kontakty a diskutovat o možnostech budoucí spolupráce během neformálního večerního programu.

prof. Ing. Martin Pexa, Ph.D.

Bumblebee je první hybridní monopost vyrobený studenty Technické fakulty

Formulový tým ČZU závodí s hybridním monopostem Bumblebee 2023

Rok po uvedení fightera vyrukoval tým CULS Prague Formula Racing v červnu s dalším monopostem, historicky prvním na hybridní pohon. Formule osmé generace Bumblebee 2023 prošla křtem na závodech Formula Student ATA v Turíně, kde se týmu hodně dařilo ve statických disciplínách. V EDR (Engineering Design Report) se umístil na třetí pozici a v Cost&Manufacturing skončil z 21 týmů na druhém místě. Spanilá jízda pokračovala začátkem srpna na závodech Formula Student Czech Republic v Mostě, kde jezdci formule Bumblebee skončili z patnácti týmů v celkovém hodnocení sedmí.

I když byl fighter parádní kousek a velký bojovník, hybridní monopost představuje velký skok ve vývoji vozů z dílny konstrukčního týmu studentů Technické fakulty.

„Jde o přelomovou formuli našeho závodního týmu, jelikož přecházíme na hybridní pohon, který je prvním krokem k elektrifikaci. Zároveň je to nejkomplexnější monopost, který tým za celou dobu působení postavil,“ říká vedoucí formulového týmu Luboš Typlt.

Hybridní monopost má oproti předchozím modelům několik zásadních vylepšení. Jsou to například trubkový rám z oceli 25CrMo4, aerodynamické komponenty a karoserie z uhlíkových vláken, motor Triumph Street Triple 675 se suchou olejovou vanou, vlastní konstrukce chlazení, pneumatiky Goodyear D2704, titanové brzdové kotouče, vlastní konstrukce sloupku řízení z uhlíkových vláken, hybridní pohon s elektromotory v předních nábojích kol a titanový výfuk s tlumičem, který studenti sami vyvinuli. Pro laika suchá technická fakta, pro formuli obrovský kvalitativní skok. Uvidíme, jak se to projeví v praxi. Zatím se závodní vozy studentů týmu CULS Prague Formula Racing

v celkovém hodnocení pohybovaly kolem stého místa v konkurenci šesti set týmů.

Mezinárodní soutěž Formula Student má velký přesah a studentům dává možnost aplikovat teoretické poznatky do praxe. Osobní přínos projektu shrnuje Tomáš Flajšman: „Formule Student je pro mne nejlepší příleži-

Technické parametry formule Bumblebee 2023

Maximální výkon	89,7 Hp při 11500 otáčkách za minutu
Maximální točivý moment	65 Nm při 8000 otáčkách za minutu
Motor	Triumph 675 se suchou olejovou vanou
Hmotnost vozu s náplněmi (bez jezdce)	222 kg
Převodovka	Dvourychlostní sekvenční elektricky řazená, ovládaná pádly
Celková délka/šířka/výška (mm)	2834/1411/1211
Rozvor	1560 mm
Palivo	Natural 98

Tým CULS Prague
Formula Racing

ností k získání cenných zkušeností do automobilového průmyslu a z hlediska absolventa magisterského stupně na Technické fakultě mám nyní momentálně spoustu možností k uplatnění svých schopností v práci.“

Tým CULS Prague Formula Racing vznikl v roce 2011 a je přínosem pro celou univerzitu. „Neexistuje lepší propagace šikovnosti studentů a kvality studia než demonstrace jejich schopností na takto praktickém

projektu. Výsledné produkty jsou odrazem schopností lidí, kteří je vytvářejí. A pro univerzitu to má i marketingový přínos. Poskytujeme potřebné zázemí, finanční prostředky, mediální prostor a mnoho dalšího, za což jsme moc vděční,“ říká Vít Schulz, bývalý člen týmu CULS Prague Formula Racing, který nyní pracuje ve firmě Škoda Auto.

Lenka Prokopová

Tmavý ležák značky Suchdolský Jeník je nejlepším prázdninovým pivem

Produkt univerzitního pivovaru, který hrdě nese jméno svého zakladatele profesora Jana Hrona, se v létě propracoval na absolutní vrchol v ranku malých pivovarů. Suchdolský Jeník uspěl na 13. ročníku soutěže minipivovarů České republiky o Nejlepší prázdninové pivo. Soutěž se konala v rámci festivalu malých pivovarů v Padochově.

Univerzitní pivovar se umístil na prvním místě v kategorii Tmavý ležák (od 11 % do 12,99 % EPM) v konkurenci 71 pivovarů z celé České republiky, které se soutěže zúčastnily.

Na jeho výrobu byly použity ječné slady světlé, mnichovské, karamelové, ale také barvicí slady pšeničné. Hořkost mu propůjčily jak tradiční chmely žatecké, tak i méně obvyklé britské a americké odrůdy. Mladina byla uvařena dvourmutovým dekokčním způsobem. Hlavní kvašení bylo vedeno velmi pomalu při nízkých teplotách. Pivo následně zrálo v tanku přes tři měsíce. Výsledný Tmavý ležák je charakterizován nižší hořkostí, avšak vyváženým, lehce exotickým chmelovým aromatem a sytou barvou.

V soutěži zaznamenala úspěch i další univerzitní piva. Nakuřovaný ležák se umístil na 5. místě (ze 16) v kategorii Polotmavý ležák (od 11 % do 12,99 % EPM). Světlý ležák pak ve stejnojmenné kategorii (od 11 % do 11,99 % EPM) získal krásné 7. místo (ze 41). Vzorby byly do soutěže předány v průběhu akce Pivo na náplavce 2023, které se Suchdolský Jeník také účastnil poprvé.

Cílem studentského pivovaru je vařit poctivé a tradiční řemeslné pivo s využitím nejnovějších poznatků v oblasti technologie výroby.

Těšíme se na další ročník! Dej Bůh štěstí!

Ing. Tomáš Vaško

Suchdolský Jeník
je nejlepším
prázdninovým pivem

Stanoviště ostrahy na kolejích se přestěhovalo

Podružné stanoviště ostrahy areálu České zemědělské univerzity, které donedávna sídlilo ve vrátnici Kolejí G, se přesunulo do nových prostor. Ty vznikly v rámci výstavby nového Potravinářského pavilonu. Ostraha v jižní části areálu má na starost zejména dohled nad kolejemi a autoprovězem. K vybavenosti nové podružné stanice patří nový systém pro CCTV (kamerový systém), zabezpečovací systém, adekvátní výstroj a výzbroj.

Díky tomuto vybavení a novému zázemí tak bude ostraha moci efektivně zasáhnout v případě incidentu (požár, neoprávněný vstup osoby a podobně), bude řídit dopravní obslužnost v okolí či poskytovat relevantní informace o areálu návštěvníkům, zaměstnancům a studentům. Vzhledem ke stále se rozrůstajícímu areálu je třeba adekvátně reagovat i v oblasti bezpečnosti. Nová podružná stanice ostrahy v Potravinářském pavilonu je důkazem, jak efektivně odpovědět na takovéto rozšiřování perimetru, který je potřeba zabezpečit.

Ing. Vít Kluger, Odbor bezpečnosti

Ostraha přesídlila z kolejí do Potravinářského pavilonu

HLÁŠENÍ INCIDENTŮ

Kybernetický bezpečnostní incident je definován jako narušení bezpečnosti s ohledem na dostupnost, důvěrnost nebo integritu týkající se informačních systémů, informačních služeb, počítačů, počítačových sítí a elektronické komunikace.

KYBER BEZPEČNOST

JAK VYPADÁ HLÁŠENÍ?

Každé hlášení by mělo být stručné, výstižné a srozumitelné.

O průběhu řešení Vás bude Tým pro řešení incidentů dále informovat.

CO MOHU HLÁSIT?

Můžete hlásit jakékoliv porušení platných zákonů České republiky, např.:

- pokusy o neoprávněné průniky do cizích strojů, útoky na běžící služby
- pokusy o neoprávněný přístup k důvěrným datům,
- jakékoli útoky, např. phishing, lámání hesel, šíření virů a spamu, scanování,
- zneužití přístupového jména a hesla,
- porušení autorských práv,
- ohrožení osob.

KAM MOHU INCIDENT HLÁSIT?

Hlásit bezpečnostní incident je možné několika způsoby:

A) Hlášení na **IT HelpDesk** prostřednictvím:

- Aplikace <https://helpdesk.czu.cz/>
- Webový formulář
- Telefonát na linku 4444
- E-mailové zprávy na adresu helpdesk@czu.cz

B) Hlášení na **Odbor bezpečnosti**:

- E-mailové zprávy na adresu bezpecnost@czu.cz
- Telefonátu na linku 2488
- Osobní návštěvy Odboru bezpečnosti
- Webový formulář

VÍCE ZDE

Základy zabezpečení služebních zařízení, co dělat při ztrátě

Ztráta notebooku, tabletu či smartphonu může přinést nejen řadu nepříjemností, finanční ztráty, ale i ohrozit důvěrnost vašich dat a výzkumu. Naučte se krok za krokem, jak chránit svá zařízení a adekvátně reagovat na jejich ztrátu.

Zabezpečení zařízení na cestách: 9 důležitých tipů

Dodržováním následujících základních bezpečnostních opatření můžete minimalizovat rizika spojená se ztrátou svých zařízení:

- 1. Známé a bezpečné trasy:** Buďte opatrní na cestách a vyhýbejte se nebezpečným místům.
- 2. Dozor nad zařízením:** Zařízení nenechávejte bez dozoru, zejména v autech či restauracích.
- 3. Dovolená:** Na dovolenou neberte firemní zařízení, pokud není nutná pracovní pohotovost.
- 4. Bezpečné uložení:** Zajistěte zařízení v bezpečném a zamykatelném prostoru, když ho nepoužíváte.
- 5. Silné zabezpečení:** Používejte silné heslo, PIN nebo biometrické ověření přístupu.
- 6. Osobní data:** Zařízení a hesla nesdílejte s jinými osobami.
- 7. Šifrování disku:** Pokud možno, využijte šifrování disku, aby uživatel nemohl získat přístup k vašim datům prostým připojením úložiště k jinému zařízení.
- 8. Vyhledávací software:** Naučte se pracovat se sledovacím/vyhledávacím softwarem, pokud je zařízení podporuje.
- 9. Pravidelná záloha:** Data pravidelně zálohujte do jiného umístění, než je lokální úložiště zařízení (např. externí disk, OneDrive atp.), a buďte obezřetní při jejich ukládání.

S dodržováním těchto jednoduchých pravidel můžete výrazně snížit rizika a udržet důležitá data a informace v bezpečí, ať už jste kdekoli na světě.

Co dělat v případě ztráty

1. Informujte správné osoby

V případě ztráty či odcizení služebního zařízení je klíčové, aby zaměstnanec okamžitě informoval svého nadřízeného, Odbor bezpečnosti ČZU a Odbor informačních a komunikačních technologií ČZU. Je to nezbytné proto, abychom mohli rychle přijmout kroky směřující k minimalizaci možných škod (např. zablokování účtů, blokáce SIM, pokus o vzdálenou detekci zařízení atp.).

Kontakty:

- **Odbor bezpečnosti** e-mail bezpecnost@czu.cz nebo na telefonu +420 22438 2423.
- **OIKT** e-mail helpdesk@czu.cz nebo přes aplikaci helpdesk.

2. Oznámení o krádeži místní policii

Dále je potřeba, aby zaměstnanec ČZU kontaktoval místní policii a poskytl veškeré potřebné informace o incidentu a jak ke ztrátě došlo. Tímto způsobem se zvyšují šance na úspěšné nalezení ukradeného zařízení. Je rovněž důležité, aby zaměstnanec získal od policie protokol o krádeži, který může být cenným dokumentem pro následné kroky a nároky (např. uplatňování náhrady škody u pojišťovny). Spolupráce s orgány činnými v trestním řízení může výrazně napomoci řešení této nepříjemné situace.

3. Změna hesla, autentizačních faktorů

Pokud je to možné, po zjištění krádeže okamžitě změňte heslo ke svému zaměstnaneckému účtu – buď s podporou helpdesku nebo přes UIS ČZU (podrobný návod ke změně hesla naleznete na Intranetu ČZU). Pozor – v případě, že vaše zařízení nebylo řádně chráněno před přístupem cizích osob, mohou být kompromitovány také vaše další účty (např. pokud využíváte funkce uložení hesla v prohlížeči). V případě ztráty mobilního telefonu, který byl využíván jako druhý faktor při autentizaci, je dále vhodné provést změnu nastavení.

4. Vyhledání zařízení, smazání dat

Pokud máte funkci pro sledování zařízení, jako je "Find My iPhone" (u Applu) nebo "Find My Device" (u Androidu), můžete se pomocí těchto nástrojů pokusit najít své zařízení, vzdáleně ho zamknout nebo smazat všechna data.

5. Varování přátel a rodiny

Pokud měl váš telefon přístup k osobním kontaktům, měli byste varovat své přátele a rodinu, že jste zařízení ztratili nebo bylo ukradeno, aby byli obezřetní ohledně potenciálního kontaktu od podvodníků.

Martin Masáček, Ing. Petr Vlachynský

Správné jištění při práci ve výškách je nezbytností

Školení práce ve výškách a nad volnou hloubkou 2023

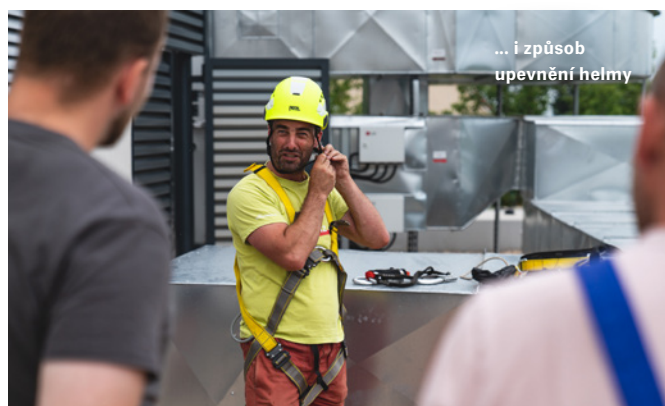
Práce ve výškách a nad volnou hloubkou patří mezi činnosti se značným rizikem pracovního úrazu. Za práci ve výšce a nad volnou hloubkou jsou považovány všechny práce a pohyb pracovníka, při nichž je ohrožen pádem z výšky nebo do hloubky, propadnutím nebo sesunutím. Od 1,5 metru musí být při této činnosti zajištěn, a to kolektivní ochranou nebo vhodnými prostředky osobního zajištění.

Odbor bezpečnosti pořádá ve spolupráci s certifikovanými instruktory ze společnosti Alpin Industry, s. r. o., pravidelná školení pro zaměstnance, kteří se při výkonu své pracovní činnosti pohybují ve výškách a nad volnou hloubkou. V červnu a v září letošního roku se těchto školení zúčastnilo více než 80 zaměstnanců. Ti si v rámci školení oživilí nejen teoretické, ale zejména praktické dovednosti. Vyzkoušeli si, jak správně používat ochranné pracovní prostředky a jistící prvky a proběhl i nácvik krizových situací.

Ing. Tereza Vlčková, Odbor bezpečnosti

Instruktor předvádí systém jištění...

... i způsob upevnění helmy

Zahraniční stáž v srdci antické civilizace

Mezinárodní, převážně studijní stáže byly tradičně vnímány jako privilegium studentů bakalářských a magisterských programů. Avšak s rostoucím počtem multidisciplinárních výzkumů a s globalizací akademického světa se tyto příležitosti stávají stále relevantnějšími i pro doktorandy.

Stáže představují unikátní platformu pro odborný i osobní růst. Vedle možnosti zapojit se do významných kulturních a vědeckých akcí se nabízí i průnik do nových akademických oblastí, které by jinak byly obtížně přístupné. Stáže dávají příležitost k uplatnění teoretických znalostí v praxi a jejich dalšímu rozšíření.

Není to jen o akademických milnicích; stáže nám také umožňují nahlédnout do kulturních, historických a sociálních aspektů hostitelské země. Osobní růst a sebepoznání, které tato zkušenost nabízí, jsou neméně důležité. Skrze vlastní zážitky a interakce se může odbourat strach a nejistota z cestování a života v zahraničí.

Pro doktorandy, kteří často tráví mnoho hodin v laboratoři, knihovně nebo za počítačem, tak může stáž představovat vítané zpestření a novou perspektivu pro jejich výzkum. Přestože se může zdát, že doktorandské studium nám nenechává dostatek času na „zmizení“ na několik měsíců, výhody a návratnost této investice by se neměly podceňovat. V dlouhodobém horizontu se může jednat o klíčovou zkušenost, která napomůže nejen v profesní, ale i v osobní sféře.

Máme velké štěstí, že žijeme v době, kdy akademické a vědecké komunity stále více spolupracují na propojenosti a globalizaci. Instituce jako Česká zemědělská univerzita v tomto ohledu hrají významnou roli ve snaze podporovat mezinárodní stáže všech svých studentů. Bez této podpory by se výjezdy staly nerealizovatelnými.

Karel Jílek, student prvního ročníku doktorského studijního programu Regionální a sociální rozvoj na České zemědělské univerzitě, je jedním z těch, kteří této možnosti využili. V současné době studuje doktorát na Provozně ekonomické fakultě ČZU v Praze. Po půlroční stáži na Ministerstvu zahraničních věcí ČR absolvoval také tříměsíční praktickou stáž v řeckých Athénách s programem. Díky spolupráci s Českými centry

byl následně pozván do podcastu organizovaného Domem zahraniční spolupráce (DZS) – Za hranicemi. O své zážitky se podělil i s námi...

Za hranicemi

V průběhu své skoro tříměsíční doktorské stáže jsem měl tu čest působit v Českém centru (ČC) v Athénách. Od prvního setkání s ředitelkou Českého centra, Ing. Lucíí Kuligovou, až po prezentaci krátkých filmů FAMU, byl každý den mé stáže naplněn akcemi a spoluprací v rámci kulturní diplomacie.

Po adaptaci na místní prostředí jsem se zapojil do organizace Dne evropských jazyků, kde jsem měl možnost prezentovat českou kulturu přímo v srdci Athén. Byl jsem mile překvapen, když jsem zjistil, že stejná lavička Václava Havla jako ta v centru Athén se nachází i uprostřed areálu ČZU v Praze.

Během své stáže jsem se také setkal s českými umělci a měl příležitost sledovat, jak jejich díla ožívají v rámci projektu Street Meets Art. Kromě toho jsem měl tu čest podpořit české běžce, kteří se zúčastnili slavného závodu Spartathlon.

Dalším vrcholem mého působení byla příprava na Athens Science Festival, kde jsme představili hned tři velké výstavy včetně vědecké show Michaela Londesborouha. Přestože jsme se obávali, zda vše stihneme připravit, festival byl úspěšný a ukázal význam mezinárodní spolupráce a soudržnosti.

Stáž jsem zakončil prací na výstavě Afrodita dnes v athénském Muzeu G. Gounaropoula, která byla součástí kulturního programu českého předsednictví v EU. Tato zkušenost mi ukázala, jak cenné jsou mezinárodní vztahy a jak obohacující může být práce v kulturním prostředí.

Karel Jílek

Doktorand
PEF Karel
Jílek

Na stáži
v Athénách

Cílem projektu je zvýšit odolnost zemědělských komunit v Západní Zambii

Rodinné bioplynky posilují postavení žen v Zambii

Fakulta tropického zemědělství se prostřednictvím svého mezinárodního Biogas Research Team expertně podílí na implementaci projektu „Bioplynová technologie k vyšší odolnosti zemědělských komunit v Západní provincii Zambie“ (2021–2024), financovaného Českou rozvojovou agenturou a realizovaného organizací Člověk v tísni, o. p. s.

Cílem je během čtyřletého období přispět ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu a k posílení potravinové a nutriční bezpečnosti drobných zemědělců v Západní provincii v Zambii. Děje se tak prostřednictvím rozvoje místního trhu s bioplynovou technologií, zvýšením poptávky po této technologii a povědomí o jejích socioekonomických přínosech, posílením kapacit různých tržních subjektů, zlepšením přístupu k financování a znalostí o využití výstupů této technologie pro zemědělskou a akvakulturní produkci.

Součástí projektových aktivit byla genderová analýza očekávání a úroveň adopce bioplynové technologie místními farmáři a farmářkami, na které se pod vedením Jany Mazancové podílela studentka magisterského programu Sarah Waltrová. Sarah strávila v Západní provincii v Zambii měsíc

sběrem kvalitativních dat mezi vlastníky a vlastnicemi malých bioplynových stanic podpořených v rámci projektu. Následně pak tři měsíce data zpracovávala do konečné zprávy. Výsledky ukazují, že bioplynová technologie je významným nástrojem k posílení postavení žen, ale i mužů v rámci rodiny a komunity. Ženám přináší zdravější prostředí pro tradiční způsob vaření, více volného času, který je možné využít na aktivity přinášející další příjem, posílení role v rozhodovacích procesech a vyšší sociální kapitál. Kromě socioekonomických přínosů využívání technologie bioplynu v Západní provincii přispívá ke snížení deforestace, zmírnění dopadů změny klimatu, zvýšení úrodnosti půdy a umožňuje dostupnost energie pro venkovské obyvatelstvo.

Ing. Jana Mazancová, Ph.D. / Bc. Sarah Waltrová

Napříč Evropou s Knihovnou ČZU

Cestování může být nejen způsobem objevování nových míst a kultur, ale také příležitostí pro profesní růst a výměnu zkušeností. V tomto článku nabízíme tři cestovní příběhy kolegyně z Knihovny ČZU. Kristýna Paulová se zúčastnila knihovnického programu ve Varšavě v rámci programu Erasmus+, Tereza Šimová prezentovala na konferenci LILAC v Cambridge a Kristýna Zychová absolvovala měsíční stáž na Rotterdam School of Management. Tyto cesty nejenže obohatily naši knihovnu o nové poznatky, ale také nám ukázaly, jaký význam má mezinárodní mobilita pro osobní i profesní rozvoj zaměstnanců. Připojte se k nám na této cestě poznávání světa a inspiруйте se příběhy našich kolegyně.

Za knihovníky z celé Evropy – Erasmus Staff Week ve Varšavě

V rámci programu Erasmus+ jsem se zúčastnila týdenního programu pro zaměstnance knihoven, který uspořádala Knihovna Varšavské univerzity (BUW). Delší návštěva jedné instituce, kde jsme společně s dalšími patnácti knihovníky z celé Evropy trávili čas nejen přednáškami, ale také různými neformálními workshopy a vzájemným vyměňováním zkušeností, nabídla úplně jiný typ zážitku než návštěva tradiční konference. Měla jsem možnost nahlédnout pod pokličku knihovního života v jedné z největších univerzit v Polsku, která je nám v mnohém blízká a v mnohém se od nás naopak liší.

Moderní budova BUW je oceňovaným architektonickým dílem a v době svého dokončení v roce 1999 byla jednou z nejmodernějších a nejinnovativnějších knihoven v Evropě. Budova plná odkazů na důležitost vědění, poznání a studia je impozantní a pro univerzitu slouží nejen jako knihovna a studijní prostor, ale také jako středisko digitalizace, archiv vzácných tisků či archiv dalších tiskovin (v této části lze nalézt i mnoho netradičních sbírek, jako jsou například sbírka plakátových tištěných deskových her či sbírka erotických inzerátů z období 90. let). Při prohlídkách jsem měla možnost pochopit historii knihovny i Varšavské univerzity, která byla radikálně ovlivněna druhou světovou válkou, během níž knihovna přišla o naprostou většinu svého fondu, a to včetně nenahraditelných historických sbírek.

Zajímavé bylo také sdílení různých přístupů ke knihovnické práci v různých zemích Evropy. Zatímco BUW se chystá přejít k otevírací době 24/7, kdy je budova otevřená bez jakýchkoli omezení pro všechny studenty 24 hodin denně, jiné evropské knihovny mohou studenti navštívit pouze po předcho-

zí rezervaci studijního místa. V některých evropských knihovnách vládne atmosféra spíše neformální a knihovna vítá i různé studentské iniciativy, výuku pomocí her či zřizuje odpočinková místa a prostory pro trávení volného času. Jiné knihovny jsou naopak vnímány jako prostor, který musí splňovat vysoké nároky na formálnost a důstojnost. A zároveň se ukázalo, jak knihovníci v různých zemích řeší podobné problémy, které je svým způsobem spojují. Hledání společných řešení těchto problémů je pak ideální příležitostí pro budování užší spolupráce.

Kristýna Paulová

Stop predátorským praktikám na konferenci LILAC v Cambridge

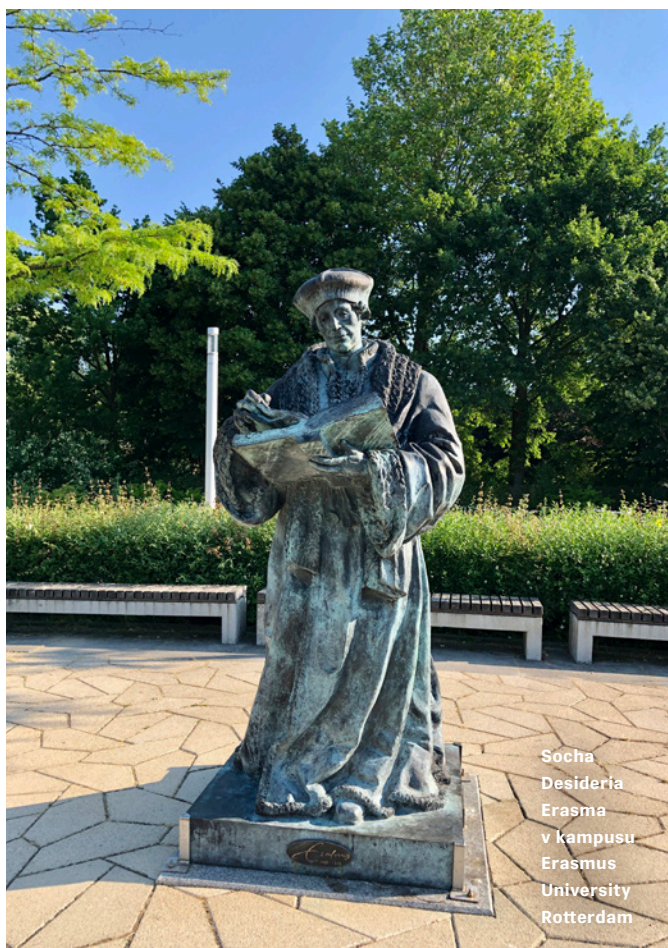
V dubnu 2023 jsem měla tu čest zúčastnit se konference The Information Literacy Conference (LILAC). Letošní ročník se uskutečnil v nádherném univerzitním městě Cambridge. Už při prvním pohledu na Cambridge jsem věděla, že jsem přišla do malého ráje, který mi jako milovníkovi univerzitních měst připadal dokonalý. Konference LILAC nabídla široké spektrum témat od praktických workshopů po inspirativní prezentace. Řada příspěvků pojednávala o kritickém přístupu v knihovnictví, přístupnosti, rovnosti a inkluzi v knihovnách. Na konferenci jsem prezentovala naši iniciativu Stop predátorským praktikám (www.stoppredatorypractices.com). Tato iniciativa se snaží o zvýšení povědomí o problematice predátorského publikování i predátorských konferencí. V loňském roce jsme uspořádali diskusi o zkušenostech vědců a knihovníků s predátorskými praktikami a vytvořili jsme volně dostupný výukový modul. V letošním roce pracujeme s podporou InterAcademy Partnership na vytvoření mezinárodního konsorcia s partnery ze Slovenska, Indie, Bangladéše a Beninu. Cílem této spolupráce je získat globální pohled na tuto problematiku a navrhnout

Střešní zahrada
na budově
Knihovny
Varšavské
univerzity

Prohlídka
kolekce starých
map v Knihovně
Varšavské
univerzity

Socha
Desideria
Erasma
v kampusu
Erasmus
University
Rotterdam

doporučení týkající se vzdělávání a podpory doktorandů a začínajících výzkumných pracovníků v oblasti výběru důvěryhodných časopisů. Na konferenci LILAC jsem měla možnost prezentovat poster právě o naší iniciativě a představit náš výukový modul. Velkým zážitkem byly také prohlídky univerzitních knihoven a jednotlivých kolejí. Některé prohlídky organizovali pořadatelé konference, na jiné jsem se vydala po vlastní ose. Měla jsem možnost navštívit krásnou historickou knihovnu Pembroke College, která se pyšní překrásnou klenbou. Dále také knihovnu Modern and Medieval Languages and Linguistics Library, kde jsem zahlédla i úctyhodnou sbírku české literatury. Mohla jsem si prolistovat historickou kolekci vybraných děl z fondu hlavní cambridgeské knihovny. Viděla jsem koleje, které jsou stylem podobné hradu v Bradavicích. Podařilo se mi také zařídit si týdenní přístup do hlavní cambridgeské knihovny, takže jsem tam mohla rozjímat před konferencí i po ní. Konference LILAC byla pro mě jedinečným a obohacujícím zážitkem, který mi přinesl nejen inspiraci, ale i mnoho nových poznatků. Byla jsem nadšena z možnosti sdílet naši iniciativu s ostatními účastníky a získat jejich cenné zpětné vazby. Rovněž si velmi vážím podpory Fondu zahraničních cest Asociace knihoven vysokých škol a Knihovny ČZU, díky nimž mi byla umožněna účast na této konferenci.

Tereza Šimová

Otevřená věda na Erasmus University v Rotterdamu

Během června a července jsem měla jedinečnou příležitost absolvovat měsíční stáž na Rotterdam School of Management v rámci svého doktorského studia. Přestože má cesta byla zaměřena především na doktorskou stáž, rozhodla jsem se využít této příležitosti i k rozšíření svých obzorů a sdílení zkušeností v oblasti otevřené vědy. Otevřená věda je v Nizozemsku aktivně podporována prostřednictvím různých iniciativ a programů. Jsou zde velmi populární tzv. Open Science Communities

Prostory knihovny
Erasmus University
Rotterdam

(OSC) a jinak tomu není ani v Rotterdamu. Vzhledem k tomu, že v Knihovně ČZU působím jako koordinátor Open Science, rozhodla jsem se spojit s kolegy z Erasmus University Rotterdam (EUR), abych s nimi mohla sdílet zkušenosti z odlišných akademických prostředí. Měla jsem příležitost setkat se s Antoniem Schettinem, tvůrcem Rotterdamské OSC a vedoucím oddělení pro otevřenou a odpovědnou vědu. Na EUR je podpora otevřené vědy zastřešena různými pracovišti, která se snaží o efektivní spolupráci i přes svoji decentralizovanost. Probíhalo zde množství „bottom-up“ aktivit, nicméně Antonio jasně potvrdil, že bez podpory vedení univerzity je nemožné otevřenou vědu správně nastavit a podporovat. To ze svého pohledu vnímám jako zásadní. Co se týká datové podpory, tak na každé fakultě pracuje alespoň jeden tzv. data steward, který poskytuje specializovanou datovou podporu v konkrétní vědní oblasti. Toto je problematika, které se v České republice začínáme věnovat a zaměřujeme se na její nastavení a rozvoj. Setkání s těmito odborníky bylo pro mě velmi inspirativní a určitě se jedná o jeden z příkladů dobré praxe. Během stáže jsem také měla příležitost představit naši univerzitu i knihovnu, a především mluvit o podpoře v oblasti otevřené vědy. Byla to velmi zajímavá zkušenost. Přestože prostředí, ve kterých působíme, jsou odlišná, ať už se jedná o národní přístup k problematice otevřené vědy nebo nastavení na univerzitách, tak jsme se shodli, že vesměs čelíme podobným výzvám.

Všechna tato setkání mi poskytla cenné zkušenosti a vedla k navázání důležitých kontaktů. Rotterdam byl pro mě nejen akademickým dobrodružstvím, ale i velkou inspirací v oblasti otevřené vědy. Věřím, že se nám podaří podporu v této oblasti účinně rozvíjet i v našem prostředí s cílem zvýšit transparentnost a přístupnost výzkumu napříč vědeckými obory.

Kristýna Zychová

Projekt Agendy 2030 na Papui-Nové Guineji

V Monesby, hlavním městě Papuy-Nové Guineje, se ve dnech 24. – 29. července uskutečnil projekt Agendy 30 zaměřený na přenos zkušeností v oblasti udržitelného zemědělství. Ve spolupráci s Technickou fakultou zastoupenou prof. Davidem Herákem ho realizoval zastupitelský úřad ČR v Kuala Lumpur reprezentovaný obchodním radou panem Milanem Dostálem.

Nic nespědí o lepším načasování mise více než to, že ve stejný okamžik uskutečnili státní návštěvu Papuy-Nové Guineje (PNG) francouzský prezident Emanuel Macron a také americký ministr obrany Lloyd Austin. Pádny důkaz, jak svět začíná tuto zemi vnímat. Ačkoli se geografickou polohou nachází na periferii, představuje zároveň bránu do Pacifiku, tedy do oblasti, kterou vnímá jako prioritní mnoho zemí včetně České republiky. Program návštěvy Papuy-Nové Guineje byl zahájen schůzkou na zastoupení Evropské unie v Port Moresby, kde českou stranu přijal velvyslanec Jacques Fradin. Během schůzky si zúčastnění vyměnili názory na udržitelné zemědělství a lesnictví, ochranu biodiverzity, zmírnění dopadu klimatické změny a další témata vztahující se k prostředí Papuy-Nové Guineje.

Další schůzka proběhla se státní institucí zabývající se podporou vědy – PNG Science & Technology Secretariat, za kterou vedl jednání generální ředitel Dr. Kulala Mulung. Ze strany ČZU byly představeny výsledky výzkumu ve formě chytrých technologií zpracování zemědělských produktů, ale také možnosti přijetí papuánských studentů ke studiu. Během dalšího programu si prof. Herák vyměnil cenné názory na udržitelný rozvoj s poradcem pro agrobyznys Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) Dr. Keithem Galgalem. Tato organizace patří na PNG nejen mezi významné vyhlásovatelé (poskytovatele) programů týkajících se udržitelného rozvoje, ale také mezi realizátory projektů. Další aktivitou pak byla přednáška na Pacifické adventistické univerzitě v Port Moresby a následný networking s vedením, a to za účasti děkanů této univerzity, profesorů Samuela Kopamu a Davida Taskera. Program s akademiky pokračoval i na další schůzce při produktivním setkání s pověřeným generálním ředitelem Národního výzkumného ústavu zemědělského Dr. Warea Orapou. Výsledkem bylo nemálo plodných nápadů na další spolupráci. Tato instituce projevila zejména zájem o krátkodobé návštěvy,

například prostřednictvím programu studentských a pedagogických výměn podporovaných v programu Erasmus.

Milan Dostál, ambasáda ČR v KL
Prof. Ing. David Herák, Ph.D.

Setkání s velvyslancem EU
Jacquesem Fradinem

Setkání na úřadu PNG Science
& Technology Secretariat

Spolupráce s lesnickou praxí v USA

Pro každou fakultu, tedy i pro tu lesnickou a dřevařskou, je klíčové mít co nejužší spolupráci s praxí. Vzájemný přenos a spolupráce podporovaná z úrovně státu velmi dobře fungují v USA. Každý stát disponuje minimálně jednou univerzitou orientovanou na management přírodních zdrojů, která má od státu pověření realizovat tzv. forest extension. Jednou z nich je i University of Florida, jejíž zástupci získali interní grant na podporu forest extension mimo USA. Vzhledem k předchozím kontaktům si vybrali ČR, jejíž zástupci USA navštívili. Skupina složená ze zástupců lesnických fakult ČZU (prof. Marušák a Dr. Rinn) a MENDELU, Ministerstva zemědělství ČR, Lesnické práce a lesnického provozu navštívila postupně Floridu a Minnesotu s cílem vidět reálnou spolupráci s praxí za významného finančního příspěvku státu. Získané poznatky by se měly promítnout i do novely lesního zákona a postupně by se jednotlivé principy mohly implementovat i do českého prostředí. Jsme velmi rádi, že se na tom zástupci FLD mohou podílet.

Čeští odborníci na lesní hospodářství navštívili Floridu a Minnesotu

Studenti FLD vyrazili na letní školu do Arizony

Při přípravě letní školy jsme se snažili nabídnout studentům úplně jiný pohled na management přírodních zdrojů, než jaký je běžný ve střední Evropě. Proto jsme navázali úzké kontakty s Northern Arizona University (NAU) ve městě Flagstaff, jejíž pedagogové pro nás připravili týdenní workshopy a aktivity zaměřené na všechny aspekty lesnictví typické pro západní část USA. Celkem bylo vybráno 10 studentů FLD napříč programy fakulty, kteří společně se dvěma pedagogy vyrazili na konci června do Arizony. Leitmotivem celého týdne byly lesní požáry a lesnická managementová opatření, která s nimi souvisí. Zpětná vazba jednoho ze studentů nám naznačila, že bychom měli v těchto aktivitách i nadále pokračovat. „Informace získané v oboru lesnictví z takto ekonomicky vyspělé země jsou k nezaplacení. Každý den jsme se dozvěděli něco, co nikdo nečekal.“

Radek Rinn

Studenti FLD na letní škole v Arizoně

Projekt FLD podporující region podél Mekongu

První srpnový týden letošního roku probíhala v thajském Phuketu závěrečná jednání tříletého projektu FRAME. Pořádala je univerzita Kasetsart, která je partnerskou univerzitou ČZU. Cílem projektu z programu Erasmus+ bylo posílit vysokoškolské vzdělávání v oboru lesnictví na dvou laoských a dvou thajských univerzitách za podpory dvou evropských univerzit, konkrétně Helsinské univerzity a ČZU.

Díky projektu bylo nově vytvořeno nebo upgradováno 38 lesnických či dřevařských předmětů, do výuky byly zavedeny inovované výukové nástroje, uskutečnily se mobility asijských akademiků v Evropě a čtyři intenzivní tréninkové programy v jihovýchodní Asii, vznikl nespočet studijních materiálů, doplňujících workshopů či praktických terénních cvičení.

Martin Čabrada

Tříletý projekt v regionu podél Mekongu je úspěšně završen

Letní škola v samém srdci Jávy

Technická fakulta ČZU uspořádala v červenci ve spolupráci se Satya Wachana Christen University tradiční letní školu. Indonéská univerzita sídlí ve městě Salatiga situovaném uprostřed nejobydenějšího ostrova Jáva.

Letní školy se zúčastnilo deset studentů ze čtyř fakult ČZU. Zaměřena byla na poznání indonéských reálií a seznámení s unikátními zemědělskými systémy. Studenti se také zúčastnili několika seminářů a jedné vědecké konference, kde prezentovali výsledky své práce a možný potenciál spolupráce s indonéskými partnery. Během pobytu na Jávě navštívili různá vědecká pracoviště a seznámili se s odlišnými vědeckými přístupy svých indonéských kolegů.

Dostali také příležitost navštívit čajové a kávové plantáže a vidět proces sklízně a následné zpracování dvou komodit, které mají pro Indonésii zásadní význam. Na výletě do města Solo (Surakarta) si mohli vlastnoručně vyzkoušet tradiční indonéskou techniku batikování látek. Během přednášek na různých fakultách měli možnost navázat mezinárodní spolupráci odpovídající tématu jejich výzkumu či se společně podílet na výuce místních studentů. Mezi nejzajímavější zážitky patřil kurz vaření místních delikates a možnost připravit si jamu, tradiční indonéskou medicínu, kterou místní využívají na různé druhy nemocí. Podle typu nemoci se také liší jednotlivé ingredience této medicíny a její výsledná chuť. Zajímavý kurz připravila laboratoř potravinářských technologií. Dále si studenti mohli porovnat tradiční obalové techniky potravin

s plasty, které se v Indonésii bohužel těší stále větší oblibě. S organizací jednotlivých aktivit velmi významně pomáhali studenti univerzity v Salatize. Ti také s našimi studenty navázali přátelské vztahy a trávili s nimi volný čas během víkendů či večerů.

Ing. Kateřina Vihanová
Prof. Ing. David Herák, Ph.D.

Letní škola v Kambodži

V srpnu se konala již sedmá letní škola zaměřená na Hodnocení udržitelnosti akvakulturní produkce v Kambodži (ASAP – Assessing the sustainability of aquaculture production in Cambodia).

Česká zemědělská univerzita dlouhodobě spolupracuje s Royal University of Agriculture v Phnompenhu (RUA). Aktuálně v rámci projektu „Rozvoj studijních programů a výzkumu v oblasti udržitelného zemědělství a akvakultury v Kambodži“, který financuje Ministerstvo zahraničních věcí ČR.

Hlavním cílem projektu je rozvoj studijních programů v oblasti udržitelného zemědělství a akvakulturní produkce se zaměřením na zvyšování kapacit akademických zaměstnanců a studentů, což přispívá ke zkvalitnění vysokého školství v Kambodži. Uplatnění budoucích absolventů na trhu práce a zlepšení úrovně zaměstnanosti je dle Programu dvoustran-

né spolupráce České republiky pro Kambodžu (2018–2023) jedním z hlavních kritických faktorů v oblasti vysokoškolského vzdělávání. Účelem projektu je posílit kapacity akademických pracovníků a studentů v oblasti hodnotových řetězců udržitelným způsobem (sustainable value chains) se zaměřením na alternativní akvakulturní produkty prostřednictvím praktických školení a odborné spolupráce. Hlavním koordinátorem projektu za ČZU je Petra Chaloupková a podílí se na něm zaměstnanci FTZ a FAPPZ.

Jednou z aktivit projektu je organizace letní školy. Právě na té se studenti z ČZU a RUA teoretickou i praktickou formou seznámili s problematikou hodnotových řetězců alternativních akvakulturních produktů v oblasti jihovýchodní Asie. Zároveň získali zkušenost s inovativními výukovými metodami, jako je project-based learning, a posílili své „měkké dovednosti“ zaměřené na precizní vyhledávání online zdrojů doplněné o terénní průzkum.

V rámci intenzivního programu si malé skupiny studentů v praxi vyzkoušeli spolupráci na hodnocení komplexity hodnotových řetězců od farmářů po trh v oblasti akvakultury a souvisejících témat (biodiverzita, udržitelnost a ekologie). Informace a podklady získávaly skupinky studentů samostatně prostřednictvím průzkumů online i v terénu na místních tržištích,

v obchodech a u producentů v oblasti hlavního města Phnompenh. Součástí letní školy byla také víkendová exkurze do provincie Siem Reap, kde měli studenti možnost sbírat data (dotazníkové šetření) v tradičních komunitách místních rybářů v okolí jezera Tonle Sap. Zdejší rybolov je hlavním zdrojem obživy pro velkou část místní populace. Studenti také navštívili intenzivní akvakulturní farmu „Rathada farm“.

Závěrečnou aktivitou byla prezentace hodnotových řetězců pro jedno ze zadaných akvakulturních odvětví: chov ryb, chov měkkýšů/koryšů, chov plazů a obojživelníků, chov okrasných organismů (akvaristika/teraristika) a rybolov.

Za organizátory letní školy Tereza Brůna Slámová a Miloslav Petrtýl

V rámci mezifakultní spolupráce rozvíjíme chov ryb v západní Zambii

Katedra zoologie a rybářství (FAPPZ) udržuje dlouhodobou spolupráci s Fakultou tropického zemědělství (FTZ) na rozvojových projektech obsahujících problematiku chovu ryb. Aktuálně společně rozvíjíme akvakulturu v rurálních oblastech západní Zambie v okolí města Mongu.

Zambie má rozsáhlé přirozené vodní zdroje, které však zpravidla mají nízkou produkční kapacitu. Lovné rybářství tak naráží na limity přirozené produkce, a tím i na nedostatek ryb. Ty se tak často dovážejí na větší vzdálenosti z okolních států. Z čistého exportéra a jednoho z největších producentů ryb v jižní polovině afrického kontinentu se postupně stal dovozce. Akvakultura má v Zambii pouze omezenou tradici a její kapacita naráží na několik limitů. Aktuálně je nedostatek producentů násady hlavních druhů ryb i nedostatek vládních zaměstnanců či farmářů se specifickými znalostmi v oblasti chovu ryb. Místní vláda tento problém vnímá a snaží se chov ryb podporovat. Extenzivní přístup (nejen k akvakultuře) pomáhá snižovat vstupy, šetří přírodní zdroje a nároky na management. Zároveň podporuje recyklaci a cirkulaci živin v celém zemědělském produkčním systému. Avšak nese s sebou i několik rizik a překážek, které musí farmáři překonávat. Pro udržitelnou akvakulturu je stěžejní výběr vhodného typu rybníku pro danou lokalitu a použití správného materiálu pro jeho výstavbu. Důležitá je samozřejmě i volba vhodného druhu chovaných ryb.

Aktivita v Zambii probíhá pod vedením Mendelovy univerzity v Brně. V rámci projektů Integrated Farming II (2019–2021) a Integrated Farming III (2022–2024) zakládáme rybníky ve spolupráci se společností Holistic Solutions. Mimo samotnou stavbu zároveň školíme farmáře v extenziv-

ním chovu ryb, propojení chovu ryb a kachen, problematice kvality vody, zdrojů krmiv, využívání různých typů hnojení pro zvýšení úživnosti vody a podobně. Hlavní myšlenkou projektu je integrace chovu ryb do zemědělského cyklu celé farmy tak, aby se jednotlivé produkční části navzájem propojovaly a doplňovaly. Podpořeným farmářům se daří udržet systémy funkční, zvyšovat a diversifikovat svou produkci a tím i zdroje potravin a finanční příjmy. Mezi vedlejší pozitivní efekty patří zadržení vody v blízkosti farmy, což mohou farmáři v případně delších obdobích sucha využít pro zavlažování rostlinné produkce. Projekt je zaměřený i na podporu a rozvoj chovu dalších hospodářských zvířat (drůbež, včely) a identifikaci možných alternativních druhů rostlin k zařazení do zemědělské produkce.

Dalším projektem, který tým ČZU v Zambii aktuálně řeší ve spolupráci se společností Člověk v tísni, je alternativní využití digestátu z bioplynových stanic pro přihnojování rybníků: Bioplynovou technologií k vyšší odolnosti komunit v Západní provincii Zambie. Tento projekt je na samém počátku a jeho aplikovatelnost se tak bude teprve v dalších letech v oblasti Mongu ověřovat za pomoci místních partnerů ze společnosti ČVT.

Projektový tým: FTZ: Jan Staš, Vladimír Verner, Radim Kotrba, Zbyněk Polesný
FAPPZ (KZR): Miloslav Petrtýl

Tento zvláštní světelný úkaz se za nocí objevoval na mnoha místech

Entomologové se zaměřili na světelné znečištění

Kokořínsko, Želivka, Brdy, lom Velká Amerika, to jsou místa, kde bylo v letošní vegetační sezoně za nocí možné spatřit zvláštní světelný úkaz – vždy stejnou řadu různobarevných světél. Společným jmenovatelem byl fakt, že světla svítila od soumraku do úsvitu v noci bez srážek a že je obsluhoval entomolog. Tým Tomáše Kadlece z katedry ekologie FŽP totiž šestici světél ve spektru od ultrafialové po téměř infračervenou lákal noční hmyz do pastí umístěných pod nimi. Projekt podpořený grantem TAČR má za cíl ověřit a vyhodnotit míru vlivu

světelného znečištění na volně žijící živočichy, ekosystémy, jejichž součástí jsou, a na krajinný ráz. Vědci analyzují intenzitu osvětlení, teplotu, chromatičnost světla i směr světelného toku nebo délku jeho působení. Výsledky mají přispět k navržení metodiky opatření směřujících k vyloučení nebo zmírnění negativních vlivů tohoto antropogenního rušivého faktoru.

Tomáš Jůnek

Provozně ekonomická fakulta na Veletrhu vědy

Ve dnech 8. až 10. června 2023 se areál PVA Expo Praha v Letňanech proměnil v centrum vědeckého dění, kde se na ploše 8200 m² představila více než stovka expozic zahrnujících ústavu, univerzity, inovační firmy a vzdělávací instituce z celé České republiky. V tomto prestižním seskupení nechyběla Provozně ekonomická fakulta v Praze, která se významného festivalu zúčastnila s cílem popularizovat vědu a podporovat akademickou komunitu. Návštěvníci měli jedinečnou příležitost ponořit se do světa vědy prostřednictvím interaktivních exponátů, vizuálně poutavých výstav a mobilních laboratoří, které nabídly nevšední zážitky a nové poznatky.

Proběhly zde také panelové diskuse, v nichž experti a akademici diskutovali o aktuálních tématech společnosti a představovali nejnovější trendy ve výzkumu. Událost tak přispěla nejen ke zvyšování obecného povědomí o vědě, ale i k podpoře nábory nových studentů, uplatnění absolventů a rozvoji pedagogických sil.

Karel Jílek

Výzkum vlků na Šumavě a v Bavorském lese

Tým Aleše Vorla z katedry ekologie Fakulty životního prostředí zahájil v květnu další z projektů zabývajících se vlky, kteří se v posledních letech vracejí do naší přírody. Společně se Správou národního parku Šumava, Správou národního parku Bavorský les a Bavorským státním ústavem pro les a lesní hospodářství úspěšně získal grant z programu Interreg Bavorsko – Česko 2021-2027.

Cílem projektu "Ekologické dopady návratu vlků do ekosystému Šumavy/Bavorského lesa" je zjistit, zda má nedávný návrat vlka na území národních parků Šumava a Bavorský les dopad na populace kopytníků a na obnovu lesa v těchto chráněných územích. Z výsledků mezinárodního projektu vzejde společná strategie managementu volně žijících kopytníků, která bude zohledňovat návrat vlka coby vrcholného predátora do oblasti.

Noc vědců na Fakultě životního prostředí

Tajemství bylo zastřešujícím tématem Noci vědců, která se letos konala v pátek 6. října. Fakulta životního prostředí si pro zájemce z řad nejširší veřejnosti připravila program, který tajemství skrytá v přírodě pomáhá odhalovat. Co se asi tak děje v dutinách stromů, kde hnízdí ptáci nebo přespávají drobní savci?

Tým Markéty Zárybnické pomocí tzv. chytrých ptačích budek vybavených kamerami odhalil návštěvníkům detaily ze života hnízdicích ptáků i z hrozeb, kterým někdy musí čelit. Fotopasti Tomáše Jůnka přenesly zájemce až do neprobádaných afrických pralesů, kde spatřit na vlastní oči zvířata, i ta úplně největší, tedy slony, je téměř nemožné. A konečně tým Tomáše Kadlece názorně předvedl, jak noční hmyz reaguje na různá spektra osvětlení a jak to vše souvisí se světelným znečištěním, kterému čelíme.

Magazín Listy z lesa

Fakulta lesnická a dřevařská vydala v letošním roce již druhé číslo fakultního magazínu Listy z lesa, jehož cílem je představit široké veřejnosti, jak moderní a zároveň atraktivní je lesnicko-dřevařský obor. Věříme, že si každý čtenář napříč všemi věkovými kategoriemi s různým profesně-odborným zaměřením najde v tomto magazínu svoji část, která ho zaujme, rozšíří obzory nebo případně alespoň pobaví. Druhé číslo Listů z lesa populárně-naučnou formou přibližuje nové vědecké poznatky, jako je například využití kofeinu při ochraně dřeva, a představuje zázemí našich studentů a zaměstnanců včetně fakultní Laboratoře zpracování biomateriálů. Nabízí také rozhovory se studenty a absolventy, několik stran zábavy pro děti a recepty na přípravu zvěřiny od Lesů ČZU. Dozvíte se o nové aplikaci pomáhající mapovat biotopové stromy, dokumentárním filmu o lesích v ČT a o nových dílech podcastu zaměřených na využívání dronů v lesnictví a výsledky telemetrického sledování zvěře. Magazín je dostupný na našem webu v sekci Projekty a spolupráce s praxí.

Jsou bakterie přátelé, nebo nepřátelé včel?

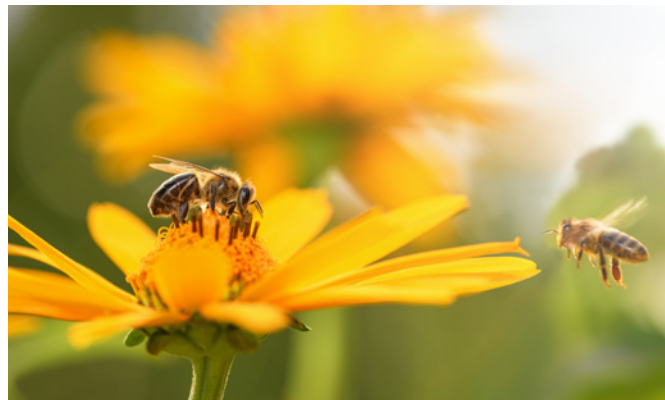
*V polovině května se na České zemědělské univerzitě v Praze konal vysoce očekávaný workshop s názvem **Bakterie – přátelé, nebo nepřátelé včel?** Tato akce, kterou pořádala univerzita ve spolupráci s Výzkumným ústavem včelařským, rychle naplnila svou kapacitu díky velkému zájmu veřejnosti.*

Workshop se zaměřil na komplexní vztahy mezi včelami a bakteriemi. Včely hostí v trávicím traktu miliardy bakterií, které jsou s nimi evolučně spjaty a poskytují jim řadu výhod, jako jsou přísun vitamínů, detoxikace a posílení imunity. Na druhou stranu, některé bakterie mohou včelám způsobovat nemoci. Účastníci se dozvěděli více o tom, jaký je vztah mezi těmito organismy a včelami a jak lze tyto poznatky využít v praktickém včelařství. Vědci z České zemědělské univerzity v Praze, Univerzity Palackého v Olomouci, Masarykovy univerzity v Brně a Výzkumného ústavu včelařského představili aktuální výzkum v oblasti včelařství.

Zajímavou částí programu byly prezentace o nových trendech výzkumu včetně představení projektu Čipované včely a využití nukleární magnetické rezonance při výzkumu zdraví včel a kvality včelích produktů. Účastníci měli také možnost vyzkoušet si v laboratorních podmínkách různé techniky, jako jsou izolace včelích bakterií, odběr hemolymfy, analýza medoviny a medu s pomocí nukleární magnetické rezonance a čipování včel.

Workshop byl zakončen prohlídkou univerzitní botanické zahrady, kde účastníci obdivovali bohatou včelí pastvu.

Tato úspěšná akce ukázala, jak mnoho fascinujících témat je k prozkoumání v oblasti včelařství, a doufáme, že se podobné aktivity budou konat i v budoucnu.

Hortibotický den v Troji přinesl novinky ze světa zahradnictví

*Ve středu 30. srpna 2023 se v **Demonstrační a výzkumné stanici Troja** konal **Hortibotický den**. Přilákal desítky příznivců zahradnických disciplín a nadšenců pro moderní technologie v zahradnictví.*

Exkurze do světa zahradnictví pořádaná katedrou zahradnictví Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU a katedrou zemědělských strojů Technické fakulty ČZU nabídla bohatý program plný novinek a zajímavostí z oblasti pěstování zeleniny, ovoce, květin, révy a hub. Hortibotický den zahájili rektor univerzity prof. Petr Sklenička a děkan FAPPZ prof. Josef Soukup. Přítomné ujistili o podpoře zahradnického oboru i tohoto unikátního trojského pracoviště na univerzitě. Pak došlo na komentované prohlídky zahradnických porostů s odborníky z ČZU. Ti seznámili zájemce s výzkumnými tématy, která se na trojské stanici řeší, se sortimentem odrůd ovocných stromů a s tradičními i méně známými druhy ovoce a zeleniny. Zajímavá byla i ukázka pěstování jedlých a léčivých hub, které v poslední době získávají na popularitě. Hlavním lákadlem se však stala prezentace moderních technologií v podobě polních robotů a bezpilotních prostředků usnadňujících zemědělskou činnost. Pozvané firmy a organizace zde vystavovaly a předváděly funkce autonomních strojů. Každý mohl stroje vidět v akci přímo na poli a vyzkoušet si jejich ovládání. Program Hortibotického dne skončil v odpoledních hodinách, kdy mohli všichni přítomní ochutnat ovoce a zeleninu v čerstvém stavu nebo připravenou na mnoho kulinářských způsobů. Přes počáteční nepřízeň počasí se tradiční akce vydařila a přinesla mnoho nových informací a inspirace zájemcům o moderní trendy

v oblasti zahradničení. Česká televize přímo odtud vysílala několik živých vstupů, České rozhlas zde pořídil krátkou reportáž. Brány trojského pracoviště se otevírají i v příštím roce. Přijďte se přesvědčit, jak zajímavé dnes zahradničení může být.

Vlastimil Mikšík / Foto: I. Jablonský

Polní den na pokusném pozemku

Dne 22. června 2023 proběhl Polní den Demonstračního a pokusného pozemku ČZU. Akce se zúčastnilo více než 30 návštěvníků převážně ze spolupracujících organizací. Pokusné a demonstrační plochy představili doc. Jursík a zástupci kateder, které zde dlouhodobě provádějí výzkum. Během výkladu bylo zmíněno mnoho zajímavých informací zejména z oblasti regulace plevelů, nových technologií pěstování polní zeleniny, výživy plodin a pícninářství. Zajímavým zpestřením programu bylo představení záhonků se vzácnými plevele, z nichž některé se již na českých polích nevyskytují nebo jsou vázány na velmi specifické podmínky.

Pro návštěvníky bylo připraveno občerstvení převážně z místních výpěstků. Přestože panovalo úmorné vedro, Polní den se vyvedl a účastníci i pořadatelé byli s jeho průběhem spokojeni.

Virtuální běh pro vozíčkáře v rámci Týdne lesů

V květnu proběhl v České republice tradiční Týden lesů. Letošní 16. ročník byl zaměřen na téma Zdraví je z lesa. Pobyt v lese totiž příznivě ovlivňuje náš zdravotní i duševní stav. Právě u příležitosti Týdne lesů se FLD zapojila do Virtuálního běhu pro vozíčkáře, který organizovali lesní pedagogové z celé republiky.

Cílem charitativního běhu bylo naplnit sny a touhy lidí, kteří mají těžký životní osud, ale přesto chtějí žít naplno, mít spoustu zážitků, sportovat a navštívit les. Výtězek z akce byl věnován organizaci Sportovní klub vozíčkářů Praha na pořádání vícedenních cyklistických akcí. Vozíčkáři tak mohli v srpnu vyrazit na výlet na speciálních kolech, která ovládají pouze rukama – na takzvaných handbikách.

Národní kolo lesnické soutěže YPEF

Areál Fakulty lesnické a dřevařské a Lesů ČZU v Kostelci nad Černými lesy byl ve dnech 5. a 6. června dějištěm finále 13. ročníku mezinárodní soutěže Mladí lidé v evropských lesích, které se odehrálo v rámci dvou bloků. První den proběhl ve znamení písemných testů sestavených z anglicky formulovaných otázek o evropském lesnictví a prezentací vlastních nápadů na téma „Život bez dřeva“.

Druhý den pak byli soutěžící podrobeni praktickým úkolům v terénu. Ani nepřítel počasí nakonec nepřerušila kontinuitu soutěže, proto mohli její účastníci v terénu postupně plnit úkoly z myslivosti, ochrany lesa, pěstování lesa, botaniky, dendrometrie, dendrologie, lesní těžby a dřevařství. Vítězové soutěže byli slavnostně vyhlášeni za účasti zástupců jejich partnerů. Celkovým vítězem se stalo družstvo z Gymnázia Nad Alejí, reprezentované Terezou Vávrovou, Ondřejem Švermou a Šimonem Hájkem.

Budova FLD v novém hávu

Skončila rekonstrukce FLD

Takřka na den přesně po dvou letech a jednom měsíci skončila rekonstrukce a přístavba původní budovy Fakulty lesnické a dřevařské. Rekonstrukci si vynutil špatný technický stav budovy, který byl zdokumentován v odborném posudku z roku 2016.

Šlo zejména o nevyhovující stav sociálního zázemí pro zaměstnance, zastaralé rozvody elektrické sítě a nedostatečné rozvody datové sítě. Přístavba k budově FLD byla vybudována s ohledem na rostoucí počet zaměstnanců fakulty a mezinárodních vědeckých týmů.

Stavební akce byla rozdělena na tři samostatné etapy. První spočívala ve vybudování přístavby k původní budově FLD, kde vzniklo 51 nových míst pro zaměstnance a postdoky fakulty. V suterénu přístavby byly vybudovány sklady pro potřeby jednotlivých kateder, tím byl vyřešen trvalý nedostatek skladovacích prostor. Druhá etapa představovala rekonstrukci severního křídla, kde došlo k rekonstrukci učebny a vybudování laboratoře katedry ekologie lesa. Součástí druhé etapy bylo

také vybudování nízkoteplotní kotelny, která využívá rekuperaci tepla z chlazení. Třetí etapa obnášela rekonstrukci jižního křídla budovy a tří učeben, vybudování dvou nových učeben ve 4. nadzemním podlaží a dvou laboratoří pro katedru pěstování lesa. Součástí rekonstrukce bylo vybudování nové střechy – nyní zelené, která je pro účely výuky pochozí. Během rekonstrukce se ukázalo původní opláštění jako zcela nevyhovující, a proto se přistoupilo k výměně zateplovacího obvodového pláště. Budova tak dostala zcela nový vzhled a je nyní v barvách fakulty. Rekonstrukce probíhala za provozu laboratoří v suterénu budovy FLD, které byly renovovány již dříve.

Martin Prajer

Konference WoodEMA opět na FLD

Fakulta lesnická a dřevařská hostila mezinárodní konferenci zaměřenou na „Current Trends and Challenges for Forest-Based Sector: Carbon Neutrality and Bioeconomy“. Její 16. ročník se připravoval ve spolupráci s mezinárodní asociací WoodEMA – více o konferenci na <https://www.woodema.org>. Součástí konference byla návštěva provozu společnosti Mondi Štětí. Na FLD konference proběhla podruhé, letos v termínu 13.–16. června 2023. Poděkování za úspěšný průběh patří nejen účastníkům z devíti zemí, ale i organizátorům z katedry lesnické a dřevařské ekonomiky, pracovníkům marketingového oddělení fakulty, zástupcům Týmu pro lesní bioekonomiku a pracovníkům společnosti Mondi Štětí a Wood & Paper za spolupráci při organizaci exkurze.

Roman Dudík

Point One Pitchuj Startup vol II. vyhrál projekt Leon

Aula ČZU hostila ve středu 25. října druhý ročník soutěže podnikatelského inkubátoru Point One ČZU Pitchuj Startup. O cenu poroty a publika se utkalo šest inkubovaných projektů: Rez Design, Jungle Bros, Leon, Farma Semice, VaryGrow a GoMed. Odborná porota složená ze specialistů z řad partnerů podnikatelského inkubátoru a představitelů ČZU ohodnotila jako nejlepší projekt Viktorie Malé Leon zabývající se výrobou speciálních plen pro králíky. Zaujal ji nejenom díky skvělé prezentaci, ale především svou unikátností a velkým byznysovým potenciálem. Miláčkem publika se stala Hana Součková se svým originálním příběhem a přístupem k farmaření. Point One Pitchuj Startup se těšil velkému zájmu posluchačů. Dorazilo více než 130 nadšenců pro podnikání, kteří si mimo soutěž mohli poslechnout také expertní panelovou diskusi na téma financování startupů nebo příběhy dvou projektů – Tea Tom a Tom Chai, které v inkubátoru vyrostly. V rámci večera byla také oznámena spolupráce mezi Point One ČZU a studijním oborem Inovativní podnikání na Provozně ekonomické fakultě, jež v budoucnu přinese řadu zajímavých synergií a akcí. Celý večer by se nemohl uskutečnit bez podpory sponzorů, jako jsou AVE CZ odpadové hospodářství, VAFO PRAHA, Norské fondy a mnoho dalších.

Všem ještě jednou moc děkujeme a těšíme se na další ročník.

ČZU rozšiřuje své vinařské aktivity na Moravu

